

IOAN. BAPTISTAE
BERNARDI,

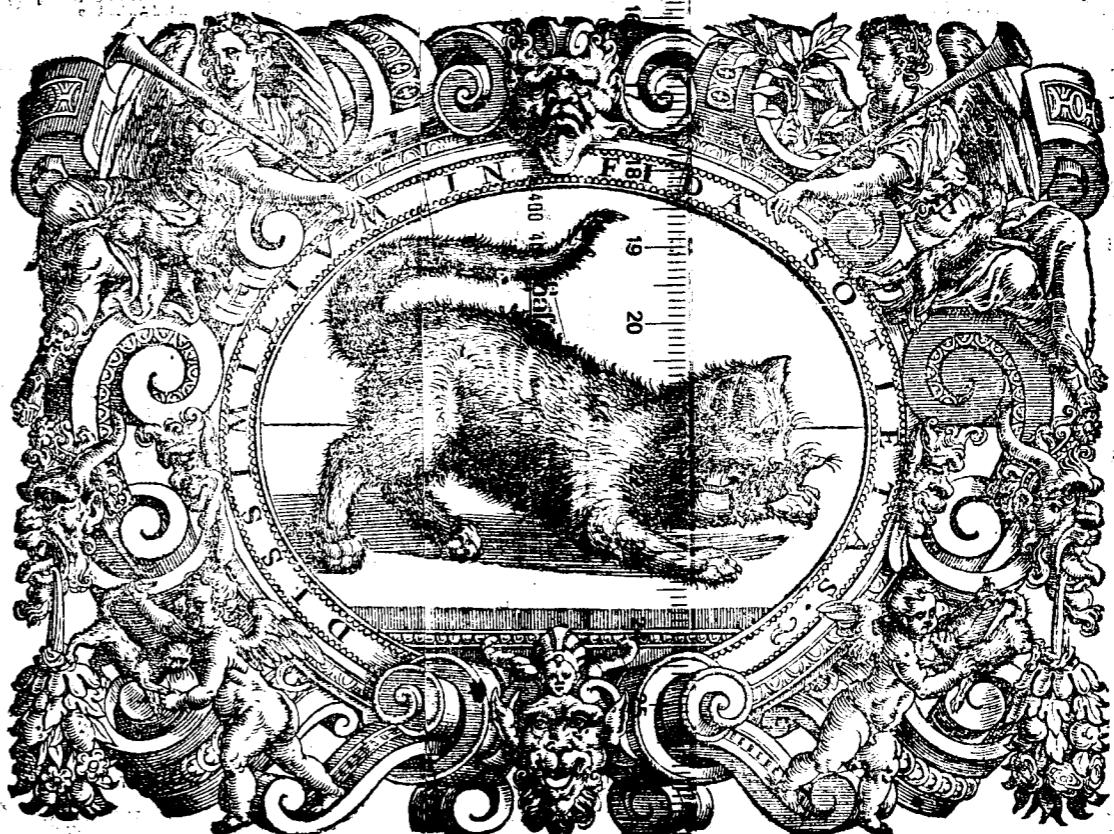
Patricij Veneti,

SEMINARI ET TOTIVS
PHILOSOPHIAE
APPENDIX,

Recens adiecta, & in lucem edita.

CVM PRIVILEGIO,

Et Superiorum auctoritate.



VENETIIS. MDXCIX.

Apud Hæredes Melchioris Seßæ.

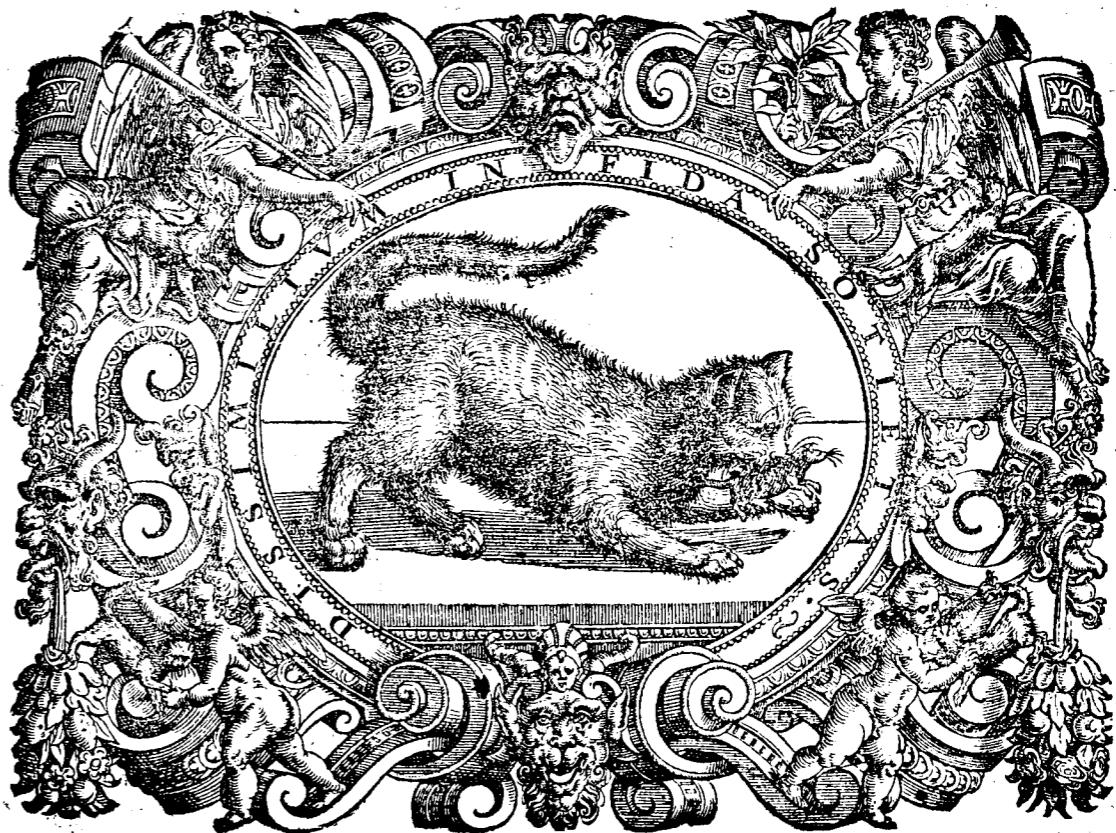
IOAN. BAPTISTÆ
BERNARDI,

Patricij Veneti,

SEMINARII TOTIVS
PHILOSOPHIÆ
APPENDIX,

Recens adiecta, & in lucem edita.

C. V. M. P R I V I L E G I O,
Et Superiorum auctoritate.



VENETIIS. MDXCIX.

Apud Hæredes Melchioris Sefsæ.

IOANNES BAPTISTA BERNARDVS

Ioan. Aloysio filio S. P. D.



V M lucubrationes nostræ in Platonem, & Aristotelem, ac in celeberrimum quemque eorum affectatorem maximis vigilijs elaboratæ denuo typis, in amicorum gratiam excudendæ essent, omni cura, ac diligentia in id incubui, vt à Librariorum iniuria liberæ, ac ab omni prorsus labore expurgatæ in hominum manus peruenire possent: eisque nouam hanc Appendicem addidi, in qua omnes sententias, ac conclusiones, ex infrascriptis veteribus Philosophis collectas, quasi ex atris, obscurisq; tenebris, in apertam, atque clarissimam lucem editas, Doctorum hominum vtilitati, literarum monumentis commendare volui. Et cum tu Ioan. Aloysi fili suauissime is vnu extiteris, cuius causa hæc olim à me elaborata, sub tuo nomine imprimenda curauerim, hanc quoque Seminarij nostri Appendicem tibi vni dicatam ad omnium commodum in apertum prodire decreui, vt si quem ex his meis laboribus fructum studiosi perceperint, totum illum tibi acceptum referant. in hac autem noua editione eundem prorsus librorum ordinem, quem in altera seruare placuit, ne si quis in prima impressione aliquid obseruatione dignum adnotasset, studiorum suorum nullam nos rationem habuisse videremur. Vale.

AVCTORES A QVIBVS OPVS HOC EXCERPSIMVS

sunt hi, qui sequuntur. & cuius impressionis sint.

P Y T H A G O R A E Aurea verba, Symbola.
Basilea M D L X I .

Sententia.

Thaletis.

Musei.

Anaxagoræ.

Pythagoræ.

Apollinis.

Thaletis, aut Socratis,

Solonis,

Aesopi.

Chilonis,

Pittaci,

Biantis,

Cleobuli,

Periandri.

Anacharsidis,

Milonis Chenei,

Epiceti Enchiridium.

Cebetis Tabula.
Simplicij Commentaria in Epicetum.

Arianus Epicetus.

Alter. Hadriani Aug. & Epic.

Impressa Colonia M D X C V I .

Vna cum Epiceto.

Hieroclis in Aureos Pythagoræ Verslus.

Lngduni M D L I .

Auicennæ Logica.

Sufficientia.

De Cœlo, & Mundo.

De Anima.

De Natura Animalium.

De Intelligentijs.

Metaphysica.

Venetis M D VIII .

Lilius Grégorius Gyraldus in Pythagoræ Symbo.

Basilea M D L I .

IOAN.



IOANNIS BAPTISTÆ BERNARDI, PATRICII VENETI Seminarij totius Philosophiæ APPENDIX.



B Animalibus abstine. Pyth.symb.char.1979.
Ab Animalibus abstinentiam, hoc dixit ne homines essent proniores ad effundendum sanguinem, & cedibus abstinerent, vel ut ad facilorem viatum, & ad probabiliores cibos affueferet, ne igne opus esset ad coquendum, vel abstinentiam ab hominibus ratione carentibus. Lil.Gre. Gyr.in Pyth.symb.char.175.

Abstine à ventre primum, somno deinde, luxuria, & ira. Pythagoræ aurea verba.char.1978.

Abstractio formæ à materia aliquando est non sine appenditijs, vel aliquibus earum, aliquando est perfecta abstractio, quæ abstrahit intellectam rem a materia, ab aliis appenditiis in materia earum. Auic. de anim. par.2.cap.2.char.6.col.4.

Accidentia separabilia sunt, quæ destruuntur in esse, vt sunt iuuentus, quæ cito destruitur, at accidentia, quæ non destruuntur nisi substantia destruta, vt risibilitas in homine. Auic.log.par.1.char.4.col.2.

Accidentia quædam concomitantur esse principaliter, & manifeste, non mediante alio accidente, & tūc impossibile est ea remoueri ab esse remanente esse, alia sunt quorum esse accidentis sit alio mediante, quod si non attenditur potuit remoueri à subiecto. Auicen. log.par.1.char.4.col.4.

Accidentale aliud est propriū naturæ eius de quo prædicatur, aliud commune. Auic.log.par.1.char.6.col.1.

Accidentale aliud est proprium, aliud commune, accidentale oppositum est substantiæ. Auic.par.1.c.9.c.3.

Accidens inseparabile impossibile est esse inseparabile essentialiter, nisi fuerit inseparabile ab omni eo quod communicat cum eo in specie. Auic. de anim. par. 4. cap.2.char.19.col.4.

Accidens potest esse in accidente, vt rectitudo in linea, sed ambo in subiecto sunt. Auic.metaphysic.tract.2. cap.1.char.74.col.1.

Accidentia sunt, quæ constituuntur in corporibus, & quæ pendent de anima, ex habentibus animam. Auic.metaph.tract.3.cap.7.char.82.col.1.

Accidentia alia sunt comitantia, alia non, comitantia, aut comitantur genera generis, si habuerint genera, aut differentias generum, aut ipsum genus, aut differentiam ipsius, aut differentiam ipsius, quæ sub ipso est, aut materiam alicuius eorum. Auic.metaphysic. tract.5.cap.4.char.89.col.1.

Actiones quæ verbis expositæ sunt, non verba ipsa suscipienda sunt, & tanquam leges obserua, nec cures quidquid de te dictum sit, non enim idest tui arbitrij. Epict. char.210.

Actionis omnis præcipuum finem boni adepctionem habet, & malum in actioneni obiter incidit, cum non verum bonum desideratur, sed quod videtur esse bonum, & cui coniunctu est bonu. Simp.in Epicet.c.116.

Actionum diuersitas non indicat diuersitatem virum, cum vna, & eadem vis operatur contraria, & vna vis moueat diuersas actiones. Auic. de anim. par. 1. cap.4.char.4.col.2.

Actiones omnes animali attributæ necessario habent instrumenta, ergo sensus & imaginatio sunt ex alia vi materiali, quæ non est vis mouens. Auic. de anima. par. 1.cap.4.char.4.col.3.

Actiones, & passiones, quæ eueniunt corporibus, aliquando iunt ex causa extrinseca, & peregrina, aliquando ex se ipsis, quorum quædam instituta sunt ad vnu aliquid, & non declinant ab eo, & quædam sunt instituta ad multa, & ad varios modos, & aliqui omnium horum modorum adueniunt sponte, aliqui non sponte. Auic.suffic.lib.1.cap.5.char.16.col.3.

Actione nulla fit sine agente. Auic. de anim. par.4. cap.5. char.21.colum.2.

Actiones prouenient ex intentionibus particularibus. Auic.de anim.par.5.cap.1.char.220.col.3.

Actionis diuersæ ex diuersis virtutibus sunt, ita vt concupiscentia non patitur ex documentis, nec irascibilis ex delitibus. Auic.de anim.par.5.cap.7.ch.27.col.1.

Actione quæ nō est per voluntatem neq; per electionem, aut prouenit à se ipso, aut a re corporali, quæ differt ab eo, vel à re nō corporali quæ differt ab eo, si prouenit à

Seminarij totius Philosophiae Appendix

se ipso, & ipsum conuenit in corporeitate cum alijs corporibus, & differt quia à se prouenit illa actio, tunc intelligitur in sua essentia esse aliquid amplius supra corporeitatem, quod est principium illius actionis ab ipso, & hoc est quod vocatur potentia, at si erit per illicet corpus, tunc actio erit per violentiam, & per accidentem. si fuerit per rem non corporalem separatam, necesse est ut habeat hoc, vel ex hoc, vt est corpus, vel ex potentia, quae est in ipso, vel ex potentia, quae est in illo separato. si vero fuerit ex hoc quod est corpus, omne corpus conuenit in hoc, sed si ex potentia, quae est in ipso, tunc illa potentia est principium proueniendi illam actionem ab ipso, quamvis discordat à separato; vel per eius adiutorium, ad quod est principium eius primum ab ipso. si autem fuerit ex potentia, quae est in illo separato, tunc vel ipsam potentia faciet debere hoc vel propria eius voluntas, & sic ratio reddit ad principium. si per voluntatem necesse est, ut illa voluntas sit potius eligens hoc corpus propter proprietatem, qua appropriatur sibi ex omnibus corporibus, vel fortuitu quoque modo euenerit. si fortuitu tunc non procedit secundum ordinem sempiternum, & sepe restat ut sit hoc propter proprietatem, qua appropriatur ei ex omnibus corporibus, vt illa proprietas sit res, à qua volunt esse aduentum illius actionis, deinde necesse est, vt etiam uelint; quia ob hoc, uel illa proprietas facit debere esse actionem illam semper, vel est ex ea sepe, si semper tunc est principium huius, si sepe nisi sit impediens, est semper. Auic.metaph., tract.4.cap.2.char.85.col.3.

Actiones naturales, & animales sunt propter finem. Auic.metaph., tract.8.cap.3.char.98.col.4.

Actionem intelligibilem esse nominatam per finem, nō est actioni intelligibili, ut intelligibile, sed ut agens intendit finem. Auic.metaph., tract.8.cap.3.ch.98.col.4.

Acutum omne abs te dimoue. Pyth.symb.c.1979.

Ad iucernæ lumen ne te speculo contempleris. Pythag., symb.chir.1979.

Adolescens si impregnauerit foemina, creatura erit debilis cum est prope quatuordecim annos, & sénium, quod est in fine annorum 21. melius est. Auic.de anima lib.5.cap.2.char.34.col.2.

Adora cum ueneris in templum, nec aliquid interim, quod ad uistum pertineat, aut dicas, aut agas, nec ex itinere præter propositum in templum ingrediendum est, nec orandum, neque etiam si prope uestibulum ipsum transiueris. Pyth.symb.char.1979.

Adora, & sacrificia nudis pedibus. Pyth.symb.ch.1979. Adoraturi sedeant, quia sedentes pacatiorem animum habemus, uel totos intentos esse adorationi. Lit.Gre, Gyr.in Pyth.symb.char.152.

Adora circum actus, quia cœlum imitari debemus. Lit. Gre. Gyr.in Pyth.symb.char.152.

Adora cum ueneris in templum, nec intra aliud facito, id est cum ad uitam sacram ingressi fuerimus, non debemus profanis curis de cætero immisceri. Lit.Gre, Gyr.in Pyth.symb.char.155.

Adulator, adulter, & parasitus, similis est amico ut lupus cani, caue ne decipiaris. Epiet.Sent.ch.224.

Aedes tabulis ne ornes, sed modestia, sobrietate, temperantia depingito. Epiet.Sent.ch.224.

Aegyptij mysteria naturæ occulta symbolis significabant. Lit.Gre. Gyr.in præfatio. Pyth.symb.ch.77.

Aegyptij describere cœlum uolētes fingeant aspidem, eo quod in girum feratur, & serpentem in figuram temporis, & iram, pingebant craticulam cui ignis superpositus esset, & cor illi impositum. Lit.Greg.Gyr.in præfatio. Pyth.symb.ch.78.

Aegyptij de piscibus rem sacram non faciebat. Lit.Gre, Gyr.in Pyth.symb.ch.109.

Aegyptus non uescitur piscibus qui in mare nascuntur,

quia Osiris magnus Aegyptiorum Deus in mare nascitur, ie&tus periit, quod & Syri etiam faciunt. Lit.Gre, Gyr.in Pyth.symb.ch.108.

Aer facit colorem album non propter commixtionem tantum, sed etiam propter permutationem. Auic.de anim.par.3.cap.4.ch.12.col.2.

Aer cum fuerit translucens in effectu, & colores fuerint colores in effectu, non est necesse aliud ad habendum uisum. Auic.de anim.par.3.cap.5.ch.13.col.1.

Aeris natura est ut sit calida & humida. Auic.de cœlo, & mundo.cap.16.char.42.col.3.

Aetas sunt quatuor, & tas puerorum quae dicitur cremeralis, durat fere ad annos vigintiquinque, & tas statutus usque ad annos 35. aut 40. & post tas diminutionis, & cum remissione vigoris, & dicitur tas virilis usque ad sexaginta vel prope, & tas diminutionis cum diminutione vigoris a 60. usque in finem. Auic.de animalib.lib.12.cap.2.ch.45.col.2.

Aeras puerilis diuiditur in nouiter genitam, in ætatem motiuam, & in ætatem ante fortitudinem, & est illa, quae est dentum platiua, & est tas ante luxuriam. Auic.de animal.lib.12.cap.3.ch.45.col.2.

Aeteritas prima est uere aternitas, quia est mensura mensurans per se, & propter hoc ipsa est creans ex tempore, quae mensuravit ante tempus. Auic.de intellig. cap.4.char.66.col.2.

Affectiones brutæ non statim in omnibus se accommodant, conformant, & subiiciunt restæ rationi, maxime si tyrannidem occuparunt. Simpl.in Epiet.c.48.

Agitur, & non agit, q sine assensu agit. Simpl.in Epi.c.23.

Agens est causa quae acquirit rei esse discretum à se ipso, scilicet ut essentiae agentis, secundum primam intentionem non sit subiectum illius esse quod acquiritur ab eo, nec informetur per illud, sed ita ut in ipsis sit potentia illius esse non accidentaliter, & sic oportet ut illud esse non sit ab ipso, in quantum est ipse agens, sed si fuerit fit, quoniam Philosophi non intelligent per agentem primum motiones tantum ut cœnaturales, sed principium essendi, & datorem instar creator mundi causatur agens naturalis, non acquirit esse rei nisi motionem aliquam ex modis motionum, igitur acquirens esse naturalibus est principium motus. Auic.metaph., tract.6.cap.1.c.91.col.2.

Agens omne cui accedit esse agens indiget materia in quam agat. Auic.metaph., tract.6.cap.2.ch.22.col.2.

Agens imperfectus indiget motu, & instrumentis ad hoc vt id, quod est in anima eius habeat esse in materia. Auic.metaph., tract.6.cap.4.ch.93.col.4.

Agens naturalis, vel voluntarius non potest agere actionem permanentem propter finem post finem, ita ut non cesset apud aliquem finem. Auic.metaph., tract.6.cap.5.char.94.col.3.

Agens perfectus est cum ex forma, quae est in eius essentia prouenit esse formæ in suam materiam. Auic.metaph., tract.6.cap.4.ch.93.col.4.

Agentis vires, & patientis in vniuersitate non sunt ordinatae, scilicet celestes, terrestres, naturales, & animales, nisi vt conducunt ad ordinem vniuersalem cum hac impossibilitate, vt sint id quod sunt, & non inducent aliqua mala. Auic.metaph., tract.9.cap.6.ch.106.col.3.

Album transit in nigrum tribus vijs, 1. in subpallidum, & hæc est progettio pura, deinde ad pallidum, & postea ad nigrum, alia via est subrubrum, deinde ad rubrum, & postea ad nigrum, tertia est ad viride, deinde ad indicum, & postea ad nigrum. Auic.de anima. par.3.cap.3.char.11.col.2.

Aliena non sunt concupiscentia, sua vero custodienda, & in uita uersandum est rationibus hypotheticis, vt esto nox, esto dies est, non, conclusionem hanc admitti esse noctem. Ar.Epiet.lib.1.cap.36.char.90.

Alia quæ sunt generis generalissimo si fuerint in materia non

Ioannis Baptista Bernardi.

3

non facit ea debere coniungi posse in una materia, sed quæ sunt alia specie sub propinquis generibus, quæ sunt sub uno generalissimo impossibile est ea coniungi in uno subiecto, & quæ non conueniunt in uno subiecto eodem modo in eodem tempore dicuntur opposita. Auic.metaph., tract.7.cap.1.ch.95.col.3.

Aliud differt à diuerso, quia diuersi sunt differt à quolibet, aliud est id, quod aliatur essentialiter. Auic.metaph., tract.7.cap.1.char.95.col.3.

Aliud est oppositum ad idem absolute, & aliud est generis, & specie, & differentia, & accidente, & quod accidente potest esse res, quæ sit aliud à se ipsa duobus modis, unus vt sit diuersum numero, aliud essentialiter. Auic.metaph., tract.7.cap.1.ch.95.col.3.

Alteritas non cadit in rebus, nisi ex diuersitate materiarum, aut accidentium, & dispositionum, aut ex diuersitate, quæ est inter vniuersale, & particulare, aut inter abstractum à materia, & receptum in materia. Auic.de anima. par.5.cap.2.ch.23.col.3.

Alteratio omnis, quæ est per essentiam est secundum unam contrarietatem tantum. Auic.metaph., tract.8.cap.2.char.98.col.3.

Ambitio dicitur extrema tunica ad perturbandum, quod reliquis perturbationibus ipsa adiutrice exutus animus, hanc postremam exuit, vt tandem ad ipsum bonum nudus perueniat. Simpl.in Epiet.ch.72.

Ambitio fallit imprudentes, & virtutes contaminat. Simp.in Epiet.ch.183.

Amicitia lex nos coniungit, vt nos ab illis ad augumentum virtutis adiuuemur, & à nobis ille, & amicis bene monentibus cedere debemus. Hieroc.ch.45.

Amicitiae habitus est perfectissimus omnium virtutum fructus. Hieroc.ch.49.

Amicitiam seruare debemus erga omnes homines. Hieroc.char.50.

Amicitia est concordia. Alter.Had.& Epiet.char.231.

Amicitiae utilitas est, duos habere animos, & duo corpora, tum consilia dubiis temporibus, absens adest amico, suauitas maxima cum amico est, fides, & fiducia magna, res letas amici presentia auget, curas leuat, ibi opes, ubi amicus. Simpl.in Epiet.ch.137.

Amicitia est vinculum virtutum omnium. Simplic. in Epiet.ch.138.

Amicum tuum erroris exigui causa, ne aduersum tibi reddas, ferens quoad potis. Pyth.aurea verba.c.1978.

Amici multi potius in tua domo sint, quam multi boves. Epiet.sent.ch.224.

Amicos solos bonos hones facere debemus. Hieroc.c.42

Amicus cum amicum dimittit, quia in peius se mutauit, id maxime seruare debet ne charitas illa quam secum habuimus ad iniuriam vertatur, diligenter enim studere oportet, vt ad id quod debet reducatur, & laborare, & orare, & omnia conari, vt amicus ad salutem pœnitentiae reducatur. Hieroc.ch.46.

Amici de pecunia, aut gloria, aut de ijs quæ caduca sunt nunquam inuicem contendere debent, & in summa in omnibus amici tolerandi sunt, nisi in uno, si scilicet in peius traducatur, si à studijs philosophiae ad aliud male viuentis genus exercitium transeat omni industria nitemur amicū ad bonos mores reducere, quod si persuadere non possimus pacifice relinquendus est, quin neque inimicum illum faciemus, propter præcedentem amicitiam, neque amicum tenebimus, quia in peius se mutauit, & à virtute discessit. Hieroc.c.46.

Amicus est Pomo citreo similis, foris beatus, nam intra pectus acidum occultat malo. Alter.Had.& Epiet.char.233.

Amici sunt veri, qui vere ibi statuunt bonum, ubi libera voluntas est, & ubi rectus vius visorum, non enim est amicitia ubi non est fides, verecundia, communicatio honesti. Ar.Epiet.lib.2.cap.22.ch.218.

Amicus fidus pecunioso præferendus est. Simplic. in Epiet.char.101.

Amicis ita vti debemus, vt eos vti nobis volumus, & beneficia, quæ à nobis in illos proficiuntur extenuanda sunt nostra cogitatione, contra amplificanda, quæ illi in nos contulerint: in delictis contrarium faciendum, illorum extenuanda, nostra amplificanda, & proprium nihil existimandum est, & principatu faciliter cedendum, est enim alter ipse amicus, & cum fieri nequit, vt aliquando non delinquamus, facilis sit ad redendum in gratiam, & deinde confidat & amicum eandem voluntatem obtinere, & non solum amico, sed eius necessarijs benevolentiam, & officia præstantia esse, nec absens amicus minus curandus quam pressens. Simplic. in Epiet.ch.139.

Amare debemus bonos, quia perfectionem hominis servarunt, propter eorum naturam, & quia recte senserunt, malos vero, quia pro eorum sententia nihil ad electionem amicitiae præbuerunt ob solam communem naturam. Hieroc.ch.49.

Amor est otiosi peccoris molestia, in pueru pudor, in virgine rubor, in foemina furor, in iuene ardor, in senecte risus, in deriso delicti nequities est. Alter.Hadr. & Epiet.char.233.

Angeli nos cognoscunt primo in Deo, deinde in se ipsis inferioris creaturæ causas videt, & vt vnaquæque intelligentia inferiorum se rōnes sive definitiones cōtinet, quibus desiderat, & cogit præbere ministerium. Auic.de intell. cap.4.char.65.col.1.

Angulum quodcumque habet, habet etiam aliquam superficiem sine angulo, & sine lineis. Auic.de anima. par.3.cap.6.char.14.col.1.

Animalia recuruis unguibus ne nutrias. Pythag. symbola.char.1979.

Animanti id solum est intolerabile, quod ratione caret, quod habet rationem tolerabile est plagæ suspēdium. Arrian. Epiet.lib.1.cap.2.ch.12.

Animal omne noxias res, earumque causas fugit, & aduersatur, viles vero, & eorum causas consecutatur, & admiratur. Simplic. in Epiet.ch.56.

Animal non potest habere sensum tangendi, nisi etiam habeat aliquo modo motum voluntarium, aut in se toto, aut in suis partibus. Auicen. de anima. par.2. cap.3.char.7.col.4.

Animal est in se quoddam, nec est vniuersale, nec singulare: si esset vniuersale oporteret nullum animal esse singulare, & si esset singulare non esset aliud, quam vnum singulare, at est quoddam intellectum in mente, quod sit animal, animalitas enim non sit singularis, nisi quia adiungitur illi quicquam, quod facit illam, & similiter est in intellectu, quia non sit singularis nisi addiderit intellectus aliquid per quod fiat singularis. deinde non accidit extrinsecus, ut sit vniuersale, ita ut sit una uerissima essentia, quæ est animal cui accedit in universalibus extrinsecus, ut habeat ipsam esse in multis, sed in mente accidit huic formæ animalitati intellectæ, ut ponatur comparatio ad multa, & ut ipsius unius formæ comparatio certa ad multa, quæ similantur in illa, intellectus enim prædicat illam de unoquoque illorum. Auic.log.par.3.ch.12.col.1.

Animalitas in se aliquando uocatur forma generalis aliquando intelligibilis, sed ut est animalitas non est genus, nec in intellectu, nec extra, nisi addatur aliquis respectus, aut in intellectu, aut extra. Auic.log.par.3. char.12.col.3.

Animalia, & qui assimilantur eis homines non sequuntur in suis actionibus, nisi extimationis iudicium, quod

quod non habet descriptionem rationalem, sed ad modum adinuentiorum, quae est in eius animo tantum, quamvis homini propter consortium rationis accidit aliquid propter quod virtutes eius interiores differunt a virtutibus animalium. Auicen. de anima. par. 4. cap. 3. ch. 19. col. 2.

Animalia non solum habent affectus ad suas concupiscentias, sed circa aliud ut mulier erga suum partum, vt aliquem exire e carceribus, quae est affectus concupiscentiae virtutis imaginativa. Auic. de anima. par. 4. cap. 4. char. 20. col. 2.

Animal cum vult aliquid percipere se velle, aut imaginatur id, & hoc velle non habet ex aliqua virtute apprehendentium, nam virtutes apprehendentes nli aliud faciunt, quam indicare, vel apprehendere sensu, vel existimatione sed differt, quia homo imaginatur cibum, sed in tempore famis, non vult autem in tempore satietatis. Auic. de anima. par. 4. cap. 4. c. 20. col. 2.

Animalia, & prae*cipue* aues habent artes, constituant enim casas, vel nidos quod non fit inueniendo, nec meditando, sed secundum instinctum naturale insitum unde non uariantur, nec differunt. Auic. de anima. par. 5. cap. 1. ch. 22. col. 2.

Animal omne amat naturaliter esse id, quod delectat, & eius permanentiam. Auicen. de anima. par. 3. cap. 1. char. 22. colum. 3.

Animal omne cognoscit animam suam unam esse, quae est imperans, & regens suum corpus. Auic. de anima. par. 5. cap. 4. char. 25. col. 2.

Animalis partes aut sunt humidæ, ut sanguis, pinguedo, medulla, sperma, & humores: aut duræ ut nerui, uenæ, ossa, capilli, cartilaginiæ, & cornua. Auic. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 1.

Animalia quedam communicant in membris, ut equus, & homo ut in neruo, & carne: alia non communicant, uel in membro simplici, uel in composito. secūdū exēplum homo non habet caudam, equus habet, primi ut testudo habet concam, eritus spinas. Auic. de animalibus lib. 1. char. 29. col. 1.

Animalia differunt in habitudine, quantitate vt os, oculi, nicti, coris magnum, in aquila paruum, qualitate colore, & figura, mollitie, & duritie, situ vt in mamillis elephanti, & equæ, actione vt elephas naribus accipit, in passione vt oculi vespertilionis debiles, hirundinis contig. Auic. de animalib. lib. 1. ch. 29. col. 1.

Animalia alia sunt aquæ alia agrestia. Auic. de animal. lib. 1. ch. 29. colum. 1.

Animalium in omni specie sunt quedam agrestia. Auic. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 2.

Animal omne cum sit substantia humidæ, & in eo sit calor dissoluens humidum, & aer calidus circumstant, neceſſe habet nutrimento, & ideo indiget membris nutritiuis. Auic. de animal. l. 1. char. 29. col. 2.

Animalia habent ossa pro sustentamento corporis, & fundamento suorum motuum, & cartilago composita est ex carne & osse, quia si ossa immediate tangere carnem, tunc laederetur caro, & sustentant musculos in eo loco ubi non conueniebat facere ossa. Auic. de animal. l. 1. ch. 29. col. 3.

Animalia quadrupeda figurunt pedes anteriores indifferenter præter leonem, & camelum, qui figurunt semper pedem dextrum prius. Auicen. de animalib. lib. 1. char. 29. colum. 4.

Animal omne mouet aurem præter hominem, & quidam homines mouent, sed raro: & omne animal habet aures præter pisces squamulosos, & quedam animalia aquæ, & quedam aues, & quod facit sibi simile habet aures præter viperas & delphinum. Auic. de animalib. lib. 1. char. 29. colum. 4.

Animal omne inspirans habet pulmonem, & conuertitur. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. char. 100. col. 3.

Animal omne habens sanguinem habet cor, & diaphragma. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. c. 30. col. 3.

Animal habens sepum, & zirbum, habet cerebrum pingue, & quod non habet cerebrum non habet medianam vñctuosam. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. c. 43. c. 3.

Animalia, quæ ouant non habent renes, nec vesicam. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. ch. 30. col. 4.

Animal omne habens cornu, & non habens dentes superius, ruminat, & habent vnum magnum uentrem, & tres uentre, & unum illorum trium est longius, & alter amplius, & suis terminis est cum intestinis. & alij sunt æquales, & sunt leues, & habent multos uentre, quia ei est necessaria multifaria digestio. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. char. 30. col. 4.

Animalia, quæ habent squamas, & non faciunt oua, nec generantia animal non habent pilos, & animal quod habet pilos si est pinquier, plures habent pilos. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 2. ch. 31. col. 4.

Animal omne sanguineum, & quod generat animal habet quinque sensus, nisi quoddam genus muris, cuius oculi sunt cooperti sub corio, & habet pupillam, & coronam, & albedinem. Auicen. de animalibus lib. 4. cap. 2. char. 33. col. 2.

Animalia etiam alia pter hominē somniant, sed quæ faciunt oua, & quod est testæ mollis vnicum faciunt somnum. Auic. de animalib. lib. 4. cap. 3. char. 33. col. 3.

Pueri non somniant recte ante quartum annum, & quidam non, ante quam sit magni, & quidam nunquam. Auic. de animalib. lib. 4. cap. 3. char. 33. col. 3.

Animal omne habens sanguinem, & quod ambulat, dormit, & vigilat, & quod habet palpebras eas cum dormit claudit. Auic. de animalib. lib. 4. cap. 3. c. 33. col. 3.

Animal bipes nullum generat sibi simile, præter hominem. Auic. de animalib. lib. 5. cap. 1. c. 33. col. 4.

Animal omne impinguatur præter delitiosum & moderatum exercitium præter porcum, qui impinguatur præter stare in luto, quia pori clauduntur & nihil de eo potest euaporare, & sua natura preliatur cum lupo & odit eum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 1. c. 36. col. 4.

Animalia sale impinguantur, quia facit ea bibere multum: & in habitibus lac sale comeſto abundant late, in autumno aqua stans est melior currente, & quæ pascuntur in montibus, sunt melioris saporis in suis carnibus, quam ea quæ pascuntur in planis, & quæ habent caudam magis amplam melius patiuntur frigus, quam quæ habent longam, & quæ habent lanam crissam magis timent frigus, & pannus contextus ex lana eius, qui comeſtus fuit a lupo, facit pediculos multos. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 1. ch. 36. col. 4.

Animalia omnia magis impinguantur cum uadunt de calido ad frigidum, quam de frigido ad calidum. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 1.

Animalia habent suas proprias ægritudines, vt porci squamantia, & aposternata dura, & dolor capitidis, & grauitas in interioribus, canes habent squamantiam, podagram, & rabiem: elephati accidit vètosa infirmitas & fluxus ventris, uaccis accidit podagra, dolor capitidis, & si ungantur cornua auferunt illa ægritudo, & uehemens inspiratio, & uidetur febricitare, & cadunt sive auricule, & non possunt comedere & moriuntur. Auic. de anim. lib. 8. cap. 2. c. 37. col. 3.

Animalia omnia nascuntur cum dentibus, præter hominem, & si tardus est partus aliquando oritur cum dentibus. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 1. ch. 44. col. 2.

Animalia aquosa, quæ habent sanguinem subtilem sunt timida, quæ spissum magis audacia sunt. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 6. char. 46. col. 2.

Animal omne carens sanguine contentum est paucocibo. Auic. de animalib. lib. 14. cap. 1. c. 54. col. 3.

Animal nullum habens soleam in pedibus migit post. Auic. de animalib. lib. 14. cap. 7. char. 58. col. 2.

Animal omne completum preter hominem, habet causam. Auic. de animalib. lib. 14. cap. 7. ch. 58. col. 2.

Animal omne agreste habens sanguinem habet linguam non ligatam. Auic. de animalib. lib. 14. cap. 7. ch. 58. c. 3.

Animal omne non indigens masticatione, vt aues non habent in inferiore mandibula dentes nisi vnum motum, & omne animal mouet mandibulam inferiore, quoniam superior fatigetur, quia membra multa continuantur cum illa. Auicen. de animalib. lib. 14. cap. 7. char. 58. colum. 3.

Animalia omnia sanguinea, quæ ambulat, vel volant, aut saltant, sunt diversa per masculinum, & foeminum, & inter illa est luxuria, & si non pariunt sibi simile essent de numero generantium sibi simile. Auicen. de animalib. lib. 15. cap. 1. ch. 59. col. 2.

Animal generans in alio est masculinum, & generans in se per aliud ad complementum, vel partes complemeneti est foeminum. Auic. de anim. l. 15. cap. 1. c. 59. c. 2.

Animalium, quæ faciunt oua, quedam sunt, quæ complent intra, quedam ponunt intra, & emitunt foras, & quedam complent ex toto foras. Auic. de animalib. lib. 15. cap. 2. char. 60. col. 1.

Animal completum est, quod completur in caliditate, & humiditate, scilicet non compleatur in magnitudine. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 1. ch. 61. col. 1.

Animalia, quæ non habent matricem, sed imprægnantur sub diaphragmate, receptio spermatis non fit per attractionem, sed per profectionem. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 1. ch. 61. col. 2.

Animalia multa diuersarum specierum inter se luxuriat cum mora, & tempus imprægnationis erit eadem, vel propinquia. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 2. ch. 61. col. 4.

Animal nunquam inuenitur sine corde, sine epate inuenitur, & quod habet vngulam integrum, paucos habet filios. Auic. de anim. lib. 18. cap. 1. ch. 63. col. 2.

Animal acceptum ab accidentibus suis est res naturalis, acceptum vero per se est natura de qua dicitur, quod esse eius prius est, quam esse natura, vt simplex prius est composite. Auic. metaph. trac. 5. cap. 1. c. 87. col. 2.

Animal cum cadit super individuum in quo sunt accidentia multa, fit ex illa collectione animal signatum, Auic. metaph. trac. 5. cap. 4. ch. 88. col. 3.

Animalis differentia non est sensus, sed una de partibus differentiæ, & vnum de comitantibus eam: eius autem differentia est esse animæ, quæ est principium omnium istorum illi, Auic. metaph. trac. 5. cap. 5. ch. 89. col. 2.

Animalia vnguicula, vel vnguia non nutrienda, idest homines rapaces fugere debemus, nec domi familiares habendi sunt. Ll. Greg. Gyr. in Pythagoræ Symb. char. 100.

Animi mors est impieras, & ignorantia, quæ immensas in vita hominis gignit passiones, nā qui meliora ignorat, peioribus seruire necesse est, à quibus quis liberari non potest aliter, quam per recordationem intelligentio reducatur ad Deum. Hieroc. ch. 18.

Animus noster, nisi virtute præditus pulchritudinem veritatis conspicere nequit, vt oculus lipposus res nimium lucentes discernerere non potest. Hieroc. ch. 13.

Animus nostrum qui mortalem putant astute potius, quam vere loquuntur, cum dicant virtutem amare, nam si post mortem nihil nostri remaneret, quod naturaliter virtute, & veritate ornaretur, vt rationalem animum esse dicimus, nullus certe appetitus rerum optimarum purus, & simplex in nobis est, nam illa opinio à nobis omne studium virtutis eripit, & ad corporis voluptates intrudit. Hieroc. ch. 65.

Animæ est, quæ corpore vtitur, & corpus instrumenti vice est. Hieroc. ch. 98.

Animam iudices qui apud inferos sunt, secundum veritatem iudicabunt, nec eam omnino inurire debere, sed malam esse, & malam curabunt, & pro eius salute

medicorum more ferro, & igne mala vlcera curâtiū peccatorum culpas exigent. Hieroc. ch. 105.

Animus corpore vtitur, corpus animo vsum præbet, cuius curam habere oportet. Hieroc. ch. 115.

Animæ laudie delicata fit, & mollitie, vt numia parcitas sordidam, & immundam. Hieroc. ch. 122.

Animus cum ratione & stultitia plena fit, tunc solum inseparabiliter priori intellectui adeste poterit, cum purificata passiones, quæ post illam erunt pure attingit; erit enim pura, si neque stultitia aliqua, neque voluptate corporis conducatur, vt alia alio loco, aut tempore curet, immo tantum indulget, quantum Diuina lex iusserit. Hieroc. ch. 136.

Animus dupli virtute eget, ciuii, quæ supprimat, & corrigit, & deordinat dementiam, & affectiones hominum, inspetiuia, quæ superiorum bonorum societatem nobis exhibeat. Hieroc. ch. 136.

Animus rationalis in se persistens, triplicem habet postatem, nam habet aliquid, per quod addiscimus, quod nunc vt haec meditemur, præcipit: habet aliud per quod, id quod addiscit retinemus, quod in his vt labore impedamus hortatur: habet tertium per quod intellecta, & retenta complectimur, & amamus, quod in hoc vt amemus mouet. Hieroc. ch. 133.

Animus, qui a recta ratione, & propinquitate Dei decidit, non consequitur vera bona. Hieroc. ch. 166.

Animi rationalis purificatione fit, vt prouidencia splendidum corpus leuius factum ad superiora conuolandum impedimento non sit. optima autem eius subleuatio est paulatim se curare, à rebus terrenis segregatum in, ac rerum perpetuorum, quæ materiaarent, frequenti confuetudine exercitum habere, & fortes relinquere, quibus iam pollutum fuerat propter conjunctionem quam cum mortali corpore accepereat. Hieroc. ch. 181.

Animi rationalis purgatio sunt disciplinae mathematicæ, liberatio prudens rerum aspectus. Hieroc. c. 185.

Animus solum qui curat, & corpus neglit, non totum hominem curat, tantundem peccat, qui vtrumque curat huic scrorum scientiæ philosophia adiungit, & hanc sacram rerum actionem appello potentiam purificandi

corpus splendidum, vt totius philosophiæ inspectiū, & consideratiū sit dux intellectus, ciuile vero, & practicum, vt potentia sequatur. Hieroc. ch. 186.

Animi morbus est appetere, quæ fieri nequeunt, & altera mala non recordari. Biantis prob. ch. 236.

Animus effterri non debet ob ullam alienam præstatiam, sed facere vt opera consentiant cum rectis opinionibus, & appetitionibus, & sic aliquo suo bono latabitur. Epi. ch. 50.

Animantium generi omni natura insitum est, vt ea quæ nocitura videantur, earumque causas fugiant, & aduerterent, cōtra vtilia, & earum causas prosequantur, & admittentur. Epi. ch. 142.

Animus, virtuti familiaris perenni fonti similis est, qui puram, potabilem, placidam, salubrem aquam suppeditat. Epi. sent. ch. 219.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

dies, vnde ira loquar, quibus iratus non furisti, irasci quotidie solebas, nunc alternis diebus, deinde post bīdūm, & post tridūm, quod dies trīgīta intermis̄seris rem diuinam facito, remollescerit habitus deinde penitus tollitur, & vt in febre, si quis febricitauit, quamvis febris desierit, restant quādam residua, quā & in affectionib⁹ relinquentur, quā si probe non deleberis flagello in easdē rursus impacto vlcera contrahas. Ar. Epiet.lib.2.cap.18.char.191.

Animi impuritas, est in prauis posita opinionib⁹, purgatio, rectis in ferendis, est autem animus purus, qui decreta hēt, qualia debet. Ar. Epiet.lib.4.c.11.c.444.

Animi motus ante appetitum, & declinationem Stoici spectauerunt, & conatus, & conatus causam declinationi p̄p̄oquerunt. Simpl.in Epiet.char.8.

Animus voluptatibus inefcatus cum aliquid falsum boni simulachrū animaduertit, incidit in errore, & multas molestias consequtur. Simpl.in Epiet.char.12.

Animus voluptatis illecebris impulsus, à molestia concomitantur, ideo bonum animalis proprie est virtus, quā ideo dicitur *ep̄et*, quia sit optabilis. Simpl. in Epiet. char.12.

Animus est sibi ipsi causa habitus melioris, & deterioris. Simpl.in Epiet.char.18.

Animi libertas non in omnibus metienda est, quod contraria facere potest, nam animi bono semper affixi, & bonum semper amplectentes, bono suo semper inhārent, nec ad contrarium vñquam abstrahantur. Simpl. in Epiet.char.19.

Animi nostri cum boni sunt bona appetunt, cum mali mala, & si curantur a virtio ad virtutem transeunt, & si negliguntur a virtute, ad vitium. Simpl. in Epiet. char.19.

Animum qui malus esse potest, fecit Deus qui bonus est, & ob id non credendum Deum vitij causam esse, nec malum fieri passus esset, nisi animus ipse sic voluisse. Simpl. in Epiet.char.19.

Animus rationis particeps ortus, & interitus expers sit, licet Stoici aliter de eo sentiat. Simpl. in Epiet.ch.19.

Animi libertatem qui tollunt non considerant vim affectionis, & negationis, quis enim in se ipso non cognoscit se velle, & nolle assentiri, & refragari, tollit etiam discrimen vitiorum, & virtutum laudem, & vituperationem, p̄m̄ia, & poenas, delectum, & consilium. Simpl. in Epiet.ch.22.

Animus, nec corpus subitas mutationes sine perturbatione fert, Simpl. in Epiet.ch.42.

Animi maxime exercentur cum facillime perferunt aduersa, vt corpora vehementissimis motibus ad valitudinem, & celeritatem acquirendam vtantur, si rete de ijs sentimus, & p̄parati ad ea simus. Simpl. in Epiet.char.47.

Animæ brutorum mediæ sunt inter stirpium, & hominum animas. Simpl. in Epiet.ch.59.

Animus particeps rationis per se mobilis, & appetitivus, & affectionis suæ plane dominus, ea est dignitate, quam a libera voluntate consequitur, corpore autem vitetur, & affectus habet, quod ad ipsum referatur is pro instrumento vitetur corpore, sciuntus ab eo, & supra id eminens, tum noxæ corporis impediunt animi actiones, quā per corpus fiunt, nullis tamen ipsum animum afficiunt malis, at si maiori necessitudine quam par sit contracta non vt instrumentum, sed vt sui partem corpus amplectitur, tunc passionibus inserviens prorsus corruptitur, & morbis animi laborat. Simpl. in Epiet.char.60.

Animus appetitu voluptatis, & externorum bonorū vi-
tiatus, debet purgari earundem rerum frustratione, & in primis corporis doloribus. Simpl. in Epiet.char.60.

Animum nullus clausus ita fortiter affigit, quam volu-
ptas, & voluptatis illeceb̄e: at bonus medicus ea qui-

Ioannis Baptistæ Bernardi.

malis, potest etiam dici perfectio, quia per illam perficitur genus, & habent esse species. Auicen. de anima, par.1.cap.1.char.1.col.2.

Animæ nomen imponimus omni eo, quod est principium emanandi a se actiones, quā non sunt vnius modi, & sunt voluntariae. quod nomen animæ non est ex eius essentia. Auicen. de anima, parte prima, cap.1.chart.1.column.2.

Animæ definitio recipit corpus, prout opus recipitur in definitione artificis. Auicen. de anima, parte 1. cap.1.char.1.col.3.

Animæ forma est, quia habet esse in materia. Auicen. de anima, par.1.cap.1.char.1.col.3.

Animæ est principium motus, & apprehensionis, apprehensionis, vt habet principium recipiendi motus, vt habet principium agendi. Auicen. de anima, par.1. cap.1.char.1.column.3.

Animæ est perfectio corporis naturalis ex quo emanant eius perfectiones secundæ propter instrumenta, quibus iuvantur ad opera vitae, quorum primum est nutrimentum, & augmentum, ideo anima, quam inuenimus in animali, & vegetabili, est perfectio prima corporis naturalis instrumentalis habentis opera vite. Auicen. de anima, parte prima, capit. 1. chart.2.column.1.

Animæ est principium, & vegetationis, est enim causa, vt qua vegetabile, & animale, sunt illius complexionis, quam habent. Auicen. de anima, parte 1. chart.3.column.3.

Animæ est constituens suum proprium subiectum, & dat ei esse in effectu. Auicen. de anima, parte prima, chart.3.column.3.

Animæ cum separatur a corpore, accidit ei forma inanimalitatis, quā est sicut opposita formæ complexioni, quā est congrua animæ. & destruitur species, & eius subiectum, & anima substituit in eo aliam formam, propter quam remaneat materia in effectu in sua natura, & illud corpus habebit aliam formam, & alia accidentia, & peribunt aliquæ partes, & separabuntur a substantia, postquam mutatum est totum, & post animæ separationem non erit seruata essentia materiæ. sed quā erat subiectum animæ, fit nunc subiectum alterius ab illa, ergo anima non est in corpore, vt in subiecto, ergo est substantia. Auicen. de anima, parte 1. cap.3.char.3.col.3.

Animæ vegetabilis non est in causa, vt corpus sentiat, sed sensibilis. Auicen. de anima, parte prima, cap.3.chart.3.column.4.

Animæ vegetabilis non est nisi in rebus vegetabilibus, & intellectus, in quo conueniunt anima vegetabilis, & sensibilis, sic est in vegetabilibus, vt in sensibilibus, & eius esse, est vt esse rei vniuersalis in rebus. Auicen. de anima, parte prima, capit.tertio, chart.3.column.4.

Animæ vegetabilis sola non facit corpus animale, sed opus est instrumentis sentiendi, & motus, quā proueniunt ab anima sentiente. Auicen. de anima, par.1. cap.3.chart.3.column.4.

Animæ, quā est in animali congregat principia, siue materias sui corporis, & compont cas eo modo quo merentur fieri corpus eius, & seruat hoc corpus quod non dissoluitur, donec in ipso est anima. Auicen. de anima, parte tertia, capit. tertio, chart.3.column.4.

Animæ est continens vires sentiendi, & vegetandi cum ipsa sit vna, & sine illa haec esse non possunt. Auicen. de anima, par.1.cap.3.char.4.col.1.

Animæ est perspectiva corporis in quo est, & assertio sumitur in diffinitione animæ, non autem in diffinitione virtutis animæ. Auicen. de anima, par.1. cap.5.char.4.column.4.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

peribias apum est cera, & est fex mellis, & aliquando cibus eius. Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 39. col. 4.

Apos masculi non habent acum, & appetunt pungere, & non possunt. Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. c. 39. c. 4.

Apes cum inueniunt aluearia munda, operantur in eis domos cereas textiles, & capiunt illam ceram super flores, & super extremitates arborum, & primo edificant domum regis, deinde masculorum, & postea apū paruarum, & domos vacuas propter mundificationē. Masculi non operantur nisi ad comedendum mel, Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 39. col. 4.

Apum rex non exit nisi cum toto exercitu, & cum amittunt regem visu, sequuntur olfactu. & si rex non potest volare, ferūt illū. Auic. de animal. l. 8. c. 6. c. 39. c. 4.

Apum rex melior est rubeus, alter est niger ut carbo, & est duplus in quantitate ad apem quæ mellificat, & melior est apis minor, & rotunda, masculus est magis piger, & apes quæ paciuntur in pratis, & montibus sunt minores, & apes honeste faciunt mel simile, & leue; Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 39. col. 4.

Apes trahunt ceram pedibus anterioribus, & eam trahunt, & pedibus mundificant per medios, qui dicuntur brachia, & per posteriores. Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 39. col. 4.

Apum aculeus est eius arma, & cum eo mittunt humiditates molles, & apes mellificantes interficiunt masculos volentes nocere eis, & reges malos. Auic. de anim. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes appetunt origanum, & melius est album, & quando acceperit florem, & infirmatur, & apes operiunt se a vento, & potant aquam claram sive prope, sive a remotis, & non potant nisi cum eijsūt suum squibulum, & plus faciūt mel in vere, & in autumno; & mel veris est melius & mel album est quod ponitur in cera virginia, & si ponitur in cera antiqua est, citrinus, & melius est quod habet colorem aureum, & peius quod habet colorem rufum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes diuidunt opus suum: quædam ducunt materiam a flore, aliæ eam materiam ratificant, & faciunt ceram, aliæ adducunt pullos, nec cadūt super alia, nec super cibum, nec pugnant cum aliis nisi cum vespis, & cum his, qui appropinquant ad suum alueare, & cibāt se de rebus dulcibus, & si pugnant & dimittant aculeum, moritur illa apis, & forte interficiunt quem pungunt. Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes percipiunt frigus, & pluias, quod patet quia tunc non exeunt, & pluia Australis corruptit apes. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Apibus placet percussio, & cantus, quibus medijs redunt ad alueare, & alueare in quo auditur magnus strepitus, est magis fertile. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Apis quando una pendet ab alia, in alueari, significatur exitum futurum, & tunc custos spargit super eas vicum bonum dulce, & ponit iuxta aluearium unum agrestæ, & fabæ, & melga balustia, mirtus, papauer, sisimbrium, & amygdalæ. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Appetitionibus rerum externarum sic statim occurrendum est, & videndum si versantur in rebus nostræ potestati subiectis, an alienis, & si in alienis, illud in proprio sit, nihil id ad nos attinere. Epiet. char. 31.

Appetitionem, & declinationem qui collocat in rebus in nostra potestate non positis, is, & rebus desideratis sœpe frustatur, & in eas incidit quas declinat, quia in aliorum sunt potestate, & sic constat talem infortunatum, calamitosum, & infelicem esse. Epiet. char. 33.

Appetitiones, vel declinando, vel appetendo videndum est ne nimia alacritate modum excedas, & quasi septa transiliendo vires enerues, nam hoc in plerisque ani-

mi vigorem eneruat, & corpora cōsumit. Epiet. c. 33.

Appetitus est animi in rem appetendam propensio. Simp. in Epiet. char. 7.

Appetitus a ratione alieni, id est ira, & cupiditas cū corporibus annexi sunt ab alio mouentur, nec penitus sui sunt iuris, nec in appetentibus sunt, quamvis intus iij quoque mouetur, immo animus rationalis cum se ipsum dederit irrationalibus motibus impellitur, nec amplius liberos in sua potestate motus habet, cum vero iuxta suam naturam agit, suoq; arbitrio, tunc liberè agit. Simp. in Epiet. char. 8.

Appetitus omnis est motus internus animi appetentis, ab eo ipso progressus, non extrinsecus intentus. Simplic. in Epiet. char. 16.

Appetentia quæ appetut sentire necesse est, & ad id moveri. Simp. in Epiet. char. 16.

Appetitum non prouocat egestas, sed id quod appetendivm habet, aliqua re egens ad egestatem propulsandam appetitum prouocat. Simp. in Epiet. char. 16.

Appetenda non cogunt appetetem. Simp. in Epiet. c. 17.

Appetitio est quædam extensis, manente eo quod appetit, & non recedente, vt manus extendimus, quamvis loco non moueamur. Simp. in Epiet. char. 17.

Appetitio est motus quidam noster intrinsecus, & opinio sic, & similia, sed alias conuenienter, ad rei naturam appetere, & opinare, alias ab ea recedit; nam sepe decipimus specie recti, & boni. Simp. in Epiet. ch. 17.

Appetitiones modo res veras, & vere viles rappresentant, atque iocundas, modo inania. Simplic. in Epiet. char. 32.

Appetitionum probandarum regula iunitur a natura appetitionum, an scilicet ad animi corporis fortunæ, & plus faciūt mel in vere, & in autumno; & mel veris est melius & mel album est quod ponitur in cera virginia, & si ponitur in cera antiqua est, citrinus, & melius est quod habet colorem aureum, & peius quod habet colorem rufum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes appetunt origanum, & melius est album, & quando acceperit florem, & infirmatur, & apes operiunt se a vento, & potant aquam claram sive prope, sive a remotis, & non potant nisi cum eijsūt suum squibulum, & plus faciūt mel in vere, & in autumno; & mel veris est melius & mel album est quod ponitur in cera virginia, & si ponitur in cera antiqua est, citrinus, & melius est quod habet colorem aureum, & peius quod habet colorem rufum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes diuidunt opus suum: quædam ducunt materiam a flore, aliæ eam materiam ratificant, & faciunt ceram, aliæ adducunt pullos, nec cadūt super alia, nec super cibum, nec pugnant cum aliis nisi cum vespis, & cum his, qui appropinquant ad suum alueare, & cibāt se de rebus dulcibus, & si pugnant & dimittant aculeum, moritur illa apis, & forte interficiunt quem pungunt. Auic. de animal. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 1.

Apes percipiunt frigus, & pluias, quod patet quia tunc non exeunt, & pluia Australis corruptit apes. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Apibus placet percussio, & cantus, quibus medijs redunt ad alueare, & alueare in quo auditur magnus strepitus, est magis fertile. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Apis quando una pendet ab alia, in alueari, significatur exitum futurum, & tunc custos spargit super eas vicum bonum dulce, & ponit iuxta aluearium unum agrestæ, & fabæ, & melga balustia, mirtus, papauer, sisimbrium, & amygdalæ. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 6. char. 40. col. 2.

Appetitionibus rerum externarum sic statim occurrendum est, & videndum si versantur in rebus nostræ potestati subiectis, an alienis, & si in alienis, illud in proprio sit, nihil id ad nos attinere. Epiet. char. 31.

Appetitionem, & declinationem qui collocat in rebus in nostra potestate non positis, is, & rebus desideratis sœpe frustatur, & in eas incidit quas declinat, quia in aliorum sunt potestate, & sic constat talem infortunatum, calamitosum, & infelicem esse. Epiet. char. 33.

Appetitiones, vel declinando, vel appetendo videndum est ne nimia alacritate modum excedas, & quasi septa transiliendo vires enerues, nam hoc in plerisque ani-

Ioannis Baptistæ Bernardi.

7

finendos esse. **L**il. Greg. Gyr. in Pythag. Symb. c. 100. Argumentatio in se est cuius propositiones in se ipsis sunt veræ, & apud sapientes sunt notiores conclusio- ne, & eius ordinatio concludit: argumentatio vero per comparationē est cum aduersarius concedet pro- positiones. Auic. metaph. tract. 1. cap. 9. char. 74. col. 2.

Armenti facies tempore luxuriæ debet esse versus Se- ptentrionem, quia meliorabitur, & aries qui habet venas sub lingua albas, facit filios albos, & si nigræ ni- gros, & ruffæ ruffos, & variæ varios: & si potant aquas falsas recipit appetitum ad luxuriam citius, & in anno quando arietes senes festinant ante iuuenes ad coitum, significatur, quod ille annus erit fertilis. Auic. de animalib. lib. 17. cap. 1. char. 62. col. 2.

Artes non inferuntur a vita necessitatibus, sed animus ad eas necessitates sublevandas excogitat, & apponit artes. Simplic. in Epiet. char. 16.

Arts omnis in principio est cruda, & immatura, sed ma- turatur paulatim, & decoratur, & perficitur: sic fuit philosophia antiquitus apud Græcos. Auic. metaph. tract. 7. cap. 2. char. 96. col. 1.

Artificis excellentia cognoscitur ex instrumentis, & fre- quenter veritatem attingimus. Simp. in Epiet. ch. 20.

Artificis virtus differt a virtute instrumētorum, quamvis ob instrumenta opus aliquando peius conficitur. Simp. in Epiet. char. 51.

Argentum est inuidæ locus. Alter. Had. & Epiet. c. 231.

Alinæ non generant nisi tempore caloris, & in calidis regionibus, quia semen est frigidum. Auic. de anima. lib. 16. cap. 2. char. 62. col. 1.

Astrologis non est credendum. Auic. metaph. tract. 10. cap. 1. char. 108. col. 3.

Athenienses scripserūt Persarum regi nō magis redigi in seruitutem posse, quam pisces, capti enim pisces mo- truntur, aut denuo abeunt. Ar. Epiet. l. 3. c. 25. ch. 356.

Atractio fit per fila longa cum costringuntur. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 4. char. 51. col. 4.

Auricularum particulae sunt cartilaginosæ, & sunt pul- pæ, & foramen tortuosum, vt in eo augmentarentur sonitus, & vt statim frigus non veniret ad medullam, factum est longum, & est via inter aurem, & palatum nō manifesta. Auic. de animal. lib. 12. cap. 12. c. 49. c. 3.

Aurum habent i ne hæreas in filiorum generatione. Py-thagoræ Symbola, char. 1979.

Aurum ex metallis solum rubiginem non admittit; nam alia metalla, quantum terræ participia sunt, tantum in rubiginem mutantur. Hieroc. char. 13.

Aurum est mancipiū mortis. Alter. Had. & Epiet. c. 231.

B

EATITV.D.O. ab ani-
mo, & voluntate pender-
Epiet. sententiae, ch. 219.

Beatus is est, qui corpore et
fanus, & animo bene in-
stitutus est. Thaletis pro-
blem. char. 234.

Bene audire si cupis, disce
bene loqui, edocitus bene
facere conari, ita id con-
sequeris, vt bene audias.

Epiet. sententiae, char. 219.

Bene faciendum vltro est, & vt Sol oriatur, non expe-
Etat preces, sed statim splendet, sic tu nec preces, nec
applausus expectas, & sic amaberis. Epiet. sent. ch. 226.

Binarius in quantum habet principium, & finem tam
imperfectus est. Auic. metaph. tract. 4. cap. 3. ch. 86. c. 2.

Bona facere nos sedulo non decet tanquam in nobis fo-
ret, nec etiam sine Dei auxilio illa perficere posse cre-
dendum est. Hieroc. char. 144.

Bona a Deo sunt impetranda; nā virtus in hominis ani-
mo

Seminarij totius Philosophiae Appendix

mo est imago Dei, & omnis imago exemplar habet, vt subsistat, vanum est ergo quod inspicimus, si non inspicimus ad cuius similitudinem bonum illud adepti sumus. Hieroc. char. 146.

Bonus si esse volueris primum credito te malum esse, castigato affectus, ne illi te puniant, opinionem non tam verere, quam ipsius rei veritatem. Bene audire si cupis dicere bene loqui, e doctus bene facere conare, ita id consequeris ut bene audias. Epi&t. sent. char. 219.

Bonus vir nemo paupertatem cum turpibus diuitiis commutatam velit. Epi&t. sent. char. 227.

Bonis potiri, & in nullum malum incidere beatos facit, bonis, & utilibus rebus excidere, aut in noxiis excidere infelices. Simpl. Epi&t. char. 26.

Bonum maius cum minore malo coiunctum omnis homo amplectitur, praesertim si bonum esse nostrum, malum vero alienum esse videatur. Simp. in Epi&t. c. 43.

Bonum & malum in nobis est, ideo a nobis, nec ab alio, nec per alium accidit. Simpl. in Epi&t. char. 98.

Bonum est, quod cuiusque naturae conuenit, quoque id suum habet perfectionem. Simp. in Epi&t. char. 115.

Bonum & malum ibi est, vbi appetitio & declinatio versatur sive secundum naturam, sive contra. Simplic. in Epi&t. char. 209.

Bonitas pura non est nisi necesse esse per se, & dicitur etiam bonitas id quod attribuit rebus suas perfectiones, & suas bonitates. Auic. metaph. tract. 8. cap. 6. c. 100. c. 1.

Bonum purum est esse cui non coniungitur priuatio, nec priuatio substantiae, nec priuatio alicuius quod sit substantia, sed semper est in effectu, & id quod est possibile esse per se non est bonum purum, quia potest pati priuatione. Auic. metaph. tract. 8. cap. 6. ch. 100. c. 1.

C



A L A M I T A I E M facilius feres, si cum inimicis tuis peius agi videas. Thaletis probl. char. 234.

Calamitates vt morbus, paupertas, dedecus in Civitate, perditio charissimarum rerum sunt indecora in hac vita, sed non omnino malitia, non enim nocent animo, nisi horum cogitatione ad vitium labatur, ma-

la omnino sunt, quae ex voluntate oriuntur, vt peccata, quorum natura non fert, vt virtus eis adiungatur, vt iniustitia, luxuria, & huiuscmodi, quae boni adiunctionem non capiunt. Hieroc. char. 70.

Calamitates magna bona nobis afferunt, primum homines eas mansueti ferunt, vt diuino iudicio satisfiat, tum propter virtutem, quam iam possident, qua modestia faciliter sunt, tum bene de futura vita speratur, nequaquam igitur nos turbari debet, si nobis qui boni facti sumus per summam virtutem diuina offeruntur, per mediem, humani postea maxime purgamus ex hoc, quia a quo animo talia ferimus. Hieroc. ch. 80.

Calor hecticorum, quamvis sit multo fortior calore tertianorum non sentitur, quia complexio illa facta est tanquam naturalis. Auic. de anima, par. 2. c. 3. ch. 8. c. 1.

Calor fit ex motu, & emollit materias, & dissoluit eas. Auic. de celo, & mundo, cap. 16. char. 42. col. 2.

Calor naturalis post tempus status recipit diminutionem, quia calor aeris circumstantis aufert humiditatem interiorum, & aditorum calor extrinsico in confundendo humidum est calor naturalis intrinsicus, & propter hoc iuuant ad hoc motus animalis, & tandem diminuitur, & constringitur, quia corpus patitur dissolutionem, & dissolutio terminatur per humidita-

tem, & aggregatur humiditas extranea, quae extinguit calorem, vel per strangulationem, & summersionem, vel propter contrarietatem in quantitate, & illa humiditas est phlegmatica frigida, & ista est mors naturalis. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 3. ch. 45. col. 3.

Calor iuuenum, & puerorum est æqualis secundum radicem, sed in pueris est maior secundum quantitatem, in iuuenibus secundum qualitatem. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 3. char. 45. col. 3.

Calor naturalis est primum instrumentum animæ. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 6. char. 46. col. 4.

Calor qui prouenit a supercoelestibus habet virtutem, quam non potest habere calor ignis, nam ille dat vitam. Auic. de animalib. lib. 1. cap. 1. char. 61. col. 2.

Calidi in corpore sunt spiritus, cor, & sanguis post sanguinem caro epatis, quae est quasi sanguis coagulatus, post hanc venæ pulsatiles, quia recipiunt calorem a sanguine, & spiritu, & postea venæ non pulsatiles, & post cutis palmæ, quae est temperata. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 2. char. 45. col. 2.

Calidum aut dicitur calidum, quia calefacit tactu, vt ignis, aut cum est intra receptum calefacit, aut quia multum de sua specie calefacit, & paucum non, vt apium, aut quia cum recept calorem tarde deponit, vt plumbeum, aut secundum essentiam, vt in lapide, & per accidentem, vt glacies. Auic. de animalib. lib. 12. c. 6. c. 46. c. 2.

Camelus solum habet additamenta in dorso, & aliquis habet duo. Auic. de animalib. lib. 1. char. 30. col. 1.

Camelus non luxuriat super matrem suam, & quidam cum fecisset eum luxuriare super matrem suam, camelus cognita matre interfecit hominem. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 7. char. 40. col. 3.

Canes generant usque ad annos decem & octo. Auic. de animalib. lib. 5. cap. 2. char. 34. col. 3.

Canes foeminae menstruat omnibus septem diebus, quo tempore non recipiunt coitum, nisi post mundationem, & eius lac est spissum, & masculus post sex menses suæ nativitatis luxuriatur, & aliquando citius: canes generosi vivunt decem annos, & foeminae tresdecim, & non ejicit dentes nisi caninos. Auic. de animalib. lib. 7. cap. 1. char. 36. col. 2.

Cantibus vtendum ad lyram, ne scilicet perturbatis molestarent somnus, ante soporis initium cantibus ad lyram vtebantur, per lyram enim honestam temperamentum significabant. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symb. char. 140.

Capillorum, & vnguum superfuitates, postquam abscederis pessunda. Pyth. symb. ch. 1979.

Capilli sunt ex vapore exeunte per poros, cum ille vapor fuerit spissus, & poros non fuerit largus, & sunt propter pulchritudinem, vt barba, & iuuentum vt supercilia, & aliquando per solam superfuitatem, & per iuuentum vt super pecten. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 2. char. 31. col. 4.

Capilli generantur ex vapore, qui est fumus, & est perennis in poris, & tunc coagulatur, & materia sua naturalis est fumosa, & instrumentum est poros, & si ista superfuitas erit spissa, capilli erunt spissi, si subtilis, subtile. & cum fuerit cutis spissa, & superfuitas spissa, vnum pilus erit propinquus alteri, & foramina non erunt incarnata, & constricta, & non cum altero, sed ampliata ampliatione cutis sicca foraminum, sed crispitudo erit propter tortuositatem pororum. & nigredo est propter caloris acritatem, & canities propter cruditatem, & ruffus propter æqualitatem, & forte nigredo, & crispitudo erit propter impressionem aeris extrinseci. & caluities est, quia deficatur medulla, & incipit ante, quia illud vas est magis amplius, & materia magis humida, & cito recipit exsiccationem: sed mulieres, & castrati natura est magis humida, & pori magis angusti, ideo non sunt calui, & sunt ruffi.

LIB. IOANNIS BAPTISTÆ BERNARDI.

8

& postea albri & rufi citius albescunt. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 64. col. 1.

Capilli primi qui sunt cani sunt capilli temporum, & postea superoculorum, & sunt cani: quia sunt in loco sicco. & pili pectinis, quia sunt in loco calido. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 64. col. 2.

Capilli mortalitatis symbolum sunt, mortui enim sunt, nec doloris sensum habent. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 135.

Capra si antequanti imprægnetur, confricarentur mammæ prius exit sanguis, postea quasi sanies, & post exit lac, quod est aquosum dulce, vt illud quod exit post partum, & caper fuit in ciuitate, quae dicebatur chimam, qui habebat additamenta prope virgam ad similitudinem mamillarum, & exiuit lac per confractionem, ex quo factus est caseus, & coiuit cum capra, & genuit filium, qui habebat eadem additamenta, ex quibus exibat lac. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. chart. 32. column. 2.

Caper montanus medetur suam plagam, in qua remansit ferrum cum comedione herbæ, quae dicitur pulegium, ejicit ferrum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 4. chart. 38. col. 2.

Caput habet duas ferras fallaces, & duas veras, prima ferræ communicat cum fronte, & est ad modum arcus, & dicitur coronalis, alta quae est in medio secundum longitudinem dicitur sagittalis, & est talis (-, & tercia communicans inter occipitum, & suam basim, est vt figura anguli, cuius acutum coniungitur cum sagitta, & dicitur ferræ laude, sed duæ ferræ mendaces sunt, secundum capitum longitudinem æque distantes futuræ, quae dicitur sagitta ex utraque parte auriculae, & non profundantur ad interius, & ideo dicuntur ferræ fallaces. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 10. chart. 48. column. 4.

Capitis figura naturalis est, vt sit rotunda, quia est magis capax, & minus recipit lassiones, & est cum aliquippe longitudine, in acutum aliquantulum ante, & retro rotunda. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 10. ch. 48. c. 4.

Caput habet quinque ossa, quatuor sunt ut parietes, & 5. ut basis, & sunt duros, quam illud supra, quia causus supra latera sunt plures, & quia in superiori parte debet esse raritas, & carere ponderositatem. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 10. char. 49. col. 1.

Carnis natura est recipere sensum, quamvis egeat nervis ad id percipientium. Auic. de anima. parte 2. cap. 3. char. 8. col. 2.

Caro inter omnia membra est magis temperata, & post illam cutis, & magis temperantia cutis est manus, & eius palma, & palme index, & indicis extremitas eius. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 5. char. 45. col. 1.

Caro nigra saporior est, quia est magis digesta. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 64. col. 2.

Castrati, qui coeunt, quorum virga non est exsiccata cum coeunt emitunt quoddam sperma subtile, & attritum. Auic. de animalib. lib. 2. cap. 1. ch. 31. col. 1.

Cauda nigra quod habet ab eo abstine, terrestrium enim Deorum est. Pythag. symb. ch. 1979.

Casus, & fortuna nihil sunt, sed omnia ad certum finem referenda sunt. Simpl. in Epi&t. ch. 13.

Casus, vel fatum est cum res non fuerit sperata, nec formidata, & non est semper, nec saep. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. char. 21. col. 1.

Casus est causa rerum naturalium, & voluntiarum per accidens, nec semper eueniens, nec saep, & est in quounque est per aliquid, & non est causa essentialis, quæ illud induxit. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. ch. 21. col. 1.

Causa prima immutabilis, & immobils, quae in operando eandem habet subtantiam, & bonitatem non adiecit, sed per se ipsam, & ex se ipsa subtiliterem omniam ad bene esse producens. Hieroc. ch. 22.

Causarum consideratio rerum existentium, quae cause in opifice Deo sunt, ad sumnam Dei intelligentiam nos ducit, cui adiuncta est simul Dei similitudo. Hieroc. char. 138.

Cause essentiales rerum naturalium sunt quatuor, efficiens, forma, materia, & finis. Auic. suffic. lib. 1. cap. 10. char. 19. col. 1.

Causa efficiens in rebus naturalibus aliquando dicitur principium motus in alio a se, secundum hoc, quod est aliud, & hic motus intelligitur omnis exitus de potentia ad effectum per formam in materia, & est causa convertendi illud, & mouendi de potentia ad effectum. Auic. suffic. lib. 1. cap. 10. ch. 19. col. 1.

Causa efficiens est respectu finis, facit enim finem esse, & finis alio respectu est causa efficientis. Auic. suffic. lib. 1. cap. 11. char. 19. col. 3.

Cause aliquando sunt essentialiter, aliquando accidentaliter, propinquæ, & remota, propria, & communes, particularis, universalis, simplex, composita, in potentia in effectu, & aliquando imminenter inter se. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. char. 20. col. 4.

Cause casuæ sunt cum sunt propter aliquid, sed sunt efficientes eorum per accidens. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. char. 21. col. 1.

Cause essentiales debent prius creari, deinde accidentales. Auic. de anima, par. 5. cap. 4. ch. 25. col. 2.

Causa est quæ necessario est per se, & non per aliud, & illa est prior. Auic. suffic. lib. 2. cap. 9. ch. 31. col. 2.

Causæ primæ ex effectibus suis cognoscuntur, quia sunt non quid sunt non in sapientia remanent absentia, & in effectibus veluti in quandam lucem prolatæ cognitioni non restant apparere. Auic. de intelligentijs, cap. 2. char. 64. col. 4.

Cause primæ non tantum causari dicimus, sed propter sui excellentiam causare dicimus, earum autem excellentia non est hoc, vt a nulla causa superiori sint, est enim una, & eadem causa omnium, per quam, in qua, & ex qua rerum omnium cause occasionales factæ sunt primitus. ideo præfertur omnibus superexultas, & superexcellens singula. Auic. de intelligentijs, cap. 3. chart. 65. column. 1.

Cause quæ exentur ab intelligentia, sunt duæ primæ forma cœli ultimi, & haec est eius anima a qua est motus animalis proximus, & si non primo, quæ non intelligit bonitatem, & per hunc modum non exit a causa primo, nisi per naturam intelligibilem, quae inest illi; secunda causa est corporeitas, quae est inuenta in totalitate cœli ultimi, & hic instituit cum appendicis eius materiam primam. unde materia prima in se ipsa est resolutibilis, & possibilis, & quia corporeitas sequitur intelligentiam per hunc modum, tūc hoc non est, nisi per naturam intelligentiæ essendi possibile. Auic. de intelligentijs, cap. 4. ch. 65. col. 2.

Causa prima intelligit suam essentiam, & id quod facit debet esse cum sua essentia, & ipse sit quomodo honestitas est in omni quod est, sequitur formam suam formam eorum, quae sunt intellecta apud eum secundum ordinem, quem intelligit, sed non sequitur eam, vt lux lucidum. Auic. de intelligentijs, cap. 4. ch. 65. col. 3.

Causæ prima intelligentia non causatur, & perficitur in aliquo, quod sit ex eo, & ideo eius scientia non recipit diminutionem, quia sit id quod est ex eo, per modum sui, & non per modum rei scitur. Auic. de intelligentijs, cap. 4. ch. 65. col. 4.

Causa eius est id cuius remotio est causa remotionis alterius. Auic. metaph. tract. 2. cap. 4. ch. 77. col. 1.

Causæ sunt forma, materia, agens, & finis. Auic. metaph. tract. 6. cap. 1. char. 91. col. 1.

Causa finalis est per quam acquiritur esse rei discretum ab ea. Auic. metaph. tract. 6. cap. 1. ch. 91. col. 2.

Causa formalis est, quae est pars essentiae in qua est id per

Seminarij totius Philosophiae Appendix

per quod res est in effectu. Auicen.metaphys tract.6. cap.1.char.91.col.2.
Causæ essentiales rei propter quas est esse rei in effectu, necesse est ut sint cum ea, nec præcedant in esse, sic vt possint remoueri remanente causato. Auic.metaphys. tract.6.cap.2.char.92.col.2.
Causæ sunt causæ causatorum necessario, vel ad instar sui et, vt calefactio ab igne, vel alio modo, vt calefactio ex motu. Auic.metaph.tract.6.cap.3.ch.92.col.2.
Causa finalis in suo esse in anima prior est cæteris causis. Auic.metaph.tract.6.cap.5.ch.94.col.3.
Causa finalis non est causa, vt est inuenta, sed inquantum est ad aliquid: vnde secundum modum quo est causa est causata causarum, scilicet cum causa finalis habuit esse, si enim non habuerit esse in effectu, secundum suum esse fuerit prius suo esse in effectu. Auicen.metaphysic.tract.6.cap.5.ch.94.col.3.
Causa omnis, vt est causa habet certitudinem, & causalitatem. Auic.metaph.tract.6.cap.5.ch.94.col.3.
Causa prima est solum causa medium est, & causa, & causatum, causatum vltimum non est causa, sed causatum solum, vnde no potest esse collectio causarum, quin non sit causa non causata. Auic.metaph.tract.8. cap.1.char.97.col.3.
Causæ omnes in omni genere causarum sunt finitæ. Auic.metaph.tract.8.cap.1.ch.97.col.3.
Causa finales cum stabilitur ipsius esse, stabilitur etiam ipsum finitum. Auic.metaph.tract.8.cap.3.ch.98.c.3.
Causa prima perfecta est, nam nihil deest illi de suo esse, & de perfectionibus sui esse, nec aliquid generis sui esse egreditur ab eius esse ad aliud à se, vt egreditur ab alio à se, & omne esse est exuberans ab eius esse, & ab illo fluit, est bonitas pura. Auic.metaph.tract.8. cap.6.char.99.col.4.
Causa prima libera est a materia, & ab eius appendicijs, & ab omni corruptione, nec habet contrarium, nec genus, nec quiditatem, nec qualitatem, nec quantitatam, nec quando, nec ubi, nec simile sibi: vt est altissimus, gloriosus, & non habet diffinitionem, nec fieri de eo potest demonstratio. est enim omne quod est, & tamen non est aliquid ex his. Auicen.metaphys. tract.8.cap.5.char.99.col.4.
Causa prima est esse, bonitas pura, perfectio pura, & id desiderat omnes res iuxta modum suū, quia per eam perficitur omne eius esse. Auicen.metaphysic.tract.8. cap.6.char.100.col.1.
Causa prima non intelligit nisi vniuersaliter, & cum hoc non deest ei aliquid singulare, quia ipsa se ipsam intelligit, & cum sit principium omnis quod est intelligit principia eorum, quæ sunt ab eo, & quidquid nascitur ab eis, & quidquid est ex rebus omnino est necessarium esse propter eam. Auicen.metaph.tract.8. cap.6.char.100.col.2.
Causa prima apprehendit particulares res, in quantum sunt vniuersales, scilicet inquantum habent proprietates si appropriatur eis individuum, hoc erit respectu temporis alicuius, vel dispositionis alicuius. Si vero accipiatur illa dispositio cum proprietatis suis erit etiam in ordine eorum, sed abstrahetur a principijs cuiusque eorum, scilicet sua species a suis individualibus, vnde abstrahetur a rebus individualibus. Auic. metaph.tract.8.cap.6.ch.100.col.2.
Causæ primæ esse intelligentem, & intellectum non facit debere esse multitudinem in eo vlo modo, non potest esse, vt necesse esse intelligentes, per res, sed quæ est principium omnis esse, tunc intelligit ex se ipso id cui ipse est principium, & eorum est principium, quæ sunt perfecta in singularitate sua, & eorum, quæ sunt generata corruptibilia secundum suas species uno modo, & secundum sua individualia alio. Auicen.metaph. tract.8.cap.6.char.100.col.2.

Causa prima est sciens ordinem bonitatis in esse, quoniam ex eo est, & quoniam diligit se ipsam, quæ est principium totius ordinis bonitatis non patitur ab eo, nec concupiscit, nec inquirit, est enim expers omnis imperfectionis. Auic.metaph.tract.8.cap.7.ch.100.c.4.
Causa primæ scientia est apprehendens id, quod iama est, & quod possibile est esse. Cuius relatio ad ipsa erit inquantum sunt intellecta, non inquantum sunt in singularibus. Auic.metaph.tract.8.cap.7.ch.100.c.4.
Causa prima quidquid intelligit, intelligit per suam essentiam, & per hoc intelligit quod est post se ipsum, & quamvis eorum alia sint ante alia, intelligit tamen simul. Auic.metaph.tract.8.cap.7.ch.100.col.4.
Causa prima dicitur intelligentia secundum intentionem primam, & intelligit res simul ita, vt per eas non multiplicatur in sua essentia, nec vt imaginatur certitudo suæ essentiæ esse hoc, quod ipsa imaginet eas, sed quod fluunt formæ eorum ab eo intellectæ, vnde ipse appetor est, vt sit intelligentia etiam ipsæ formæ fluentes a sua intelligibilitate, & intelligit se ipsam, & est principium omnis, quod est. Auic.metaphysic.tract.8. cap.7.char.100.col.4.
Causæ primæ scientia est sua voluntas, & posse quod est ei est ipsa sua essentia, & omnium principium est per suam essentiam, & quod ab ipso fluit est de sua liberalitate. Auic.metaph.tract.8.cap.7.ch.101.col.1.
Causa propinquæ motus primi est anima, non intelligentia, & cælum est animal obediens Deo. Auic.metaph. tract.9.cap.1.char.102.col.2.
Causa nulla potest perfici per causatum essentialiter, sed accidentaliter. Auic.metaph.sum.9.cap.3.ch.104.c.2.
Cause altiores non operantur propter nos id quod operantur, nec intendunt aliquid propter res, nec inducit eas aliquid, nec accedit eis electio, hæc autem non fluit casu, sed prima causa intelligit se ipsum, & intelligit ordinatem bonitatis, vt est melius, & inde fluit ipsa talis fluxio quo perfectius peruenitur ad ordinem secundum possibilitatem, & hæc est intentio uera. Auic.metaph.tract.5.cap.5.ch.105.col.4.
Causales res sunt quæ non sunt semper, nec sæpe. Naturales vero quæ sunt semper, vel sæpe. Auicen.metaph. tract.4.cap.2.char.85.col.3.
Causalitas causæ finalis est causa esse aliarum, igitur esse aliarum causatum est a causalitate illius, eius autem causalitas non est causa esse earum prius, nisi sit imaginata in anima, vel in alio consimili, non est causa causa finali in sua causalitate, nisi causa alia præter causam, quæ mouetur ad eam, vel ad quam ipsa per se mouetur. Auic.metaph.tract.6.cap.5.ch.94.col.3.
Causatum primum omne est in Deo, deinde in se ipso, deinde in effectibus suis videt causas. visio autem ibi intellectus causarum intelligentia: sunt ipsæ intelligentiæ. Auic.de intellig. cap.4.ch.65.col.1.
Causatum primum cum sit intelligentes primam formam, & formam, quæ sequitur ipsum, tunc duæ formæ intelligentæ sunt duæ intelligentiæ intelligentis in ea, quarum una est superior alia, & reliqua inferior illa propter superiorius, & inferiorius intellecta, & tunc intelligentia superior perfectius intellectum erit, & influit virtutem, quam recipit a suo intellectu gloriose, per intelligentiam inferiorem, quæ est sub ea, intelligentia causata primo. & tunc ha duæ intelligentiæ componunt causatum primum, in quo existunt, & altera ea sunt finita, quæ propinquæ est illi quod est terminus omnis entis, reliqua autem est infinita, quia quod possibile, & factum in se ipso, non habet in se ipso substantiali, & propter hoc non est finis alicui enti. & tunc est intelligentia tantum, & componitur ex finito, & infinito, ita finita, cum tamen inter causata non sit simplicius. Auic.de intellig. cap.4.ch.65.col.4.
Causatum eget aliquo, quod det sibi ipsum esse p[er] se tantum,

Ioannis Baptiste Bernardi.

tum, sed inceptio & alia huiuscmodi sunt res, quæ accidunt ei, & causatum eget datore sui semper, & incessanter, quandiu habuerit esse. Auicen.metaphys. tract.6.cap.1.char.90.col.4.
Causatum omne habet principiū, & omne incipiens habet materiam, & formam. Auic.metaph.tract.6.cap.5. chart.93.column.4.
Causatum est quidquid habet qualitatem præter unitatem. Auic.metaph.tract.8.cap.4.char.99.col.1.
Cerebrum ne edas. Pythag.symb.char.1979.
Cerebrum pars anterior mollior est, & molliities viator est ad sentiendum, pars vero posterior, vicinior spinæ est durior, & paullatim durities accedat ad spinam. Auic.de anima.par.5.cap.8.char.28.col.3.
Cerebrum, & ep[ist]r transmittunt ad cor aliquid quod iuuat ad eius operationem, & epatis operatione istud quod suscepit a corde, & intestinis per venas mesentericas fixas in eima. Auic.de animalib.lib.3.cap.7.c.31.col.2.
Cerebrum non sentit, non enim dolet propter apostema in sui substantia. Auicen.de animalibus, lib.12. cap.6.char.46.col.3.
Cerebri medulla habet in sui longitudine dimensiones tres in ventriculos, & omnis ventriculus habet in sui latitudine duas partes, & tunc pars anterior diuiditur in duo dextrum, & sinistrum, & sunt vnius quantitatis, & pars anterior iuuat olfactum, & super elevationem superflui per stranutationem, & adiuuat ad divisionem spiritus visibilis, & super opera virtutis formatiæ, & in comprehensionibus extrinsecis, & ventriculus posterior implet vacuitatem membra magni, & est nuca, & secundum post est diuisio spiritus visibilis, & ibi viget virtus memorativa, ventriculus medialis est via à virtute formatiæ ad memoriam. Auic.de animalibus lib.12.cap.7.char.47.col.1.
Cerebri medullam cooperantur duæ membranæ, vna dura versu[m] testam, alia molli versus cerebrum quod fit ne medulla testam tangeret, & laceretur ab osse, & ista membrana est etiam ligamentum venarum pulsatilium, quæ sunt supra medullam. Auic.de animalib. lib.12.cap.7.char.47.col.1.
Certillimum est mors. Alter.Had.& Epiet.char.232.
Cerui si mordentur a serpente, comedunt cancos, & liberantur. Auic.de animalib.lib.8.cap.4.char.38.c.2.
Charitas communiter respicit ad omnes, proprie vero ad solos bonos. Hieroc.char.51.
Chænix est diurnus cibus, & dimensum, quod alicui in dies impartitur. Lil.Greg.Gyr.in Pythagoræ symbola, chart.88.
Cibum ne in scaphium immittas, id est sordidos, & dishonestos homines non esse nutriendos, vt Plutarchus interpretatur sapientem sermonem non esse immittendum in flagitiis, & scelerati hominis animum. Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.125.
Circumuolui omnia videntur ei, qui incepit videre aliquid circumuolui, quia cum simulachrum impellitur ad vnam partem spiritus, & non ad aliam, virtus quasi impellitur cum suo instrumento ad partem inclinationis simulachri, instrumentum enim obedit illi ad partem quam perit virtus, & propter hoc contingit in spiritu motio ad illam partem propter subtilitatem sibi & suam velocitatem ad recipientum motum, tanquam sequatur motum simulachri. Auic.de anima.par.3.cap.8.char.16.col.4.
Ciubus qui præesse vult non tam pretium donariorum curet, quam virtutem incolarum. Epiet.sent.ch.225.
Cives sic tractandi vt cognati, & si vicinior arctiore deuinicit necesse studinim vinculo. Simp.in Epiet.c.139.
Civitatem bene ordinantem oportet, vt omnes, qui in ciuitate sunt habeant aliquem statum laudabilem: ita vt ab unoquoque proueniat utilitas ciuitati. Auicen.metaph.tract.9.cap.2.char.103.col.1.
Celorum vniuersitatis motor primus, vnu tantum est. Auic.metaph.tract.9.cap.2.char.103.col.2.
Celorum vnaqueque sphærarum habet motorem proprium, propinquum, desideratum, & amatum, sed vniuersitatis celorum est vnu motor primus. Auicen.metaph.tract.9.cap.2.char.103.col.2.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Cœlestia corpora non communicant in motu circulari, nisi propter desiderium amati communis, nec fiunt diuersa, nisi quia eorum principia amata desiderabilia post illud primum sunt diuersa. Auicen. metaphys. tract.9. cap.3. char. 104. col. 1.

Cœlestis motus est animalis proueniens ab anima eligen te, renouata electionibus continua suarum partium, vnde numerus intelligentiarum separatarum post pri mum principium erit secundum numerum motuum. Auic. metaph. tract.9. cap.3. char. 104. col. 2.

Cœlestes vires, quæ sunt impressæ in suis corporibus, non agunt, nisi mediantibus suis corporibus. Auic. metaphys. tract.9. cap.4. char. 105. col. 1.

Cœeli conueniunt in natura iudicij motus circularis, & hoc iudicium adiuuat esse materia, & in quo differunt est principium præparationis materia ad diuersas formas. Auicen. metaphysicor. tractat.9. capit.5. chart.105. column. 2.

Cæsar est publicæ lucis caput. Alter. Hadriæ. & Epi stet. chart. 233.

Cogitativa in comparatione animæ humanæ est vis ordinata in media concavitate cerebri, vbi est nerus, & solet componere aliquid de eo, quod est in imaginazione cum alio, deinde aliquid ab alio ut vult. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 2.

Cogitativa est virtus ab intellectu imperata, vt compo nat sensibilia intra se, & diuidit ea inter se, secundum formam visibilem, quamvis non credamus esse, vel non esse, sed si loco intellectus virtus animalis illi imperat, vocatur imaginativa. Auic. de anima, par. 4. cap. 1. char. 17. col. 3.

Cogitativa virtus convertitur ad formas, quæ sunt in virtute formalis ad componendum eas, & resoluendum eas, quoniam sunt ipsius subiecta, & cum eis composuerit formam, aut diuiserit, possibile est vt reponat in illa. Auicen. de anima, part. 4. capit. 2. chart. 18. column. 1.

Cogitatio dicitur esse ex memoria, intellesta visione, & voluntate. Auicen. de intelligentijs, tractat. 1. cap. 4. char. 67. column. 4.

Colera innaturalis generatur aliquando in epate, ali quando in stomacho, & quod in epate est subtilius, & cineratur, sed pessima generatur in stomacho ex adustione vitellinæ, & tunc nigrescit combustum, & immiscetur naturale cum illo, & efficitur viride, & pessimum comburitur multum, & efficitur viridissimum, & est quasi venenum. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 5. char. 46. col. 2.

Colligenda non sunt, quæ ceciderint, idest modestos nos esse debere, vel suarum rerum neminem esse amato rem ardentiore. Lit. Greg. Gyr. in Pythagoræ symbola. chart. 244.

Color est qualitas, quæ perficitur ex luce, & solet penetrare corpus prohibens affectione lucentis ab eo inter quod, & lucens fuerit corpus medium. Auic. de anima, par. 3. cap. 3. char. 11. col. 2.

Colores permiscuntur, & fiunt, vt si misceatur album, & nigrum fit subpallidum, & si lux permiscetur fuerit quasi nubes super quam reuerberatur quasi fumus niger, qui admixtus est igni erit rubor, si nigredo superauerit, erit citrinus, si nigredo fuerit vixta fit superabundantia albedinis risplendentis, si non fuerit citrinus permixtus nigredini, nec in eo erit splendor fit viride, & si nigredo erit occulta, & albedo manifestior erit rubor, si nigredo fuerit superans, primo erit color fuscus, si secundo erit color foliorum porri, si magis & magis erit viriditas illa intensa, quæ caret nomine, si autem admixtetur albedo erit color yari, cui si admixtetur nigredo cum paruo rubeo erit indicus, cui si admixtetur indicus erit carminium. Auic. de anima, par. 3. cap. 4. char. 12. col. 1.

Columbi domestici ponunt fortasse decies in anno. Auic en. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 34. col. 1.

Columbae retinent oua interius, quando damnificatur nidus, & quando auferuntur pennæ per damnificationem, ita vt nō potest se cooperire, aut quando sunt infirmæ, & confirant se, quia id quod videtur osculū, est confiratio nō osculū. Auic. de ani. 1.6. c.1. c. 35. c.1.

Columba sæpe duodecies ouat in anno, & postquam fuerit trium mensium in etate, & tenet ouum in ventre per dies quatuordecim, cubat per viginti duos dies, & postquam exit ab ovo decem octo diebus incipit volare: & quidam dicunt foemina vivere per sexaginta annos, & perdices per sexdecim annos. Auic. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 35. col. 2.

Columba parit ouum masculum prima die, & sequenti foemina, & mas cubat oua omni die media, & foemina in sequenti mediocitate, & post viginti dies mater frangit ouum, & calefacit pullos primo mater, & post pater, & foemina semper melius custodit pullos. Auic. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 35. col. 2.

Colurnus est cum circulus mouetur à primo situ indirectum, secundum rectam lineam centro non discedente ab eo. Auicen. metaph. tract. 3. cap. 9. char. 82. col. 3.

Comedere non oportet in curru, idest quiete manducandum, vel non esse dandam operam luxuriae, & defidiae. Lit. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 171.

Communia magis nota sunt quoad rationes nostras, quamvis non sint nota quoad naturam. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 2.

Communia si comparantur ad non communia, quantum ad intellectum, inueniemus res communias notiores quantum ad intellectum, sed cum contulerimus eas inter se, quantum ad ordinem essendi qui requiritur à natura vniuersali res speciales erunt notiores quantum ad naturam. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 3.

Comparatio non est ad se ipsum, sed ad id quod non est ipsum. Auic. log. par. 1. char. 4. col. 1.

Comparatio prioris, & posterioris est inter duo, quæ sunt in intellectu. Auicen. metaphysicor. tractat. 3. cap. 10. char. 83. col. 4.

Complexio est qualitas veniens ex reciproca qualitatum passione contrariarum in corporibus sibi permixtis. Auic. suffic. lib. 1. cap. 6. char. 17. col. 3.

Complexio est res accidens ex qualitatatum contrariarum operatione in particulis minimis, & diuidentibus, & alterantibus se ad inuicem. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 1. char. 44. col. 4.

Composita in sua simplicia resoluti non est malum. Simplic. in Epi stet. char. 63.

Composerū cognitione fit duobus modis, aut quia sunt apta, vt ex eis fiat compositio, aut quia sunt & res, quibus accedit huiuscmodi intellectus, sic in logica ab ita hæc cognitione consideratur, sed vt prædicata, aut subiecta, & vt vniuersalia, aut particularia. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 1.

Compositum notius est quantum ad sensum, quia sensus prius sentit, & comprehendit totum, deinde discernit, sed quantum ad intellectum simplex, antequam compositum, quia non scitur natura compo siti, nisi priusquam cognoscimus simplicia eius. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 14. col. 1.

Composita, & simplicia in compositis existentia habent hoc, vt possint coniungi effectus permanendi, & potentia destruendi in rebus simplicibus separatis per se, impossibile est hæc duo coniungi. Auicen. de anima, par. 5. cap. 4. char. 25. col. 1.

Compositum omne ex duobus non est, nisi ipsa coniuncta, nisi accidat illi alteratio, & passio, quæ sit forma tertia, & intellectus tertius ab illis, & iudicium de unoquoque illorum idem est, quod de composite. Auic. suffic. lib. 2. cap. 7. char. 29. col. 1.

Compositum

Ioannis Baptistæ Bernardi.

10

Compositum ex materia, & forma est omne id in quo est aliquid acquisitum in effectu, & in eo est etiam præparatio ad recipiendum aliud. Auic. metaphysic. tract. 2. cap. 3. char. 76. col. 2.

Compositum ex aliquibus duobus est aliud ab illis tertium, cuius vniusquaque eorum pars est. Auic. metaph. tract. 5. cap. 5. char. 89. col. 4.

Concupiscere aliena iniquum est. Simp. in Epi stet. c. 106. Conscientia bonæ fructu lætandum, euentu malo non dolendum. Simpl. in Epi stet. char. 43.

Consequentia sunt illa inter quæ non est aliquid sui generis, quod est cum consequentia non differunt species, vt domus, & domus. Auic. suffic. 1.3. c.1. c. 36. c.4.

Consequentia quæ differunt species, vt homo & planta, sunt quæ virtutur in aliquo communi, & essentiali, vt est corporeitas, aut in accidentalis, vt albedo, & ratio adunat partem. Auic. suffic. lib. 3. cap. 2. char. 36. col. 4.

Permisceri est cum tota essentia vnius infunditur in totâ essentiam alterius. Auic. suffic. lib. 3. cap. 2. ch. 36. c.4.

Consilium bonum gignit virtutes, & perficit, & continet, earum quæ est mater, nutrix, & custos: eius effectus est electio, optimæ virtutæ, eius quod electum est exercitatio, & recte consultorum immutabilis seruatio. Hieroc. char. 102.

Consilium malum est mater malitiae, quæ est destructio immortalis vitæ. Hieroc. char. 103.

Constitutionis cœli vis rei partes duas sunt, una est id, quod est actus, altera est id, quod est in potentia, quod est illi vt subiectum. Auic. de anima, par. 1. cap. 1. c. 1. c. 2.

Consuetudinis vis magna est, nam si recordaberis sæpe ea quæ in nostra potestate nō sunt, erupta facilia cum illa inciderint, perturbari non sinet, vt & alia consuetudinae, quamvis grauia, & corporibus, & animis tolerabili, sunt, & a paruis est incipiendum, nam qui majora initio tñscipit facile succumbit, & frustratur, & fractis viribus fit imbecillis, & desperat. Simp. in Epi stet. c. 39.

Consueta prava sensim corrigenda, nam si quis quater in die edere consuevit, si totum diem ieunare statim conatus fuerit, & corpus mutatione subita turbabit, & ipse molestie viuet, sed si à quaternario ad ternarium descendere, & sic ad binarium assuecat, facilius semel tantum edere consuescat. Simp. in Epi stet. c. 40.

Consueta maximam vim habet, & ad eam tollendam contraria consuetudine vt debemus: secundo rationi obtemperandum, & nihil faciendum, quod ratio regula non præcipiat: tertio nullum visum statim admittere, sed parumper expectare, & experiri visa. Ar. Epi stet. lib. 3. cap. 12. char. 276.

Consueta vocatur illa actio, cuius principiū est imaginatio cum natura, vt suspicatio: nam mores non roborantur, nisi frequentatione passionis. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 4.

Confuse ante opus nequid temere agas.

Miseri quippe hominis est aliquid dicere, vel agere. temere. Pythag. aurea verba, char. 1979.

Consulendi tempus opportunum est, cum adhuc opus non incepimus. Hieroc. char. 127.

Contemptio eorum, quæ in nostra potestate non sunt, est via unica: nam si eximijs honoribus affectum aliquem videris, aut Imperator, aut Senator, aut Consul, non prædictas ipsum beatum, visio enim decipit. Epi stet. c. 89.

Contentio omnibus locis aliena est, tum conuiuorum sodalitatibus indignissima: nam nec ebrius sobrium docbit quicquam, nec sobrium ebrium, vbi sobrietas abest, inanis est contentio labor. Epi stet. sent. char. 222.

Contentionem aufugies si cõsiderabis eū, cum quo differis, aut esse præstantiorem, & cum audiendus, & ei parendum, si par assentiendum est, si inferior persuadendum. Epi stet. sent. char. 222.

Continentia voluptatem durabilem afferit, & corpori, & animo utilitatem. Simp. in Epi stet. char. 191.

Contrariorum separationem, & alterius in alterū mutationem non esse malum manifestū est, alterius enim interitus alterius ortus est. Simp. in Epi stet. char. 119.

Continuum non habet partes in actu, sed accidit ei vt interficitur propter causas quæ interrumpunt transsum. Auic. suffic. lib. 2. cap. 1. char. 23. col. 4.

Continui termini non habent esse in actu, sed in potentia, quia non fiunt in actu, nisi in incisione, aut aliqua termini designatione, aut tactu, aut equidistantia, aut accidenti, aut positione. Auic. suffic. lib. 2. c. 1. c. 24. c. 3.

Contraria non se constituant, sed destruunt. Auic. metaph. tract. 3. cap. 6. char. 80. col. 4.

Contrarium vnius non est nisi vnu, medium est id, quod quāmuis sit diuersum, est tamen cōsimile, ideo oportet vt conuersio primū fiat ad illud, dum aliquid mouetur ad cōtrarium, nigrum enim prius fit citrinum, vel viride, vel rubeum, deinde album. Auicen. metaph. tract. 7. cap. 1. char. 95. col. 4.

Contraria sunt illa quæ conueniunt in genere, & subiecto. Auic. metaph. tract. 7. cap. 1. char. 95. col. 4.

Contrarietas est vltimum distantia inter opposita, quæ conueniunt in genere, & in materia. Auicen. metaph. tract. 7. cap. 1. char. 95. col. 4.

Contumeliaz auctor nō est, qui conuincitur, aut verbaret, sed opinionem de eis tanquam contumeliosis conceptam, cum igitur te quispiam irritarit, opinione te irritatum scito. Epi stet. char. 91.

Conuiuator venit cōuiuum laudatione, & obsequio, si non es conuiutus nō dediti quanti venit conuiuum. Epi stet. char. 104.

Conuiuia externa, & popularia deuitada sunt, sed si ali quād se tulerit occasio, vide ne in vulgarem consuetudinem prolabaris, nam si socialis pollutus fuerit, & quem tetigerit necessario, pollutus erit etiam si ipse purus fuerit. Epi stet. char. 176.

Conuiuans dēt ministris impartiri de ijs, quæ sunt quod si tēpū prestare cōmōde nequiveris, memēto tibi otioso ministrare negotios. Epi stet. tent. char. 221.

Cor ne vores. Pyth. symb. char. 1979.

Cor est, & vocatur illud principiū prius a quo virtutes emanant ad cerebrum, quarum quædam tuas actiones perficiunt in cerebro, & in partibus eius. Auicen. de anima, par. 5. cap. 28. col. 2.

Cor est præsum membrum, quod fit a sanguine, ex quo colligitur sanguinem esse à corde, & non ab epate. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Cor, medulla, & epar sunt res indigentes proprio situ, ideo creator posuit illa in loco competenti, prout fuit necessarium, & cum sperma sit simile in suis partibus, ideo in eo non sunt segregati spiritus vitalis, animalis, & naturalis. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 4. ch. 42. c. 4.

Cor est multum calidū, quia in eo spiritus, & calor sunt principia vitæ. Auic. de animalib. lib. 12. c. 1. ch. 45. c. 1.

Cor est in medio peccoris, & declinat parum versus sinistram, vt elongaretur ab epate, & animalia maioris cordis, sunt magis timida vt lepus. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 3. char. 51. col. 4.

Cor est caro fortis, vt sit remotū ab occasionibus, & est compositum ex filiis longis, quæ iuuant ad attractiōnem, & circunductis quæ iuuant ad expulsionem, & transuersis, quæ iuuant ad retentionem, ex illo nascuntur venæ pulsatiles à parte superiori in eo sunt tres vētres duo magni, & vnu mediocris, vt ī eo sit locus nūtrimēti, quod est spissum forte, & alijs in quo generat spiritus ex sanguine multū subtili, & est via media inter illos, & venæ habent duas tunicas, & interior est durior, quia obuiat percussione spiritus, & generatio arteriæ fit à parte sinistra, & à parte sinistra nascuntur duæ, vna vadit ad pulmonem, & ramificatur in eo ad recipiendum aerem, & ad ducendum sanguinem, quo nutritur. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 3. c. 51. c. 2.

C 2 Cor

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Cor generatur si eius complexio fuerit debilis, tarda, & frigida, & si super ipsum venit aliquid, quod ipsum debilitet generatur ex anima, si contra generatur vir. Auic.de animalib.lib.18.cap.1.char.62.col.4.

Cor non edendum, id est non animum angoribus cruciandum, nec doloribus affligendum, & eadem causa cerebrum non esse edendum addit, quod alij interpretantur obliuionem fugiendam esse, de corde, & cerebro noluit Deus sibi sacrificia fieri. Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.119.

Cornu omnium animalium est vacuum, præter cornu cerui. Auic.de animalib.lib.1.c.30.col.1.

Coronam ne decerpas, id est ne homines virium leges in quibus esse contigerit, offendant, & violent, nec contra principes loquendum est. Lil.Greg.Gyr.in Pythagoræ symb.char.131.

Corporis morbus est impedimentum, vt pedis claudatio est impedimentum, & non est voluntatis, nisi nos velimus, & si consuleris recte alterius rei, non sui, esse impedimentum. Epict.char.69.

Corpus si lœditur indignamur, & animum lœdi a quo cunque permitti non rubescimus. Epict.char.127.

Corpori quæ seruiunt, eatenus adhibentur, quatenus animo sunt vñsi, quidquid ad ostentationem, & delitias attinet repudiato. Epict.char.177.

Corporis vinculum, & natura morte, & vitium pecunia soluit, animi vero vinculum virtus magnitudine animi, doctrina exercitatione. Epict.sent.char.223.

Corpus omnium sordidissimum curamus, quod si quinque tantum diebus viæ corpus curadum esset, eam ferre molestiam non possemus. Epict.sent.char.226.

Corpo qui valent, & æstus, & frigus tolerant, sic qui animo bene constituti sunt, & iram, & dolorem, & lætitiam, & cæteros affectus ferunt. Epict.sent.c.228.

Corpus mortale ad deductionem humanae vitæ, pro instrumento nobis datum est, & neque superfluo cultu pingue scere decet, neque nimia indigentia affligere oportet. Hieroc.char.115.

Corporis curam habere debemus, non simpliciter, sed corporis, & intellectui seruientis. Hieroc.char.116.

Corpus non est præponendum animæ, ad cuius vñsum est nobis traditum, nec omnino negligendum propter ipsam animam, sed de corpore, vt de instrumento curam habere debemus. Hieroc.char.118.

Corpus sapientes subtile animi vehiculum appellant, cuius diligentiam, & curam habere debemus, vt virtutis exercitium, & veritatis susceptionem adipisci possumus. Hieroc.char.179.

Corpora impura, quo magis aluntur, eo magis lœdi ait Hippocrates, quod multo magis de animis verum est. Simp.in Epict.char.37.

Corporum mutatio, & dissolutio, non est malum, cum eorum natura talis sit, nec aliter se haberi possunt. Simp.in Epict.char.57.

Corporis morbus non est malus, nec ipsi corpori, cum tali natura sit præditum, vt ad compositi spectet dissolutionem, & restitutionem simplicium suis totis. Simp.in Epict.char.65.

Corpora non possunt esse simplicia, quæ subiecto constant, & forma, ergo corpora esse non possunt principia. Simp.in Epict.char.151.

Corporis lesionem si ægre ferimus, multo magis animi lœsiones molestius ferendæ sunt. Simp.in Epict.c.127.

Corpus eo salubrius, quo tenuior viætus, ideo vtile est ab ineunte ætate sic assuefetur. Simpl.in Epict.c.178.

Corporis res, vt vestitus, viætus, pecunia duo continent, vñsum, & acquisitionem, ijs vti debemus, vt ad nudam corporis curationem faciunt, remouendo omne superacaneum, quod ad gloriam, & diuitias pertinet acquisitionis modulus est vñsus, corporisque necessitates. Simp.in Epict.char.196.

Corpora alia non nutruntur, nec augmentantur, nec generantur, alia nutruntur, & augmentantur, & generant sibi similia, alia sentiunt, & mouentur voluntarie, cum non habeant id ex sua corporeitate, restat vt in earum essentia sit aliud principium, quod dicitur anima. Auic.de anima,par.1.cap.1.char.1.col.2.

Corpus naturale est substantia in qua possibile est intelligentia lineam vnam, & aliam lineam secantem illam super rectos angulos, & aliam lineam secantem ambas illas super rectos angulos, & quamvis mutantur hæ dimensiones, dummodo restent hæ tres dimensiones, corpus tamen est. Auic.suffic.lib.1.c.14.col.1.

Corporis naturalis principia, quibus apprehenditur corporeitas naturalis corporis, quædam sunt partis essentiae eius, & eam demonstrant, & hæ digna sunt vocari principia, quorum vnum sic est corpori, vt materies lecto, aliud vero vt forma lectitas abstracta à lecto, & materies quæ est in lecto vocatur hyle, subiectū, materia, origo, & elemētū, diversis respectibus, & forma, quæ est in lecto, dicitur forma. Auic.suffic.lib.1.c.14.col.2.

Corpus nō habet ex natura motus diuersos, sed ex violencia. Auic.de anima,par.3.cap.6.char.14.col.2.

Corpus ultra causas materiales, & formales habet, & efficientes, & finales; efficiens est quod imprimit formam, quæ est in corporibus in materia eorum, & perficit materiam per formam ex utrisque constituit compositum, quod agit per formam, & patitur per materiam finalis est propter quatuor impressæ sunt formæ in materia. Auic.suffic.lib.1.c.14.col.3.

Corpus vt est mutabile habet aptitudinem recipiendi id, quod remotum est ab illo, scilicet rem receptibilem eius, quod muratum est de illo, & eius quod permuteauit illud, & forma habita, & priuatio eius erat cum formâ permutata. Auic.suffic.lib.1.c.14.col.4.

Corporum alia sunt receptibilia generationis, & corruptionis, id est quorū hyle renouat formam, & amittit formam, & quædam quæ nō sunt generabilia, & corruptibilia, sed esse eorum est perpetuum. Auic.suffic.lib.1.c.15.col.3.

Corporibus, quæ apud nos sunt, actiones, & motus adueniunt, vel ex causis, quæ sunt extra ea, vt caliditas aquæ, vel ex se ipsis, vt aqua calefacta frigescit sua natura. Auic.suffic.lib.1.c.16.col.3.

Corpus omne habet naturam, materiam, formam, & accidentia, natura est vis, ex qua venit motus eius, & pmutatio, quæ sunt in eius essentia, & similiter quies eius, & status. forma eius est essentia eius, ex qua est id quod est, materia eius est id quod intelligitur subiectum esse suæ formæ. accidentia sunt ea quæ quando materia eorum fuit informata forma eorum, & constituta fuerit eorum specialitas, aut simul concreantur, aut accidentum existit, & fortassis natura rei aliquando erit ipsa forma aliquando non erit, sed in simplicibus natura est ipsa forma: nam si consideratur actiones, & motus, quæ veniunt ex illa vocatur natura, at si consideratur ut constituit speciem, forma vocatur. Auic.suffic.lib.1.c.17.col.1.

Corpora simplicia sunt id, quod sunt in actu ex suis formis, & non sunt id, quod sunt ex suis materiis. Auic.suffic.lib.1.c.17.col.3.

Corporis dispositionis sunt solutio continuationis, & dolor, famæ, & cupiditas. Auicen.de anima,par.4.cap.4.char.20.col.3.

Corpus destruitur ex causis, quæ sunt eius propriæ, ex permutatione complexionis, & compositionis. Auic.de anima,par.5.cap.4.char.24.col.4.

Corpus vnum non potest esse simul in duobus locis, & vnum locum solum habet vnum locatum. Auic.suffic.lib.2.cap.7.char.28.col.3.

Corruptibile omne, & quod desierit esse est in subiecto, aut

Ioannis Baptista Bernardi.

II

aut est causa subiecti. Auicen.sufficient.lib.2.cap.11.char.54.column.1.

Corpus perfectius est è rebus quantitatibus habentibus, quia omnes dimensiones habet. Auicen.de coelo, & mundo, cap.1.char.37.col.1.

Corporum diuersitas in motibus naturalibus est diuersitas suarum dispositionum naturalium. Auic.de coelo, & mundo, cap.2.char.37.col.1.

Corpus non potest non habere motum sibi naturalem, Auic.de coelo, & mundo, cap.2.char.37.col.1.

Corporum quædam sunt simplicia, quædam composita, simplicium simplex est motus, compositorum iuxta dominantem qualitatem. Auic.de coelo, & mundo, cap.2.char.37.col.2.

Corpus necessario est in mundo diuersum in natura sua ab alijs corporibus, quod mouetur motu circulari per naturam suam, & cum motus circularis sit substantia simplicis, & motus simplex non sit corporis simplicis, ergo motus circularis erit corporis simplicis. Auic.de coelo, & mundo, cap.2.char.37.col.2.

Corpus omne est finitum, nam corpus inducit superficiem, & superficies infert finem, ergo nō est corpus infinitum. Auic.de coelo, & mundo, cap.5.char.37.col.4.

Corporum vnum quodque habet motum, & quietem, aut natura, aut vi, & vnicuique corpori locus est naturalis, sed motus per vim est motus de loco ad quem mouetur corpus naturaliter ad contrarium eius loci unde motus fuit, naturalis enim motus est ad contrarium motus violenti. Auicen.de coelo, & mundo, cap.5.char.38.col.3.

Corpora quæ vehunt alia motu naturæ, non vehunt nisi secundum compositionem vnius ad aliud, quam habet in levitate, & ponderositate. Auicen.de coelo, & mundo, cap.7.char.39.col.4.

Corpus quod mouetur ab anima, quæ in eo est, necesse est, vt habeat motum naturalem alium, præter motum animalium. Auicen.de coelo, & mundo, cap.7.char.39.col.4.

Corpora, quæ mouentur a naturis simplicibus, aut propter gravitatem, aut propter levitatem, aut propter aliud gravitatis, aut levitatis. figuræ habent spæcias. Auic.de coelo, & mundo, cap.9.char.40.col.2.

Corporis prima compositio est secundum complexionem originalem, & complexio prima secundum quatuor primas qualitates, sed secunda compositio est secundum humores, quoque fiant membra consimilia, tertia vt sunt membra instrumentalia. Auicen.de animalib.lib.11.cap.1.char.44.col.4.

Corpus sensibile formatur ex materia informi, & forma, vnde fateri oportet corpora in incorporea posse resolvi, quæ mirabilis harmonia corpus constituunt, ita vt naturalem suum statum in ipso non amittant intrinsecum. Auic.de intellig.cap.4.char.65.col.3.

Corpus est substantia in qua potest ponî dimensio, quocunque modo volueris incipere, & illa a qua primum incepis erit longitudi, & alia secat illa secundum angulos rectos, & erit latitudo, & alia secat illas ortogonaliter in eodem loco sectionis, & sic dicunt quod est longum, latum, & profundum, quod potest diuidi in infinitum, non quod diuidatur, sed posibile est diuidi. Auicen.metaphysic tract.2.cap.2.char.75.col.2.

Corpus est substantia composita ex quodam per quod habet potentiam, quæ est materia eius, hoc est hyle, & ex quodam per quod habet effectum, & est forma eius. Auic.metaph.tract.2.cap.2.char.75.col.4.

Corpora composita sunt ex materia, & forma, nec hæ materia corporalis potest in effectu spoliari à forma, aut

Auic.metaph.tract.2.cap.3.char.76.col.2.

Corpus omne a quo prouenit actio non per accidens, neque per violentiam alterius corporis, agit per aliquam potentiam, quæ est in eo, quod autè proficit per voluntatem, & electionem, manifestum est. Auic.metaph.tract.4.cap.2.char.85.col.2.

Corporis non inuenitur in homine ante animalitatem, nisi quodam modo prioritate, scilicet cum accipitur corporeitas ex intentione materie non generata. Auic.metaph.tract.5.cap.5.char.85.col.2;

Corpus vt corpus non est aptum esse rationale, vel irrationale, sed prius est neceſſe esse habens animam ad hoc vt fiat rationale, vt homo non est aptus ad esse masculinum, vel femininum, nisi vt animal. Auicen.metaph.tract.5.cap.4.char.88.col.4.

Corporis celestis materia mouetur ab infinita virtute. Auicen.metaphy.tract.9.cap.2.char.103.col.1.

Corporum formæ, & perfectiones sunt duobus modis, aut sunt formæ quarum existentiae sunt propter materias corporum, & ideo eorum existentia est in materiis corporum illorum, aut sunt formæ, quarum existentia est per se ipsas, non propter materias corporum, vt animæ. quia vnaquæque anima non appropriatur corpori, nisi quia eius actio est propter illud corpus, & in illo. Auicen.metaphysic.tract.9.cap.4.char.105.column.1,

Corpus non est corpus calidum, nisi in quantum ipsum sequitur aliud in motu ad hoc, vt calefiat illud quod non est violentum, sed naturale, & cum complectum est seruetur in loco conuenienti, & aptiori ad conservandum illud, calidum ubi est motus, frigidum ubi est quies. cuius causa est levitas, & grauitas. Auic.metaphy.tract.9.cap.5.char.105.col.4.

Creatio est dignior modus dandi esse, quia priuatio iam est remota omnino, & inducitur esse. Auic.metaphy.tract.6.cap.2.char.92.col.1.

Creatio est dare rei esse post non esse absolute. Auicen.metaph.tract.6.cap.2.char.92.col.1.

Creatura ante eius ortum, & exitum vertit suam faciem super suos pedes, & suas palmas super volumina genitum, & suas naras intra sua genua, & oculos sursum, & colligit sua genua ante se, & est equitans super solas plantas, & sua facies est versus dorsum matris suæ, & facit istud totum pro defensione cordis. Auicen.de animalib.lib.9.cap.5.char.43.col.4.

Credere supponit intelligere, & non est conuerso. Auic.logica,par.1.char.2.col.3.

Credulitas, & fides non sunt ab uno solo intellectu. Auic.logica,par.1.char.3.col.1.

Credere debes de Deo, & diuinis rebus omnia, quia nihil tam mirabile dicitur, quod non sit credendum. Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.160.

Crimen aut verum, aut falsum, si verum, veritas non est moleste ferenda, & quod facere non piget, audire piget? si falsum, ille qui mentitur lœdatur. Simplic.in Epict.char.92.

Crucia te ipsum cum quid feceris turpe, cum bona perfecis tibi gratulare, hæc exercere, hæc meditari, hæc te amare oportet, hæc te in diuinæ virtutis vestigijs collocabit per eum, qui in animo nostro quadruplicem fontem perpetuo fluentis nature tradidit. Pythagoræ aurea verba, char.1979.

Culcitra est insomni voluntatorum. Alter. Hadr. & Epict.char.233.

Cupiditas gloria dicitur extrema tunica, quia alios exuens dicitur ipsa magis animo adhærescere. Simplic.in Epict.char.183.

Cupiditate solitus liber est. Epict.sent,char.223.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

D



A E M O N E S hic Pythagoras appellat animas hominum virtute praeditos, & veritate tanquam doctos, & peritos. Hieroc. chart. 35.

Dæmonis terreni nomē nō conuenit nisi naturæ existēti homini. Hieroc. c. 36.

Delectatio in coitu fit ex cursu materiæ illius calidæ, & viscoæ super membrum in quo facit quæsi tillationem acutam, & lequitur conglutinatio, & vnitio in eodem ex eadem materia, & tunc erit illa dele-

ctatio super reparationem eius quod recepit à sui cōsistentia, & cum humiditas, quæ exit à muliere non generat, non appellatur sperma. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 13. char. 42. col. 1.

Delectatio in luxuria totaliter non est à spermate, & à suo decensu, sed per motum spiritus, & spiritus exit in decensu spermatis mulieris, & maris. Auic. de animalib. lib. 15. cap. 3. char. 60. col. 4.

Delectatio cuiusq; virtutis, plena est acquisitione suæ perfectionis. Auic. metaph. tract. 8. cap. 7. char. 101. col. 3.

Delinquendum raro. Epiet. sent. char. 229.

Delphin sibilat, & habet pulmonē, sed postquam fuerit super terram, non facit vocem. Auicen. de animalib. lib. 4. cap. 2. char. 33. col. 2.

Delphin trahit in ventre decem mensibus, & filius illius compleat quantitatem sui corporis in decem annis, & parit in æstate, & non in alio tempore, & aliquando se abscondit in pelago triginta diebus, & nō appetet, & est pia super filios suos, & viuit triginta annis. Auicen. de animalib. lib. 6. cap. 2. char. 35. col. 4.

Delphini diligunt homines, & maxime pueros. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 7. char. 40. col. 3.

Denarius est aggregatio ex nouem, & uno, cum accepta fuerint vtraque simul, & peruenit ex eis continentis aliquid ab eis quod est decem. Auic. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 3.

Denarius perfectus est ut numerorum finis, & in se reuolutur, & nunquam deficiens inuenitur, omnem in se numerum recipit, ideo mundus appellatur, quo iustiam, & sedem significabant, & mystice pro vitæ præmio intelligitur. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symbola, char. 164.

Densitas fit duobus modis, vna ex coniunctione partium dispersarum in aere, qui est inter eas qui cum exit ex ipsis, ipsæ redeunt in locum suum, ita ut non sit inane, cui opposita est raritas, alia densitas est non quod partes dispersæ coniunguntur, sed quia ipsa materia aliquando recipit maiorem corpulentiam. Auic. suffic. lib. 2. cap. 9. char. 32. col. 2.

Dentes equi, cum est senior tanto habet dentes aliores, & canis contra. Auic. de animalib. lib. 1. c. 30. col. 2.

Dentes habet aliquos homo, qui nascuntur post annos viginti. Auic. de animalib. lib. 1. ch. 30. col. 2.

Dentes equorum senium sunt albi. Auic. de animalib. lib. 7. cap. 1. char. 36. col. 2.

Dentes sunt trintaduo, & fortasse deficiunt in aliquibus hominibus quator dentes, & in superioribus sunt duo dentes ampli, & duo contrarij, & tot inferiores, & isti sunt ad incidendum, & duo canini ad frangendum sursum, & omnes alij ad molendum sunt quatuor, siue quinque sursum, & in imum, & præter illi quatuor, qui nascuntur prope triginta annos, & dicuntur dentes intellectus. habent radices acutas, &

impinguntur in mandibulis, & super quolibet for-

men nascitur quoddam additamentum, quod iuuat ad retentionem, & in illo loco sunt ligamenta fortia,

& præter molares omnes alij habent ynam radicem. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 14. char. 50. col. 2.

Dentes molares in inferiori mandibula ad minus habet duas radices, & in inferioribus dentibus intellectus sunt tres radices, & molæ fixæ in superiori ad minus habent tres radices, & forte quatuor: & si molæ fuerint magnæ erunt multæ maxime superiores. & inter ossa soli dentes sentiunt, & in homine iuuant ad formationem literarum. Auicen. de animalibus, lib. 12. cap. 14. char. 50. col. 2.

Dentes inter alia ossa semper crescunt propter eorum consumptiōnem cōtinuāt. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 2. char. 61. col. 4.

Dentes non frangendri, idest ne maledicentes, & obtristatores simus. Lil. Greg. Gyr. in Pyth. symb. ch. 130.

Dentes prima est gentura humidæ naturæ, & nutrimentum quoddam cōmuni, & prioris naturæ, vt ait Iamblicus. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. ch. 130.

Descriptio nil aliud exigit, nisi vt oratio componatur ex consequentibus rem, quæ sunt ei paria, quæ habebit, quidquid continetur sub ea, & nihil aliud ita ut significet eam, significatiōne signi conuenientis: est enim, vt in ea accommodetur genus, aut proximum, aut longinquum, & deinde apponantur accidentia, aut proprietates, quod si ita non fuerit, erit descriptio vitiosa. Auic. log. par. 1. char. 6. col. 2.

Desiderium est imaginatio rei, vel concupiscentia, & quædare, quod delectabitur in illa si adfuerit. Auicen. de anima, pat. 4. cap. 3. char. 19. col. 3.

Deterius ob salutem præstantioris, negligendum est. Simp. in Epiet. char. 65.

Deos immortales, vt leges iubent honora, deinde heroes beatos, & postea terrestres dæmones. Pythagoræ aurea verba, char. 1979.

De Dij, rebusque diuinis nihil tam admirabile dicitur; quod non debeas credere. Pythag. symb. char. 1979.

Dij cum voveris, exi ad opus: nam ista si tenebis cognoscēs immortalium Deorum mortaliumque hominū conditionem qua procedunt, & continentur omnia. cognoscēs quantum fas est naturam circa omnia similem, ne te sperare contingat, quæ speranda non sunt, neque te quicquam lateat. Pythag. aur. verb. ch. 1979.

Deus solus sapiens est. Pythag. prob. char. 235.

Deus est omnium antiquissimus, ortu enim caret. Thal. letis problemata, char. 234.

Deum non solum iniuriæ hominum latent, sed nec cogitationes. Thalet. problem. char. 235.

Deus trahit primas sapientiæ. Thalet. problem. ch. 235.

Deo libandum, & sacrificandum, & vnicuique primitiæ offerēdæ sunt, ritu patrio, caste non luxuriose, nec indigēter, nec sorride, nec sug. facultates. Epiet. c. 142.

Dei voluntas libenter sequenda, quam si nō libenter sequuntur homines coacti, & improbi sequentur. Epiet. chart. 216.

Deorum muneribus acquiescendum. Epiet. sent. ch. 227.

Diuitiarum, & ceterarum rerum corpori necessariarum corpus est vnicuique modus, si in eo institeris, modum seruabis. Epiet. char. 196.

Dives ansis, vel esse malis inquire in te ipso, an beatus, quod si dives, scito neque bonum esse, neque omnino penes te, sin beatus, id & bonum esse, & penes te: nam opulentia est usura ad breue tempus à fortuna concessa: Beatitude vero ab animo, & voluptate pendet. Epiet. sent. char. 219.

Diuitiæ in bonis non sunt, luxus in malis, modestia in bonis: modestia vocat ad frugalitatem, & paranda bona, opulentia ad luxum, & abstrahit à modestia, difficile est vel in diuitijs modestiam colere, vel in modestia parare diuitias. Epiet. sent. char. 220.

Deum

Ioannis Baptistæ Bernardi.

12

Deum esse, rerum humanarum curam habere, & nihil negligere homo bonus credere, eiq; se submittere, vt boni ciues legibus, debet. Ar. Epiet. lib. 1. cap. 12. c. 54.

Dij gratias agere debemus, quod superiores nos fecit ijs. rebus, quæ in nostra potestate noluit esse, & solnū rationem a nobis repeatant, quæ nostri arbitrij sunt, idest recte visorum vñs. Ar. Epiet. lib. 1. cap. 12. c. 58.

Deo placet si quis iuste quidquid facit operatur, & grato animo, æqualiter, continenter, & modeste, nec ob ea, quæ in nostra potestate non sunt, irascitur. Ar. Epiet. lib. 1. cap. 13. char. 58.

Deus ubique est, omnia intuetur, & in die, & in nocte. Arr. Epiet. lib. 1. cap. 14. char. 61.

Deus homines omnes ad felicitatem, ad constantiam condidit, earumq; rerum instrumenta dedit, quarum

alia cuiusque propria, alia aliena, ac aliena, & prohiberi, & cogi, & adimi possunt, nec propria sunt, quæ vero prohiberi non possunt, propria sunt. Arr. Epiet. lib. 3. cap. 24. char. 329.

Dij sunt oculorum signa, mentis numina, si metuis timor est, si contines religio est. Alteit. Hadria, & Epiet. char. 233.

Deus est qui omnia tenet. Alter. Had. & Epiet. char. 233.

Deus, leges, & homines prudentes consilium, & voluntatem intuentes, vt quæ in nostra potestate sunt peccata, recteq; facta discernunt, non autem ipsas actiones, quæ in nostra potestate non sunt, & quæ consilijs, & voluntatibus discernuntur. Simpl. in Epiet. c. 13.

Deus fons, & principium omnis bonitatis, non prima bona tantum produxit, quæ per se bona sunt, nec bona tantum cum his quæ in bono æterno permanent, sed externa etiam, quorum natura fert, vt ab eo, quod secundum naturam est, auerti queant ad id quod malum dicimus. Simp. in Epiet. char. 118.

Deos esse natura non homines solum, sed & brutæ animantes, & stirpes, & lapides, ea denique omnia, quæ sunt pro sua virili ad numen respiciunt, & homines a pueris à parentibus ad pietatem assuefiunt, & omnes homines, & barbari, & Græci tam superiori tempore, quam nunc id attestantur, idest deos esse. Acrothoitis exceptis qui vt ait Theophrastus, cum deos non coherent, subito vniuersi à terra absorpti fuerunt. Simplic. in Epiet. char. 148.

Deos Græci theos dixerunt, eo quod currunt, primo ad stellas quæ in caelo circumaguntur, post ad incorporeas quoque naturas, rerum causas, & ad vnicum rerum principium id nomen transtulerunt. Simplic. in Epiet. char. 148.

Dei figuram ne insculpas anulo. Pythag. Symb. c. 1979.

Dei simulachrum triplex primum est incorruptum, & immortale. Dij immortales, scilicet secundum heroes, ultimum Dæmones subterranei. Hieroc. char. 20.

Dei voluntas est lex, quæ perenniter manens cuncta peragit, & ad perpetuitatem conseruat. Hieroc. char. 21.

Dei bonitas est causa creationis rerum, nam naturaliter bonus est. Hieroc. char. 22.

Deum honorabis non si quid sibi dederis, sed si te dignū feceris, vt ab eo data suscipias, & animo sibi similes. Hieroc. char. 23.

Deus mundum non ex fortuna, sed certis legibus ordine produxit. Hieroc. char. 23.

Deum semper præferre oportet si aliud nos ducat lex diuina, ad aliud nos ferant præcepta parentum, nam in his solum parentibus non est obtemperandum, in quibus ipsi diuinis legibus non obediuerunt, in ceteris omnibus parentes colemus. Hieroc. char. 40.

Deum non esse, credere est, qui Deum ignorat, & curare non putat humana. Hieroc. char. 82.

Deus ad nulla mala occasionem præbet, immo quantum in ipso est semper omnibus æque splendentia bona summittit, nō ostendere autem semper omnibus, quo-

niam lumen, & oblita bona plerique non aspiciunt, sed rebus terrenis indulgent propter curam, quam habent ad inferiora. char. 174.

Deo nullum nomen conuenit, nam omne nomen distinctum aliquam notionem completitur, sed ex his non minibus, quæ rebus ipso posterioribus indita sunt, honoratissima quæque illi tribuimus. Simplic. in Epiet. chart. 157.

Deus curat, & administrat vniuersa, & ea non spenit ut res viles, quas condere non est dignatus. Simplic. in Epiet. chart. 158.

Deus curat homines, nam magna est pars mundi homo, at si non curat, vt res parua, minora faciliter curantur, & si totum mundum curat, ergo & partem, ergo & hominem. Simp. in Epiet. char. 159.

Deus semper omnibus adest exemplis ab omnibus; & eius prouidentia, quia ubique est, & est bonus, & vt à Solis lumine illustrantur omnia, alia vident, alia videntur, alia virent, alia gerantur, alia candescent, alia nigrescent, alia denfantur, alia liquefiant prout cuiusque captus est, ita immensa bonitatis omnia participia sunt nihil Deo faciente, vel distracto. Simplic. in Epiet. char. 160.

Deos muneribus, donariis, precibus, & beneficiis, & supplicationibus à sententia deduci, & veniam dare peccantibus, si simpliciter dicitur nefas est, sed si eos qui peccarunt, ex animo delictorum penitet, ista conductunt ad reuersionem ad Deum, cum sint argumenta poenitentiæ non animo tantum summissa, sed etiam corpore inflexo, & prostrato, & rebus externis confundis, & in ea, quæ Deo probantur impendendis,

Deus autem nunquam amouetur à nobis, sed nō à impietate, & peccatis à Deo amouemur, & per penitentiam ad Deum accedimus, & cum Deo coniungimur. Simp. in Epiet. char. 65.

Deus est princeps, & principium omnis pluralitatis, & in ipso non est pluralitas. Auic. de intelligentiis, cap. 1. chart. 64. column. 3.

Deus omnia in se habet, per esse in sapientia, per ordinem, & in amore utrumque omnia sunt per esse secundum vocationem, & cum ex Deo facta sunt, non possunt ad nihilum redire, & sic quod maneat esse in causis, quod corruptatur in effectibus. Auic. de intelligentiis, cap. 1. char. 64. col. 3.

Deus omnia in se habet, per esse in sapientia, per ordinem, & in amore utrumque omnia sunt per esse secundum vocationem, & cum ex Deo facta sunt, non possunt ad nihilum redire, & sic quod maneat esse in causis, quod corruptatur in effectibus. Auic. de intelligentiis, cap. 1. char. 64. col. 3.

Deus pura simplicitas, simplex puritas, & id in quo est id quod est, quia inuenitur liber ab omni adiacentia, & multitudo, per quam & in qua est omne esse;

& omnis vñtas habens fixionem, & quod est, si efficitur fixionem in ea, & nihil ita est quod fuit, vel erit à presentia istius, & in eo omnis vñtas non pura in prima vñtate pura fixa est, vt quod vñum est, ideo sit, quia ab uno primo est, & esse primum, & eius vñtas est vña, & eadem causa, & est causa omnis entis. Auic. de intelligentiis, cap. 1. char. 64. col. 3.

Dei vita, & voluntas non est secundum vitam, & voluntatem nostram, quia est volens secundum modum intelligentibilis pure, & vita eius est hæc eadem voluntas, ideo volitum primi non est secundum volitum nostrum: quoniam omnia sunt illi presentia, & creat singularia in se ipso. Auic. de intelligentiis, cap. 4. char. 66. col. 2.

Deus tria in se habet, quod est, quod fulget, quod alia facit intelligere, vt in Sole est, fulget, & illuminet. Auic. de intelligentiis, cap. 4. char. 67. col. 2.

Deum describere volentes Aegyptii oculum pingebant, cui & baculum sustinebant, vt per hoc intelligatur quod omnia videat; & ei sit regia dignitas per sceptrum, nec vñquam labefactari posse per baculum.

semper stantem significabat. Lil. Greg. Gyr. in præfatio. Pythag. symb. char. 78.

Dei figuram ne in anulo insculpas, idest sermonem, & sententiam de Deis ne facile manifestes, & diuulges,

at

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Enchiridion inscribitur, quod ut pugio militibus, ita hic libellus his qui recte vivere student, paratus, & in proprio perpetuo esse debet. Simp. in p. e. m. Epict. c. 3. Entium, quae denudari possunt a motu, veritas est duplex, aut necessaria, ut Deus, aut non necessaria, sed sit, ut non est hoc impossibile, & unitas causalitas, & numerus, qui est multitudine. & haec aut considerantur, ut sunt id, quod sunt ipsa, & eorum consideratio non variatur in hoc, quod spoliata sunt, sed erunt tunc de tota consideratione, quae est in rebus ex hoc quod non sunt in materia, quia haec ex hoc, quod sunt ipsa non sunt in materia, aut considerantur secundum hoc, quod accedit eis non habere esse, nisi in materia, & hoc dividitur in duo, quia aut accedit, quia impossibile est eas intelligi, nisi in respectu ad materiam speciem, & motum, ut consideratio de uno, ut est ignis, aut aer, & de multis ut sunt elementa, & de causa ut est calor, aut frigus, & de secundo intelligibili, ut est anima, id est principium motus corporis. Auicen. log. par. 1. char. 2. col. 1.

Entia quorum esse non est ex voluntate nostra, vel ope- re, dividuntur in duo in res, quae commiscerent motui, & in res, quae non commiscerent motui. quae com- miscerent motui, dividuntur in duo, aut in res, quae non habent esse, nisi quia possibile est ipsas admisceri motui, ut est humanitas, aut in res, quae habent esse absque hoc, & quae non habent esse, nisi quia admisceri possibile est motui dividuntur in duo, q. s. sunt quod non possunt esse, nec intelligi absq; materia propria, ut forma humana, aut sic, ut intelligi possunt absq; ma- teria, sed non esse, ut quadratura ad quam intelligendum non est, neesse aliqua materia, nec considerari. q. m. ali- quam disponit motus, res que commiscerent motui, & hanc esse sine illo sunt, ut id est, vnitatis. Auic. log. p. 1. c. 2. c. 1. Entia aut habent esse non ex nostro arbitrio, vel opere, aut habent esse ex nostro arbitrio, & opere, primarum cognitionis vocatur philosophia speculativa, secundarum philosophia activa. Auicen. logic. par. 1. char. 2. col. 1. Ens ut ens est subiectum metaphysices, & inquit con- sequentia entis, ut est ens sine aliqua conditione. Auicen. metaph. tract. 1. cap. 1. char. 7. col. 3.

Entium alia sunt omni modo in actu, alia sunt in actu, secundum aliquid, & secundum aliquid in potentia, & quicquid est in potentia solet exire ad effectum, qui est oppositus ei, & aliis fit subito, aliis non fit subito. Auic. suffic. lib. 2. cap. 1. char. 23. col. 1.

Entia omnia causantur a scientia Dei, & artificialia cau- san ab intellectu artificis. Auic. de intell. c. 4. c. 65. c. 3. Ens primum dat omnibus esse, ut vita prima dat omnibus vitam, intelligentia dat eis, quae sunt sub intelligentia scientiam, quia non illuminatur nisi iuuenien- to intelligentiae, & luminis primo simile, ideo tria in- uenimus in ipsa, quod est, quod fulget, quod illumi- net inde illa disciplinabilia, quae sunt in disciplinis tra- dita, non intelliguntur nisi ab alio illustrantur. Auic. de intelligentiis, cap. 4. char. 66. col. 3.

Ens & si non est genus, nec predicatum equaliter de iis, quae sub eo sunt, tamen est intentio de his, quae sub eo sunt, in qua conueniunt secundum prius, & posterius. Auic. metaph. tract. 1. cap. 6. char. 72. col. 4.

Enthymema est imperfecta ratiocinatio. Ar. Epict. lib. 1. cap. 8. char. 37.

Enthymemata, & epichiremata tot modis in oratione mutari possunt, quot modis ea quae inter se parentim habent mutari possunt, hoc fere modo, si mutua- tus es, & non reddidisti, debes mihi pecuniam, vel nonne cum mutuatus sis, & non reddideris pecuniam mihi debes? Ar. Epict. lib. 1. cap. 8. char. 37.

Epatis non habet filia in se, quia non oportebat moueri. Auic. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 3.

Epatis substantia diuersa est a substantia venarum, &

non est remotum, ut substantia eius fiat ab eo, quod discurrit per arterias, ex epate nascuntur instrumenta nutrimenti. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 1. ch. 3. 1. col. 3. Epar est membrum in quo generatur sanguis, & est caro rubea quasi sanguis coagulatus, & est vacua a neruositate, & in ea sparguntur venae, & istae venae sunt a stomacho, & intestinis, medianibus ramis venientibus a cima epatis, & in ipso venit vena pulsatilis, quae ei pre- bet calorem, & venae quae sunt propinquiores epatis sunt subtiliores, & membrana quae comprehendit epar ligat ipsum cum membrana, quae cooperit stomachum, & intestina, & cum diafragma, & cum lateribus posterioribus, & continuatur cum corde per venam magnam. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 7. chart. 52. column. 4.

Epiglotis coponitur quasi ex partibus circularibus, qua- rum quædam sunt circulares, quædam circuli portio- nes, & una obuiat alteri, & quae est propinqua illo propter quae caret nomine est circularis, & pars anterior est cartilago reliqua membrana, & durities eius iuvat in emissione vocis. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 1. c. 50. c. 4. Epistola est tacitus nuncius. Alterc. Had. & Epict. c. 23. 1. Epicteti vitam, & obitum scriptis Arrianus, & Enchiri- dium composuit delectis ex Epicteti disputationibus locis necessariis. Simp. in proem. Epict. char. 3.

Equi & muli impinguantur ex potu, & asini ex multo potu aquæ, & camelæ, & equi appetunt potum aquæ turbidæ, ideo si est clara equi eam motu pedum tur- bidant, & postea bibunt. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 1. char. 36. col. 4.

Equus qui per astutiam luxuriant cum matre, re cognita, proiecit se in terram, & mortuus est. Auic. de ani- malib. lib. 8. cap. 7. char. 40. col. 3.

Equa si impregnatur ab equo si post coitum cum asino cor- rumpetur, quod est in utero propter frigus, si coitum cu- equo non corrumpitur. Auic. de anima. l. 16. c. 2. c. 62. c. 1. Equæ saepe vomunt sperma equi, quia non multum appetit matrix attrahere sperma equi, & mingunt ipsum, ideo custodes equorum laborant in hoc, ut retineant. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 2. char. 62. col. 1.

Ericæ calor est infusus in membris, & differt a comple- xione membrorum. Auicen. de anima, par. 4. cap. 5. chart. 21. column. 2.

Eruditi, quare præstant indoctis, spe bona.: Chilonis problem. chart. 236.

Erythrum non edas, sed Pythagoras abstinentem putat etiam a scaro, a mugilibus, & labrace, & ab urtica marina, quia veneris stimulos affert, & abstinentem a Trigla, quia per eam sermonis numeri mysterium coleret, nec edenda est vulua, quia est generandi sedes, & per id coitum, & venerem fugitam monet, & a morticinis animalibus, id est ab his, quae per se mortua sunt. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 115.

Essentias rerum prout sunt in intellectu sequuntur sup- positio, predicatione, universalitas, particularitas in pre- dicando, & essentialitas, & accidentalitas. Auic. logic. par. 1. char. 2. column. 2.

Essentiae rerum aut sunt in ipsis rebus, aut in intellectu, vnde habent tres respectus, unus essentia, ut ipsa non est relata ad aliquod tertium esse, nec ad id quod se- quitur eam, ut ipsa est sic, alias respectus, ut est in singularibus, & aliis ut est in intellectu. Auicen. logic. par. 1. char. 2. column. 2.

Essentiae rerum, quae sunt extra non habent in se essen- tialitatem, nec accidentalitatem omnino, nec est ali- quod complexum, vel incomplexum, nec propositio, nec argumentatio, nec exteriora huiuscmodi; & cum eas considerare volumus, ut sciamus opus est colligere eas in intellectu, & tunc accidentis dispositiones proprias intellectui, precepit que cù contendimus appre- hendere incognita ex cognitis. Auic. log. par. 1. c. 2. c. 2.

Essentiam

Ioannis Baptista Bernardi.

14

Essentiam oē quod est id quod est habet, & qua est eius necessitas, & qua est eius esse. Auic. log. par. 1. ch. 3. c. 4. **E**ssentiam rei significat secundum sensum vulgare id, quod significat intentionem, qua res est id, quod est, quod tunc fit cum res habet omnes suas proprietates sub- stancialiter tam communes, quam proprias. Auicen. log. par. 1. ch. 5. col. 1.

Esse oīnia, quae in mundo sunt habent sive præsentia, sive præterita, sive futura, in sapientia creatoris, & angelorum intellectuum secundum aliquid, & in ani- mabus, quae sunt angeli celorum habent esse secun- dum aliud. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. ch. 18. col. 4.

Esse, vel hinc quicquid incipit necessario eius effectio est ex duabus causis, vna est materia ex qua fit, altera est priuationis, & sic de eo quod destruitur. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 4. ch. 37. col. 4.

Esse diuidi potest in duo, quorum unum non est necessaria, impossibile etiam non est si cadit sub esse, aliud quod eum consideratum fuerit per se eius esse, est ne- cessarium. Auic. metaph. tract. 1. cap. 7. char. 73. col. 1.

Esse duobus modis est, unum est id quod cù sit in aliquo, eius existentia, & species acquisita est in se ipsa, non est sicut pars eius, nec pot est sine eo, & hoc est, quod est in subiecto, aliud est quod est, sed non est in aliquo hoc modo, quoniam nullatenus est in subiecto. & hoc est substantia. Auicen. metaph. tract. 2. cap. 1. char. 74. c. 4.

Essentia rei que est in potentia non potest esse causa rei, que est in effectu, quia oportere ut eius essentia prius efficit, deinde fieret causa alterius, sive prioritas sit tem- pore, sive essentia. Auic. metaph. tr. 2. cap. 4. ch. 17. c. 2.

Esse est id quod vere desideratur. Auic. metaph. tract. 8. cap. 6. char. 100. col. 1.

Exercitatio omnis iisdem rebus perficitur, per quas pri- cipalis actio ad quam exerceimur. Simp. in Epict. ch. 62.

Exercitatio neque contraria naturam, neque admirabi- les esse debeat. Ar. Epict. lib. 3. cap. 1. 2. ch. 273.

Existimatio de nobis in nobis non sita est, quamvis occa- siones quædam nos ipsi ei præbeamus, sed in his qui de nobis existimant, penes eos enim est, existimare quicquid velint. Simp. in Epict. ch. 25.

Exteria sunt materia voluntatis, quibus illa tractandis sum illa, aut bonum, aut malum consequantur. Ar. Epict. lib. 1. cap. 29. ch. 104.

Existimatio de nobis non est nostra, nec in potestate no- stra sita. Simp. in Epict. ch. 79.

Existimatio vis est ordinata in secundo mediae cœcau- tis cerebris, apprehensiones intentiones non sensatas, quae sunt in spiritu sensibus, & in imaginatis vi operari cōpositio, & divisione. Auic. de ani. p. 1. c. 5. c. 5. c. 2.

Existimatio ab habitu a materia intentiones immaterialis, quamvis accidat illas esse in materia. Auic. de ani- ma, par. 2. cap. 2. ch. 7. col. 1.

Existimatio mediante virtute imaginativa ostendit for- mas aliqna, & penes eam consitit redditio formarum sensibilium. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 16. col. 3.

Existimatio est virtus, quae apprehendit res ita ut sensus doceat aliquid de ipsis, & aut sunt sensibiles, ut cum videmus cylindrum iudicamus esse mel, & dulce, & operari in hoc iudicium, ppria, cœnuncta cù singula- ritate, & forma sensibili. Auic. de ani. p. 4. c. 1. c. 17. c. 3.

Existimatio sit multis modis, uno dispositio à diuina cœ- mentia, alio quod sit pro experientiam, alio ad modum similitudinis. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. ch. 19. col. 2.

Existimatio habet dominium inter virtutes apprehenden- tes in animalibus, cupiditas, & ira habent dominium inter virtutes mouentes, quas sequuntur desiderativa, & postea virtutes mouentes, quae sunt in musculis. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. ch. 20. col. 3.

Ex intelligentia prima ex hoc quod intelligit, & ex hoc quod est possibilis in se ipsa, credit sphaera prima cù suis par- tibus, & materia, & forma. Auic. de intel. c. 4. c. 65. c. 2.

sup



ABIS abstine. Pythagore symbola. char. 1979. Fabis abstineto, non solum homines præcipit Pythagoras, sed & bouem, cui cù in aurem locutus est, a fabulo perpetuo abstinuisse, ait Iamblicus, & Politianus, abditum mysterium, ita ut Tymcha Pythagorica, cum ea

Dionysius cogere reuelare, ipsa arcanum ne prode- ret, mordicus sibi linguam præcides in faciem Tyranni expuisse dicitur. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symbola. chart. 102.

Faba si macerata ad Solem per aliquod temporis spaciū dimittatur, seminis humani odorem contrahit, & ea florente, si vna cum flore in olla circumdata conclu- tur humilius obruatur, & post aliquos dies effodiatur pudens muliebris effigiem habere reperiatur, & mox etiam puerilis capitum, Lucianus ait, Si viridem fabam folliculo exuas, apparere virilibus genitalibus similem, coctum si nocturno tempore ad Lunam cer- to spatio demiseris sanguini per similem fieri. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 103.

Fabis abstineto, id est a suffragijs, quae per fabas bicolores ut plurimum feruntur, vel cum stimulent Venerem ab ipsis, id est a Venere abstinentem. Plicatae Arcadiæ Populi cù omnibus qui hospitati erant, Cererem ipsa legumina dedisset, præter fabam, eā hoc argumento im- puram putarunt, Gellius non credit Pythagoram fabas, sed pro fabis testiculos intellexisse, alij ideo pu- tati, quia in ipso fabæ flore lugubres litteræ reperlan- tur, & magi existimant mostuorum animas fabas in- esse, & quod fabæ quod malum succū habent, insomnia turbulenta faciunt. Lil. Gre. Gyr. in Pythag. symb. c. 103.

Facere nihil absque ratione consuetum. Pythagoræ aurea verba. char. 1978.

Facile quid est alium monere. Thaletis problem. c. 232. Facta aliena nec laudemus, nec vituperemus, nisi eius

scopo cognitus, ut si quis lauit cito, dicendum cito la- uet, non male lauit, si quis multum bibit, dicito mul- tum bibisse, non male. Epict. char. 205.

Facta in hoc coetera factori sunt, quia primum num- fuit sine causis primis, & in hoc non coetera, quia factori suo non sunt coetera, & ea præcedit factus, nā essent coessentialia, ut nullum sine altero manere pos- test, sed factus, & facta non sunt coessentialia relativa, sunt separatae & simul, & factus sine facto esse non po- test, & factum sine factore esse non potest, ut per rationem causæ, & causati coetera esse non desinunt, quia erat in causa, quando non erat in effectu. Auic. de intellig. cap. 2. char. 64. col. 4.

Facta aliquo modo Deo coetera sunt, quia nunquam fuit sapiens sine primordialibus rerum causis in se fa- cit, quod aut non omnino coetera, quia causæ rerum prime propter infinitam sui diffusionem, & incōpre- hensibilem altitudinem, & inessibilis puritatis excellen- tiam nullo percipiuntur intellectu, excepto eo qui eas in principio formauit, ex effectibus vero illarū cognoscit, quæ sunt non quid sunt. Auic. de intell. c. 2. c. 64. c. 4.

Familiariter rem si probe administrare cōspicis, Lycurgum imitare, ciues enim virtute minuit, sicut tu ne magnam domum cōspectere, nec altis turribus eam adornato, sed habitatores benevolentia, fide, amicitia confirma, si enullo modo mali ingredientur. Epict. sent. ch. 224.

Fames est desiderium calidi, & siccii. Auicen. de anima, par. 2. cap. 3. char. 7. col. 4.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Farinam attingere nefas erat flamini diali , quod sit cibus imperfectus, & indigestus . Lil.Greg.Gyr.in Pythagoræ symbola,char.148.

Fel& vesica non accipiunt nutrimentum à superfluitate, quæ decurrit in ea, quia corpus virtusq; est neruorum. Auic.de animalib.lib.13.cap.5.char.53.col.4.

Fel, quæ non habent cholera sua spargitur cum suo sanguine ad negocium sui corporis , & cistis fellis est ad mundificandum sanguinem. Auic.de animalib.lib.14. cap.1.char.54.col.2.

Ferunt magis imparata tela, quam præparata. Simpl.in Epictet,char.77.

Ferrum est omnis artis instrumentum . Alterc.Hadr. & Epictet,char.231.

Eidem non facit de alio, quod non sufficit ad intelligentium illud esse, vel non esse. Auicen. logic, parte 1, chart.3.column.1.

Figurarum tria sunt genera, quædam sunt linearum reætarum, aut circunflexarum, quædam rectarum, & circunflexarum, quædam sunt vniuersitatem ambientis vndique , & harum alias sunt rotundæ , alias non , vt oui, & lenticularum figura. Auicen. de celo , & mundo, cap.8.char.40.col.1.

Filium cur deploras cum lachymis nihil proficias , ob hoc ipsum quod nihil proficit . Solonis probl.ch.236.

Filiū vt in parentes fuerint, tales suos filios in se ipsos experientur. Simpl.in Epictet,char.133.

Finis est ad quem actio defertur. Simpl.in Epictet,char.116.

Finite cuius omnes partes sunt , tunc totum finitum erit , sed omnes partes firmamentum finite sunt : ergo firmamentum finitum est . Auic. de celo , & mundo, cap.5.char.38.col.1.

Finem aliquid non habere dicitur duobus modis, aut secundum potentiam agendi, cui nihil potest resistere , aut secundum qualitatem, cum eius distensio , longitudo, & magnitudo , & rotunditas, non habet terminum iuxta quem terminatur. Auic.de celo , & mundo, cap.5.char.38.col.1.

Finis verus non est nisi apud quem est quies. Auicen.metaph.tract.6.cap.5.char.93.col.4.

Finis est ille propter quem res est, & aliquando est in aliis rebus in ipso agente solum, vt gaudium, & victoria , & aliquando in alio ab agente , qui aliquando est in subiecto , vt perfectio motuum qui proueniunt ex cogitatione , vel natura , aliquando est in aliquo tertio, vt cum quis aliquid agit, vt alicui placeat. Auic. metaph.tract.6.cap.4.char.93.col.4.

Finis alius est per essentiam, alius est necessarius; finis per essentiam est causa, quæ queritur propter se ipsam , necessarium est, vel quod est aliquid, quod necesse est esse ad hoc, vt sit finis, in quantum ipsum esse est causa aliquid modo, vt duricies ferri, vt incidat, vel vt sit necesse esse , vt sit finis non quod ipsum sit causa , sed quia est concomitans eam, vel est aliquid cuius esse comitatur causam finalē , vt causa filiorum , & coniugij causa finalis . Auicen. metaphysic. tract.6. cap.5.char.94.col.2.

Finis vno respectu est finis , & alio respectu est verum bonum , vel putatur . Auicen. metaphysic. tracta.6. cap.5.char.94.col.4.

Finis qui acquiritur actione agentis diuiditur in duo , in finem, qui est forma , vel intentio in paciente receptibili actionis, & in finem, qui non est forma, nec intentio in paciente receptibili modo, est igitur in agente. Auic.metaph.tract.6.cap.5.char.94.col.4.

Flegma est sanguis non decoctus , & suum iuuentum est quod quando deficit nutrimentum ipsum , restaurat, & tunc si malmum fuerit in illo corpore, potest per tantum temporis durare sine cibo , & tale contingit aliquando hominibus sanis . Auic.de animalib.lib.8. cap.2.char.37.col.2.

Flegma est materia sanguinis , & si fit sanguis amittit multum de sua humiditate. Auic.de animalib.lib.12. cap.2.char.45.col.2.

Flegma est materia sanguinis , & dulce; in comparatione ad corpus est parum frigidum , sed ad sanguinem est multum frigidum , & cum sit necessarium ad omnia membra , ideo non habet membrum determinatum, sit salsum immixtione terrestrium amarorum , cum humiditate aquosa , sed si particulae multæ essent adustæ, effet amarum, & potest fieri salsum per putrefactionem in ipso, & in transmissione cholericæ ad intestina aliquando accedit oppilatio, & dicitur cholericæ , & egestio erit tunc alba, & color citrinus, & aliquando citrinatur cholera in se, & accedit cinis in ea, & sua citrinitas adunatur cum aquositate sua, & est res pessima. Auic.de animalib.lib.12.cap.5.char.46.col.1.

Felicitati nullus aditus relinquitur, vbi turbæ sunt, vbi terrores, vbi molestiæ, vbi appetitiones irritæ, & auerstiones inanæ, vbi inuidia, & æmulatio . Ar. Epict. lib.3.cap.22.char.308.

Felicitatem omnes ponunt in advectione desideratarum rerum, & in euitatione fugiendarum. Simplic.in Epictet,char.35.

Felicitas verissima non perficitur, nisi per rectitudinem illius partis animæ, quæ est practica . Auicen.metaph. tract.9.cap.7.char.107.col.3.

Foeminae sœpe non habent futuram in capite . Auic. de animalib.lib.1.cap.29.col.4.

Foeminae quæ multū appetunt luxuriari sœpe abortinut. Auic.de animalib.lib.18.cap.1.char.63.col.4.

Foetus cuiuslibet generis ex sene malus est. Auic.de animalib.lib.5.cap.2.char.34.col.3.

Forma omnis perfectione sua naturæ conuenienti predicta bona est, & non mala. Simp.in Epictet,char.115.

Forma omnis est perfectio , sed non omnis perfectio est forma. Auic.de anima,par.1.cap.1.char.1.col.3.

Forma differt à priuatione , quia forma est essentia per se ipsam, scilicet est additum esse super esse, quod habet hyle: priuatione vero non addit esse super esse quod habet hyle , sed comitatur eam ad modum comparationis quæ ad hanc formam cum non habuerit esse , nisi in potentia ad recipiendum illam, & hæc priuatione non est priuatione absolute, sed est priuatione habens aliquem modum essendi, quia est priuatione rei cum preparatione , & aptitudine ad illam in materia designata. Auic.suffic.lib.1.cap.2.char.15.col.1.

Formam appeti ab hyle, & eam assimilari masculo, & hyle foeminae non concedit Auicenna, nisi figurate loquendo. Auic.suffic.lib.1.cap.2.char.15.col.2.

Formæ aliae generantur, & corruptiuntur, & ipsæ sunt, quæ in generatis, & corruptilibus sunt, aliae quæ nec generantur, nec corruptiuntur, & sunt, quæ in semipaternis dicuntur creare, formæ non generari, nec corrupti, quia non sunt composite ex materia, & forma, vt generantur, & corruptiuntur. Auicen.suffic.lib.1. cap.3.char.13.col.4.

Formæ , & esse perfectio non est nisi ex comparatione priuationis, quæ contingit ei aliquo respectu, & constitutio priuationis , & esse est ex comparatione ipsius ad formam. Auic.suffic.lib.1.cap.3.char.15.col.4.

Forma dicitur essentia, quæ quando fuerit habita in materia constituit speciem, & forma dicitur ipsam et species, & figura, & depictio, & dispositio, congregatio, & ordo viuendi, vt lex, & omnis affectio quecumque fuerit, & certitudo cuius suis rei. Auic.suffic.lib.1. cap.10.char.19.col.35.

Forma quæ est in anima principium est eius, quod contingit in materia. Auicen. de anima, parte 4. cap.4. chart.20.column.4.

Forma impressa in materia corporalium est, nisi aliqua subsistet in rebus singularibus visibilibus & unaquaque que

Ioannis Baptista Bernardi.

15

que pars earum habet comparationem in effectu , aut in potentia ad vnamquamque partium formæ. Auic. de anima,par.5.cap.2.char.23.col.2.

Forma non habet esse nisi in hyle, quia ipsa dat esse hyle, vel ipsa est in hyle , vt hoc quod causa non est nisi cum causato, non quod causa sit illi causa essendi causato, sed quod cum fuit causa in effectu, sequitur ex ea esse causatum , & est cum ea, sic cum forma habuerit esse sequitur, & hoc vt constitut aliquid, quod adiungitur suæ essentiæ , & quod constituit est res in effectu, & dat illi esse. Auic.de intellig.cap.4.char.65.c.3.

Forma non est per materiam nisi fortasse secundum accidentis , quia forma non est in effectu , nisi per eam. Auic.de intellig.cap.4.char.65.col.3.

Forma corporeitatis, vt forma corporeitatis in se non diversificatur, quia est vna natura simplex, quæ non potest specificari differentijs superuenientibus sibi, in quantum est corporea , sed si superuenient differentiæ, quæ sunt res sibi adjunctæ extrinsecus, erunt aliquæ ex formis à materia separabilibus, & iudicium de eis non est, vt de veris differentijs ; nam diuersificatur tantum vt est calida, vel frigida, vel quia terrestris, vel terrestris. Auic.metaph.tract.2.cap.2.char.76.col.1.

Forma materialis non habet esse separata à materia . Auic.metaph.tract.2.cap.4.char.77.col.1.

Forma quamvis non separatur ab hyle, tamen non constituitur ab hyle, sed à causa, quæ acquirit sibi hylem, hoc autem quod hyle causa sit sui, & in ipsa hyle est, vt hoc quod causa non est nisi in causato: nam cum forma habuerit esse forma sequitur; vt constitut aliquid, quod aliquid coniungitur suæ essentiæ , & id quod constituit est res in effectu , & dat ei esse. Auic. metaph.tract.2.char.79.col.4.

Forma est res ex qua sit aliquid primum , quæ sit in materia, & ex earum coniunctione sit corpus. Auic.metaph.tract.2.cap.2.char.85.col.2.

Forma est semper pars quidditatæ in compositis . Auic. metaph.tract.5.cap.5.char.90.col.1.

Forma aliquando dicitur omnis intentio, quæ in effectu est adaptata vt agat ita, vt substantia separata etiam sint formæ , & secundum hanc intentionem dicitur forma omnis dispositio; & actio quæ est in recipiente vnto, vel composito: ita vt motus, & accidentia sunt formæ , dicitur etiam forma id per quod constituitur materia in effectu, & tunc substantia intelligibile, & accidentia non erunt formæ , & dicitur forma id per quod perficitur materia , quamvis non constituantur per illud in effectu , & dicitur forma quidquid sit in materia per artificium : & dicitur forma proprie species rei, & genus eius, & differentia eius, & hoc totum, quia totalitas totius formæ est etiam in partibus. Auicen.metaph.tract.6.cap.4.char.93.col.3.

Formæ rerum naturalium sunt apud causas precedentes naturam aliquo modo, apud naturam vero sunt secundum solitum cursum suum aliquo modo. Auicen.metaph.tract.6.cap.4.char.93.col.4.

Forma finis , & efficiens aliquando est vna res diuersis modis, quod in artificio contingit: nam ipsum artificium est forma artificiati in anima, eo quod in anima fabri est forma, motus ad formam domus. Auic. metaph.tract.6.cap.4.char.93.col.4.

Forma omnis sensibilis , & imaginabilis non apprehenditur, vt est sensibilis, & imaginabilis, nisi cum instrumento diuisibili, & sicut attribuere ad quas ex multis actionibus ei quod est necesse esse est ei imperfectio , sic etiam attribuere ei multa ex modis intelligendi , sed necesse esse non intelligit quidquid est nisi vniuersaliter, & cum hoc non deest ei aliquod singulare. Auicen.metaph.tract.8.cap.6.char.100.col.2.

Formam ab aliquo fluere cuius natura est vt intelligatur, differt à fluere ab aliqua forma intellecta, in qua-

tum est intellecta tantum , absque additione aliqua. Auic.metaph.tract.8.cap.7.char.101.col.1.

Forma omnis est causa, vt sua materia sit in effectu ; nam materia non habet existentiam. Auicen.metaphysic. tract.9.cap.4.char.105.col.2.

Formicæ fugiunt à fumo toracis, & si ad foramen earum fouearum ponitur, aut sulphur, aut arse cutis, aut organi agrestis, moriuntur, & omnia animalia fugiunt à fumo cornu cerui. Auicen.de animalib.lib.4. cap.2. chart.33.column.2.

Formidinem parit animæ sanguis tenuis, aquosus, frigidus, clarus . Auicen.de anima, parte quarta, capit.6. char.21.column.4.

Fortis animo , & audacissimus est, qui habet sanguinem grossum non turbidum , cum fuerit multi calor . Auic.de anima,par.4.cap.6.char.22.col.1.

Frigerus fit ex quiete, & constringit materias . Auicen.de cœlo, & mundo.cap.16.ch.42.col.2.

Fortitudinem sibi sociam, & adiutricem capit in duris , & aperis rebus , qui ratione & recta vtitur mente . Hieroc.char.58.

Fortunæ gratiam habeo , quia homo sum , non bestia , vir non mulier , Græcus non barbarus . Thalet. vel Socrat.problem.ch.235.

Fortuna est vt matrona nobilis, quæ in seruos se impingit. Alter.Had,& Epictet.ch.232.

Fortuna est sine iudicio proxima meta , alienorum hominum casus ad quem venit splendorem ostendit, à quo recedit, vmbram facit. Altercat.Hadria. & Epictet.chart.232.

Fortunæ sunt tres, vna cæca , quæ vilibet se impingit , alia insana , quæ concedit cito aufert ; tertia surda , quæ miserorum preces non exaudit . Alterc. Hadria, & Epictet.chart.233.

Fortunæ munera non sunt solida, & firma, insistit enim faxo rotundo, quæ dat alicui, ab illo aufert , & alii concedit , à quo iterum aufert : qui si fidem habet, maximas patitur iacturas , bonam esse aiunt qui accipiunt , malam qui anuntunt . Cebetis Tabula . chart.47.

Fortuña actio vocatur cum sola imaginatio fuerit principium desiderii . Auicen.metaphysic. tract.6. cap.5. chart.94.column.1.

Frigidi in corpore sunt phlegma ; sebum , & pinguedo post capillæ , & ossa , cartilago , & post ligamentum, & post chorda , & membrana post nerui , nucha , medulla cutis . Auicen.de animalib.lib.12.cap.2. chart.45.column.2.

Frons lata significat stultum, rotunda iracundum. Auic. de animalib.lib.1.ch.29.col.4.

Frustra vocatur cum finis , qui est virtuti mouenti , qui est terminus motus cum fuerit , & non fuerit finis aliis , qui est post illum quem intendit desiderium , qui est finis desiderii , vt qui iuit ad locum in quo putabat inuenire amicum , & non inuenit , dicitur frustra iuisse ad illum locum . Auicen.metaphysic. tract.6.cap.5.ch.94.col.1.

Forum est certus locus in quo aliis alium fallat , & circumueniat. Anacharsidis problem.ch.237.

Forum est templum libertatis, arena litigantium. Alter. Hadr.& Epictet.ch.233.

Fugare decet omni studio ab vniuersisque machinamentis, ferro , & igne abscedere , à corpore morbum , à victu luxum , ab animo ignorantiam , domo discordiam , ciuitate seditionem , ab omib[us] denique in temperantiam. Pythag.symb.ch.1979.

Fatum quod appellamus , id pendet à Dei prouidentia , à rerum serie , à voluntate hominum . Hierog.ch.82.



ALLINAE maiores corpore ferunt plura oua, vsq; ad sexaginta, & sunt quædam, quæ dicuntur Regis Hadriani, & sunt longe corpore, & ponunt quotidie, & sunt quæ ponunt quotidie bis. Auic. de animalib. lib.6. cap.1. char.34.col.4.

Gallum nutrias quidem, ne tamen sacrificies Soli enim, & Lunæ dicatus est. Pythagoræ symbola. char.1979.

Gallum nutrias, non tamen sacrificies, alii interpretantur milites habendos, sed ad sacra, sed ad urbis custodiam, alii idem de gloriis hominibus intelligent, alii pro gallo amantes intelligunt. Lil.Greg.Gyr. in Pythagoræ symb. char.126.

Gallus est Soli, & Lunæ dicatus, fabula Marti satellitem fuisse tradunt, gentes Aesculapio rem sacram facientes gallum macerant, & Lacedæmonii cum hostes profigassent gallum macerare solitos, & Ioui sacrum esse dixerunt antiqui. Lil.Greg.Gyr. in Pythagoræ symbola. chart.127.

Gaudium est de accidentibus virtutum apprehensionum. Auic. de anima, par.4.cap.4.ch.20.col.2.

Gaudio duo debentur, confortatio virtutis naturalis, & spiritus à dissolutione, quia cogit eum gaudium dilatar. Auic. de anima, par.4.cap.5.ch.21.col.3.

Gaudium parit animæ sanguis multus clarus, temperatus inter grossitatem, & tenuitatem, propter abundantiam spiritus splendentis puri temperatæ consecutio- nis, & inter tenuitatem, & grossitatem generati ex eo. Auic. de anima, par.4.cap.6.ch.21.col.4.

Geminorum causa est multitudo spermatis, quoque fundatur in aliâ partem usque ad interius orificium in matrice, quoque impletat in circuitu. Auicen. de animalib. lib.7.cap.5.ch.23.col.3.

Generis natura imperfecta est, & interminata, nisi perficiat eam natura differentia, cui cum ipsa aduenit sit species. Auic. de anima, par.1.cap.1.ch.1.col.2.

Genus est quod prædicatur de pluribus differentibus in eo quod quid est. Auic.log.par.1.ch.6.col.1.

Generis eiusdem vocabatur illi, qui à Cælare descendebant, & dicebantur Cæsares, & qui ab una prouincia, ut ab Aegypto Aegyptii, & ab artibus, & officiis, & tandem ut aiunt Logici, est genus unum in intellectu, quod habet comparationem ad multa, quæ conueniunt in eo. Auic.log.par.1.ch.6.col.1.

Genus est quasi semen differentia, & proprii, non tamen intrat in substantiam eorum. Auicen.log.par.1. chart.7.column.4.

Genus aliud est genus, quod non potest esse species, quoniam supra illud non est aliud communius genus, & aliud supra se potest esse aliud communius genus, & potest fieri species, & sic de specie, ut possit fieri genus, & quæ non potest fieri. Auicen. logic. par.1. chart.8.column.1.

Genus naturale cum dicitur dare ei, quod est sub se nomen suum, & diffinitionem, hoc non est verum, nisi accidentaliter. Auic.log.par.3.ch.12.col.2.

Genera generum plura sunt, quam unum, & sunt finita, species specierum, quæ sunt in natura finitæ sunt, in se autem infinitæ sunt in potentia, individua vero infinita sunt secundum generationem, & prioritatem, & posterioritatem, & sensationem, & collocationem de eis in tempore terminato, finitum est diuisio. Auic. log.par.3.char.12.col.3.

ostentationis causa. Epict. chart.206.

Grammatica progreditur usque ad distinctionem litterarum, sed an scribendum, vel ne non considerat. Ar. Epict.lib.1.cap.1.char.7.

Grues cum volant ascendunt multum in aerem, & si non se vident propter nebulas, percutiunt fortiter aerem, vt se sentiant, & cum dormiunt ponent vigiles, vt cæteras custodiunt, & ponunt caput sub ala præter regem, qui dormit capite discoperto, & si sentit tumultum expergefacit alias per sonitum quem facit. Auic. de animalib. lib.8.cap.4.char.38.col.4.

Gustus est vis ordinata in neruo expanso super corpus lingue ad comprehendendum sapores solutos ex corporibus contingentibus ipsum cum permiscetur humor vi etiaco linguæ permixtione permutanti. Auicen. de anima, par.1.cap.5.char.5.col.1.

Gustus apprehendit sapores, dulcedinem, amaritudinem, acetositatem, stipticitatem, ponticum, acuitatem, vinctuositatem, salzedinem, & insipiditatem, & medios sapores. Auic. de anima, par.2.cap.4.ch.8.c.3.

Gustus utilitas est in actione per quam perficitur corpus, quæ facit desiderare nutrimentum. Auic. de anima, par.2.cap.4.char.8.col.3.

Gustus reddit sapores si aliquia expers est saporum, si aliquibus saporibus est admixta non reddit. Auicen. de anima, par.2.cap.4.char.8.col.3.

Gustus apprehendit sapores, cum gustauerit gustum diffusum multum, & apprehendit numerum cum inuenit plures gustus in corporibus, secundum motum, & quietem, & quasi figuram apprehendit, sed leuiter, sed ad hoc tactu iuuatur. Auic. de anima, par.3, cap.8.char.17.col.2.

Gustus fit à nervis cerebri pertingentibus linguam, & palatum. Auic. de anima, par.5.cap.8.char.8.col.3.

H



ABITVS omnis, & facultas consentaneis operibus retinetur, & augetur, deambulationis deambulando, cursionis currentio, lectio legendo, & si intermitas, difficilius operabis. Ar. Epictet. lib.2. cap.18.char.189.

Habitus, & priuatio non habent medium in subiecto. Auic. metaph. tract.7.cap.1.char.96.col.1.

Haruspicum responsis parendum. Epict. char.167.

Herbam molochinam sere, non tamen edas. Pythagoræ symbola. char.1979.

Herbam molochin sere, ne tamen edas, videatur invitare nos ad mala suetudinem, molochia herba est inter malas species. Lil.Greg.Gyr. in Pythag. symb. char.133.

Heri qui postulant ut famulus sit ipso melior stultus est. Simp. in Epict. char.81.

Heroes sunt medium genus earum substantiarum, quæ ratione vti:itur. Hieroc. char.31.

Heroes appellant Deorum filij, non quod ex mortali coniunctione geniti sint, sed quod ex simplici eorum causa proueniunt, ut lux concurrens substantia lucentis corporis. Hieroc. char.34.

Heros quilibet est anima rationalis liquido, & puro corpori adiuncta, similiter & homo anima rationalis cum corpore immortali sibi innato. Hieroc. char.178.

Hirriti sentiunt ventum Septentrionalem, & Austrinum antequam flat, nam se abscondunt. Auic. de animalib. lib.8.cap.4.char.38.col.3.

Hirundinem domi ne recipias. Pythag. symb. char.1979.

Hirundinem domi ne suscipias, intelligendum ne gar-

ris, & nugacibus fidem præstamus, nec eorum consuetudinem, ac consortium habeamus, vel caepidum ab amicis, qui infelicitatis tempore recedunt, vel ne ingratum, instabilemque amicum, & coniuctorem nobis comparemus. Lil.Greg.Gyr. in Pythag. symb. ch.92.

Homo delectatur lucrando. Biantis problem. char.236.

Homines ab iniurijs maxime deterreri possunt, si ij qui laesi non sunt, æque iniquis animis tulerint, atque ij qui laesi sunt. Solonis problem. char.236.

Homo res quæ non sunt in sua potestate, vt corpus & huiuscmodi, quæ aliena sunt non sunt putanda propria, sed tantum id, quod suum est, suum putare, & sic semper felix erit, sed si aliena sua putabit, semper perturbatus erit. Epict. cap.3.char.2.

Homo si sua bona in sua potestate posita, recte amplexus fuerit, nemo illum coget, aut impedit sic appetere, & nihil invitus agit, a nemine lædetur, inimicum non habebit, & nihil detrimenti capiet. Epict. char.26.

Homo cum appetit ea, quæ in sua sunt potestate, non mediocriter ad ea incitatus esse debet, sed omnia alia relinquere, & in aliud tempus differre; nam si appetit magistratus, & opes fortasse, nec hæc consequitur ob priorum illorum desiderium, & illis omnino excidit, per quæ sola libertas, & felicitas comparat. Epict. c.28.

Homines perturbantur non rebus, sed ijs quæ de rebus habent opinionibus, vt mors non est malum, alioquin & Socrati ita yisum esset, sed opinio de morte malum eam facit, ideo si impedimur, & distrahimur non alios culpemus, sed nos metipios, id est nostras opiniones. Epictet. chart.44.

Homini omnia secunda accident, si ea quæ fiunt, vt fiunt ita velit fieri, non autem velit fieri, vt vult. Epict. c.55.

Homo ad se conuersus inquirere debet, qua facultate sit instructus ad yisum eius, quod illi inciderit, si formosum, vel formosum videris temperantia in promptu erit, si labor tolerantia, si coniunctum patientiam inuenies, quod si irate assueferis, vultis non obtemperabis. Epictet. chart.70.

Homo si proficere vult, hec missa facere debet, si mea neglexeris non erit vnde yiuam, nisi castigaueris puerum malum erit, prestat enim perire fame, timoris, & molestie expertem, quam copia rerum omnium circumfluentem, animo vivere perturbato, & puerum malum prestat, quam te infelicem, a paruis auspicare, si puerum vocas fieri posse cogita, vt non sit præsto, & vt nihil agat ex animi tui sententia, nec ei tam bene sit, vt tuarum perturbationum habeat ille potestatē. Epictet. chart.75.

Homo si proficere vult non debet recusare quo minus ob rerum externarum neglectum amens, vel fatuus habeatur. Epict. char.78.

Homo scire nihil putare debet, eti ab aliis quis yidetur, ipse sibi diffidere debet, & facile non esse conseruari in eo statu, qui est naturæ contentaneus, & res externas amplecti, sed aliter non posse fieri, vt alterum curret alterum negligat. Epict. char.79.

Homo stultus est si vult vt liberi, vxor, amici perpetuo vivant, & florent, & si seruum peccare nō vult, idem enim est ac si vitium nō esse vitium velit. Epict. c.80.

Homo in yita sic versari debet, vt in coniuvio, si quid circumfertur partem eius modeste capiat, præterit, nec detinere debet nondum adeat, expectare debet, donec ad ipsum veniat, si sic erit circa externa aliquando dignus erit cōiugio Deorum, sed si oblata non accepterit, sed despicerit imperu quoque consors erit. Epictet. chart.83.

Homo si euilantem aliquem viderit in luctu, ob dolorem rerum externarum, cognoscat non illum casum eum affligere, sed conceptam de eo opinionem, & oratione sua eum subuenire debet, & si res tulerit cum eo congeriscere, sed cauendum ne intrinsecus etiam

Seminarij totius Philosophiae Appendix

etiam congemiscat. Epict. char. 84.
Homo res externas vt sunt accipere debet, at non eas eligere. Epict. char. 86.
Homo si cupit studium sapientiae sumere, statim se parare debet, quasi futurum vt irrideatur, & dicant subito philosophum ipsum esse, & vnde supercilium. illud? ille habere supercilium non debet, sed omnia optima a Deo concessa, sed si in eodem statu permanferit, sciat iis rādem admirationi fore, qui illum prius deriserunt, at si illis succubuerit sciat dupliciter fore deridendum. Epict. char. 93.
Homo si cupit aliquibus videti philosophus te de statione electum esse tciat, satis enim illi sic a se ipso videri philosophum esse. Epict. char. 95.
Homo non se cruciare debet, si sine honore viuit, quia malum est in via viuere, sed cum locum in ciuitate habent quem potuit integritas, & verecundia conservata. Epict. char. 98.
Homo cum vidit illi aliquem prælatum esse in conuiuio, aut salutatione, aut in dando consilio gratulari debet illi cui bona ea contigerant, sin mala ne doleat, eaque sibi non accidisse gaudeat, cum illa non agat propter quæ illa parantur, sciat fieri non posse, vt in illa incidat. Epict. char. 104.
Homo ad sua ita affectus esse debet, vt ipse affectus est ad aliena, vt si filius alterius obiit, omnes dicunt humanum est, idem agendum si ipsi id accidit, & non stendit, sequitur miserum appellare. Epict. char. 107.
Homo in familiis congregatis non debet commemorare sua facta, nō enim vt illi tocundum est ea recensere sic alii suave non est ea audire, & nec risum mouere debet, obseruantiam in se aliorum minuet, & periculum est vt ad obscenitatem progrediatur, & si quis in hunc sermonem inciderit, vel obiurgari, vel ostendere id sibi dispiciuisse debet. Epict. char. 108.
Homo cum aliquid facit, non videndum quid vulgus iudicet: nam si perperam facis, rem ipsam fuge, sin recte qd eos vereris qd non recte reprehendit? Epict. c. 192.
Homo in conuiuis, & in omnibus rebus iustitiam seruare debet, & sumere, quæ ad corpus attinent, & reuerentiam conuicatori conservare. Epict. char. 192.
Homo non debet quod optimum est eligere, sed quæ ipsi accommodata sunt: nam si personam eius assumit, quæ suas vires excedet indecorum geret, & quam ipse sustinet negliget. Epict. char. 194.
Homo vt in deambulando cauere debet ne clavum calcat, vel pedem distorqueat, sic in degenda vita ne gubernatricem actionum mentem suam lœdat, ideo in quaue re caute obseruare debet. Epict. char. 195.
Homo si quis illi malediceret, vel fuerit, opinari debet id ei ex officio esse faciendum, si male iudicet damnum sibi facit, qui decipitur, & sic æquo feret animo dicens ita illi viuum est. Epict. char. 199.
Hominis plebei status est, & nota nunquam a seipso, nec vtilitatem, nec damnum expectare, sed a rebus extensis. Epict. char. 207.
Hominis proficiens signa sunt neminem reprehendere, neminem laudare, vel culpare, accusare, & nihil de se prædicare, qualis aliquid sit, vel sciat, si in aliquo impeditus est, se ipsum accuset, si laudatur deridere laudatorem si reprehenditur non se defendere, & se ipsum obseruare, vt inimicum, & insidiatorem. Epict. chart. 207.
Homo cum præcepta intellexit, ea seruare, & secundum eacito agere debet, nec differre. Epict. char. 212.
Homo natus in paupertate non debet ditescere eupere, nec ob diuitias, & amictum, & alias res externas effiri debet, sed ob humanitatem, & beneficentiam. Epict. sent. char. 220.
Hominis profecto mirabiles sunt illi qui neque viuere volunt, neque mori. Epict. sent. char. 227.

Ioannis Baptista Bernardi.

Homo inferiorum est primus, superiorū vltimus, vt primus Diis immortalibus comparatur, quia intellectū habet, vt vltimus, quandoq; mortalibus cōmiseretur, quod cū fit, quia legem Dei præteriit ab dignitate sibi conueniente decidit: nam vt vltimus generum ratione vtentum non semper intelligit, si semper intelligeret non esset homo, sed Deus, & Angelorum ordinis misereretur. Hieroc. char. 152.
Homo ex ignorantia existentia rerum, & sperat, quæ non sunt speranda, & quæ fieri non possunt excogitat, idem evenit si putet animam mortalem cum corpore ob ignorantiam immortalitatis, quæ animis nostris inest, expectat, quæ expectare non decet, nec vt fiant possibile est idem, qui putant mutari in Deorum genus, aut in feram, & in brutum animal mutari, vel in plantam errat, ignorans firmum, & immutabile, quod per existentiam speciei inest animis hominum: semper enim animus manet, atque homo nunc in Deum, nunc in feram acquisitione vitii mutari dicitur cum naturaliter, neque fera sit, neque Deus, sed aptus ex vtrisque similitudinem accipiat. Hieroc. char. 154.
Homo, qui ærumnas relinqueret cupit, mortalem naturam primo amoueat oportet, fieri certe nō potest, ne malis, quæ illam sequuntur ex necessitate repleatur, vt discessus a Deo nos amissione pennarum ad locum mortuentum impulit, quibus mala superuenire necesse est, sic remotio a terrenarum rerum mortalium affectione pennas reddit, quibus ad locum ærumnarum vacuum nos abducit. Hieroc. char. 159.
Hominis soli a malis liberantur, qui ad disciplinam ostendit nobis propria bona accedunt, & qui participat societate diuorum virorum, at pauci sunt, qui quo patto a malis liberentur intelligent, cognoscentes quæ sorte vtantur. Hieroc. char. 172.
Homo a natura habet vt superiora consideret, inferiora ordinet, ad illa perficienda veritate, ad hæc virtute ciuili indiget. Hieroc. char. 180.
Hominem nefas est ad genus Deorum accedere putare, nisi illum qui animo veritatem acquisuerit, & virtutem in spirituali ipsius vehiculo puritatē. Hieroc. c. 190.
Homo quid videre non potest alterius animum. Alter. Had. & Epict. char. 231.
Hominis peccant cupiditate. Alter. Had. & Epict. c. 231.
Homo lassus non fit lucrum faciendo. Altercat. Hadr. & Epict. char. 231.
Homo pauper est quem vt puteum desertum omnes aspiciunt, & suo loco illum relinquunt. Altercat. Hadr. & Epict. char. 232.
Homo quid est Balneo similis, prima cella tepidaria vntuaria, infans natus perungitur, secunda cella sudatoria pueritia est, tertia cella affa per ferentaria iuuentus, quarta cella frigidaria senectus omnibus æquat sententiam. Alter. Had. & Epict. char. 232.
Homo est pomo similis, poma vt in arboribus pendent, sic sunt & corpora nostra, aut matuta cadunt, aut si citato acerba ruunt. Alter. Had. & Epict. char. 232.
Homo est vt lucerna in vento posita. Altercat. Hadr. & Epict. char. 232.
Homo est loci hospes, & legis imago. Calamitatis fabula, mancipium mortis, vitæ mora, quo fortuna sæpe suos ludos facit. Alter. Had. & Epict. char. 232.
Homo duo permixta habet in suo ortu, corpus communne cum ceteris animantibus, & mentem cum Diis, alii ad cognitionem inclinant illam infelicem, & miseram, pauci ad hanc diuinam, & beatam. Arr. Epict. lib. 1. cap. 3. char. 17.
Homo maledicus, & subdolus nil aliud est, quam vulpes, aut aliquid infelicius. Arr. Epict. lib. 1. cap. 3. char. 18.
Homo appetere nō debet, nisi quæ in potestate sua sunt. Arr. Epict. lib. 1. cap. 4. char. 19.

Homo duobus modis conuertitur in lapidem, uno rationis, altero reformatioonis, cū quis ita est obfirmato animo, vt rebus evidenter assentiendum esse nō potet, nec a pugnantibus recedendum. Arr. Epict. lib. 1. cap. 5. char. 24.
Homo non solum est spectator Dei, & operum Dei, sed & explicator, & co vsque cōtemplari ea debemus vbi natura nobis desit: desit autem in contemplatione, & intelligentia, & totius vitæ ratione naturæ conuenienti. Arr. Epict. lib. 1. cap. 6. char. 28.
Homini liberam potestatem Deus dedit, & bene, & male agendi, nec ipse sibi vim aliquam ad eam probandam, vel impediendam referauit. Arr. Epict. lib. 1. cap. 6. char. 31.
Homo si tanta contentione ad munera animi accederet, quātā ad externa, felix esset. Arr. Epict. l. 1. c. 10. c. 45.
Homo si perfectus esse vult se exercere, primo debet in minimis rebus, & ab his facto initio ad maiora transseundum. Arr. Epict. lib. 1. cap. 18. char. 73.
Homo est animal ratione particeps mortale, rationis visum separamus a feris, & ab omnibus, & alius eius generis si ventris causa cum propter inguem, cum temere, cum forside, aut incōsiderate ad oues declinat, si pugnaciter, noxie, iracunde, impetuose ad feras declinat. Arr. Epict. lib. 2. cap. 9. char. 147.
Homo si gramaticam, si scientias, si res externas amittit in damno ea deputat, si modestiam, mansuetudinem, & verecundiam amiserit nihil pendit, & priores sunt res externæ, & non voluntarie perire possunt. hæc autem sua culpa; illa nec amittere, nec habere turpe est, hæc & non habere, & amittere probossum, & calamitosum est, nemo enim sine iactura malus est. Epict. lib. 2. cap. 10. char. 152.
Homines bis rebus stident, eaque amant, quæ bona sunt, sed si nō cognoscit, & bona, & mala putans bona esse amat, sapiens solum bona tantum amat, & non mala, aliis nihil perinde amant, atque vtilitatem, & id quod vtile, bonum esse credunt. Ar. Epict. lib. 2. c. 22. c. 215.
Hominis vitiosi animus incōstans est, iudiciorum expers alias vincit visis. Ar. Epict. lib. 2. cap. 22. char. 217.
Homo bonus in tribus se exercere debet, in appetitione, & auersione, vt neque appetendo frustretur, neq; aduersando in id incidat, quod non vult, alter in animi cōcitione, & auocatione, itemq; officii locus, vt ordine, vt cōsiderate, & nō negligenter res administraret, tertius versat in eo ne fallatur, & frustra habeatur, deniq; in affensionibus horum præcipuus est is, qui in perturbationibus versatur. Arr. Epict. lib. 3. c. 2. c. 145.
Homo duo a se auferre debet arrogatiā, & diffiden- tiā, arrogantia est eorum, qui sibi nihil deesse putat, diffidunt eorum, qui existimant se inter tot casus rebus prosperis vt non posse, arrogantiam tollit reprehēcio, diffidentia ne curat philosophia, quæ ostendit quomodo sine impedimento appetitione, & auersione vt liceat. Arr. Epict. lib. 3. cap. 14. char. 282.
Homo in quacunque actione prius quam eam facere aggreditur, antecedentia, & consequentia, atq; naturam considerare debet si placent aggredi, si non relinquere oportet. Ar. Epict. lib. 3. cap. 15. char. 285.
Homo ex omnibus rebus externis fructum capere debet, ex malis hominibus, morte, & omnibus aliis. Arr. Epict. lib. 3. cap. 20. char. 293.
Homo cum aliqua re afficitur, ea sic affici debet, vt eripi illam posse statuas, & perturbatione vacandum esse si eripitur, & omnia tibi data esse, vt terræ fructus, qui tempore congruo dati sunt, quo transfacto non amplius habere potes. Arr. Epict. lib. 3. cap. 24. char. 340.
Homo semper cogitare debet a Deo in hoc mundo factum esse, & curare debet suam stationem rite tueri, & Deo suam præstare obedientiam, si Deus non illo eget in hoc mundo amplius, in discedendo parendum, vt liber,

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Haber, vt mandatorum Dei obediens, & hæc noctu, hæc interdiu cogitare, nosce enim oportet se natum esse mortalem. Ar. Epict. lib. 3. cap. 24. char. 341.
Hominis proprium est contemptus mortis, appetere, aut non appetere, abhorrere ab aliqua re, reliqua sunt aliena. Ar. Epict. lib. 3. cap. 26. char. 364.
Homo surgens e lecto mane statim cogitare debet, quæ illi defunt ad vacuitatem perturbationum, & quid ad animi tranquillitatem, quid fuit a societate alienum, quid neglectum fuit. Ar. Epict. lib. 4. cap. 6. char. 416.
Homo cum aliquid boni facere debet tunc facere: nam si se emendare vult hodie, & dicat cras animaduer- tam nli aliud dicit quam hodie ero impudens, impor- tunus, abiectus, penes alios erit me dolore afficere, irascar hodie, inuidet; si cras conducit, multo magis hodie, vt in cras possit, nec in tertiu diem rejicias, Ar. Epict. lib. 4. cap. 12. char. 450.
Homines qui his preceptis à Epicteto traditis obtempe- rant, vitam beatam possident, nec tamen necessè ha- bent post mortem remunerationem polliceri, quam- uis & hæc omnino securita sit. Simplic. in proœm. Epictet. chart. 4.
Homo vulgaris demersus in materiæ sordibus, ab eaque oppressus, non est magis rationis particeps, quam animal brutum, ac verbo potius homo quam re ipsa, qui vero verus homo est id curet, vt corpori mens impe- ret, & corpore, vt instrumento, vtatur. Simplic. in proœm. Epict. char. 5.
Homo est, animus rationis capax, qui corpore, vt instru- mento quodam vtitur. Simpl. in proœm. Epict. ch. 6.
Hominem, qui curare vult curet animalium, nam qui cor- pus curat, nō hominem, sed instrumentum curat, qui pecuniam curat, & id genus alia, non hominem, non instrumentum, sed quæ instrumento seruiunt, curat. Simp. in proœm. Epict. char. 7.
Hominum animi corporis addicti desiderijs libertatem suam amittunt. Simpl. in Epict. char. 11.
Homo bonum sicut, ac malum in semetipso positum, habet. Simp. in Epict. char. 23.
Homo cum afficitur iis, quæ sui iuris non sunt, si ea eri- piuntur, ea etiam amittit, quæ in sua potestate sunt, & quo illi nemo eripere potest, rectum appetitum, & rectam declinationem. Simp. in Epict. char. 27.
Hominis boni, & sapientis, vita iocundior est, alioqui nō eam amplectetur, & in ea squaliter non acquiesceret. Simp. in Epict. char. 28.
Homo relinquere debet, quæ cum animi ratione prædi- vita non consentiunt, vt sordidae diuitiae principatus imperia, delitiae, & corporis voluptates; differre vero debet res externas, quæ prudenter tractatæ bonis ani- mi non officiunt, vt parare domum, vel seruitum, le- gitimæ nuptiæ, ingenuorum liberorum procreatio, iustus magistratus, & aliquando rerum necessiarum curatio. Simp. in Epict. char. 29.
Homines qui à prava consuetudine ad meliorem vitæ rationem trahire incipiunt, primùm euomere debent malæ vitæ venenum, & tum demum bonæ vitæ cibis ali. Simp. in Epict. char. 37.
Homines res externas desiderantes seruis infeliores sūt; nam illi inuiti absurdâ herorum mandata exequuntur, illi autem & letatur, & rationes comminiscimur, qui- bus ea consequamur. Simp. in Epict. char. 82.
Homo cum aliquid rerum externarum illi accidit, quæ malum videntur affluecere debet ad taciturnitatem, donec æstum animi deferuisse intellexerit, & canem suum internum latrare desisiisse: Socratem enim vehe- menter commotum tacuisse ait. Simp. in Epict. c. 92.
Honor omnis non est admittendus, sed prudentum tan- tummodo, quorum testimonius tuto credi potest. Simp. in Epict. char. 95.
Homo mereri de oībus non potest, & si voluntas in ipso

Ioannis Baptista Bernardi.

18

est, facultas autem non est in ipso, multa enim aliarum causarum adiumenta desiderat. Simp. in Epict. ch. 106.
Homines desideriis frustrantur, & in his, quæ fugimus incidunt, ideo harum rerum auctores odimus, nec non eos qui cum possunt nō auersant eas à nobis, sed conniveant. Simp. in Epict. char. 143.
Homo si differt vna die ad bona peragenda pressio petit vnoquoque die nota quædam imprimitur, & vel boni, vel mali qualisunque fit accessio. Simplic. in Epictet. char. 214.
Homines omnes impostura seducit, errorem, & igno- rantiam propinans. Cebetis Tabula. char. 46.
Homines nascentes genius mandat quid eis faciendum in vita, sed impostura illis propinat errorem, & ignorâ- tiam, hanc sequuntur opiniones, cupiditates, & volu- ptes quas singuli amplectuntur quo homines am- plectuntur alia ad salutem, alia ad interitum, sed ob- poculum imposture quem biberunt temere oberrant. Cebetis Tabula. char. 46.
Homines fortunæ bonis ditati incident in incontinen- tiā, luxuriā, auaritiā, assentationē, quæ eos amplectuntur, eisque pollicentur vitam suauem, & deliciosa, & omnis molestiæ experient, si quis am- plexus fuerit eas, ad tempus vita iocunda fruuntur, & si talis nō sit, at ybi relipiscit ipsis seruire cogitur, omnia perpeti indecorèque se gerere, & omnia pernicio- se committere, & penè traduntur moestitiae, &rumæ, luctui, & desperationi; deinde infelicitati, in qua sem- per manet, nisi poenitentia forte fortuna ei occurrit, quæ ei opinionem, & voluptatem aliam inserit ad veram eruditionem, cum perduxeris. Cebet. Tab. ch. 48.
Homo ad veram eruditionem via satis ardua accedit, & cum ad hanc viam conducunt continentia, & toleran- tia, quæ hortantur homines ne desperent per ignauia, & fore vt post parui temporis difficultatem in amena- viam perueniat, & vbi ad rupem peruenient eis dant robor, & fiduciam, ac eos perducturos ad veram eru- ditionem pollicentur, & eam facilem esse viam ostendunt, & perducunt eum in pratum amenum in locum Beatorum in quo omnes Virtutes sunt, & beatitudo, & ibi est firma eruditio associata à merito, & sedulitate, eius munera sunt securitas, vacuitas à perturba- tione, & fiducia, & purgato homine ad Virtutes cum ducunt, quæ ad beatitudinem eum perducunt, quæ eum coronat corona beatifica, & tunc omnibus affe- ctibus dominatur. Cebetis Tabula. char. 50.
Hominius in vitam introeūtibus genius præcipit vt bo- nis animis sint, fortunæ fidem haberi vetat, & nihil fir- mi haberi, quod illi acceptum refertur, id est: etus inge- nium monet, vt quæ dederit, eripiat, & rursus plura largia, & rursus auferat ea, quæ dederat, & reliqua, quæ habebat, & iubet quidquid ab ea datur, quam pri- mum ad constatē, & tutam largitionem accedi, quæ ab eruditione sunt accepturi, & ea est vera sc̄iētia, rerū vtilium, largitumq; cōstans tuta, & immutabilis, & a luxuria, & cæteris vitiis aufugere, & a falsa eruditione discedere, & ei nullam fidem habere. Ceb. Tab. ch. 51.
Homini genius præcipit, vt à falsi nominis eruditione accipiat literas, & cæteras disciplinas, quo ad veram eruditionem, & si nihil conferunt, commoda tantum sunt. Cebetis Tabula. char. 60.
Hominius perfectio, in quantum est homo, est cognoscere veritatem per se, & bonum propter acquirendum eū. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 3.
Hominius singularis essentia est humanitas. Auicen. log. par. 1. char. 4. col. 1.
Homines quidam sunt verorum insomniorum, quod fit cum anima eius consuevit dicere verum, & vincere fallacem imaginationem, pluribus contingit percipere, & allegorizare somnium suum, quorum ani- ma folicita fuit circa id quod vidit, & cum dormiunt remanet
remanet eadem solicitude, & virtus imaginativa in- cipit representare contrarium eius, quod representa- tur antea. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. ch. 18. col. 3.
Homines facile discunt, qui facile imprimunt, quod au- diunt, & in hoc necesse est humor memoria vero & necessaria est materia a qua difficulter deletur, quod imprimitur, & necessaria est siccitas, & difficile est habere hæc duo simul. Auicen. de anima, parte 4. cap. 3. char. 19. col. 3.
Homo solus non potest per se acquirere necessaria ipsi, sed hæc præparat ex consortio, quia aliis hoc præ- parat aliis illud. Auicen. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. colum. 2.
Homini necessaria est vox, quæ dividitur in multa ele- menta, ex quibus fiunt multæ compositiones sine labore corporis, post vocem est nutus, sed vox ma- gis indicat, quam nutus. Auicen. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.
Homo habet multas proprietates actionum ab anima procedentia, quæ non inueniuntur in alijs anima- libus, quarum prima est esse hominis, quod non potest permanere sine societate in sua vita. Auic. de ani- ma, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.
Homo propter societatem hoc proprium habet, vt ex actionibus, quas solet agere sint quædam quas non licet agere, quod docetur dum est puer, & conualescit in eo, & a pueritia sua consuevit audire, quod non eas licet agere, ita vt earum contemptio sit quasi naturalis, alia sunt diversæ ab his, primas appellat turpes, & has honestas. Auicen. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.
Homo habet proprium quod habet necessitatem ad di- scandum, & docendum, & alia, quæ inducit eum adidandum, & accipendum iuxta mensuram iusti- tiae, facere conuentus, inuenire & artes. Auicen. de anima, par. 5. cap. 22. col. 2.
Homo si solus esset moreretur, aut vita eius esset mala, & peior quam esse potest, propter nobilitatem homi- niis, & ignobilitem cæterorum animalium. Auic. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.
Homo propter societatem hoc proprium habet, vt cum apprehenderit aliquid, quod rarissimum est sequitur admiratio, quam sequitur risus, at cum apprehenderit aliquid noxiū se- quitur anxietas, & postea luctus. Auicen. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.
Homo de possibilibus cogitat, non enim cogitat de im- possibilibus, & necessariis, nec de præteritis; & hinc oritur virtus desiderativa. Auicen. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 3.
Homofutura prævidet, quæ debet facere, & quando, & quod est magis proprium est formare intētiones uni- versales, intelligibles, omnino abstractas a materia, & ex cognitis intelligibilius progredi ad incognita credendo, & formando. Auic. de ani. par. 5. c. 1. c. 22. c. 3.
Homo habet virtutem, quæ propria est conceptionum uniuersalium, & aliam quacogitat de conceptibus fin- gularium de eo quod debet fieri, & dimitti, quod pro- dest, & quod obest, quod honestum, quod in honestū, quod bonum, & malum, & fit ad modum syllogismi. Auic. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 3.
Homo habet iudicium sensibile, iudicium imaginabile, iudicium existimabile, iudicium contemplans, iudicium agens. Auic. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 4.
Homines ita sunt apti ad discendum, vt aliqui non indi- geant multis ad coniungendum se intelligentiæ, q; gra- dus est omnibus altior, & intellectus iste debet vocari intellectus secundus, quia est illius generis, vt intelle- ctus in habitu. Auic. de anima, par. 5. cap. 6. c. 26. col. 3.
Homo solus coit in somnio. Auicen. de animalib. lib. 5. cap. 2. char. 34. col. 2.
Homo non bene luxariat nisi ad sexaginta annos in re-
gionibus calidis, & mulier vsque ad quinquaginta, sed in pluribus vsque ad quinquaginta viri, & feminæ ad quadraginta nouem. Auicen. de animalib. lib. 5. cap. 2. char. 34. col. 3.
Homo fuit in terra Denasaciæ quem si serpentes mor- debant, moriebantur, & cum Auicenna iuisset in illa terra inuenit eum mortuum, sed eius filius fecit plu- ra mirabilia, inter quæ fuit, quod quando eum mo- mordit serpens fere moriebatur, & fūsus anhelitus nocuit serpenti. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. colum. 4.
Homines cum nascuntur sunt sicut flores, & cum possunt luxuriare sunt quasi fructus, & signum initij iuuentu- tis est vocis mutatio. Auic. de animal. li. 9. c. 1. c. 40. c. 3.
Homines, qui multum coeunt cito senescunt. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 1. char. 40. col. 4.
Homines si in anno quartodecimo luxuriantur statim vox iuuenis venit in completam mutationem vocis virorum, & quidam valde diu conseruant vocem pri- mitiuvam, tunc crescunt mamillæ, & fissuræ ingui- num absindunt propter siccitatem cartilaginis ibi existentis, & generatur sperma, & fit forte post vi- gesimum secundum annum, & mulieribus veniunt menstrua, & incipiunt crescere earum mamillæ, & vox mulieris tunc mutatur, & tempore menstruo- rum mulieres multum appetunt, & quanto magis coeunt tanto magis appetunt, & multoties aufer- tur epilepsia cum peruenit ad quartum decimum an- num. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 1. char. 40. col. 4.
Homo habet caput duplum maius, respectu sui cor- poris, quām cætera animalia, quia eius magnitudo est necessaria multum, virtutibus animalibus, & spi- ritualibus, & cogitationibus rationis, quæ non ha- bent cætera animalia. Auicen. de animalib. lib. 12. cap. 6. char. 46. col. 4.
Homo virga cum est longa non multum generat propter longitudinem viæ. Auicen. de animalib. lib. 15. cap. 1. char. 59. col. 4.
Homo est fortior omnibus animalibus in coloribus oculorum. Auic. de animal. lib. 19. cap. 1. ch. 63. col. 4.
Homo inter homines nobilior est, cuius anima fit intel- ligentia in effectu, & acquirit mores, qui sunt hone- statis practicæ, & ex his ille excellentior est, qui est aptus ad prophetiam. Auicen. metaphysic. tract. 10. cap. 1. char. 107. col. 4.
Homo non debet reddere malum pro malo. Auic. me- taph. tract. 10. cap. 1. char. 108. col. 2.
Homo solus non possit sufficere gubernationi sui ipsius, sine consortio alicuius ad iuuentutis se in necessitatibus suorum negotiorum. Auicen. metaphysic. tract. 10. cap. 2. char. 108. col. 3.
Hominē nugacem ē domo ei ciendum, Græca sententia est. Lili. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 93.
Honestas æterna est cum improbo viro in morte omnia pereunt. Epict. sent. char. 227.
Honora in primis figuram, & ante, & figuram, ac pretiū donariorum trium. Pythag. symb. char. 1979.
Hospes nullo modo violandus est, sed defendendus. Simp. in Epict. char. 140.
Humanitatis est parcere sic fuit Lycurgus qui ciuem in- stituit, a quo mulieratus altero fuit oculo, & Pittacus quendam a quo Iesus fuerat dimisit, sic tu cum nihil ferociter egeris nullius facti te penitebit, nec vñquam accusaberis. Epict. sent. char. 229.
Humanus animus rationis particeps, triplici rōne prædi- tus est, yna qua ad deterius, corporeum illud, & bruta- tū, altera, qua ad se ipsum, tertia, qua ad id, quod præ- stantius est mouetur, triplicem quoque vitam, & ap- petitionem habet; cum corpori, & bruta- vite dederit se, tunc illius egredietur suam esse ratus, necessario vñ cum illo appetit, & hæc est appetitio illius, quæ libertatem

Seminarij totius Philosophiae Appendix

libertatem contouersam habeat, cum vero vitam suā vivit, aut præstantiorē, tunc appetitionem eius vitæ consentaneam, & eius bonum desiderantem, & tunc animi est auētoritas, vt hæc vel illa desideret, & delectus verus est qui præstantiora amplectitur, non sēpe fit vt corpore appetēt cibum animus vltro ieiunium desideret, vel propter legem ita iubentem, vel corporis cura. Simp. in Epict. char. 16.

Humanus spiritus generatur ex elemētis, & efficiat vulnus ad similitudinem coelestium corporum. Auicen. de anima, par. 4. cap. 5. char. 21. col. 1.

Humanus animus adhuc depresso phantasiis, potest si pure vixerit inferiorum se caulas causatas comprehendere. Auic. de intellig. cap. 4. char. 65. col. 1.

Humiditatum sunt quatuor humores, & postea illa humiditas, quæ est in mulieribus, quæ est superfluitas sanguinis. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 3. ch. 42. col. 2.

Humidum est continuatio partium, non in vltimo, sed erunt sparsæ hinc inde. Auicen. de cœlo, & mundo, cap. 16. char. 42. col. 2.

Humiditas, quæ præcedit partum masculi est quasi aqua fœnicio, fœminæ vero est sanguinolenta. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 2.

Humidus in corpore est flema, post sanguis, pinguedo, sebum, & postea medulla post nucha, post caro mammæ, testiculi, pulmones, epar, & splen, renes, musculi, & cutis, sed pulmo non est multum humidus. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 2. char. 45. col. 2.

Humiditates humorosæ sunt bona, & sunt sanguis, cholera, melancholia, & flema. Auic. de animalib. lib. 12, cap. 5. char. 46. col. 1.

Humiditatum corporis quedam sunt primæ, vt quatuor humores, quedam secundæ sunt quedam superfliates, & humiditates, & sunt trium modorum, vna quæ differt per membra, vt ros, & est habilitatæ vt tranteat in nutrimentum cum membrum habuerit dissolutionem, & humescat membra cum sint excisa per aliquem motum fortē, secunda humiditas est, quæ propria est coagulationi, & est cibus alteratus ad membra secundum speciem complexionis, tertia est intrans membra a principio clementi, & suum initium fuit a materia embrionis, & eius initium fuit ab humoribus. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 5. c. 46. c. 1.

Humor est corpus humidum concurrens, & alteratur ad bonum, & est vna pars quæ accedit ex substantia cibi. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 5. char. 46. col. 1.



DE M est cum multa uno modo ponuntur vnum, & hoc per accidens in quantitate dicuntur equalia, in qualitate similia, in relatione comparativa, in substantia si sunt idem genere dicuntur homogenea, & si in specie talia, & idem propria conuenientia. Auic. metaph. tract. 7. c. 1. c. 95. c. 3.

Ignem gladio ne scalpas. Pythag. symb. char. 1979. Ignis natura sua est calidus, & siccus, & maior vis caloris est in eo, quod tangit cœlum, & illi propinquior est, & ita dissoluitur ultra modum, quoque deueniat ad ultimum siccitatis. Auicen. de cœlo, & mundo, cap. 16. char. 42. col. 3.

Ignis non potest induci ad finem utilem, qui intenditur per ignem, nisi esset adurens, & dissoluens, & ideo hæc comitantur necessario, ut noceat, & destruat multa. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 1.

Ignem gladio ne scalpas alii interpretantur potentiorū

iram, & superborum non commouendam, alij malitiam, & impotentiam, alij furentem, & iracundem non irritandum, vel diuinam naturam non gladio linguae impetendam, & maledicentia. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symb. char. 98.

Ignem symbolum esse diuinæ naturæ, ideo in templis seruatur, ait Porphyrius. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symb. char. 99.

Ignorantia malitiam inducit, sed rerum peritia opportunitatem querit; nam multa quæ bona sunt, & virtuti innituntur mutatione temporis fiunt vitiosa. Hieroc. chart. 112.

Ignorantia vbi est, ibi & inscitia, & mala rerum necessariarum disciplina. Ar. Epict. lib. 1. cap. 11. char. 49.

Ignotum non ostenditur per ignotum. Auicen. logic. par. 1. char. 6. col. 3.

Illa deuita quæ inuidiam concitant. Pythagoræ aurea verba. chart. 1979.

Illi esto tripos cuius sapientia vincit. Appollinis problemat. char. 235.

Illustratio diuina tollitur, si quid inquinatum, aut perturbatum diuīorum operum inest, vt si elementa sermoni subtrahuntur, aut immutantur, non manet eadem sermonis forma. Simp. in Epict. char. 147.

Imaginatio vis imprimat sibi formas rerum materialiū, vt materiales, sed nudas a materia, aliquo modo abstractionis non perfectæ. Auicen. de anima, par. 1. cap. 4. char. 4. col. 2.

Imaginatio est vis ordinata in extremo anterioris concavitas cerebri retinens quod recipit sensus communis a quinque sensibus, & remanet in ea post remotionem illorum sensibilium. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 2.

Imaginatio fit cum abstrahitur forma à materia maiori ab abstractione, ita vt abstrahendo consideret formam à materia separatam. Auicen. de anima, par. 2. cap. 2. chart. 6. column. 4.

Imaginatio est quasi conseruatrix, & formæ, quæ sunt in ea non sunt semper imaginatæ ab anima in effectu. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 16. col. 3.

Imaginatio est thesaurus eius, quod apprehendit sensus cuius locus est anterior pars cerebri, vnde cum contingit in ea infirmitas, corruptitur hic modus formalis, aut ex imaginatione formarum, quæ non sunt, aut quia est difficile ei stabilire id quod est in illa. Auic. de anima, par. 4. cap. 1. char. 17. col. 4.

Imaginationē retrahit anima a sua actione propria duobus modis, vno cum occupatur anima sensibus exterioribus, & conuertit virtutem formalem ad operandum in suis exterioribus, & mouet eam per id, quod reddit ei de ilis, ita vt non permittit imaginatiuum cogitare; alio modo anima præualet super eam in suis actionibus, quæ continuantur eidem cognitione, & cogitatione, & hoc duobus modis, vno cum dominatur imaginatio, & subiicit eam sibi, & sensum communem cum ea ad componendum formas aliquas, & disiungendum, sed quod appetit anima vehementer, vnde non licet imaginatiuum agere, quod debebat agere naturaliter, sed trahit ad partem, quam trahit eam anima rationalis: alio cum reuocat eam ab imaginationibus, quæ non assimilantur rebus extrinsecis, & retrahit eam ab ijs falsificando eas. Auicen. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 1.

Imaginatio virtus in aliquibus hominibus est fortissima, ita vt sensus ei non dominatur, nec formaliter ei resistat. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 2.

Imaginatio non potest imaginari nisi forma imaginabilis, descripta fuerit in illo corpore, id est cerebro descriptione, quæ sit communis virtuti, & corpori. Auicen. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. col. 3.

Imaginatio, concupiscentia, & ira sunt affectiones ani-

Ioannis Baptistæ Bernardi.

19

ma, vt anima habet corpus, & sunt corporis, quamvis sint animæ ex hoc quod est habens corpus, & sunt corporis ex hoc quod principaliter sunt animæ ipsius corporis, quamvis sit animæ quod habet corpus non dico ex corpore. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. c. 20. c. 3.

Immobile quod est eodem modo semper se habet, quod aliunde mouetur mouentis expectat facultatem. Simpl. in Epictet. chart. 156.

Imperatoris in iussu non decadendum a præsidio, id est noli sponte ex hac vita migrare. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symb. char. 142.

Imperium est optimum depicti ligni, id est legum. Pิตaci problem. char. 236.

Impietas est omnium malorum maximum. char. 86.

Imprægnatio fit cum duo semina concurrunt simul, sed curi non concurrunt non fit imprægnatio. Auic. de animalib. lib. 10. cap. 1. char. 44. col. 3.

Improbabilitem qui aspicit in dignis, & fortunæ splendore, non debet præcellere diuītarum magnificentia, sed per aeritatem morum aspernari debet, vt vi peram in aures cist. a videns, non ob materiæ pretium deligat, sed ob pestiferam naturam aduersari debet. Epict. sent. char. 219.

Impratum purum complecti nefas est. Hieroc. char. 186. In aere nihil est. Auic. suffic. lib. 2. cap. 8. char. 31. col. 1.

Inceptio alicuius rei non est aliud, quam esse postquam non fuit. Auic. metaph. tract. 6. cap. 1. char. 51.

Incipiens esse omne in me debet esse tunc, quia postquam eius causa debet esse tunc, & ipsum debet esse. Auic. metaph. tract. 6. cap. 2. char. 92. col. 1.

Incognitum duobus modis, secundum intellectum, & secundum credulitatem, & ambo hi modi non sunt cogniti, nisi acquirendo, & non acquiritur, nisi ex prius cognito, & ex affectione, & proprietate, quam habet illud cognitum, propter quam mouetur animus à scientia cogniti ad sciendum incognitum. Auicen. log. par. 1. ch. 1. r. 2. col. 3.

Incogniti cognitioni prosunt definitio, descriptio, exemplum, signum, nomen. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 3.

Incorporeabile non generatur, nec corruptitur, quia non habet contraria, & hoc ei aduenit ex parte sua formæ, quæ prohibet eius materiam ab eo, quod est in natura eius, non ex parte materiæ obedientialis, & sic hyle est communis. Auicen. sufficient. lib. 1. cap. 3. chart. 15 column. 3.

Individuum non fit individuum, nisi cum adiunguntur naturæ speciei proprietates extraneæ coniunctantes, aut non communicantes, & designatur ei aliqua materia hec, vel illa. Auic. log. par. 3. ch. 12. col. 3.

Individuum vt homo singularis fit cum unitas coniungit humanitatem, & non ideo est species, quia est coniunctio ex natura, & accidente, vel non comitante, vel comitante, sed non constitente, & que sunt huiusmodi non constituant speciem. Auicen. log. par. 3. chart. 12. column. 4.

Individualitas est de dispositionibus, quæ accidunt naturæ subiectis generalitatæ, & specialitatæ, vt accidit ei generalitas, & specialitas. Auic. log. par. 3. ch. 12. col. 4.

Individuum est quod non potest intelligi posse prædicari de multis. Auic. metaph. tract. 5. cap. 1. ch. 86. col. 3.

Individuum, vt succedit post individuum non est finis naturæ universalis, quæ est virtus infusa in substantias coelorum, quasi gubernantem universalitatem generationum, sed naturæ particularis, quæ est virtus propria regiminis universalis individuali. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 3.

Ineruditæ sēpe, & multum peccant quod ob affectionem commotionem, & ob rationis ignorationem verum bonum, & malum nondum iudicant, neque se a bruta natura, vel nuda cogitatione remouerint. Simpl. in Epictet. char. 48.

Infelix is est, qui infelicitatem ferre non potest. Biantis problemat. chart. 236.

Ingenitis rebus in potentia id, quod præualet impossibile est esse corpus, aut virtus, quæ sit in corpore. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 2.

Ingenij tardi signum est in rebus corporis immorari, cum omnis ad annum est transferenda. Epict. c. 198. Injuriam, qui intulerint, injuriā quoque pati opōret, nam diuinum iudicium purgat homines ijs virtijs, quæ impedimento esse videntur ad felicitatem humanæ vitæ. Hieroc. char. 79.

Incuria est finis ad quem peruenit motus si fuerit finis desideratus imaginatione, non cogitatione. Auicen. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 1.

Instans non habet esse in actu vilo modo, sed in intellectu, & in comparatione ipsius temporis, sed non est eius esse, nisi in quantum accipitur in intellectu continuans distensionem in directum. Auic. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 34. col. 3.

Instans primum in quo quid fuerit quietum, mobile, generatum, & corruptum non est: nam tempus diuiditur in potentia infinite, & falsum est dicere instans, aut destruktur paulatim, aut extenditur finis eius cum eo ad nihilum, aut subito destruitur, & tunc eius destrutio fieri in instanti. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 34. column. 4.

Instans aliquando sumitur pro tempore propinquuo praesenti instanti, nam intellectus aliquando non precipit prioritatem vnius, & posterioritatem alterius, & sunt aliquando tñ inter se proxima q. intellectus non precipit inter illa, nisi cum mora, & diu considerauerit. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 3.

Instans est in tempore, vt unitas in numero, prius & posterius in tempore, vt par impar in numero horæ, dies, mensis, & anni, vt duo, tres, & quatuor in numero. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 2.

Intrumentum suum qua quis apprehendit aliquid apprehendere non potest. Auicen. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 3.

Insufficiens est id, quod eget alio, quod attribuat sibi completionem post completionem. Auicen. metaphys. tract. 4. cap. 3. char. 86. col. 2.

Intellectus rerum alius est ab vsu, Dei operibus vtuntur bruta, nos autem & vtimur, & intelligimus. Ar. Epict. lib. 1. cap. 6. char. 27.

In intellectu sunt, aut res formatæ in intellectu apprehensæ extrinsecus, aut res accidentales ei secundum quod sunt in intellectu, quæ non fuerunt representatae in aliquo extrinseco. Auic. log. par. 1. ch. 3. col. 2.

Intellectua vis est, quæ apprehendit, & vnit in se formas rerum, prout sunt separatae a materia, & ab omnibus appendicis eius, quas accidit esse, aut figura, aut numerus. Auic. de anima, par. 1. cap. 4. char. 4. col. 2.

Intellectua virtus abstrahit intelligibilia a quantitate designata, & ab vbi, & a situ, & a ceteris omnibus. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 2.

Intellectua virtus intelligit se ipsum per se ipsum, non per instrumentum. Auicen. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. column. 3.

Intellecta forma, quæ emanat a virtute, quæ acquirit animæ intelligere cum voluerit, coniungitur intellectu, quæ est intellectus adeptus. Auic. de anima, par. 5. cap. 6. char. 26. col. 3.

Intellectus habetur ab uno solo verbo, sed in paucis contingit. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 1.

Intellectus materialis tunc dicitur cum anima nondum recipit aliquid de eo, quod est perfectio quantum ad eam, vt materia prima, quæ nullam habet formam, sed est subiectum omnium formarum. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 4.

Intellectus ex habitu est cum formæ intelligibiliæ, incep-

perit

perint in illo consistere adeptæ post per se nota , siue intelligibilia prima , sed non considerat illa , nec conuertitur ad illa in effectu , nisi vt sunt repositæ apud eum , vt cum voluerit considerare illas formas , & intelligat eas , & intelligat se eas intelligere . Auicen.de anima,par.1.cap.5.char.5.col.4.

Intellectus accommodatus est cum intellectus qui est in potentia vniuersitatem cum eo qui est in actu . Auic. de anima,par.1.cap.5.char.5.col.4.

Intellectus actiuus eget corpore , & virtutibus corporalibus ad omnes actiones suas , contemplatiuus vero eget corpore , & eius virtutibus , sed non semper , nec omni modo sufficit enim ipse sibi per se ipsum . Auic. de anima,par.5.cap.1.char.22.col.4.

Intellectus habet potestatem multiplicandi intētiones , quæ sunt vna , & adunandi , quæ sunt multæ . Auic. de anima,par.5.cap.5.char.25.col.3.

Intellectus quod non possit formare ea , quæ sunt in ultimo intelligibilitatis , & abstractionis a materia , hoc non accidit ex aliquo , quod sit in essentia ipsarum rerum , nec ex aliquo quod sit in natura intellectus , sed quia anima impedita est in corpore ex corpore , quod in multis agit corpore . Auicen.de anima,par.5.cap.5.char.25.col.3.

Intellectus cum apprehendit aliqua inter quæ est prius , & posterius . solet intelligere cum illis tempus necessario non in tempore , sed in momento . Auic. de anima,par.5.cap.5.char.25.col.3.

Intellectus subtilissimus res aliquādo apprehendere nō potest , quia excederet eum , debilia autem , vt motus , & tempus , & materia aliquando difficile intelligit , quia sunt debilis esse . Auicen.de anima,par.5.cap.5.char.25.col.4.

Intellectus non apprehendit priuationes in effectu ab soluto , sed per habitum eius . Auicen.de anima,par.5.cap.5.char.25.col.4.

Intellectus noster purus non habet multitudinem vel modo , nec ordinem formarum , ipse enim est principium omnium formæ ab eo emanantis in anima . Auic. de anima,par.5.cap.6.char.26.col.1.

Intellectus noster est intellectus intelligens formas , & creans illas , non cuius est formare , aut quia est in forma animæ formare enim animæ hominis sapientis , vt est anima est formare , ordinate , & distincte . Auic. de anima,par.5.cap.6.char.26.col.2.

Intellectus noster prius quam in memoriam , & in cognitionem veniat non irrationabiliter dicitur non esse , est enim per se inuisibilis , dum autem in cognitiones venerit , & ex quibusdam phantasias formam accepterit , non imminero dicitur esse . Auicen.de intellig. cap.3.char.64.col.4.

Intellectus in potentia est ipsæ tenebrae , cui cum approximat intelligentia agens , & coniungitur ei illuminat ipsum , vt secundum quantitatem sui luminis recipiat formam ab intelligentia agente , in qua est formarum multitudo , & per eius receptionem sit intellectus in effectu . Auic. de intellig. cap.4.char.67.col.1.

Intellectus in effectu est ad modum visionis in effectu , sicut tria concurrunt ad visionem intellectus intellectum , & lux . Auic. de intellig. cap.4.char.67.col.1.

Intellectus in potentia est vis animæ apta comprehendere , & rerum quidditates , & formas singulas , quæ sunt in materia corporali . Auicen. de intellig. cap.4.char.67.col.1.

Intellectus in anima humana duo sunt in potentia , & in effectu . Auic. de intellig. cap.4.char.67.col.1.

Intellectus debet esse impossibilis , passibili enim existente ipso accidit illi , vt circa sensum dolet enim sensus in sentiendo valde sensibile , at intellectus delectatur , & non laeditur . Auic. de intellig. cap.4.char.67.col.1.

Intellectus animæ humanæ exceditur a causa prima , &

tunc fit quod omnis intellectus animæ humanæ exceditur a causa prima , & non sufficit ad apprehendendum eam , nisi secundum quod confertur ei de lumine causa primæ , & propterea quæ abundantius recipiunt , excellentius apprehendunt . Auicen.de intellig. cap.4.char.67.col.2.

Intellectus in effectu proprium est , vt sit non rationis pars , sed terminus , & perfectio . Auicen.de intelligent. cap.4.char.67.col.2.

Intellectus coniungit res cum rebus propter diuersitatem respectuum , non propter necessitatem . Auic.m. metaph. tract.3.cap.10.char.83.col.4.

Intellectus est inquisitor veræ , & puræ voluntatis , & hæc inquisitio appellatur electio . Auicen.metaph.tract.9.cap.2.char.103.col.1.

Intelligentia habet hoc ex hoc , quod est principium , & substantia agens , & creans , quod autem est eius proprium ex principalitate eius ad animam est eius intelligibilitas in effectu , quod vero est proprium animæ ex hoc quod informatur ex ea , & recipit ab ea est eius intelligibilitas in effectu . Auicen. de anima , par. 5. cap.6.char.26.col.2.

Intelligentia est prima creaturarum intellectualium , & est omnibus creaturis melior , & sapientior , quoniam ipsa omnium , quæ post se sunt causas videt , in ipsa enim sunt quedam theophaniæ , id est intellectuales nature quædam diuinæ apparitiones non ipsa principia rerum exempla . Auicen.de intellig. cap.4.char.65.col.1.

Intelligentia omnis est locus rationis , vel definitionis quam continet , & non aduersatur illi , vt sit locus definiti . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.1.

Intelligentia dum intelligit , est possibilis in se ipsa , & habet naturam intellectualem in se ipsa ex quo fit , vt ex ea cause descendat diuersimode propter varias rationes quas inuenimus in illa , licet non descendant ex ea descensu considerato per hos modos , & rationes , nisi quia intelligit eas in se ipsa . Auicen. de intellig. cap.4.char.65.col.2.

Intelligentia quod componatur ex multis intelligentiis non sit nisi propter multa intellecta , quæ sunt apud illam . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.4.

Intelligentia est causa rerum , quæ exeunt ab ea , sed per modum suum per quem intelligit ea , nam in ipsa semiperna sunt , quamvis res sint destructibilis . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.4.

Intelligentia intelligit se ipsum , vt exirent ab illa ea , super quæ tradidit suum regimen , & hoc est regimen post primum nobilius . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.2.

Intelligentia superior imprimit formas quas recipit ab vniuersali primo , intelligentia inferior quæ cum ea est , & inferior intelligentia recipit eas nō per modum receptorum , sed recipientis , quoniam in ea sunt minoris vnitatis , & maioris multiplicitatis . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.4.

Intelligentia omnis primo in vniuersali forma prima , deinde in se ipsa inferiores causas videt . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.4.

Intelligentia formæ sunt intelligentia seiunctæ , multitudo in vnitate , & seiunctio cum indiuisibilitate . Auic. de intellig. cap.4.char.65.col.4.

Intelligentia per diuinam virtutem regit animam coeli , & naturam , quæ est illi obediens , naturam hic intelligit primorum corporum qualitates yliadis , in materiis illorum yliabilibus , quod est quando ipsa est diaponens , quæ sunt in materiis coelorum , secundum quarum dispositiones quasdam sunt coeli ad inuicem . Auic. de intellig. cap.4.char.66.col.1.

Intelligentia

Intelligentia continet animam , & eadem anima intelligentia bonitatem per virtutem , quam habet ex illa , & per eandem est ibi operatio intelligibilis , & voluntas formandi , quæ est in ea , & per intelligentia virtutem sequitur operatio animalis , ipsa enim est forma adhærens corpori , & illius corporis proximus motor , & si non sit primus , & quia preparat aliam materiam , tunc recipit virtutem diuinam per intelligentiam , per quam est illi diuina operatio : ergo intelligentia continet animam , & naturam ; nam continet generationem . Auic. de anima,par.5.cap.6.char.26.col.1.

Intelligibilis omnis apprehensio est similitudo aliqua ad formam separatam a materia , & ab eius accidentibus materialibus . Auic. de anima,par.5.cap.6.c.26.col.2.

Intentio intellecta aliquando sumitur de re quæ est , vt cum sumimus de cœlo per considerationem , & sensum formam eius intellectam , & aliquando forma intellecta non sumitur de his quæ sunt , sed quia intellectus est ipsa , vt cum intellectus unus formam artificiale , quæ non est , quam adiuverimus . Auicen.m. metaph. tract.8.cap.7.char.120.col.4.

Intestina multa sunt , & quædam circumvoluta , vt nutrimentum faceret moram in eis , quo usque epar sumat sibi necessaria , & sunt sex , sunt multæ & cœvolutæ cito egereret , & semper indigeret nutrimento ; primum intestinorum est duodenum , quod est rectum , deinde ieiunum , postea gratilis intestina inter se involuta , post fæcūs , post colon , & postea longaon , quæ omnia coniuncta sunt cum dorso , & superiore sunt tenuiora , inferiora , duriora , & interior pars est seposta , vt reprimat siccitatem stercoris , & superiora non sunt seposta , habent tamen quandam vñetuositatem . Auic. de animalib.lib.13.cap.6.char.52.col.2.

Intelligentia vñitas est , sicut vñitas speciei . Auic. de intellig. cap.4.char.66.col.1.

Intelligentia non est vñiuersale per modum vñiuersalis , quod præcessit . Auic. de intellig. cap.4.char.66.col.1.

Intelligentia non dat scientiam eis , quæ sub ipsa sunt , nisi per modum formæ , quoniam formæ descendunt ab ea super illas , quæ sunt post eam , & ipsa apprehendunt eam , & ipsa apprehendit eas , & intelligentia bonitatem magnâ : ita vt anima , quæ recipit impressiones ab anima prima ab ea mereat sine medio dici intelligibilis . Auic. de intellig. cap.4.char.66.col.4.

Intelligentia agens non coniungit intellectui in potentia , nisi in intellectum imprimatur aliqua forma , & formæ cum acquiruntur extrinsecus acquiruntur , descendunt enim ab intelligentia , quæ est forma separata in intellectum materialem , ita vt visio in potentia sit visio in effectu . Auic. de intellig. cap.4.ch.67.col.2.

Intelligentia est lux , veritate lucis superioris . Auicen.de intellig. cap.4.char.67.col.2.

Intelligentia separata sunt plures numero , igitur non habent esse similiter ex primo , sed necesse est , vt excellenter omnibus illis sit esse , quod primum est ex eo , post quod sequitur intelligentia , sub vñaque intelligētia est cœlum cum sua materia , & forma , quæ est anima , & intelligentia inferior ea , tria autem sunt in ea , inquantum intelligētia intelligit primum sequitur esse alterius intelligentiae inferioris ea , inquantum intelligit se ipsum sequitur forma coeli vñtimi , & eius perfectio , quæ est anima , & vt intelligit se ipsum sequitur corporeitas quæ continentur in totalitate coeli vñtimi . Auic. metaph. tract.9.cap.104.col.4.

Intelligibilium est subiectum substantia non corpus , nec habens corpus . Auic. de anima,par.5.cap.2.ch.22.c.4.

Intelligere faciunt intellectus compositi sentientis , compositem componitur ex multis , & inter multa sunt vna , ergo in omni composite sunt aliqua vna , & vnum in omni composite vocatur simplex , & quia impossibile est scire naturam compositi ignoratis eius simplicibus conuenit prius cognoscere simplicia , quam composta . Auic. log. par.1.char.3.col.1.

Intelligibilis potentia assiduitate intelligendi difficultia acquirit virtutem facilius intelligendi . Auicen.de anima,par.5.cap.2.char.23.col.4.

Intelligibilia formari fit tribus modis , uno cum aliquid formatur in anima in effectu distincte , & ordinate , sed aliquando illa distinctio , & ordinatio non est accessoria , sed commutabilis : secundo cum intellectus re iam acquisitus , & secundum operationes , sed anima auertitur ab eis , & non respicit ad id , quod iam intellexerit , sed est mutata ab illo intellectu in aliud :

tertio cum aliquod dubium queratur quod iam sciisti , vel scire potes , sed tunc exitus respondet , securus inde te scire respondere , quamvis non sit postea apud te ordinata illa responsio , sed incipit præordinare in tua anima , vt reddendo responsum , quod prouenit ex illa certitudine sciendi illud , quod habes , ante distinctionem , & eius ordinationem . Auic. de anima,par.5.cap.6.char.26.col.1.

Intelligibilis omnis apprehensio est similitudo aliqua ad formam separatam a materia , & ab eius accidentibus materialibus . Auic. de anima,par.5.cap.6.c.26.col.2.

Intentio intellecta aliquando sumitur de re quæ est , vt cum sumimus de cœlo per considerationem , & sensum formam eius intellectam , & aliquando forma intellecta non sumitur de his quæ sunt , sed quia intellectus est ipsa , vt cum intellectus unus formam artificiale , quæ non est , quam adiuverimus . Auicen.m. metaph. tract.8.cap.7.char.120.col.4.

Intestina multa sunt , & quædam circumvoluta , vt nutrimentum faceret moram in eis , quo usque epar sumat sibi necessaria , & sunt sex , sunt multæ & cœvolutæ cito egereret , & semper indigeret nutrimento ; primum intestinorum est duodenum , quod est rectum , deinde ieiunum , postea gratilis intestina inter se involuta , post fæcūs , post colon , & postea longaon , quæ omnia coniuncta sunt cum dorso , & superiore sunt tenuiora , inferiora , duriora , & interior pars est seposta , vt reprimat siccitatem stercoris , & superiora non sunt seposta , habent tamen quandam vñetuositatem . Auic. de animalib.lib.13.cap.6.char.52.col.2.

Intestinum ieiunum inuenitur vacuum duabus de causis , prima quia massa ptisanaria cum venit ad ipsum statim festinat ad exitum , & pars attrahitur ad epar , secunda cito transit propter cholera , quæ vadit ad cistum fellis ad istud in intestinum . Auic. de animalib.lib.13.cap.6.char.52.col.2.

Intestinum duodenum continuatur cum fundo stomachi , & eius orificio est orificio stomachi , & est in directo isophagi , sed est strictius itophago . Auicen.de animalib.lib.13.cap.6.char.52.col.2.

Intestinum cœcum factum est , vt in eo compleatur fæces , & per completam fæctionem epatis extrahatur nutritum . Auic. de animalib.lib.13.cap.6.c.52.c.3.

In via ne scindas . Pythag.symb.char.1979.

Inutilia quæ nobis sunt fæpe nobis placent , siue quod earum naturam ignoramus , siue quod brutis affectibus interdum indulgemus , at si beati esse volumus acquiescere , necesse est iis , quæ ab vñiuersitate fiunt . Simp.in Epiçt.char.55.

Iouis cœptum ex cupresso conficitur . Lil. Greg. Gyr. in Pythag.symb.char.145.

Iouis sacerdotem Romani sub vitem ingredi notuerunt , quod eum scilicet ebrium fieri non deceret , & ederam non attingere , quia eius odor , vt putabant , in furem mentis aguntur . Lil. Greg. Gyr. in Pyth.symb.c.147.

Iracundie commotiones sunt ambitio , & vanagloria . Simp.in Epiçt.char.182.

Ira ex sanguine flavo tenui citius accenditur , & citius extinguitur . Auic. de anima,par.4.cap.6.c.22.col.1.

Iracundiam parit animæ sanguis clarus , distemperatus in calore propter multam eius ascensionem , & suis motus velocitatem . Auic. de anima,par.4.cap.6.c.21.c.4.

Irasibilis accidentia sunt , timor , dolor , & tristitia , propter commotionem , quam habent virtutes appreheudentes , cum enim mouentur sequentes formationem intelligibilem , aut imaginabilem fit timor , cum non timet confortatur , & accidit ei inde dolor , vnde venit ira cum non potest repellere illud , aut cum sentit aduentum eius . Auic. de anima,par.4.cap.20.col.2.

Irasibilis virtus , & quod pendet ex ea nō egit membra præter principiū : actio enim eius vna est , & congruit complexioni

Seminarij totius Philosophiae Appendix

complexione calidissimè, & eget ea. Auicen. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 4.

Isophagus est ad nutrimentum, & est ex membrana, & carne, & clauduntur in coniunctione sua laxa, vt tenet minorem locum. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 1. chart. 50. col. 4.

Isophagus componitur ex carne, & tunicis membranibus, quæ sunt interius, & in membranis sunt fila longa, vt facilius transglutiat, & super istam membranam est alia contexta ex multis filis in circuitu, quæ adiuvat ad expulsiōnem, quādō facit vomitum. Auicen. de animalib. lib. 13. cap. 4. char. 51. col. 4.

Iudex iustus non accusatur a iustis, nec apud iniustos causam dicit. Epict. sent. char. 229.

Judicare qui recte vult, neminem nec accusatorum, nec reorum cognoscere debet, sed ipsum ius. Epictet. sentent. char. 229.

Iudex sāpe errabit in iudicando, si ipse in vita nunquam deliquit. Epict. sent. char. 229.

Judicare iniuste p̄st̄t à condemnato iniuste accusari, si recto, quam à natura iure reprehēdi. Epict. sent. c. 229.

Judicandi qui facultatem habet non exploratur, vt lapis quo aurum exploratur, non & ipse ab auro vicissim exploratur. Epict. sent. char. 229.

Judicem ab alio iudicari turpe est, vt resto ad rectius, sic iusto ad iustius. Epict. sent. char. 230.

Judicio recto cōsidera singula. Pythag. aur. verb. c. 1979.

Judices principaliter contra homicidam sententiam ferunt, per coincidentiam autem contra hunc hominē, quoniam sua dūctus voluntate homicidæ conditio- nē accepit. Hieroc. char. 75.

Jugum ne transfilias. Pythag. symb. char. 1979.

Jugum ne transfilias significat nos æquitatis, & iustitiae viam non deserere debere, at Cyrillus interpretatur avarus ne esto. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. ch. 86.

Juppiter quid agit? alta deprimit extollit humilia. Aesopi problem. char. 236.

Iurare de rebus mobilibus, quæ euēnire, & non euēnire possunt, non est dignum, at de his, quæ necessario coniunguntur, & maxima sunt, tutum est iurare, & de- corum. Hieroc. char. 139.

Iurans sāpe facile ad periurium incidit. Hieroc. char. 30.

Jurandum non est ex consuetudine, nec per incontinen- tiā, quam mores, & bonæ artis dirigent, linguam vero consuetudo continentia a iureiurando auertit. Hieroc. chart. 30.

Juramenti sinceritas, ciuii virtute seruatur: nam iij solū, qui virtutis ciuiiles possident, liquido iurare in rebus humanis possunt. Hieroc. char. 29.

Juramentum, quod in rebus humanis versatur, est quod- dam vestigium iuramenti, quod est diuinarum legum seruatio, & hoc dirigit eos, qui pro necessitate illo utuntur. Hieroc. char. 27.

Jurandum colere, & seruare maxime debemus in iis, quæ iuramus quantum in nobis est sine exceptione. Hieroc. char. 28.

Juramentum à Pythagora appellatur nunc, seruatio diuinarum legum, quo omnia, quæ creata sunt, ad co- gnoscendum Deum sibi annexantur, & adaptantur, quorum aliqua, quæ semper cum Deo sunt, semper iurandum colunt, & seruant, aliqua quæ non nun- quam a Deo discedunt quod cum sit, impii sunt, & iu- ramentum infringunt, & diuinæ legis ordinem, & fi- dem iuramenti prætermittunt. Hieroc. char. 27.

Juramentum est causa seruans omnia in ipsa eadem existentia, & ita illa firmans, vt iuramenti, fide teneren- tur, & legis ordinem seruent. Hieroc. char. 26.

Jurandum cole. Pythag. aurea verba. char. 1978.

Jurandum, qui seruare vult, non sāpe, & ex fortuna, non vt accidat, non ad sermonis complexione, non ad narrationis fidem iureiurando vti, sed illius vsum,



A B O R E M nullum di- xit Diogenes, cuius finis non esset fiducia, & ani- mi potius, quam corporis robur. Epict. sent. ch. 229.

Lac fit ex sanguine super- fluo, & sanguis, qui tran- fit in lac non est decoctus decoctione summa. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Lac fit ex sanguine in venis, & in eo sunt tres substantiae, serosa, butirosa, & caseata, & quanto est spissius, tanto esset magis caseus spissus. Auicen. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Lac animalium, quæ habent cornua, & carent dentibus in mandibula superiori, cito coagulatur, & calor magis coagulat lac, quam frigus. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Lac coagulatur lacte ficuum. Auicen. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

Lac si exprimerentur mamillæ hominum emitteretur, & abundaret multum si sāpius exprimerentur. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

Lac magis sanum habent mulieres nigræ. Auic. de ani- malib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

Lac coniunctum partui, & quod est multum remotum a partu, nihil valet. Auicen. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

Lac in mulieribus abundat post partum, & aliquę emit- tunt lac etiam à poris in circuitu, & aliæ sub ascellis, & aliquādo generatur in mamilla pilus, qui si ibi rema- net excitat dolores, & durat lac in muliere per duos annos, & aliquando amplius. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 5. char. 44. col. 2.

Laudare quempiam, aut reprehendere ob communia si- gna non conuenit nec artem, aut inertiam illi tribue- re, ita & à malevolentia, & temeritate erimus immu- nes, vt si quis celeriter lauit non est dicendum male lauit, sed celeriter lauit, sicut autem restat quæ à re- fētis desideriis proficiuntur, male quæ a malis, & donec

Ioannis Baptista Bernardi.

21

donec decretum cognoscitur ex quo quisque singula facit factum, nec laudare, nec reprehendere licet; de- creta autem de rebus externis non facile iudicantur. Arr. Epict. lib. 4. cap. 9. char. 422.

Ledi a semetipso deterius est, quam ab alio. Simplic. in Epict. char. 127.

Lege quæ statuta sunt serua. Pythagoræ aurea verba. chart. 1978.

Lenitas nō est de affectionibus agentibus in corpore, vt mutet naturam eius, quod offendit in illam, nec est de virtutibus repellentibus a suis corporibus aliquid, ita vt elongare faciat corpora a se. Auic. de anima, par. 3. cap. 6. char. 14. col. 2.

Leo naturaliter timet ignem, & homines debiles, & fe- nes ab eo facile evadunt, & vivunt multum. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 7. char. 40. col. 2.

Lepus si fertur ad terram Aneti, moritur. Auic. de ani- malib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 3.

Liberi creandi sunt, vt post nos relinquamus, qui Deos colant. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 161.

Libertas est nomen virtutis, vt liberitus vitij: vt runque voluntatis opus, quæ quibus attributa non est, ea neu- trum horum attingit. Epict. sent. char. 222.

Libertas est innocentia. Alter. Had. & Epict. char. 231.

Liberum, quod natura est non potest ab alio perturbari, quam à semetipso. Arr. Epict. lib. 1. cap. 19. char. 75.

Liber nō est, qui vivit in peccatis, mērens, dolens, & per- turbatus. Arr. Epict. lib. 2. cap. 1. char. 122.

Liber non est, qui præter animi sui sententiam adulatur. Arr. Epict. lib. 3. cap. 26. char. 361.

Liber est qui vivit, vt vult, qui nec cogit, nec prohiberi, nec vim pati potest, cuius appetitio non impediatur, desideria non frustrantur, auerstiones non sunt irri- tata, ergo nemo improbus liber. Arrian. Epict. lib. 4. cap. 1. char. 384.

Liberales est qui extra se donat non propter retributio- nem: nam qui dat propter retributionem dicitur ven- ditor, vel accommodator, vel foenerator. Auicen. me- taph. tract. 6. cap. 5. char. 95. col. 1.

Ligna cupressia non coaceruanda, id est ne ex sacris re- bus, & Deo dicatis nobis opes ad delitias compare- mus, ac eas in nostros v̄sus proprios conuertamus, vel non esse nos debere nimis solliciti de sepultura, & fu- nere. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 45.

Ligna in via non sunt secunda, ne scilicet nimis curis vi- tam discruciemus, vel ne publica turbare velimus. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 142.

Linguam in primis coerce, Deum imitans. Pythagoræ symbola. char. 1979.

Lingua apud homines & bonum, & malum est. Ana- charsis problem. char. 237.

Lingua facta est propter gustum, vt manus molendina- ri inducendo cibum, & hominis lingua est propter loqui, & mouetur a nouem musculis, & homines qui mouent multum linguam in sermone habent linguam latam, & non multum ligatan. Auicen. de animalib. lib. 12. cap. 12. char. 49. col. 4.

Locus est quid maximum capit enim omnia. Thaletis problem. char. 234.

Loci essentiam non intelligimus, nisi comparatione, quam habet ad corpus, quod moratur in eo, & disce- dit ab eo, & ad illum accedit per motum. Auic. suffic. lib. 2. cap. 5. char. 27. col. 3.

Locus est superficies, quæ est finis corporis continentis, & æqualis, & permanens locatis, & eam complent locata, & nihil plus, & discedit ab ea in motu, & acce- dit ad eam, cum locatum trahit ad eam, & impossibile est esse in ea duo corpora simul. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 9. char. 31. col. 1.

Locus non est prior motu causalitate, sed est prior eo natura, ita vt si fuerit motus, erit locus non autem si fuerit locus erit motus. Auicen. sufficient. libr. 2. cap. 9. char. 31. col. 2.

Locus est comitans causam materialem motus. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 9. char. 31. col. 3.

Locus non est nisi aliquid in quo vicissitudinatur cor- pora locata. Auic. suffic. lib. 2. cap. 9. char. 31. col. 3.

Locus non est continens primum, sed id quod continet aliquid discretum a se, & continens discretum est à contento. Auicen. sufficient. libro secundo, capit. 9. char. 31. colum. 3.

Locus non mouetur per se ipsum, sed accidentaliter. Auic. suffic. lib. 2. cap. 9. char. 32. col. 1.

Locus non est superficies absolute, sed est superficies ex intellectu circumscribentis. Auicen. sufficien. libr. 2. cap. 9. char. 32. col. 1.

Logica vt philosophia tractat, dividit & inquirit res, vt habent esse, non est pars philosophiae, sed vt prodest ad hoc est instrumentum, at vt philosophia tractat de oīni inquisitione speculativa, & de oīni modo est pars philosophiae, & instrumentum ceterarum partium philosophiae. Auicen. logica, parte prima, char. 2. colum. 2.

Logica scientia finis est prodeſſe ad sciendum qualiter debeat esse dictio dans intellectum, qui afferat sci- entiam veritatis essentiæ rei, & qualis sit, quæ ostendit illam, quamvis nō perueniatur per eam ad veritatem essentiæ ipsius, & qualis sit virtus, quæ videtur hoc facere, & non facit, & quæ facit fidem necessariae veri- tatis, & quæ verisimilitudinis, & quæ fallit. Auic. lo- gica, par. 1. char. 2. col. 3.

Logica eget homo nisi sit diuinitus inspiratus. Auicen. log. par. 1. char. 3. col. 1.

Logica tractat de vocibus, quia non potest ratio compo- nere intellecta, quin cum illis proferat verba. Auicen. log. par. 1. char. 3. col. 2.

Logica subiectum sunt intentionis intellectæ secundo, quæ apponuntur intentionibus prima intellectis, vt per eas venitur de incognito ad cognitionem, non vt ha- bent esse intelligibile. Auic. metaph. tr. 1. c. 2. c. 70. c. 3.

Longitimum est spes. Alter. Had. & Epict. char. 231.

Loqui non oportet de rebus diuinis sine lumine, id est si- ne scientia, & cognitione. Lil. Greg. Gyr. in Pythagore symbola. char. 156.

Loqui sāpe penitet tacere nunquam. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 158.

Loquendum non est aduersum Solem, id est non esse re- pugnandum contra manifesta, alij non incidendū esse in insidias dicunt, vel aduersus diuinitatem nō esse lo- quendum. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 137.

Lumen est affectio corporis habentis lucem, cum oppo- situm fuerit illi, & fuerit inter ea corpus receptibile lumen, vt aqua, & aer, quæ adiuuant, & non im- pedient. Auic. de anima, par. 3. cap. 1. char. 10. col. 1.

Lumen est qualitas quam mutat corpus non translucens in effectu. Auicen. de anima, parte 3. capit. tertio, char. 11. colum. 2.

Luna est dici adiutrix, noctis oculus, fax tenebrarum. Alter. Had. & Epict. char. 233.

Lupi, & canes aborrent comedere alia præter carnes, nisi in necessitate, vt lupus comedit terram in magna necessitate. Auicen. de animalibus, libro 8. capit. 1. char. 36. colum. 4.

Lux est pars compositionis huius visibilis, quam voca- mus colorem, & est quoddam, quod enim admix- tum fuerit colore, quo est in potentia, tunc ex vtro que prouenit id, quod est color in effectu, propter commiscibilitatem. Auicen. de anima, par. 3. cap. 3. char. 11. colum. 2.

Lux & si non sit manifestatio coloris, & tamen causa manifestandi colorem, & causam resultandi in alio. F Auicen.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Auicen.de anima,par.3.cap.3.char.11.col.2.
LUX est qualitas, quæ ex sua essentia est perfectio translucentis, vt est translucens, est etiam aliqua qualitas in eo, quod est visibile ex sua essentia, & non per aliud, & ideo prohibet videri id quod est post ipsum.
Auic.de anima,par.3.cap.3.char.11.col.2.
Luxuria, & ira non est miscrendæ, luxuria cito perit, ira diu permanet.Epiet.char.221.
Luxuriam, aut iniuriam Deo placere, nemo tam amens est, vt existimet.Simp.in Epiet.ch.32.
Luxuriant vacca duorum dentium, & equus duorum dentium, & capra, & ouis vnius anni, porcus quadrupes mensum, porca sex mensum parit, & masculi sunt meliores ad generandum tribus annis completis, & canes incipiunt luxuriari ab octo mensibus, & qui tarde luxuriant sunt vnius anni, equi quidam luxuriant post tres annos, & usque ad viginti annos, melius generant, licet luxurient ad trigintatres annos, & masculi, qui non stant foemini suis, viuunt usque plusquam quadraginta annos, & equa viuere potest usque ad annos quadraginta, & iam visus fuit in equis annorum septuaginta, & asinus luxuriat post tertium annum, nec incipit priusquam post duos annos cum dimidio. Auicen. de animalib, lib.5. cap.2. char.34.colum.2.

M



A G N A T E S accedere non solent, qui sibi viuunt, ideo si quid negotij futurum est cum aliquo ex proceribus, proponendum est quid in ea re fecisset Socrates, aut Zenō, & ita ratio nō deficit ut recte id administret. Epiet.char.186.

Mali natura in mundo non existit, cum sit aberratio à scopo. Epiet.char.109.
Malum positum est in mala voluntate, & in hac cautionem habere debemus, at in his quæ in nostra potestate non sunt fiduciam habere debemus; nam mors & labor non est terribilis, sed opinio, & timor mortis, & laboris terribilis est, ideo morti non fuga opponenda est, sed neglegatio timoris, constantia, & alacritas. Arr. Epiet.lib.2.cap.1.char.120.

Malum hominis est causam suam male agere, sua non curare, & externa attendere. Arrian. Epiet.libro 3. cap.18.char.290.

Mala non voluntaria nec à Deo, nec à legibus puniuntur, & malum nunquam, vt malum ab animo amplectitur, sed vt quoddam bonum. Simp.in Epiet.ch.67.

Malum est peccati accidentis, & affectio contra naturam eius penes quod est, qui caret eo, quod eius naturæ conuenit, & ipso bono. Simp.in Epiet.char.115.

Mala non sunt illa, quæ per se experienda non sunt, quia s̄epe multum cōfere possunt ad id, quod per se se exceptendum est; si enim mala essent, ad bonum non converterent, vt sectiones membrorum, & unctiones amplectitur, & mercedem pro his damus, & medicis gratias agimus: Quod si mala essent, non facturi essemus. Simp.in Epiet,char.120.

Malum fit cum anima aueritur a Deo ad brutam vitam si inclinat, & non imperare, sed cupiditatibus seruire mauult. Simp.in Epiet.char.122.

Mali nullus causa Deus est. Simp.in Epiet.char.123.

Mali plerunque in mala incidit, si paulisper reliquerint intelligentiæ, neque fortunatos, neque beatos esse, sed contra miserios, & infelices, & si secunda fortuna in rebus externis, aut plerunque, aut etiam semper vti-

magis infelices erunt. Simp.in Epiet.char.162.
Malum esse peius est ipso non esse. Simplic. in Epiet.chart.166.
Malitia non habet essentiam, sed est vel priuatio substantiæ, vel priuatio utilitatis dispositionis substantiæ. Auic.metaph.tract.8.cap.6.char.100.col.1.
Malum non est malum, nisi in quantum est priuatū perfectione, & est malum per habitum malitiæ. Auicen. metaph.tract.4.cap.2.char.86.col.1.
Malum dicitur multis modis, vt defectus, & est ignorantia, debilitas, & deformitas, vt dolor, & tristitia, in quibus est aliqua apprehensio cause, non amissiones rei tantum. Auicen.metaphysic. tract.9. cap.6.char.105.col.4.
Malum per essentiæ est priuatio, nec est quælibet priuatio, sed priuatio priuati iudicij naturarum rerum a perfectionibus suæ speciei, & suæ naturæ, malum per accidens est priuatum, vel retrahens a iure suæ priuationis, non autem est bonum ex priuatione absoluta, nisi ex eius nomine, nec est etiam malum quod fit, ne aliud sequatur malum, nisi id in cuius natura est aliquid in potentia; & hoc fit propter materiam, & malum sequitur materiam propter aliquid principium quod sibi accidat, & propter aliquid nouum, quod postea aduenit. Auicen.metaph. tract.9.cap.6.char.106.col.1.
Malum sequitur materiam propter aliquid principium, quod sibi accidit, quia imprimunt cause extrinsecæ aliquam dispositionem, quæ prohibet eius propriam aptitudinem a perfectione, ex qua prouenit malum circa illum, aut quod contingit extrinsecus, vt vel prohibens interpositum, & retrahens a perfectione, vel contrarium adiunctam destruens perfectiōnem. Auic.metaph. tract.9.cap.6.char.106.col.1.
Malum multis modis dicitur, dicitur enim opus abominabile, & dicitur malum principium eius, scilicet mores, & dicitur malum dolor, & tristitia, & huiuscmodi, & defectus rei a sua perfectione, & amissio rei quam naturaliter debebat habere. Auicen. metaph.tract.9.cap.6.char.106.col.2.
Malum quod est in actionibus, vel est respectu eius, quæ amisit suam perfectionem propter aduentum eius ad illum, vt iniuria, vel respectu eius, qui amisit perfectionem quam debet habere in gubernatione suorum, vel ciuitatis, vt fornicatio. Auic.metaph.tract.9. cap.6.char.106.col.2.
Maledicendum non est alijs, ne audias quæ nolis. Chilonis problem.char.236.
Maledicta si quis accusatur in te dixisse, ne refuta quæ dicta sunt, sed responde, eum nescisse cætera tua vita, nam alioqui non talia sola fuisse dicturum. Epiet.char.182.
Masculi stant ut in pluribus in parte dextra vteri, feminæ in sinistra, quia est magis frigida, at cum sperma est magnum, & multum etiam aliquando mas est in parte sinistra. Auicen. de animalib. libr.9. cap. 1. char.41.colum.1.
Masculi formatur in matrice celerius quam foemina, & minimum tempus est in formatione masculi est triginta dierum. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 5. char.43.colum.2.
Masculinum, vel foemininum fit, vel alteratur si coitus fit vel versus Septentrionem, vel Austrum, & fit ventus Meridionalis, vel aliquod accidens inducit frigus in matrice, & fortis calor facit masculum; nisi excedat ita ut non generet, & si forte fuerit semen patris assimilabitur patri, si matris matri, si nemo superauerat neminem assimilabit. Auicen. de animalib. lib.18.cap.1.char.63.col.1.
Materia vt est in potentia receptibilis formarum vocatur hyle, & secundum id quod est in actu sustinens formam

Ioannis Baptiste Bernardi.

22

formam vocatur subiectum, & vt est communis omnibus formatis vocatur materia, & vt omnia resoluuntur in illam, & est ipsa pars simplex receptibilis formæ totius compositi, vocatur elementum, & vt ab illa incipit compositio dicitur origo. Auicen. suffic. lib. 1. cap.2.char.14.col.2.
Materia est, quæ dicitur hyle, habet naturam, quæ generaliter intelligitur, quod est res, quæ solet recipere aliam rem in sua essentia, quam prius non habebat, unde est quicquid est, & est in illa non accidentaliter, & aliquando est simplex, aliquando composita post simplicem, & est principium ex intellectu, quia est una ex duabus partibus generati. Auicen.suffic.lib.1. cap.1.char.16.col.1.
Materia est pars, quæ non constituit in actu, q̄a esse materia nō sufficit, vt sit in actu res, sed vt sit in potentia. Auic.suffic.lib.1. cap.10.char.19.col.3.
Materia naturaliter obedit animæ, & fit ex ea iuxta ipsius voluntatem, & multo plus quam contrariis agentibus in se. Auicen. de anima, parte 4. capit. 4. char.20.colum.4.
Materia informata dimensione non potest infundi in aliam dimensionem, & ideo impossibile est, vt corpus infundatur in immensionem aliquo modo. Auicen. suffic.lib.2.cap.7.char.29.col.1.
Materia dum mollii est magis apta generationi eius, quod ex ea generatur, aut vegetatur ex ea, & quanto appropinquatur duriet, minus est apta, quia calor agit in materia humidam, & ideo in pueris, & adolescentibus vegetatio, & augmentatione velocior est, quam postea. Auic.de cœlo, & mundo,c.11.c.40.c.4.
Materia omnis consistit ex quibusdam qualitatibus, quibus si nudata fuerit, nulla ratione comprehenditur unaque autem species qualitatis ratione à subiecto separatur. Auic.de intellig.cap.4.char.65.col.2.
Materia sine formis in nullo intelligi potest. Auicen. de intellig.cap.4.char.65.col.2.
Materia cum est in effectu subiectur prædicamentis, ut componatur ei, & cum causas considerata prædicatur cum illis, eo quod est in illis per earum modum, non per modum materialem, & tunc contingit eam prædicari in genere per modum generis, & in specie per modum speciale, vt secundum esse suum in causis sit prædicamentum secundum esse materiale, subiectum ei. Auic.de intellig.cap.4.char.65.col.3.
Materia ultima non est composita ex materia, & forma, nec potest esse sine forma. Auicen.metaphysic.tract.2. cap.3.char.76.col.3.
Materia, & forma non sunt relata. Auic.metaph.tract.2. cap.4.char.77.col.2.
Materiæ, & formæ habitudo est talis, quod præter eam unum earum est causa, alterum causatum. Auic.metaph.tract.2.cap.4.char.77.col.2.
Materia est id quod habet esse in potentia, & hoc est eius proprium, sed in effectu est per formam. Auicen. metaph.tract.2.cap.4.char.77.col.4.
Materia cum mouetur ad recipiendum unitatem formæ quæ facit speciem, accidentum ei accidentia ex complexiōibus, & ceteris aliis, quibus variatur eius dispositio in actiones prouenientes ex illa, nō ex hoc quod recipit formam generis, aut formam differentiæ, quia non quidquid recipit de dispositionibus, & quod accidit ei est de vniuersitate eius quod continet sub fine ad quæ mouetur in generando. Auicen.metaphysic. tract.5. cap.4.char.88.col.4.
Materia est causa, quæ est pars essentiæ rei, in qua est id per quod res est in effectu, & in qua requiescit, potentia esse eius. Auicen. metaphysic. tract.6. cap.1. char.91.col.2.
Materiale principium comparatur ad compositum, ut comparatio cause, semper, quia est pars constitutionis

compositi, & pars in se ipsa prior est tota, quia consti-tuit essentiam eius, sed comparatio eius ad illam non intelligitur, nisi tribus modis, uno quod nec præcedit, nec sequitur eam in esse, alio, quia materia eget tali quale est hoc in constitutione in effectu quod sit prius ea in esse essentiali, quasi esse suum non dependeat ex materia, tertio vt materia sit constituta in sua essentia, & ducta in actum, & præcedat rem, & cōstituat eam, & sic primus motus est secundum relationem effendi simul, & duo alii modi secundum relationem prioris, & posterioris: in primo horum duorum prioritas est eius quod est in materia: in secundo eorum prioritas est materia. Auic.suffic.lib.1. cap.10.char.19.col.2.

Materiale principium est id in quo est potentia effendi rem. Auic.metaph.tract.6.cap.4.char.93.col.2.
Matrices sunt asperæ interius vt detineant sperma. Auicen.de animalib.lib.9.cap.2.char.41.col.1.
Matrix in tempore coitus debet esse humida tēperate, vt sudoris humiditas, aut lachrymarum oculi, cum aspiciunt Solem, aut vt salvia hominis cum delectetur in cibo; tempore vero impregnationis debet esse secca. Auic.de animalib.lib.10.cap.1.char.44.col.3.

Matrix est posita posterius, vesica interius intefinitis, vt sit culcitra inter illa, & custodiatur inter illa propter creaturam. Auicen. de animalibus, libro 15. capit.1. char.59.colum.4.
Mederi oportet quoad possis. Pythagoræ aurea verba. char.1979.
Medicina duplex una corpora curat, altera sanitatem conseruat, sic & animus non solum curatur, sed & conservatur. Simp.in Epiet.char.62.

Medullam maximam habet homo respectu sui corporis. Auic.de animalib.lib.1.char.29.col.4.
Medulla est membrum frigidum. Auicen.de animalib. lib.17.cap.1.char.45.col.1.
Medulla pueri est sanguinea, & iuuenum est ex acutiori sanguine, quam senum, & medulla est sustentamentum ossium. Auic.de animalib.lib.12.cap.6.char.46.col.2.
Mel corrumpunt araneæ si nascentur in alveariis, & propter hoc corrumpuntur apes. Auic.de animalib.lib.8. cap.6.char.40.col.1.

Melanuros ne gustes, id est ne commercium habeas cum improbis. Lili. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char.112.
Membranæ omnes inuolentes membra pectoris, na-scuntur à membranis laterum, & quæ inuoluerit nutritiuia nascentur à membrana, quæ supponitur muscularis ventris. Auicen. de animalibus, lib.1. cap.4ir. char.29.colum.3.
Membranæ tres circundant creaturam, una circumdat totum, & in ea texuntur venæ, quarum venæ pulsatiles veniunt ad locum non ramifications, & non pulsatiles, terminantur ad vnam venam circumvolutam, & ad illam descendit vna creaturæ, & alia membrana in qua adunatur sudor creaturæ, & tertia quæ est subtilior in qua adunatur humiditas subtilis, quæ fluit à creatura. Auicen. de animalib.lib.9.cap.5.char.43.col.2.

Membrum onne in sua compositione naturali assimilatur suo nutrimento in sua constitutione accidentali sibi propinquo. Auicen. de animalibus, libro 12. cap.2.char.45.col.2.
Memoria, & reminiscencia est vis ordinata in posteriore concavitate cerebri, retinens quod apprehendit vis existimativa de intentionibus non sensatis singulorum sensibilium. Auicen. de anima, parte 1. cap.5.char.9.colum.2.

Memoria, virtus, est thesaurus apprehendentes intentionem, cuius has est posterior pars cerebri, & cum ibi accidit infirmitas, corrumpitur custodia ha-rum intentionum. Auicen. de anima, par. 4. cap.1. char.17.column.4.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Memores valde sunt quorum animæ non habent multos motus , nec disperguntur cogitationes eorum . Auic.de anima,par.4.cap.3.char.19.col.3.

Memoria est in loco posteriore cerebri , ideo vt spiritus cogitationis sit in medio inter thesaurum formarum , & thesaurum intentionum , & spatium , quod est inter utrumque , est æquale vt illæ , & æstimatio diminuetur in toto cerebro . Auic.de anima,par.5.cap.8.c.28.c.3.

Mendacia patienter audire oportet , & experiri , quibus malis liberemur , si in communi hominum conuersatione iisdem passionibus , vt illi obnoxii , auxilio autem , & beneficio disciplinæ contrarii illis fiamus . Hier.c.93.

Mens est velocissimum , quia percurrit omnia . Thaletis problemat. char. 234.

Mentis interuentu omnia in ordinem redacta sunt , omnia enim simul fuere . Anaxag.problem.char.235.

Menstruum cum tardatur dolet mulier , & cum venit , grauecit corpus , & cum absconditur quasi suffocatur , & eum menstruantur complete , post erit tempus imprægnationis , & post imprægnationem raro accident menstrua , quia illud necessarium est creatura , & exitus menstrui aliquando facit abortum . Auic.de animalib.lib.9.cap.1.char.40.col.4.

Menstruus sanguis diuidit se in imprægnata in tres partes , in cibum , in potum , in lac ; hic enim ascendit ad mamillas , & alia est superfluitas quæ quiescit intus . Quæ ad tempus partus , & exicitur . Auic.de animalib.lib.9.cap.5.char.43.col.2.

Menstruus sanguis est superfluitas ultimæ digestionis , sed non peruenit ad digestionem spermatis , vt nec illud quod dicitur sperma mulieris non peruenit ad eam digestionem , vt sperma viri , quia mulier est mare dehinc . Auic.de animalib.lib.15.cap.3.char.60.col.3.

Mensa muta , & præsepe idem fere sunt . Simplic. in Epict.char.176.

Mensura implendi , & euacuandi corpus est ratio coaptans , & coniungens corporis habitum operibus animi , sic ea exercitia eligimus , & nutrimenta , quæ non nimium corpus pingueant , & ultra modum mitem impedianc . Hieroc,char.116.

Mensura extremonum est adiunctum , quod est inter duo extrema . Auic.suffic.lib.2.cap.7.char.28.col.4.

Mensuram indicare est , vel vt mensurat indicat mensuratum , vel cum mensuratum indicat mensuram . Auic.suffic.lib.2.cap.12.char.35.col.2.

Mensura cuiusque rei minor est omnibus his quæ mensurantur . Auic.de coelo , & mundo , cap.8.c.40.col.1.

Mentiendum non esse primus locus est , deinde cur non fit mentiendum , postea id præceptis differendi declarare nos deceptos non esse , & in eo perpetuo labore . Epict.char.212.

Metaphysica differt a topica , & sophistica , quia ipsa non loquitur de quæstionibus singularum scientiarum , & a topico in fortitudine , & potentia , a sophistico voluntate . Auic.metaph.tract.1.cap.3.char.71.col.1.

Metaphysica monstrat principia singularum scientiarum , quæ inquirunt dispositiones vniuersiæ esse . Auic.metaph.tract.1.cap.2.char.71.col.1.

Metaphysica est scientia de rebus separatis a materia , definitione , & definitionibus . Auic.metaph.tract.1.cap.2.char.71.col.1.

Metaphysica quæstiones quædam sunt causæ esse , in quantum esse est causarum , quædam sunt accidentalia esse , quædam sunt principia singularum scientiarum . Auic.metaph.tract.1.cap.2.char.71.col.1.

Metaphysica nobilior est scientia , quia est certitudo veritatis , & nobilius scitum , quod est Deus , & cause quæ sunt post eum , & etiam cognitio causarum ultimarum omisit , & cognitio Dei , quatuor sunt , quæ in ea inquiruntur , quædam sunt separata a materia , & eius appenditilis , quædam sunt commixta materia , sed ad

Ioannis Baptista Bernardi.

23

modum , quo commiscetur causa , constituens , & præcedens , materia non est constituens illa : quædam sunt quæ inueniuntur in materia , & non in materia , vt causalitas , & unitas quapropter ea quæ habent cōiter , vt sint talia suntq; ad certificationem sui non est opus esse materiæ , omnia autem communicat in hoc quod esse eorum non est materiale , scilicet vt esse eorum sit ex materia , & quædam sunt res materiales , vt motus , & his aliquibus inquirit , secundum esse quod habent . Auic.metaph.tract.1.cap.2.char.71.col.1.

Metaphysicæ utilitas est profectus certitudinis principiorum scientiarum particularium , & certitudo eorum , que sunt eis communia , quid sint , quædam illa non sint principalia causalia , & est vt utilitas regentis ad id quod regitur . Auic.metaph.tract.1.c.3.c.71.c.2.

Miles est murus imperii , defensor patriæ , gloriosa seruitus , potestatis iudicium . Alterc.Had.& Epict.ch.233.

Mingendum non est aduersus Solem , id est in omnibus rebus pudor seruandus . Lil.Greg.Gyr.in Pythagoræ symbola,char.136;

Miseros homines cognoscere cum suorum sint malorum causa , qui bona cum prope sunt , nec vident , nec audiunt : solutionem malorum pauci admodum intelligunt tale factum laedit mentes hominum qui revolutionibus quibusdam ex aliis ad alia feruntur infinitis malis obnoxii latifera discordia insita latenter obest , eam tu evita cedendo , postquam venerit , ne exurgeas . O Iuppiter pater a malis , vel libera homines , vel offende illis quo dæmone vtantur , at tu confide quoniam diuinum genus hominibus inest , his enim sacra natura præferens vniuersa dæmoni strat , quorum si quid fuerit reuelatum , abstinebis ab iis , a quibus abstinentum iubeo , quod si medicinam adhibueris artem ab his laboribus liberabis : verum abstine a mortalibus , quæ supra diximus in purgatione , solutione quæ animæ . Pythagoræ verba .char.1979.

Mobile dum mouetur est in dupli potentia , vna ad quæritur per motum , & altera ipse motus . Auicen.suffic.lib.2.cap.1.char.23.col.2.

Mobile ex se ipso non quiescit propter quietem alterius , nisi cum quies alterius fuerit in esse , aut in opinionē opinatoris . Auic.suffic.lib.2.cap.1.char.24.col.2.

Mobile est a quo est principium motionis , scilicet in quo est perfectio prima eius quod est in potentia ex se ipso , ita vt si omnia quæ sunt , ita vt sint omnia aptid ipsum maneant in sua dispositione , eius tamen dispositio est , vt mutetur , immobile est id a quo non est principium mutationis . Auic.suffic.lib.2.cap.9.c.31.col.3.

Mobilia dito possunt simul se moueri , & perficere suum cursum simul vnum maiorem , alterum minorem quod fieri , aut propter diuersitatem velocitatis , vel propter diuersitatem quietum permixtarum , & possunt simul incipere , & simul perficere cursum . Auic.suffic.lib.2.cap.11.char.33.col.4.

Mola fit cum mulier somniant coitum , & clauditur super illo spermate matrix , aut coit mas , & sperma maris non intrat in matrice , sed somnina tantum , & complexio matrix bona coagulat illam materiam , & coagulatur , & caliditate , & siccitate , & frigore . Auicen.de animalib.lib.10.cap.1.char.44.col.3.

Molesta duo tantum sunt frustatio eorum , quæ volumus , & eorum quæ nolumus perpessio , quæ ambo nobis non accident , si intenti erimus iis rebus , quæ penes nos sunt . Simp.in Epict.char.28.

Molestis rebus nemo volens immoratur . Simplic. in Epictet.char.109.

Mollities neruorum prope medullam non significat originem a medulla , quia accidit ob id , quod nerui applicantur ad medullam , & possimus dicere quod medulla oritur a neruo , & neruus non facit se humidum , nisi vt medulla nascatur ab eo . Auicen.de animalibus ,

animalibus , lib.3.cap.1.char.31.colum.2.

Monumentum est saxa stigmata , otiosi viatoris spectatio . Alterc.Had.& Epict.char.232.

Morbum fugare oportet omni malo a corpore , ignorantiæ ab anima , luxum a ventre , seditionem a ciuitate , discordiam a familia : in summa ab omnibus intemperantia . Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.181.

Mortem , fato omnibus insitam esse scito . Pythagoræ aurea verba .char.1979.

Mors non est malum , nam si esset & Socrati mala visa esset , sed opinio quam nos habemus de morte , malum est facit ; nam alios accusare ob suam calamitatem inerudit est hominis , se ipsum , eius qui erudit cepit , nec se , nec alium erudit . Epict.char.44.

Mors , & exilium , & omnia , quæ in malis habentur quotidie ante oculos habenda sunt , & omnium maxime mors , sic nihil humile , nec impense cogitabis , & cuperies . Epict.char.91.

Mors improbae vitæ præstat . Epict.sent.char.226.

Mors est nulli timenda , si sapiens degat inimica vitæ numero animantium , metus parentum , liberorum præda testamenti gratia post mortem sermo , supremæ lachrymæ post memoriam obliuio , fax rogi , onus sepulchri , titulus monumenti omnium malorum finis . Alterc.Had.& Epict.char.232.

Mortuus coronatur , quia agonem se vitæ transfigisse testatur . Alterc.Had.& Epict.char.232.

Mors est perpetua securitas . Alterc.Had.& Epict.ch.232.

Mormopolius ligatur vt parem post obitum esse se sciatur . Alterc.Had.& Epict.char.232.

Mare est iter incertum . Alterc.Had.& Epict.char.233.

Mors immatura humana vi illata , quæ omnium atrocium rerum atrocissima videtur , non est atrox . Simplic. in Epict.char.44.

Mors toti conductit , cum vnius interitus est alterius generatio , & natura partem contemnit , propter totum . Simplic. in Epict.char.58.

Mortali in loco inalium est , cum ea natura sit , vt peruersti possit , ideo anima natura immutabilis prædicta , cum sola est , nullius mali particeps est . Simplic. in Epict.c.18.

Mors & si non sit ex lege naturæ particularis , est tamen ex lege naturæ vniuersalis , vt anima exuatur a corpore ad felicitatem Beatorum , quæ est causa propter quam creatus est homo , & quia alii homines debent habere esse , & si omnes viuerent ceteros non caperent locus , nec sufficeret eis vius , nec in potentia materia esset sufficiencia aliorum , cum & ipsis debeatur esse quale est horum esse , nec illi merentur priuationem semper , nec isti vitam semper . Auic.suffic.lib.1.cap.7.char.17.col.4.

Mors , & Ethica non est vt non tendat ad finem , sed propter defectum corporalem in comitando in materia formam eius , & conseruando eam in illa per restituionem eius , quod resolutum est ex ea . Auicen.suffic.lib.1.cap.14.char.22.col.2.

Morum disciplina , & ciuilis facultas in officiis versatur . Simplic. in Epict.char.130.

Mores non roboranur nisi frequentatione passionis . Auic.metaph.tract.6.cap.5.char.94.col.1.

Motio est dispositio mobilis , quia motus confertur mobili secundum quod est in eo , dispositio est motus non mobilis , quia comparatio motus ad subiectum est alia ab intellectu cōparationis subiecti ad motum quamvis se comitentur in esse . Auicen.suffic.lib.2.cap.1.char.24.colum.4.

Motus voluntarius duplex est , alius motus localis de loco ad locum , & est motus contrahendi , & extrahendi membra animalis , ex quo non prouenit motus totius de loco ad locum . Auicen.de anima,par.2.cap.3.char.7.col.4.

Motus animalibus , aut est preparans , aut perficiens , præ-

parans est id , quod præparat materiam , & perficiens est id , quod tribuit formam constituentem species naturalis , & est extranaturalia . Auicen.sufficient.lib.1.cap.10.char.19.col.1.

Motus est perfectio prima eius , quod est in potentia , vt est adhuc in potentia . Auic.suffic.lib.2.cap.1.c.23.c.2.

Motus variæ datæ sunt diffinitiones , quia mutabilis est in sua natura , vt non inueniantur dispositiones eius stabiles in actu , & eius esse inter præteritum , & futurum . Auic.suffic.lib.2.cap.1.char.23.col.2.

Motus est nomen duorum intellectuum , vnum quod non est possibile , vt habeat esse in actu stabili in signatis , & aliud quod possibile est , vt habeat esse in actu stabili in signatis individuis , vel sensibilibus , sed describitur forma eius stabili in intellectu propter comparationem mobilis ad duo loca , vnum quem dimisit , & aliud ad quem peruenit , aut describitur in imaginatione . Auic.suffic.lib.2.cap.1.char.23.col.2.

Motus pendet ex sex rebus motum , mouens , in quo est , a quo est , & ad quod est , & tempus . Auic.suffic.lib.2.cap.1.char.23.col.4.

Motus habet principium , & finem , secundum potentiam , & secundum effectum , sed potentia est duabus modis , aut secundum propinquitatem ad effectum , & secundum elongationem ab effectu . Auic.suffic.lib.2.cap.1.char.24.col.3.

Motus , mouere , & motio sunt vna essentia , cum accipitur respectu sui ipsius est motus , cum accipitur in respectu eius in quo est , est motio , cum accipitur in comparatione eius a quo est , vocatur mouere . Auic.suffic.lib.2.cap.24.col.4.

Motus , cogitationes , & considerationes , sunt aptantes animum ad incipiendum enunciationem . Auicen.de anima,par.5.cap.5.char.25.col.2.

Motus non est in prædicamento substantiæ , cum forma substantiæ non recipit magis , & minus , & generaliter , & corruptitur subito . Auicen.sufficient.lib.2.cap.3.char.25.col.3.

Motus est in quantitate , prout augetur subiectum , & prout minuitur , & cum sine augumento , & diminutione subiectum recipit mensuram maiorem , vel minorem ex dissolutione , vel restauratione sine separatione suarum partium . Auicen.sufficient.lib.2.cap.3.char.26.col.1.

Motus est in situ . Auic.suffic.lib.2.cap.3.char.26.col.3.

Motus non est in prædicamento habendi per se ipsum & primo . Auic.suffic.lib.2.cap.3.char.26.col.4.

Motus est in quatuor prædicamentis tantum , in quantitate , qualitate , vbi , & situ . Auicen.suffic.lib.2.cap.3.char.27.col.1.

Diffinitio vnius contrarii elicetur a diffinitione alterius contrarii . Auic.suffic.lib.2.cap.4.char.27.col.1.

Motus naturalis rectus necessario discedit a loco , & tenet in locum , & id a quo discedit , esse debet discretum ab illo in quod tenebit . Auic.suffic.lib.2.cap.8.c.29.c.4.

Motus in tenuioribus citius fit , in crassioribus tardius , cuius causa est potentia resistendi , quæ maior est in corpore grosso , quam in tenui . Auic.suffic.lib.2.cap.8.char.30.col.1.

Motus rei essentialiter est , vt separetur ab omni , quod est cum illa , & continueat illam separatione sive essentiaz , non causæ comitantis , & propter hoc stabilitur locus . Auic.suffic.lib.2.cap.9.char.31.col.2.

Motus non est tempus , quia aliquando est motus velox , & aliquando tardus : tempus vero non est tempore velocius , nec tardius , & aliquando duo motus sunt simul , & duo tempora non sunt simul . Auicen.suffic.lib.2.cap.10.char.33.col.3.

Motus mensurat tempus , quia indicat mensuram eius per id quod fit in eo prius , & posterius . Auicen.suffic.lib.2.cap.12.char.35.col.2.

Motus

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Motus omnis simplex, aut est rectus, aut circutaris, quia motus non potest esse sine linea, & linea: simplices sunt solum, aut rectæ, aut circulares. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 2. char. 37. col. 1.

Motum esse in hoc, vel in illo prædicamento potest intelligi quatuor modis, unus quod prædicamentum, quamus non sit subiectum motus per se, est tamen subiectum eius cum medio, ut extremitas corporis qua mediante accedit corpori superficies, secundus non inuenitur in libris, tertius quod prædicamentum genus est motus, & motus est species eius: quartus quod substantia mouetur de una specie, quæ est in uno prædicamento ad aliam, & de uno modo ad alium, & hæc est nostra intentio. Auic. suffic. lib. 2. cap. 3. char. 25. col. 3.

Motus omnis voluntarius habet principium propinquum, & principium longinquum: propinquum est virtus mouens quæ est in musculis membris, & principium quod hoc præcedit est cōcursum virtutis desideriū, principium longinquum est imaginatio, aut cogitatio. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 93. col. 4.

Motus animalis principia sunt desiderium, & quia desiderium sequitur imaginationem, vel cognitionem, igitur primum principium erit imaginatio, vel cognitione. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 1.

Motus omnis proueniens a natura, remouetur per dispositionem non naturalem. Auic. metaph. tract. 9. cap. 2. char. 102. col. 2.

Motus non est naturalis corpori absolute hoc est corpori existenti secundum suam dispositionem naturalem. Auic. metaph. tract. 9. cap. 2. char. 102. col. 2.

Motus omnis qui est per naturam potest separari ab eo cui inest per naturam propter aliquam dispositionem, quæ ei accedit. Auic. metaph. tract. 9. cap. 2. c. 105. c. 2.

Motus sensibilis non potest esse nisi corporis, nam omne quod mouetur est necesse, vt sit in locum, & motus non est nisi mutatio de loco ad locum, & nihil occupat, vel implet locum, nisi corpus. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 2. char. 37. col. 1.

Motus circularis non est a natura, si esset, tunc esset a dispositione non naturali ad dispositionem naturalem, ad quam cum peruenisset quieteret, nec quantum est in se posset redire ad dispositionem illam non naturalem: nam naturalis non agit per electionem, sed ad modum seruientis, & ad modum eius, quod committatur per essentiam. Auic. metaph. tract. 9. cap. 2. char. 102. column. 3.

Mouens nullum mouet se ipsum, sed extra est id quod mouet. Auic. suffic. lib. 2. cap. 1. char. 24. col. 1.

Mouentis motio non potest fieri, nisi tribus motibus, aut impellendo, aut attrahendo, aut vehendo. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 7. char. 39. col. 4.

Mulieres sciunt non ob aliud illis honorem haberis, nisi vt se modestas prebeat, verecundas, & temperantes. Epict. char. 198.

Mulieribus raro accidit ægritudo ex sanguine, & raro emittunt sanguinem per nares. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Mulieres habentes carnem multam, & multum sanguinem habent, vbera plena latte, sine partu: & in vetulis quando resciduntur menstrua, aliquando vbera sunt plena sanguine sine partu. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

Mulieres in hominibus sunt magis piæ, magis conuertibiles, & inuidæ, timidæ, inuercundæ, stultæ, mendaces, fraudulentæ, & magis recipiunt fraudes, magis recolunt viles res, & magis pigri molles, & paratae ad consuetudinem. Auic. de animalib. libr. 8. cap. 3. char. 38. col. 1.

Mulieres secundum plurimum sunt obedientes, & maioris dominationis, & timoris, & debilitatis, præter

leopardas, & lupas. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 3. char. 38. colum. 1.

Mulieres, quæ multoties coeunt, non habent delectationem in coitu. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 1. c. 40. c. 4.

Mulieres habent testiculos, & vasa spermatica, quæ sunt plena humiditate spermatali, quæ est magis humida, quam sperma viri. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 2. char. 41. colum. 2.

Mulier imprægnata appetit stulta, & contraria, propter retentionem menstruorum, quæ retentio mutat color oculorum mulierum, & colorem venarum, quæ sunt in lingua ad viorem, & dolorem pectinis propter constrictiōnem orificii matricis, quod accidit in principio, vel iuxta tēpus imprægnationis trium dierum, & nausea augetur cum incipiūt capilli crescere. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 4. char. 42. col. 3.

Mulier non inuenitur, quæ peperit post quinquaginta annos, vir potest generare usque ad annos septuaginta octo, & aliquando usque ad nonaginta, sed raro, & aliqua mulier est sterilis cum uno viro, & fœcūda cum alio, & è conuerso, & sic contingit in vitro, aliquando homo in iuuentute facit foeminas, & cum peruenit ad complementum facit masculos, & aliquando non potest generare antequam compleatur eius complexio, alia pariunt facile, sed difficile retinent in ventre, alia contra, alia semper faciūt masculos, alia semper foeminas. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 1.

Mulieres qui pariūt uno partu masculum, & feminam, raro mater & filii viuunt, sed cū duæ foeminae, vel duo mares s̄tpe viuunt, & cum imprægnantur supra primam imprægnationem, ut in pluribus abortiunt. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 1.

Mulieres cum comedunt multum sal, non nascuntur eius filio vngues propter acumen salis. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 1.

Mulieres, quæ gerunt masculum sunt in omnibus melioris modi, quam quæ gerunt foeminam, & citius parit. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 1.

Mulier habens in vulva plagas non potest imprægnari, & de infirmitatibus est cum adunatur in ea aqua in similitudine ydriops, & est ægritudo difficilis. Auic. de animalib. lib. 10. cap. 1. char. 44. col. 3.

Mulieri vir debet tribuere necessaria, quia ipse dominatur, & ipsa sibi obtemperat, & filios nutrire, & doceat vt filius seruat, & obediatur parentibus, & reuereatur, & commendet eos, ipsi enim sunt causæ eius esse, quia propter eum multum laboris sustinuerunt. Auic. metaph. tract. 10. cap. 4. char. 109. col. 3.

Mulier custodiri debet, est enim parui sensus, & dicitur bilis, & magnæ voluptatis ex cuius communione prouenit ignominia, & verecundia maxima. Auic. metaph. tract. 10. cap. 4. char. 109. col. 3.

Multi variique sermones partim boni partim mali vulgo circumferuntur quibus ne mouearis, neq; te coerceri permittas; si quid falsum dicaf moderate feras: quod tibi nunc dico omnino perficio. Pythagoræ aurea verba. char. 1979.

Multa quæ sunt conuenientia in specie, & genere non sunt sola absque consortio alterius adiuuantis, quod est causa essentiae, quod in se ipsa est conueniens vnu, nec facit diuersa, nisi quod est aliud ab ipsa, & hoc non est vnum ab ea, nisi per ligationem alterius vnius, quod reducit eam ad vnum aliquid: oportet vt illa sit yna ex intelligentiis separatis, sed ultima earum, quæ sequitur nos, a qua propter consortium motuum coelestium fluit aliquid in quo est descriptio formarum mundi inferioris secundum modum patienti, ut in intelligentiis est descriptio formarum, secundum modum agenti, a qua postea fluunt formæ appropriantes ea, non solum per se ipsa, sed propter consortium corporum coelestium. Auic. metaph. tract. 9. cap. 5. ch. 105. col. 2.

Mulieres secundum plurimum sunt obedientes, & maioris dominationis, & timoris, & debilitatis, præter

Ioannis Baptiste Bernardi.

24

Multitudinem non timere debes. Epict. sent. char. 226.

Multitudo rerum, aut est ex ea essentia, & forma, aut ex comparatione, quæ est ad materiam, & originem multiplicatam ex locis, quæ circumdat vnamquamque materiam secundum aliquid, aut ex temporibus proprijs vniuersiisque illarum, quæ accidunt illis accidentibus, aut ex causis diuidentibus illam. Auic. de anima, par. 3. cap. 4. char. 12. col. 2.

Multitudo intelligitur, vel vt in re sit ex vnitatibus plus quam vna, & hoc non fit respectu alicuius vlo modo, alia est vt sit in ea, quantum est in aliquo alio, & insuper aliud, & hoc est in respectu, & multitudo absoluta opposita est vnitati oppositione: quia aliquid oppositum est suis principijs, ex quibus perficitur, alia opponit parsitati oppositione relationis, nec est contrarietas inter multitudinem, & vnum cum vntas constitutat multitudinem, Auic. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 4.

Multitudo cum destruitur primo destruuntur eius vntates, & dum ipsæ destruuntur ipsa destruitur. Auic. metaph. tract. 3. cap. 6. char. 81. col. 1.

Multum & vnum non sunt contraria, quia ipsorum non est vnum subiectum. Auic. metaph. tract. 3. cap. 6. char. 81. colum. 1.

Mulorum species non est naturalis, quia si esset naturalis conferuaretur a natura quod exiit ab eis. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 2. char. 62. col. 1.

Mundus totus perfectus est eo quod habet omnes dimensiones, & non terminatur ab alio corpore. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 1. char. 37. col. 1.

Mundus est tantum vnu. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 6. char. 38. col. 4.

Musæ faciunt sonum per motum alarum. Auic. de animalib. lib. 4. cap. 2. char. 35. col. 2.

Musculi motus generantur ex plerisque nervis, sed cum pertransirent musculos ex illis, & ligamentis generantur chordæ, quarum extremitatis continuatur ut plurimi cum ossibus, & aliquando cum non ossibus, & aliquando cum membro moto nulla chorda mediante. Auic. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 3.

Musica progreditur usque ad discernendam cantilenam, sed an canendum, vel ne non considerat. Arrianus Epict. lib. 1. cap. 1. char. 7.

Mundus est pulcherrimum quippe Dei opus. Thaletis problem. char. 234.

Mutabile quod non est, nec tempus præteritum, nec futurum sentit. Auic. suffic. lib. 2. cap. 11. char. 34. col. 1.

N



A R E S factæ sunt propter sternutationem, & expulsionem medullæ, & propter inspirationem, & non spirat per os. Auic. de animalib. lib. 1. ch. 29. col. 2.

Nasi ossa composita sunt ex duobus ossibus terminatis ad duos angulos in sursum, & ad duas bases sub, ut duo trianguli, & super iplos est cartilago, & in medio est durior, & in fine mollior. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 12. ch. 49. col. 4.

Natura, & consilio, quæ geruntur, ordinem seruant, & ad finem certum referuntur, & causam habere oportet, cuius causæ alia sit causa, quoque ad eam pertinet, quæ non sit ex eorum numero, quæ oriuntur, sed ex se ipsis causam habeat, ut a causis mobilibus, ad immobile ascendamus. Simplic. in Epictet. chart. 132.

Natura, & intellectus non sufficiunt sine doctrina ad

acquirendam definitionem dantem sibi intellectum, & rationem facientem finem, & cum acquisierit doctrinam aliquando fallitur aliquo modo. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 4.

Natura infinitæ sunt actiones in diuidendo, & operando in potentia, & effectu, ars vero non potest elicere quicquid est latens illam ad effectum. Auic. de anima, par. 3. cap. 4. char. 12. col. 2.

Natura intendit individuum vagum, non signatum aliqui destructo individuo signato destrueretur esse, & ordo eius. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 2.

Naturas communes, & generales omnes homines quasi eodem modo cognoscunt, sed differunt, quia quidam illorum scilicet specialia, & pertingunt ad illa, & perscrutantur divisionem, alij perdurant in scientia generalium, alij sciant animalitatem, alij humanitatem. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 3.

Natura vocatur omnis vis, ex qua venit actio non sponte, & fortasse sine cogitatione, & discretione. Auic. suffic. lib. 1. cap. 5. char. 16. col. 3.

Natura est qua corpora naturalia sunt naturalia. Auic. suffic. lib. 1. cap. 5. char. 16. col. 3.

Natura est primum principium motus rei in qua est, & quietis eius per se ipsam, non per accidens, quod intelligendum motus si contingit fieri, & quietis si fuerit, & primum principium, scilicet efficiens ex quo venit motus in alium a se, scilicet corpus mobile, & propinquum, ut inter illud, & mobile non sit medium rei in qua est dicitur ad differentiam a violento, & artificiali per se, quia semper mouet cum est in dispositio- ne, nisi prohibeatur, & mouet per essentiam. Auic. suffic. lib. 1. cap. 5. char. 16. col. 4.

Natura non mouetur ab uno gradu animalitatis ad aliud gradum superiorem, nisi postquam perficerit quidquid est in gradu illo. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 17. colum. 1.

Natura dicitur ad modum particularis, & ad modum vniuersalis, particularis est natura propria vniuersi, & indiuidui, vniuersalis aut erit vniuersaliter considerata, ut species, ut erit vniuersalis absolute, & ambæ non habent esse in signatis indiuiduis, nec sunt existentes, nisi in intellectu. Auic. suffic. lib. 1. cap. 7. char. 17. col. 4.

Natura posuit speciebus sensibilibus, & vegetabilibus terminos in magnitudine, & paritatem quos non excedunt. Auic. suffic. lib. 2. cap. 3. char. 26. col. 2.

Natura est virtus, quæ est principium motus, & quietis, immo vniuersitatis eorum accidentium, quæ proueniunt ex materia corporali. Auic. metaph. tract. 1. cap. 4. char. 71. col. 4.

Natura illæ quæ non egent materia ad permanendum, vel incipiendum, si est impossibile est eam multiplicari, & species huiuscmodi est vna numero, nec multiplicatur differentijs, nec materialijs, nec accidentibus: differentijs non, propter sui specialitatem, materialijs non, quia abstracta, & nuda; accidentibus non, quoniam accidentia, aut inseparabiliter comitantur naturam, & tunc non est multitudo, quæ est sub specie, aut sunt accessibilia non comitantia naturam, quorum accessio fit propter hoc quod pendent a materia; iudicium vero de hoc cum fuerit species est, ut esse eius sit vnum numero: natura enim generis non potest esse, nisi in speciebus, & deinde constitut essentiam specierum. Auic. metaph. tract. 5. cap. 2. char. 87. col. 3.

Naturæ finis essentialis est, ut quod generatur sit stabile, & cum hoc sit impossibile in uno indiuiduo designato: nam omne quod generatur corruptitur, hoc facit in specie, & hæc intentio est causa perpetua actionis vniuersalis, ideo necesse fuit ut sint indiuidua fine fine post indiuidua, ideo infinitas indiuiduorum est accidentalis. Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. c. 94. c. 3.

Naturalia

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Naturalia se habet aliquo modo ad naturam: nam quædam sunt subiecta illius, quædam sunt impreßiones, & motus, & dispositiones, quæ emanant ex illa. Auct. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 2.

Naturale est quicquid est comparatum naturæ, & id est aut in quo est natura, aut quod est per naturam in quo est natura, id est quod formatur natura, aut cuius natura est, ut pars suæ formæ: quod est per naturam, id est impreßiones, & motus, & quidquid est eiusdem generis cum illis, & quod habet naturam, id est quod habet in se hoc principium naturale, & hoc est corpus mobile ex sui natura, & quietum ex sui natura, & quod est ex natura est cuius esse est in actu, aut sua existentia in actu ex natura, siue sit esse primum, ut indiuidua naturalia, siue sit esse secundum, ut species naturales. Auct. suffic. lib. 1. cap. 7. char. 17. col. 3.

Naturaliter dicitur id, quod imitatur naturam quocunque modo, siue sit id, quod ab ea exigitur, ut indiuidua, & species substantiales, siue concomitantia illam, ut accidentia comitantia, aut subsequentia. Auct. suffic. lib. 1. cap. 2. char. 17. col. 3.

Naturales in suis probationibus, & in perfectione suæ doctrinæ debet retinere omnem comprehensionem, materiæ, & formæ simul, & forma confert scientiam, quid sit ipsa res in actu, magis quam materia, & materia confert sibi scientiam potentiarum effendi in pluribus dispositionibus, & ex utrisque perficitur cognitionis substantia rei. Auct. suffic. lib. 1. cap. 9. ch. 19. col. 1.

Naturalium virtutum confortatio sequuntur tria, temperantia, complexionis spiritus, largitas reparandi loco eius, quod dissolutum est, & conservatio spiritus a vi dissolutionis. Aucten. de anima, parte 4. cap. 5. char. 21. col. 3.

Naturalis scientiæ subiectum est corpus, ut est subiectum motui, & quieti. Auct. metaph. cap. 2. char. 70. col. 3.

Naues sunt tutissimæ illæ, quæ in naualia sunt reductæ. Anacharsidis problem. char. 237.

Nauigantes in numero nec mortuorum, nec viuorum habendi. Anacharsidis problem. char. 237.

Nauigantes absunt à morte quatuor digitis. Anacharsidis problem. char. 237.

Nauis est domus erraticæ, ybilbet hospitium, numina Neptuni, anni cursuum tabellarium. Alterc. Hadr. & Epiet. char. 233.

Nauta est amator pelagi, firmi desertor, contemptor vita, & mortis. Vnde client. Alter. Had. & Epiet. c. 233.

Necessæ esse per se non habet causam, & necessæ est esse omnibus modis: nam si necessæ esse haberet causam, si esse, eius esse esset per illam, & quidquid est cuius esse est per aliquid cum consideratum fuerit per se non habet esse necessarium, quidquid autem consideratum per se sine alio non habet esse necessarium, non est necessæ esse per se, vnde patet quod si quod necessæ est esse per se haberet causam, non esset necessarium esse per se, igitur necessæ esse non habet causam. Aucten. metaph. tract. 1. cap. 7. char. 73. col. 1.

Necessæ esse idem per se, & per aliud impossibile est. Auct. metaph. tract. 1. cap. 7. char. 73. col. 2.

Necessitas duplex vna libertati voluntatis opposita, altera cum eadem coniuncta, externa libertatem tollit, interna libertatem confirmat. Simp. in Epiet. char. 18.

Necessaria fortiter aggredienda, & euentus ancesps æquo ferendus animo. Simp. in Epiet. char. 41.

Ne facias ea quæ quandoque te possint afficere poenitentia. Pythag. aurea verba. char. 179.

Ne feceris quæ te lædere possint. Pythagoræ aurea verba. char. 179.

Ne fortunæ bona propter opportunitatem effundas, neque sis illiberalis, mediocritas enim in omnibus optimæ. Pythagoræ aurea verba. char. 179.

Nemo te aut agendo, aut dicendo ad id inducat quod

tibi non sit melius. Pythag. aurea verba. char. 179.

Nerui motus pluris qui sunt in cerebro nascuntur a posteriore parte cerebri, quæ est durior, & eius durities est utrius motui. Aucten. de anima, parte 5. cap. 8. char. 28. col. 3.

Nerui quidam faciunt ad sensum, & quidam ad motum. Auct. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 3.

Neruus applicatur cordi per applicationem, & non nascitur a corde vt neruoso, sed a quadam substantia dura occulta in subtantia cordis. Auct. de animalib. lib. 3. cap. 1. char. 31. col. 3.

Nerui motus magis indigent duritie, quam nerui sensibles. Auct. de animalib. lib. 12. cap. 7. char. 47. col. 1.

Neruorum omnium si caput esset principium quantitas eius deberet esse maior, & tunc ponderaret supra corpus nimum. Auct. de animalib. lib. 12. cap. 7. c. 47. c. 3.

Nerui facientes sensum oriuntur ab anteriore parte, quia est magis humida, motu a posteriori, quia est magis sicca. Aucten. de animalib. lib. 12. cap. 8. char. 47. col. 3.

Neruorum paria septem nascuntur a medulla, primum par a duabus anterioribus medullis vbi nascuntur duæ mamillæ olfactus, & supponuntur sibi in modum crucis, & procedunt ad oculos, & aperiuntur vt possint recipere humorum vitreum, & vt possint spiritus ire de uno oculo in alium, ideo si clauditur unus oculus, vigoratur alius, & vt spiritus redeat in eadem distantia ne omne visum videatur duo, & etiam vt inter se confortentur in illa coniunctione, secundum par oritur post originem primi, & diuiditur in musculos oculi, & est multum grossum, & debile propter suæ mollitatem, tertium par nascitur a medio eius medullæ, quæ est anterius, & eius quod est posterius sub basi cerebri, & miscetur cum quarto pari, & diuiditur ab illo per quatuor ramos, unus exiit per foramen per quod intrat vena apoplectica, alijs per foramen in ossibus temporum, & alijs per foramen secundi paris, quartus transitt per foramen quod est in mandibula superiori, par quartum nascitur post tertium, & est propinquius medullæ basis, & venit ad palatum, par quintum nascitur a duabus partibus medullæ, & vadit ad telam auricularum, & a medulla anteriore, & fit sensus auditus, par sextum oritur a posteriore cerebri, par septimum habet initium a termino communicante termino medullæ, & nucæ, & spargit se ad musculos mouentes lingam. Auct. de animalib. lib. 12. cap. 8. ch. 47. col. 3.

Neruorum principiū dupliciter medulla est; nam quo-rundam est mediate principium, quo-rundam immediate. Auct. de animalib. lib. 12. cap. 8. char. 47. col. 3.

Neruorum iuuamentum aliud est per se, vt quod dat mediante sensu medullam, & motum ad omnia membra, aliud per accidens est, quod nerui oriuntur a cerebro, & faciunt carnem nimis fortem, & faciunt membra insensibilia sentire, nerui principium sunt medullæ, & finis cutis. Auct. de animalib. lib. 12. c. 8. c. 47. c. 3.

Nerui qui procedunt a nuca sunt octo paria, vnum par a spondili primo, & spargitur in musculo capitis, secundum par est super inter spondilia primum, & secundum: tertium par oritur a spondili inter secundum, & tertium: par quartum est a foramine, quod est inter tertium, & quartum spondile: par quintum inter spondile, quartum, & quintum; par sextum, septimum, & octauum exiunt ex alijs foraminibus, secundum superdictum ordinem. Aucten. de animalib. lib. 12. cap. 8. char. 48. col. 1.

Nociuum est occasio in se, quæ per se dicit ad malum, & nocumentum est intentio, quæ perducit de bono ad malum. Auct. metaph. tract. 1. cap. 3. char. 71. col. 2.

Nominis significatio est, vt sit illius intentionis, quæ est ex prima impositione, & eius significatio alia est principaliter, vt cum dicimus animal significare coniunctionem corporis habetis natura sensibilis, alia secundario,

Ioannis Baptistæ Bernardi.

25

dario, vt corpus significat intellectum animalitatem. Auct. log. par. 1. char. 5. col. 4.

Nomen substantiale, aut prædicatur in quid, aut non, quæ prædicantur in quid differunt in communitate, & in proprietate, & quæ sunt communia sunt etiam eorum alia communiora, & hæ sunt genera, & minus communes sunt species, & hæc species, aut fit genus speciei, aut non. Auct. log. par. 1. char. 7. col. 2.

Nomen commune substantiale, aut significat esse, aut non, si significat esse, aut significat esse commune differentibus numero non specie, tunc membrum significans esse continebat genus, & speciem, quæ est statim post singulare, & excludit respectum speciei, secundum intentionem, quæ est in relatione generis secundum communiorum intentionem, & postea prædicatum de multis differentibus specie in quid diuiditur in id de quo aliquid non prædicatur, & est genus tantum, & in id de quo aliquid prædicatur, & est species, & potest intelligi de intentione communis, & erit species, quæ potest esse genus, & secundum intentionem propriam, vt sit species speciissima. Auct. log. par. 1. char. 7. col. 2.

Nomen incomplexum, aut significat vnum, aut multa, significans vnum est nomen singulare, significans multa, aut hæ differunt specie, aut numero, quæ significant multa differentia specie, aut prædicantur in quid, aut in quale quid, in quid genus, in quale quid differentia: accidentale vero est accidentis commune, quæ differunt numero, aut prædicantur in quid, & est species, aut in quale quid, & est proprium, quæ diffinitio, & si est vulgaris reprehendenda tamen est non comprehendens speciem secundum intentionem relativam, nec differentiam, vt est differentia. Aucten. log. par. 1. char. 2. col. 2.

Numerum considerat metaphysicus, vt de eius essentia, & de eo quod accedit ei, vt non pendet ex materia, nec est innixus in ea. Aucten. metaph. tract. 1. cap. 4. char. 72. col. 1.

Numerorum vniusquisque species est per se, & est vnuis in te, in quantum ipse est ipsa species, & in quantum est species habet proprietates. Auct. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 2.

Numerus est proueniens ex aggregatione vnius, & vnius ita vt numerentur omnes unitates. Aucten. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 3.

Numerus definiri debet per aliquam ex suis proprietatis sine consideratione compositionis eorum, ex quibus compositus est, & tunc illa erit eius descriptio non definitio substantialis, vel per considerationem compositionis eorum, ex quibus compositus est. Auct. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 3.

Numerus habet esse in rebus, & in anima. Aucten. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 2.

Nutritum est corpus, quod solet assimilari naturæ corporis, cuius dicitur esse nutrimentum, & restaurat quantum ei resolutum est de illo, aut plus, aut minus. Auct. de anima, par. 1. cap. 5. char. 4. col. 4.

Nutrimentum non semper permittatur in naturam nutriti subito, sed primo permittatur aliquatum a sua qualitate, & aptatur permutationi in substantia nutriti, in qua operatur virtus digestiva, & nutritiva. Auct. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutrimentum non solum restituit, quod solutum est,

sed etiam auget, & aucto animali restitut id, quod solutum est, & destruet hac virtute animalia non erunt amplius viua. Aucten. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutrimentum hominis noscunt ea quæ habent esse naturalem sine artificio, nec ex illis est eius vita bona, sed & ad viatum, & ad vestitum illa præparare oportet. Auct. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.

Nutrimentum non est in quo non sit aliquid siccii, aqua dat viam penetrationi nutrimenti. Auct. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 2.

Nutritiua virtus restaurat, quod solutum est, & assimilat, & vnit. Auct. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutritiua virtus est, quæ deducit nutrimentum primo in sanguinem, & humores, quibus constituitur corpus, & omne membrum habet in se virtutem propriam, nutritiuam, quæ est in eo quæ permittat nutrimentum in similitudinem eius propriam, & vnit ei. Aucten. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Numerus quaternarius multa in se continet; nam iugulario,

ciaspotentiaz quatuor sunt, intellectus, disciplina, opinio, sensus, omnia quæ existunt colligunt elementa, numeros, horas, anni, etatum compagines. Hieroc. char. 142.

Numerus in singula specie rerum, quæ sunt existit, a Deo dependet, & primus numerus est apud illum, ab eo est apud nos, cuius finis est Decas: nam qui ultra numerare vult in idem revertitur: decadis vis est quaternarius numerus, in ipso enim finitas quædam adiuncta est: nam secundum compositionem à monade ad quaternarium omnis coaceruatio decas fit: vnum enim, duo, tria, quatuor decadem complent. Hieroc. char. 140.

Numerus quaternarius est medietas numeralis, monades, & septemnarius æqualiter enim superatur, & superat ternario. Hieroc. char. 141.

Numeralis monas omnes numeri potentias in se continet, septemnarius tanquam linea matre, & virgo secundum dignitatem a monade habet, non enim ab aliquo numero gignitur. Hieroc. char. 141.

Numeri materialiæ cognitio, vt est numerus non pertinet ad disciplinalem scientiam. Aucten. logic. parte 1. char. 2. col. 2.

Numerum considerat metaphysicus, vt de eius essentia, & de eo quod accedit ei, vt non pendet ex materia, nec est innixus in ea. Aucten. metaph. tract. 1. cap. 4. char. 72. col. 1.

Numerorum vniusquisque species est per se, & est vnuis in te, in quantum ipse est ipsa species, & in quantum est species habet proprietates. Auct. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 2.

Numerus est proueniens ex aggregatione vnius, & vnius ita vt numerentur omnes unitates. Aucten. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 3.

Numerus definiri debet per aliquam ex suis proprietatis sine consideratione compositionis eorum, ex quibus compositus est, & tunc illa erit eius descriptio non definitio substantialis, vel per considerationem compositionis eorum, ex quibus compositus est. Auct. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 3.

Numerus habet esse in rebus, & in anima. Aucten. metaph. tract. 3. cap. 5. char. 80. col. 2.

Nutritum est corpus, quod solet assimilari naturæ corporis, cuius dicitur esse nutrimentum, & restaurat quantum ei resolutum est de illo, aut plus, aut minus. Auct. de anima, par. 1. cap. 5. char. 4. col. 4.

Nutrimentum non semper permittatur in naturam nutriti subito, sed primo permittatur aliquatum a sua qualitate, & aptatur permutationi in substantia nutriti, in qua operatur virtus digestiva, & nutritiva. Auct. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutrimentum non solum solum restituit, quod solutum est, sed etiam auget, & aucto animali restitut id, quod solutum est, & destruet hac virtute animalia non erunt amplius viua. Aucten. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutrimentum hominis noscunt ea quæ habent esse naturalem sine artificio, nec ex illis est eius vita bona, sed & ad viatum, & ad vestitum illa præparare oportet. Auct. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 2.

Nutrimentum non est in quo non sit aliquid siccii, aqua dat viam penetrationi nutrimenti. Auct. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 2.

Nutritiua virtus restaurat, quod solutum est, & assimilat, & vnit. Auct. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

Nutritiua virtus est, quæ deducit nutrimentum primo in sanguinem, & humores, quibus constituitur corpus, & omne membrum habet in se virtutem propriam, nutritiuam, quæ est in eo quæ permittat nutrimentum in similitudinem eius propriam, & vnit ei. Aucten. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 1.

G

Nutritiua

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Nutritiva virtus dat nutrimentum vnicuique membro secundum eius magnitudinem, & vnit nutrimentum secundum menturam, quam habet æqualiter. Auicen. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. col. 2.

O



V L I pupilla potest esse de ijs quæ in nocte lucet, & illuminant, & iactant radios super ea quod est illis opositum, vt leonis, & serpentis, & ideo multa animalia vident in tenebris, qd ex oculis exit lux. Auicen. de anima, par. 3. cap. 7. ch. 15. col. 3.

Oculorum glaucedo accedit, aut propter naturam tunicarū propter naturam humiditatum, & causa in humiditatibus est, quoniam si fuerint claræ, & prope extra, & erit crystallinus multæ qualitatis, & albuginis modicum erit oculus glaucus, nisi aliquid contrarium acciderit à tunica, & si humiliatis fuerint obscuræ, & crystallinus paucus, & albuginis multum, ita quod faciat obscuritatem, aut crystallinus profundus, erit oculus niger, & cum in tunicis est iniuncta, & tūc illa sit nigra, oculus erit niger, & si vara, vel glauca, oculus erit varus, vel glaucus. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 63. col. 3.

Oculus niger propter causam albuginei humoris vetat transiit colorum, quoniam vetat translucentiam, & imprecisiones, & similiter, qui erit propter obscuritatem humiditatis abundantis, & si erit oculus glaucus propter paucitatem humiditatis albugineæ, videbit plus in nocte, quam in die. Auicen. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 63. col. 4.

Oculos glaucos habent infirmi, & senes: quia multiplicatur humiditas extranea, & dissoluitur naturalis. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 63. col. 4.

Oculi profundi sunt parvæ speculacionis illius, quod remotum est ab illo, sed causa discretionis est claritas humiditatis, & sua subtilitas. Auicen. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 64. col. 1.

Odores non habent nomen, nisi duobus modis: primo vt placent, & non placent, alio vt denominantur secundum similitudinem ad saporem, vt odor dulcis, & acidus. Auic. de anima, par. 2. cap. 5. char. 8. col. 4.

Odor possibile est vt sit vapor, & possibile est vt vapor permittetur propter odoriferum, & fiat odor, & fiat idem quod vapor, quia quidquid habet partes subtiles, & solet diffundi cum attigerit instrumentum odorandi, & offendit in illo, siue fuerit vapor, siue aer permittatur in odorem, & per ipsum sentitur odor. Auic. de anima, par. 2. cap. 5. char. 9. col. 1.

Ollæ vestigium in cinere confundit. Pythagoræ symbola. char. 1979.

Ollæ vestigium in cinere confundit, id est post inimicitias nullum iræ vestigium nos seruare debere, vel non conservandum cor plenum curis, & sollicitudinibus. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 132.

Oleo fedem ne abstergas. Pythag. symb. char. 1979.

Olfactus est vis ordinata in duabus carunculis anteriores partis cerebri similibus mamillarum capitibus ad apprehendendum id, quod offert ei aer attractus de odore, qui est impermixtus cum aere, aut de odore impresso in illo ex permutatione quæ fit ex corpore odorifero. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 1.

Olfactus non apprehendit magnitudinem, nec figuram, nec motus, & quietes, sed numerum. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 17. col. 2.

Olfactus fit à duabus carunculis, quæ sunt in prima par-

te cerebri similibus mamillarum capitibus. Auic. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 2.

Officia omnia in vniuersum mutuis affectionibus sunt metienda, pater est, & si malus curam eius agendum cedendum ei in omnibus, si conuicietur, si verberetur, non enim cum bono patre, sed cum patre coniunctus es, & sic de omnibus officiis consideres. Epictet. char. 129.

Omnia vnde oriuntur ab yno, & in idem resoluuntur. Musei problem. char. 235.

Opinio hominis est mensura omnium actionum, si bona criminis caret, si mala ipsa poenam sustinet. Arr. Epict. lib. 1. cap. 28. char. 102.

Optimum est ea quæ adiunt boni consulere. Pittaci problem. char. 236.

Optimum, & pessimum est verbum. Altercat. Hadria. & Epictet. char. 232.

Opulentia est usura ad breue tempus a fortuna concessa. Epict. sent. char. 219.

Opus quodlibet, quod aggressurus es, id tibi subiecto, cuiusmodi sit, vt si quid animo acciderit illud non sit nouum, & si res necessaria non est eam ne suspicere debes. Epict. char. 41.

Oratio petenda est è rebus, & factis, non res & facta è verbis, neque enim verborum causa res geruntur, sed propter res verba fiunt. Milonis Chenei problem. char. 237.

Oratori recte dicenti si gratulari videaris facilitatis est, & benignitatis. Simpl. in Epict. char. 186.

Orationis finis actio est, & omnis oratio si facta desint, vana, & inanis est. Simpl. in Epict. char. 210.

Orationes prosunt hominibus, & sacrificia, & Letaniae pro pluvia, & huiuscmodi. Auicen. metaph. tract. 10. cap. 1. char. 108. col. 2.

Ossa, quæ sunt ad defendendum, aut sustentandum, non sunt concava, quia non habent opus ad motum, quæ sunt ad motum sunt concava. Auicen. de animalib. lib. 12. cap. 9. char. 48. col. 3.

Ossa leonum sunt dura, & non habent foramen, & cum colliduntur emittunt ignem. Auicen. de animalib. lib. 12. cap. 9. char. 48. col. 3.

Otiosum, aut superfluum, nihil est in natura. Auicen. de anima, par. 5. cap. 4. col. 4.

Oues si sunt bonæ usque ad annos undecim luxuriant, sed omnes usque ad octo, & porcus ad septem annos. Auic. de animalib. lib. 5. cap. 2. char. 34. col. 3.

Oues in terra Annubia nigrorum pariunt agnum cornutum. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 4.

Oua magis custodiunt foeminae, quam masculi, & pulli ex ouis in æstate veniunt in complementum in decem octo diebus, & in hyeme frigida in septuaginta quinque. Auic. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 34. col. 4.

Oua foeminae habent utrumque caput acutum, & mascula, quæ habent rotunditatem: & si ponantur in loco calido, per se nascentur. Auicen. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 34. col. 4.

Oua venti sunt minoræ, & minoris delectationis. Auic. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 34. col. 4.

Oua omnia acutam habent testam, & membranam; albumen, & vitellum. Auicen. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 34. col. 4.

Oua tot sunt in pilibus, quod si venirent ad vitam nimis multiplicarentur. Auicen. de animalibus, lib. 6. cap. 2. char. 37. col. 4.

Oua venti, si ipsas superuenient masculi luxuria, accipiunt virtutem generatiuam. Auicen. de animalib. lib. 10. cap. 1. char. 44. col. 3.

Oua venti fiunt cum foemina non habet masculum, & si non habet, & sint iam bona, & illi deest modus luxuriandi, redeunt oua venti. Auicen. de animalib. lib. 17. cap. 1. char. 62. col. 3.

Oui

Ioannis Baptista Bernardi.

26

Oui albumen, & calidum, vt est calor acris, & aliquantulum aquosum, & vitellum, & vt calor corporum terrestrium, ideo albumen, & materia animalis, vitellum est nutrimentum. Auicen. de animalib. lib. 17. cap. 1. char. 62. col. 3.

P



ANIS non frangendus, id est vita hominis non sit consumanda, alij cōcordiam conseruandam esse aiut: nā vt ex pane vietus humanus constat, sic ex concordia, amicitia, & pax. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ symb. char. 122. Panē Macedones sumebat, & gladio diuisum vterq; libabat in signum pignoris sanctissimi coeuntium, ideo Alexander Makedo Roxanis captiū amore cum eam vxorem duceret panem afferri iustit. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 124.

Parasiti qui sunt qui tanquam pilces adescantur. Alter. Hid. & Epi. char. 233.

Parentes, & propinquos honora. Pythagoræ aurea verba. char. 1978.

Parentum uetus honor erit, quem intentio ad virtutem tradit, nec parcere debemus laboribus, ac periculis, immo hæc omnia parentibus libentes subiectere, & subministrare, & nihil relinquere decet ob nostras necessitates, quod ad illorum curam pertineat, tantoque id magis decorum, & magis honestum fiet, quanto laboriosius erit, & seruire, nec impensis parcere, sed gaudere, & lætari in laboribus, & impensis, quas illis erogamus, & qui hæc facit læte legem virtutis seruat, & naturæ charitatem reddit. Hieroc. char. 41.

Parentibus corpora curare prompte debemus, & libenter pecunias suppeditare. Hieroc. char. 105.

Parere debet cito mulier cum dolor incipit inferius. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 2.

Paria inferis, imparia superis sacrificato, notat primum, menem superis, secundum inferis sacram esse. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 146.

Partus mulierum est grauior quam aliorum animalium, & retentio anhelitus iuuat partum, & anhelitus impedit, & vmbilicus debet nodificari, ne foras exeat sanguis, & anima: sed postquam coagulatur sanguis supra secundinam quasi in speciem vermis, non noget solutio illius nodi. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 2.

Pastio nou fit, vt patiens abstrahat virtutem agentis, aut qualitatem eius, sed vt recipiat ab eo consimile eius, sed alterius generis quam sit illa. Auicen. de anima, par. 3. cap. 7. char. 19. col. 2.

Pater si improbus est filii in patrem affectionem non soluit voluntas, est enim naturalis, non voluntaria. Simplic. in Epi. char. 132.

Pater si malus est ei officia quæ patri debentur, præstanda sunt, omnibus enim modis obseruandus, & curandus est, eorum mandata alacriter exequenda sunt, ijs exceptis, quæ animi virtus provocant, hæc enim citra eorum officiam, quædam fieri potest, recusanda sunt, vt quæ patri animorum displiceant, cedendum in reliquis omnibus est, & in rebus externis, & in corpore. Simp. in Epi. char. 133.

Patria potestas apud Romanos ea erat, vt & filios vendere, & occidere licet. Simplic. in Epi. char. 133.

Pauo viuit vigintiquinque annos, & ponit oua postquam fuerit annorum trium, & complentur sui colores, & ponit uno anno duodecim oua successive, & cubat ea

triginta diebus, sed melius a gallinis cubantur, quia pauo ea frangit volens luxuriari cum pauona, & gallina cubat duo oua pauonum, & ea nutrit. Auicen. de animalib. lib. 6. cap. 1. char. 35. col. 3.

Pauperitas non parit dolorem, sed cupiditas, neque diuitiae a metu liberant, sed ratio. Epi. sent. char. 220.

Pauper felix ætatem exigit, rarissime vero id accidit in diuitijs, & magistratibus. Epi. sent. char. 227.

Pax est tranquilla libertas. Alter. Had. & Epi. ch. 233.

Peccatum qui facit, facit id quod non vult, ideo si pugna ostendetur peccare desister, sed si non ostenderis te ipsum accusato. Arr. Epi. lib. 2. cap. 26. char. 234.

Peccata existunt, aut ratione, quod fieri debeat non diuante, ob prudentię penuriam, aut eam quidem quævis languide, tamen perspiciente quid factio sit opus, sed brutis appetitionibus ob neglegtam institutionem, tyrannice aduersus languidum iudicium rationis in surgentibus. Simp. in Epi. char. 30.

Pecuniam in tempore cumula, & cum res postulat, erogare discito. Pythag. aurea verba. char. 1979.

Pedem dexterum præmitte in calceos, in lauacrum vero sinistrum. Pythag. symb. char. 1979.

Pedem dexterum prius induendum, sinistrum vero prius lauandum, id est ad bona opera, & ciuiles actiones in citemur, quæ ad calceatos pedes referuntur, ad mollia, & luxui pertinentia, quæ balneis significantur priores esse debere. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. ch. 1714.

Poenitentia fit non dictis, sed factis cum laesos a nobis in iuria, & cōtumelia, ludibriose placamus, vel ipflos, vel eorum posteros, cum odimus iniuriam, cum iniustos, auersari, eorum consuetudinem, qui iustitia venerantur expetendo nos ipsos castigamus, donec plane repurgemur, & poenitentia euidentis argumētum est eadem non committere, nec minora illis, quæ vera poenitentia virtus amplecti debet. Simp. in Epi. ch. 165.

Perdicis foemina imprægnatur ex voto flante a parte suam, & auditus sonitus eius, & catula perdix extrahit linguis suas ad commiscendum se tempore coitus. Auic. de animalib. lib. 5. cap. 1. char. 34. col. 1.

Pericula, & rerum difficultates virum monstrant. Arr. Epi. lib. 1. cap. 24. char. 86.

Perirunt non deterius adulterio est. Thal. prob. c. 236.

Peririj mater est vitiū, & malitia, quæ infirmitate mortis iusurandum suppressit, & calcat. Hieroc. ch. 29.

Per viam publicam ne vadis interpretatur nos sequi nō debere multorum, & vulgi errores, vel ne in gentium viam abieritis. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ sym. bula. char. 97.

Percussio fit cum duo corpora sibi inuicem occurrent, aut unum stet, & aliud occurrit, & maiorem partem habet illud corpus quod durius est, sc̄cūdus motus est cœssio aeris, aut fuga, & eius inter illa constrictio.

Auic. de anima, par. 2. cap. 6. char. 9. col. 4.

Perfectio duplex prima, & secunda, prima est propter quam species fit species in effectu, secunda est aliquid ex eis, quæ consequuntur speciem rei, aut ex actionibus eius, aut ex passionibus eius. Auicen. de anima, par. 1. cap. 1. char. 1. col. 4.

Perfectio, totum, & vniuersum penè sunt cognata in significatione. Auicen. metaphysic. tract. 4. capit. 3. char. 86. colum. 2.

Perfectio causati inferior est perfectione causæ agentis. Auic. metaph. tract. 9. cap. 2. char. 103. col. 1.

Perfectionis omnis adeptio respectu recipientis est bonus, respectu agentis non est liberalitas, nisi fuerit non per retributionem. Auicen. metaphys. tract. 6. cap. 5. char. 95. col. 2.

Philosophum esse apud nusquam profitaris, nec apud imperitos multum disputes de præceptis, ostentatio undeconque est tollenda, si aliquid dixerit te nihil sciare, & non commotus fueris sc̄ito rem incertam esse:

Seminarij totius Philosophiae Appendix

nam & oves non fenum ferunt opilionibus, sed pastu intra se concocto foris ferunt lanam, & lac, & tu non verba, sed opera ostendis. Epict. char. 204.

Philosophi status est omnem utilitatem a se ipso experitare. Epict. char. 207.

Philosophi est homines vitiosos monere, vt Medici aegrotos. Epict. sent. char. 228.

Philosophi nerui sunt appetitus, frustrationis expers, aueratio casibus non obnoxia, affectio conueniens, propositum accuratum, assensio considerata. Arrian. Epict. lib. 2. cap. 8. char. 146.

Philosophia nihil maius Deorum immortalium munere datum est. Simp. in Epict. char. 94.

Philosophus in Republica locum hunc tenere debet, vt sit quidam opifex fidelium, & moratorum ciuium. Simp. in Epict. char. 103.

Philosophia ciuilis duæ sunt species, altera moralis, altera sacrarum rerum illa per virtutem nos stultitia purgat, haec per sacra mysteria terrenas cogitationes derruncat. Hieroc. char. 187.

Philosophiae practicæ finis non est, vt sciat tantum, sed vt sciat quid debet agere, & agat, vnde est cognitio sententia, quæ est in opere, vnde indignior est speculativa. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 1.

Philosophiae intentio est comprehendere veritatem omnium rerum, quantum possibile est homini comprehendere. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 1.

Philosophiae speculatiæ finis non est, nisi perfectio animæ, vt sciat tantum, & versatur circa res quæ habent esse non ex nostro arbitrio, vel opere, ergo est apprehensio sententia, quæ non est opus, vnde dignior actua. char. 2. col. 1.

Philosophiae speculatiæ finis est agnitio veritatis. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 2.

Philosophiae practicæ veritas probatur testimonio legis diuinæ, & eius finis est cognitio bonitatis. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 2.

Philosophia practica spectat, vel ad scientiam scientiarum, per quas ordinatur consoritum humanum commune, & vocatur scientia ciuilis, aut per quas ordinatur consoritum humanum familiare, & vocatur scientia domesticalis, aut per quas ordinatur modus vniuersitatis secundum honestatem animæ ipsius, & vocatur scientia moralis. Auic. log. par. 1. char. 2. col. 2.

Philosophia speculativa comprehendit tres partes, naturalis, doctrinalis, & diuina, & naturalium subiectum est corpora, vt mouentur, & quiescent, & inquiruntur ipsorum accidentia, doctrinalium quantitas puræ, vel quod habet quantitatem diuinæ res a materia separata secundum essentiam, & definitiōnem. Auic. metaph. tract. 1. cap. 1. char. 70. col. 1.

Philosophia alia actua, alia speculativa, & speculativa est illa in qua queritur perfici virtus animæ speculativa per acquisitionem intelligentiæ, & effectu, scilicet per adaptionem scientiæ imaginatiæ, & creditiæ de rebus quæ non sunt nostra opera, nec nostræ dispositionis, & in his est finis certitudo scientiæ, & opinionis: actiæ sunt in quibus queritur perfici anima de rebus quæ sunt nostra opera. Auic. metaph. tract. 1. cap. 1. char. 70. col. 1.

Pictura est veritas falsa: nam poma picta, aurum, videamus, & non est verum. Alter. Had. & Epict. char. 231.

Pili qui nascuntur in naribus significant hominem esse mediocrem, & habere bonum auditum. Auic. de animalib. lib. 1. char. 29. col. 4.

Pili animalis complexione calidi, crisi sunt. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 2. char. 31. col. 4.

Pili cani sunt propter caloris superfluitatem, & aliquando accedit capillus canus in infirmitate, & in conualescencia, postea reuertitur naturalis coloris. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 2. char. 31. col. 4.

Ioannis Baptista Bernardi.

sum est in se. Auic. metaph. tract. 1. cap. 9. ch. 74. col. 1.

Potentia triplex secundum prius, & posterius una aptitudo absoluta, a qua non exiuit aliquid ad hoc in effectu, nec habetur aliquid propter quod exeat, vt infantis potentia ad scribendum, alio modo aptitudo quandiu non habet res, nisi id propter quod est possibile eam peruenire ad effectum sine medio, vt potentia infantis ad scribendum cum fuerit adultus, tertio aptitudo cum perfecta fuerint instrumenta, vt scriptoris: prima appellatur absoluta materialis, secunda potentia facilis, vel possibilis, tertia est perfectio. Auic. de anima. par. 1. cap. 5. char. 5. col. 3.

Potentia differt ab aptitudine, quia potentia est super contraria æqualiter, aptitudo non est super contraria æqualiter: nam omnis homo potest gaudere, & tristari. Auic. de anima. par. 4. cap. 5. char. 21. col. 1.

Potentia ante motum est duplex una iam in illo, & altera perueniendi ad illud. Auic. suffic. lib. 2. cap. 1. char. 23. col. un. 2.

Potentia dicitur multis modis, primo vt actiones validas animalium, appellant potentias, deinde cum animal potest facere quod vult, & non facere quod non vult, & cum non patitur nisi paucum, & quæ nullo modo patitur, & fortitudinem appellant potentiam, postea appellant potentiam omnem dispositionem, quæ est in aliquo principium variationis ab illo in aliud, quamvis non sit ibi voluntas, ita vt calorem vocaverunt potentiam, deinde possibiliter dixerunt esse potentiam, deinde perfectionem huius potentiaæ vocauerunt actum, quamvis non sit actus, sed passio, aliquando vocatur bonitas, & vehementia illorum geometræ cum inueniunt aliquam lineam esse latus quadrati vnius, & aliquando est quæ non potest esse latus illius quadrati, posuerunt illud quadratum potentiam illius lineæ. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 84. col. 4.

Potentia, quæ est principium motuum, & actionum, quædam est comes rationalitatis, & imaginationis, quædam non, quæ est comes quasi fit eiusdem generis cum illis. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 84. col. 4.

Potentia passiva cum obuiat actiæ, vt passio perueniat in his rebus, est potentia perfecta. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 85. col. 1.

Potentia passiva aliquando est perfecta, aliquando imperfecta, & aliquando propinquia, aliquando remota. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 85. col. 1.

Potentiarum quædam perueniunt natura, quædam consuetudine, quædam artificio, quædam casu: differt quod prouenit ex artificio ab eo quod prouenit consuetudine, quia quod prouenit ex artificio indiget instrumentis, quod ex consuetudine non eget instrumentis. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 85. col. 1.

Potentiam essendi vocamus possibiliter essendi, & quod sustinet potentiam essendi vocamus subiectum, hyle, materiam. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 85. col. 4.

Potentia absolute est prior effectu, & est prior eo, nisi in solo tempore. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. ch. 85. c. 4.

Potentia effectus prior est dignitate, & perfectione. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. char. 86. col. 1.

Potenti quid agendum adhibenda clementia, vt cum homines magis reuerentur, quam formidine. Chilonis problem. char. 236.

Potesias iuxta necessitatem habitat. Pythagoræ aurea verba. char. 1978.

Prædicatio fit duobus modis, aut vnuoce, vt Socrates est homo, vnuoce enim homo prædicatur de Socrate, aut denominative, vt albedo: de homine dicitur enim homo albus, id est habens albedinem, nec dicetur quod homo sit albedo. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 4.

Prædicatum aut est de multis, aut de uno, de pluribus quinque voces, de uno individua. Auic. log. par. 1. char. 6. colum. 2.

Prædicari de multis non accidit omni, vt genus nisi aliquo respectu, vt animali accidit generalitas aliquo respectu, scilicet respectu communis, non enim negamus quin intentio minus communis prædicetur de magis communis, sed non de omni: si autem genus prædicatur de prædicato de multis, vt prædicatum de multis prædicatur de genere esset impossibili. Auic. log. par. 1. char. 6. col. 3.

Prædicari in quid differt a prædicari quasi in quid, vt differt esse, & hoc quod dicimus contineri in esse: prædicabile quasi in quid est omne id quod continetur in intentione facta de esse, & illud solum non significat esse: prædicabile in quid est illud solum quod responderetur ad quid: genus semper significat in quid, differentia vero continetur in esse, & quasi in quid, quoniam est pars eius quod responderetur aliquid, sed in quibusdam non in alijs. Auic. log. par. 2. ch. 10. col. 2.

Prædicabile aliud constituit quidditatem subiecti, aliud comitatur eius quidditatem, & non constituit illa, quia non est necesse, & omnis intentio nimis communis quæ non continetur sub intentione communiori, differt per conuenientibus secum in illa per differentiam, quæ intelligitur esse intentio diversitatis suæ essentiæ, & suæ quidditati. Auic. metaph. tract. 5. cap. 6. char. 90. col. 2.

Principio custodia optima si benevolentia non armatur. Periandri problem. char. 237.

Principium, & finis omnium rerum est id quod ab omnibus appetitur, & ad quod omnia referuntur, & id bonum est. Simp. in Epict. char. 9.

Principium ad unum reducitur omnia cum inter se differant, siveque differentijs compleantur, vt pulchritudinem, sive sint in corporibus, sive in animis, ad unum reducuntur pulchritudinis fontem. Simplic. in Epist. et. char. 9.

Principium primum quæ immediate producit, quia cum eo cohærent, a bonitate non recesserunt, cum immobilia, & immutabilia sint, in eadem semper beatitudine collocata, non indigunt boni sunt, sed semper per se sunt bonitas: cetera cum ab eo distent, participantes habent bonum, sed extrema, id est corpora, vt essentiam, & motum aliunde habent, quia divisionem admittunt instabilita sunt, at animi qui & se ipsos, & mouent, & corpora mouent, bonum appetunt. Simplic. in Epict. char. 10.

Principia duo omnium rerum, qui dixerunt, bonum sciencie & malum, omnino negant Deum, quem ipsi bonum appellant, nec & omnipotentem celebrant, nec summam ei potentiam tribuunt, nec eum qui fons est bonitatis, & lucis dicitur, bonitatem, & lucem imparati omnibus credunt, plura enim probra ipsorum orationem consequuntur. Simp. in Epict. char. 110.

Principia simplicia esse oportet: nam composita ex simplicibus constant. Simp. in Epict. char. 150.

Principium primum est affirmationem, vel negationem verum esse, & inter ipsa non esse medium. Auic. metaph. tract. 1. cap. 9. char. 74. col. 2.

Principium materiale habet omne quod incipit esse, & potest non esse. Auic. metaph. tract. 4. cap. 2. ch. 85. c. 3.

Principium eorum, quæ sunt a causa prima vnu numero est, & eius essentia, & quidditas est vnuitas non in materia, vnde nihil corporum, vel formarum, quæ sunt perfectiones corporum, est causatum eius propinquum, quia primum causatum est intelligentia pura, quæ est forma non in materia, & ipsa est prima intelligentia, separatarum, & videtur ipsa esse principium mouens corpus vnuum per viam desiderij. Auic. metaph. tract. 9. cap. 4. char. 104. col. 3.

Priuatio est aberratio, & fruistratio formæ, vt claudicatio

Seminarij totius Philosophiae Appendix

tio incessus. Simplic. in Epictet. char. 116.
 Priuatio vt priuatio non habet opus, vt sit ibi perfectio, aut permutatio. Auic. suffic. lib. 1. cap. 2. char. 14. col. 4.
 Priuatio est rei designatae priuatio in re designata, in qua est illa in potentia, ergo habet priuatio aliquem modum generationis accidentaliter, & corruptionis accidentalis, & sit priuatio cum forma separatur a materia, & eius corruptio est cum recipitur forma in materia. Auic. suffic. lib. 1. cap. 3. char. 15. col. 4.
 Priuatio multis modis dicitur, quod debet esse in aliquo & non est in eo, non quod non sit illius modi, vt sit in eo, quia si sit illius naturae, vt sit in aliquo, & cuius natura est esse in genere alicuius rei, nec est in ipsa re, quia non est illius modi, vt sit in ea, siue sit genus proximum, siue longinquum, & cuius natura est esse rei non absolute, sed in ipsa hora, quae praeterit, & amissit per violentiam, & quod res amisit integratem suam, & predicitur de priuatione negatio, non est conuerso. Auic. metaph. tract. 7. cap. 1. char. 95. col. 3.
 Priuatio aliquando est in materia, aliquando est comes essentiae, quae facit esse priuationem alterius essentiae in materia, & non est similiter cum priuatione, & haec sint contraria quorum oppositionis causa non est aletas generum, sed quod essentiae eorum ipsa distinctione sui, & distinctione suarum differentiarum repugnaret coniungi, & destruunt se. Auicen. metaphysic. tract. 7. cap. 1. char. 95. col. 3.
 Priuatio vt priuatio non desideratur, nisi inquantum ea sequitur esse, & perfectio. Auicen. metaphysic. tract. 8. cap. 6. char. 100. col. 1.
 Priuationem quidquid aliquo modo pati potest, non est omnibus modis expers malitia, & imperfectionis. Auic. metaph. tract. 8. cap. 6. char. 100. col. 1.
 Prius, & posterius conueniunt in uno secundum ambiguitatem, scilicet quod priori, vt prius aliquid est quod non est posterius, sed nihil habet posterius, quod non habeat prius. Auic. metaph. tract. 4. cap. 1. ch. 84. c. 1.
 Propositiones cum conceduntur firmae esse debent, vsque ad finem disputationis, sed si non fuerint ratae, vsque ad extremum non sunt concessiones habendae ratione, non enim tam peccat qui ea retractat, quam qui Capitolium euertisset. Arr. Epict. lib. 1. cap. 7. ch. 34.
 Propositiones quia efficiunt conclusionem, attingantur cause efficienti, & conclusio, vt conclusio est res praeter ipsas propositiones. Auicen. suffic. lib. 1. cap. 10. char. 19. column. 2.
 Propositiones per se notae necessariae sunt in probacione certissima. Auicen. de anima, & mundo, capit. 16. char. 42. column. 2.
 Propria quae aptantur, & consequuntur formas, & quae habent species omnes, & semper non suscipiunt magis, & minus, at quae consequuntur materias plurim recipiunt magis, & minus. Auic. log. par. 2. ch. 10. c. 4.
 Proprietatum quedam est possibile negare actu, & quedam impossibile est negare esse aliquo modo cum sit accidentis, & quedam impossibile est negare cum sit substantiale. Auic. log. par. 1. char. 4. col. 4.
 Proprietates secundum Logicos dicitur duobus modis, uno modo cum dicitur de omni intentione, quae est propria alicuius siue absolute, siue comparatione alicuius, alio modo cum dicitur de aliquo, quod est proprium alicuius speciei per se, & non alterius, aliquando etiam quod est speciei omnis, & semper. Auic. log. par. 1. char. 9. col. 2.
 Proprium vniuersale est quod predicitur de individuis vnius speciei in quale quid non substantialiter, siue sit commune semper, siue non. Auicen. logic. parte 1. char. 9. column. 2.
 Prouidentia diuina omnibus merita tribuit, manifestum ergo est animum immortalem esse. Hieroc. char. 68.

Prouidentia ex singulis quae in mundo sunt rebus laudari facile potest si duo haec insunt, facultas cuiusque rei perspiciendi, & gratus animus, alioqui vel utriles rerum conditarum non intelligit, vel gratiam pro ijs non habebit. Arr. Epict. lib. 1. cap. 6. char. 25.
 Proximorum cultus, secundus est ab illo, qui parentibus deberetur, ordinatus est curam prudenter mereri debemus, & secundum naturae propinquitatem, tantum post patrem, & matrem singulis tribuere, quantum affinitas docet. Hieroc. char. 42.
 Prudentiae habitus est, quae optima est pars rationalis essentiae nostrae ex qua aliæ animi potentiae ordinantur, & apte disponuntur, vt animositas ad fortiter agendum, cupiditas, vt a placitis abstineamus, iustitia, vt indebita coerceamus, haec virtus mortalem hominem in nobis ornat ex superabundante sibi innata virtute hominis immortalis. Hieroc. char. 59.
 Prudentia est dux diuinorum bonorum recte animo hominis collocata suffragatur sibi, vt de omnibus bene consulat, & mortem fortiter, & pecuniarum perditionem æquo animo ferat, & omnes rerum mutationes, & illas sequentem fortunam sapienter, & intrepide supportare prudentia, vt possimus facit. Hieroc. c. 59.
 Prudentiae proprium opus est Deorum legibus obtemperare, quae non querit, vt non moriamur, similiter pecuniarum naturam non ignorare, quae a nobis modo acquiruntur, modo amittuntur, prout quædam determinatae causæ volunt, quibus resistere stultitia est: nam domini esse non possumus eorum, quae nostra non sunt. Hieroc. char. 60.
 Pudore qui sui consuevit, habet semper secum custodem quem venatur. Hieroc. char. 56.
 Pudor sui ex necessitate facit, vt turpia, & indigna viro, qui ratione vitur, vitamus. Hieroc. char. 56.
 Pulcher est non qui faciem exornat, sed qui bonis moribus præditus est. Thaletis problem. char. 235.
 Pulchra singula sunt cum prænatura cuiusque pulcherrime se habuerint, & cum natura cuiusque est diuersa, diuersa etiam ratione quolibet eorum pulchrum esse videtur. Arr. Epict. lib. 3. c. p. 1. char. 237.
 Pulcher homo est si virtute humana est prædictus, virtus autem humana est iustitia, continentia, modestia, & ceteræ virtutes. Arr. Epict. lib. 3. cap. 1. char. 238.
 Pueri quamvis sint humili tamen firmiter tenent, quia animæ eorum non occupantur circa quae occupantur animæ maiorum, nec mouentur ab eo quod stant in aliud. Auic. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. col. 3.
 Puer post quadraginta dies ridet, & haec est prima actio, quam operatur anima rationalis in suo corpore, & somniat post duos menses. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 2.
 Pueris cum accidit egritudo secundum materiam augetur egritudo in augmentatione Lune, quia tunc augumentantur omnes humiditates. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 5. char. 44. col. 2.
 Pueris accedit mala digestio propter magnam gulositatem, & inordinatum modum commixtionis. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 3. char. 45. col. 3.
 Puer exigit somnum, vt cum nascitur appetit lachrymas. Auic. de animalib. lib. 17. cap. 1. char. 63. col. 2.
 Pupillis, & viduis, vt parentis loco esse debes. Simpl. in Epictet. char. 139.
 Pulmo nutritur ex sanguine calidiori admixto cum multa cholera, & sunt adunatae in eo multæ superfluitates ex vapore nutrimentorum, & catarrho capitis, & est siccior epate. Auicen. de animalibus, libro 12. cap. 2. char. 45. column. 2.
 Pulmo est ex paribus venis, scilicet, & arteriis non dimicatis, & venis non pulsatibus, & in eo est caro parum alba, mollis, & rara, quæ eum implet, & est rarus, vt accipiat, & expellat aerem, & est duarum partium dextra,

Ioannis Baptista Bernardi.

28

dextra, & sinistra, & sinistra est duarum partium, dextra trium, & est quasi culitra cordis. Auicen. de animalib. lib. 13. cap. 2. char. 51. col. 1.
 Pulmonem habens, habet & vesicam, & renes. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 5. char. 54. col. 1.
 Punctum non potest ponit, vt suo motu designet lineam, dicitur ad imaginandum non tamen, vt esse possit. Auic. metaph. tract. 3. cap. 4. char. 79. col. 4.
 Puro, & sine delitiis victu confuesce. Pythagoræ aurea verba. char. 1979.
 Pythagoræ præcepta purgat nos à desidia, & diuinorum scientiam inferunt. Hieroc. char. 13.
 Pythagoræ verba dicuntur aurea, quia vt optima sunt, sic aurum in rebus humanis optimum est. Hieroc. c. 14.
 Pythagoricæ disciplinæ finis est, vt ad diuinorum bonorum acquisitionem perfecti omnino, & alacres efficiamur, vt quando moriendo tempus aduenerit relinquentes in terris mortale corpus, & eius naturam dependentes, vt Athletæ certaminum, philosophia accincti, leues ad coelestem sedem perueniamus. Hieroc. chart. 158.
 Pythagoreorum mos fuit huius mundi opificem, & patrem Louis nomine magnificare: nam Louis nomen, imago quedam est in voce operaticis existentia. Hieroc. char. 169.
 Pythagoram alij Samium, alij Syrium, alij Tyrium, a quibusdam Græcis Tyrrenum, ab alijs Hebræum, fuisse proditum est, & vt ait Theodoreus a circumfessione non abstinuit ab Hebreorum monumentis Prophetis, & Mose multa defūpsit. Lil. Greg. Gyr. in præfat. de symb. Pythag. char. 75.
 Pythagoras vescubatur melle, & fauo, quia sine hominum labore parantur, & quasi sit coelestis cibus, milio, & pane, vino penitus abstinuit, lactucis vescubatur, quia ventrem sustentat. Lil. Greg. Gyr. in Pythagore symbola. char. 117.



V A E ignoraueris ne facias, sed quantum necesse est discas. Atque ita vitæ iucundissimam trahages. Pythagoræ aurea verba. char. 1979.
 Quæ perpeti recusas, ne cui idem feceris. Epict. sent. char. 223.
 Quæstiones an logica sit pars. Philosophia, vel non, superflue sunt, tum quia cognitio, & sollicitudo harum rerum non prodeit: tum quia alio modo, & alio intelligent de philosophia. Auicen. logic. par. 1. char. 2. col. 3.

Qualitatum pulsuarum instrumentum primum est humiditas, & haec est, quae recipit figuram, quam sequitur siccitas, quae conseruat figuram, & iuvat ad retentionem formæ. Auicen. de anima, par. 2. cap. 1. char. 6. column. 3.
 Qualitas non sentitur, nisi dum membrum tangens fuerit contrarium illi qualitatibus ex qua patitur, cum pertulerit, & quieuerit passio, qualitas fiet complexio membra, & tunc non sentietur. Auic. de anima, par. 4. cap. 5. char. 21. col. 1.

Qualitates sensibiles sunt accidentia. Auicen. metaph. tract. 3. cap. 7. char. 82. col. 1.
 Quantitas est illa in qua possibile est esse aliquid de illa quod per se ipsum potest esse unum numerans, siue hoc possit esse in se, siue sit ex positione. Auic. metaphysic. tract. 3. cap. 4. char. 80. col. 2.

Quantum continuum, vel est stabile habens esse similiter cum suis partibus, vel non si non est stabile, sed regnatur esse eius per successionem vnius post alium est tempus, si vero fuerit stabile, & sit mensura tunc vel erit illa, quae est perfectio ex mensuris, & est compus, vel duæ superficie, vel una linea, & haec sunt quantitates continuæ per se. Auicen. metaphysic. tract. 3. cap. 4. char. 80. col. 1.
 Quies est priuatio motus. Auicen. sufficient. lib. 2. cap. 4. char. 27. column. 2.
 Quies est motus priuatio in eo, quod moueri solet. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 2.
 R

 A N A non dat vocem, nisi in aqua, & habet linguam coniunctam cum mandibula, & cum facit vocem mandibula est in aqua, & illa vox dicitur coax, & cum exit aquam facit alia vocem. Auic. de animalib. lib. 4. cap. 2. char. 33. col. 2.
 Rana cantans non inuenitur in terra Caraman. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 3.
 Raro vel cum molestia quid spectatur senex Tyrannus Thaletis problem. char. 234.
 Ratiocinandi, & differendi facultas sola prospicit tum se ipsum, quænam sit, quid possit, & quanti sit existimanda, tum cæteras vniuersas. Arr. Epict. lib. 1. cap. 1. ch. 8.
 Ratio cernit aliquando quod dicit, & aliquantis per pulgnat pro illo, excitatis etiam appetitionibus, & declinationibus rectis, licet obscuris, sed brutis affectibus eam vincentibus, & distrahitibus suis cupiditatibus, vt seruat cogit. Simp. in Epict. char. 52.
 Rationale, vt differentia est hominis non predicatur de Angelis. Auic. log. par. 1. char. 8. col. 2.
 Rationale non est conditio, vt ex ea pendeat animal, vt animal quantum ad intentionem animalis, & eius certitudinem, sed ad hoc vt habeat esse signatum. Auic. metaph. tract. 8. cap. 5. char. 99. col. 4.
 Receptibile omne non est receptibile omnis rei, vt lana non potest recipere formam ensis. Auicen. de anima, par. 4. cap. 5. char. 21. col. 1.
 Recipere est ex una vi, quae est alia ab ea ex qua est retinere. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 2.
 Recitationibus non eris præfens, nec ad illas accesseris, & si accesseris grauitatem, & constantiam tuere, & caue ne cui sis molestus. Epict. char. 185.
 Recordatio non inuenitur, nisi in solo homine, reliqua, si memorant, memorant tantum, & si memorant non desiderant, nec cogitant inde. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. char. 19. col. 3.
 Recordatio est inquisitio, vt habeatur in futuro quale habebatur in præterito. Auic. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. column. 3.
 Recordantur citius, qui magis percipiunt nutus. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. char. 19. col. 3.
 Recordari cum quis intendit non valit, ad id quod intenditur per aliqua, quæ sequitur acquisitione intentionis necessario, sed ad modum signorum: nam cum habetur id, quod est propinquius intentioni, anima mouetur ad intentionem tali dispositione, quale ipsa est. Auic. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. col. 3.
 Reete sunt, quæ secundum naturam fiunt. Arr. Epict. lib. 1. cap. 11. char. 48.
 Regi, & misero commune est nasci, & mori. Alter. Had. & Epict. char. 231.
 Regnum est id, quod sine societate est, pars Deorum. Altercat.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Altercat. Hadri. & Epictet. char. 233.
Reipublicæ maxime prodeit sapiens, si alium sapientem
cuiem fidelem, & verecundum efficerit. Epictet. ch. 98.
Reipublicæ regendæ rationem dicitio eam administratur,
vt si nauem gubernaturus esses eius gubernandi artem edisceres. Epictet. sent. char. 224.
Reipublicæ qui curam habet moderatos ciues beneficijs
aificere studeat, improbos vero vehementias castigat,
& corrigit eū qui ratione, & legi aduersatur, vt equi-
fō bonos pullos alit, & malos alteros grauius castigas,
alteris æquare studet. Epictet. sent. char. 225.
Reipublicæ benemeritus eris, non si tuta ædium in al-
tum eduxeris, sed si ciuium animos euexeris, præstat
enim in paruis domibus magnos habere animos, quā
in magnis ædibus humilia delitescere mancipia. Epictet.
sent. ient. char. 225.
Respublicas non faciunt tranquillas, & florentes me-
nia, & saxa, sed virorum animi, ornati disciplina.
Epictet. sent. char. 225.
Reipublicæ quod debetur vitro confer priusquam po-
stuletur. Epictet. sent. char. 226.
Respublica foelix cum vnuquisque ciues suo intentus
est operi aliena non curat. Simp. in Epictet. char. 102.
Rempublicam iuuat philosophus doctrina, & exemplo.
Simp. in Epictet. char. 102.
Relatio alia est de qua duo extrema sunt diuersa, vt du-
plum dimidium, quædam sunt cōuenientia, vt æqua-
le, & æquales, & diuersorū quædam diuersitas est ter-
minata, vt dimidiū, & duplum, & quædam quorū nō
est certificata, sed iniuitur certificare, vt multiplex,
totum, pars quædam quorum nullo modo est certifi-
cata, vt magnum parvum. Auicen. metaphys. tract. 3.
cap. 10. char. 83. col. 2.
Relatio non est quæ non sit accidens. Auicen. metaph.
tract. 3. cap. 10. char. 83. col. 2.
Relativa habent in se relationem respectu alterius, quæ
non est illa intentio, quam habet in se aliud respectu
illius. Auic. metaph. tract. 3. cap. 10. char. 83. col. 2.
Relativa sunt quorum quidditas dicitur respectu alte-
rius. Auic. metaph. tract. 3. cap. 10. char. 83. col. 3.
Relativa habent esse in singularibus. Auicen. metaphys.
tract. 3. cap. 10. char. 83. col. 4.
Religio erga Deos immortals est de eis habere rectas
opiniones, vt sentias, & eos esse, & bene iusteque vni-
uersa administrare, parendum eis est, & in omnibus
acquiescendum, vt quæ a mente prestantissima regan-
tur. Epictet. char. 141.
Religionis pars non parua est liquidum, & verum iusu-
randum. Hieroc. char. 31.
Religionis ratio, & sermo omnium bonorum nobis est
principium, & semen. Hieroc. char. 49.
Religio omnium virtutum dux est, qua media ad Deum
est ascensus. Hieroc. char. 16.
Religio, vt est virtutum omnium mater, ita à religione
discellio est omnium vitiorum dux. Hieroc. char. 82.
Remotio vnius est causa remotionis alterius, differt ab
hoc quod ex remotione vnius necesse est remoueti al-
terum. Auic. metaph. tract. 2. cap. 4. char. 79. col. 1.
Ren dexter altior est sinistro, quia propinquior est epi-
ti, & quia fortior, & maior, & minoris sepi. Auicen. de
animalib. lib. 14. cap. 1. char. 54. col. 2.
Res quædam in nostra potestate sunt, quædam non sunt,
in nostra potestate sunt opinio, appetitus, desiderium,
auersatio, & vt vno verbo dicam omnes nostræ actiones,
quæ liberæ sunt, nec ab aliis prohiberi possunt
nostri arbitrij non sunt corpus, & in summa quæ ipsi
non agimus, in hæc nullum ius habemus. Epictet.
cap. 1. char. 1.
Res singulæ, vel quæ delectant, vel quæ vsui seruiunt,
vel quæ diliguntur considerandæ cuiusmodi sint, si
olim agitas ea confrastra ne perturbaberis, si filiorum,

aut vxorem diligis, cogita te hominem diligere, eo
mortuo ne perturbaberis. Epictet. char. 38.
Rebus externis vt debemus ita, vt ad Dei rerum om-
nium gubernatoris curam referamus, vt necessaria
necessarii, vt victus, vestitus, & domicilium, prout
homini frugi sati sit, commodâ commodis, vt vxor,
liberi, res familiares, & similia, cum dantur accipien-
da, animo semper in id quod principaliter appetendum
est intento, diuinus vero principatus, & delitias, cum
vitæ ratione consentanea coniungi nequeant, ne obi-
ter quidem admittenda sunt, & si a Deo ad nauem,
idest ad veram patriam retrahimur his omnibus reli-
ctis curre ad hæc omnia non respiciens. Epictet. ch. 52.
Res externæ non perduntur, sed restituuntur, filii e-
buit, redditus est, prædiū est ereptum, id quoque est
redditum, at improbus est, qui eripuit, quid tua refert
si per quem is qui dederat, abs te repetierit, sed quan-
diu concesseris id tanquam alienum curato, vt caupo-
num viator. Epictet. char. 73.
Rerum omnium antecedentia, & consequentia consi-
deranda, ante quidquid gerendum suscipias. Epictet.
char. 128.
Res omnes habent duas ansas vnam tolerabilem, alte-
ram intollerabilem, vt si frater facit iniuriam, qua facit
iniuriam, non est tolerabile, qua frater tolerabilis, &
ea sic prehendenda sunt, qua tolerabilia. Epictet.
chart. 200.
Res omnes, quæ sub ortum cadunt, quia constant ex
contrariis aliqua ex parte inter se consentiunt, aliqua
dissentiantur, vt ignis, vt calidus aeri consentit, vt foccus
aeri opponitur. Simp. in Epictet. char. 201.
Rerum scientiam duobus modis suscipimus, aut per do-
ctrinam auditu, aut per inquisitionem aspectu, sponte
mala habere dicuntur hi, qui neque ab aliis addiscere,
neque per se inuenire volunt. Hieroc. char. 161.
Res non sunt incognitæ, nisi quantum ad nos dispositio
vero, & id quod accedit rebus ex eo quod inuitamur
per eas de incognitis ad cognita est dispositio, & acci-
dens, quod accedit eis in intellectu, quamvis ipse ha-
beant eis præter hoc, ideo logica est necessaria. Auic.
log. par. 1. char. 2. col. 2.
Rerum quædam sunt semper, quædam sæpe, vel frequen-
ter, differt tempera sæpe: quia ei quod est semper non
aduersatur aliquod contrarium. Auicen. suffic. lib. 1.
cap. 13. char. 20. col. 4.
Res una potest esse ratione vnius, vt fiat sæpe, & ratione
alterius raro. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. char. 21. col. 1.
Res conuenientes in natura, quæ non specificantur dif-
ferentijs substantialibus non multiplicantur ex esse,
sed ex materijs sustinentibus, vnde cum materia fuerit
vna, non multiplicantur vlo modo, vnde non sunt
duæ dimensiones. Auic. suffic. lib. 2. cap. 7. ch. 29. col. 1.
Res aliquando est causata in sua causalitate, aliquando
in suo esse, in sua causalitate, vt dualitas ab unitate.
Auic. metaph. tract. 6. cap. 5. char. 94. col. 3.
Res aliæ sunt, quærum esse possibile est esse, nisi male
absolute, aut sunt res quarum esse est bonum, & im-
possibile eas esse malas imperfectas, aut sunt res in q-
bus præuela bonitas, aut in quibus præuela male,
aut sunt res æquales ad vitramque dispositionem.
Auic. metaph. tract. 9. cap. 6. char. 106. col. 3.
Resoluere est separare in intellectu vnamquamque par-
tium rei, quæ sunt in illa. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 9.
char. 31. colum. 3.
Reuertendum non est cum veneris ad terminos, id est
non est timenda mors, terminus enim ipsa est quem
transire non licet, vel non in concupiscentijs, & desi-
derijs mutata vitæ ratione viuendum esse, ne ijsdem
illecebris vtendum, quibus antea. Lil. Greg. Gyr. in
Pythag. symb. char. 95.
Risibilitas in homine de necessitate consideratur ad prin-
cipia

Ioannis Baptiste Bernardi.

29

cipia ex quibus conflatur humanitas. Auic. log. par. 1.
char. 4. colum. 1.

Risu effuso abstine. Pythagoræ symbola. char. 1979.
Ritus non sit multus, nec ob multa, nec effusus. Epi-
ctet. char. 175.
Ritus est lætantis animi ebullitio quædam, fitque spi-
ritu intumescente, & sonitum edit ebullitioni non
diffimilem. Simp. in Epictet. char. 175.
Rogus est contentio crediti, persolutio debiti. Altercat.
Hadr. & Epictet. char. 232.
Roma est fons imperij orbis terrarum, mater gentium,
rei possessor, Romanorū contubernium, pacis æter-
nae consacratio. Alter. Had. & Epictet. char. 233.
Rubrum aliquid ne suscipias. Pythag. symb. char. 1979.

S



ACERDOS solus ap-
pellatur Dei amator, so-
lus Deo effundere preces
nouit, qui propriam ani-
mam, quasi quoddam si-
mulachrum Dei ædificat.
Hieroc. char. 24.
Sacerdotem vt ait Plutarcus
cones in festis diebus p-
cedebant q. iubebat, vt ab
operibus homines desite-
rent. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 156.

Sacrificium est delibatio. Alter. Had. & Epictet. char. 233.
Sacrificandum non est sine farina, id est ut mundi sacri-
ficiemus, & mente candida. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ
symbola. char. 145.

Sacrificandum nudis pedibus, id est inter sacrificandum
mundanis curis relictis, & a scelerum inquinamentis
purgati rei diuinæ operam darent, alij mortuorum vi-
tam conspicere interpretantur. Lil. Greg. Gyr. in Pythagoræ
symbola. char. 149.

Sæpe quod fit si remouetur contrarium, & prohibentia
fit necessario quod patet, & in naturalibus, & in vo-
luntarijs. Auic. suffic. lib. 1. cap. 13. char. 20. col. 4.

Sæpe quod est in naturalibus est id quod debet esse sem-
per, nisi sit aliquod impediens. Auic. metaph. tract. 4.
cap. 2. char. 85. col. 3.

Sal apponendus, id est amicitia non est dirimenda, alij iu-
stitia seruandam interpretantur, alij ad affectiones
nostras, & modestiam pertinere aijunt: nam & pluri-
mus, & minimus respuitur, per salē sapientia, & pru-
dentia designatur: antiqui ad placandas Deos sal ap-
ponebant. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 120.

Sal à putrefactione omnia conseruat, ex purissimis enim
rebus aqua, scilicet, & mare constat tametsi ex omni
penè re salem chemici confieri tradunt. Lil. Greg.
Gyr. in Pythag. symb. char. 120.

Salem, & mensam non præterito, prouerbium est de ser-
uanda amicitia. Lil. Greg. Gyr. in Pyth. symb. ch. 120.
Salem ante alios cibos hospitibus apposuere antiqui. Lil.
Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 120.

Sal sumitur pro lepore, & faciet, pro acrimonia. Lil.
Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 122.

Salæ Aegyptij abstinerunt, adeo vt & pane salē condito
non vescerentur, & ebrios, & delyrantes oleo, & sale
perungere solebant antiqui. Lil. Greg. Gyr. in Pythag.
symb. char. 122.

Salvia hominis ieuni interficit animalia pugitiua. Auic.
de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 4.

Sanguis humanus vbi sparsus est locus lapidibus obruen-
dus est, id est discordiarum memoriam, ac bellorū pen-
itus abolendam, vel desideria a corde excludere de-
hemus, & offendam, q. ex eis cōtraximus humanè satis-
faciendo abscondere. Lil. Gre. Gyr. in Pyth. symb. c. 178.

Sanguinem sudat homo, aut quia eius sanguis multus est
in quantitate, aut quia est paucus, subtilis, & feruens.

Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Sanguis cum homo dormit coquertur ad inferiora, ita
vt si fundatur cutis hominis dormientis, non exit san-
guis, vt in vigilante: & hominum mulieres habent ma-
iore sanguinis quantitatem, quam mulieres ceterorum
animalium, & ideo habent menstrua, alia anima-
lia non, & sanguis virorum est exterius mulierum in-
terioris. Auic. de animalib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Sanguis senum est niger, spissus, & paucus. Auic. de ani-
malib. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Sanguis menstruus in muliere est materia, & ab aliis lo-
cis fit album, & viscosum, & discurret ad matrem, ex
cunis cursu delectatur matrix. Auicen. de animalibus,
lib. 9. cap. 3. char. 42. col. 1.

Sanguis omnis permutatus existens in matre, vocatur
menstruum quoconque modo sit inutatum in qualitate,
& quod dicitur sperma mulieris erit sanguis, &
æquuoce vocatur sperma, Auicen. de animalib. lib. 9.
cap. 3. char. 42. col. 2.

Sanguis est calidus, & humidus, naturalis est rubens bo-
ni odoris, & dulcis, innaturalis est, aut cum sit mixtio,
aut quia in se mutatur per calorem, & frigus, mixtio-
ne sit, aut cum humus extrinsecus intrat in ipso. Auicen.
de animalib. lib. 12. cap. 5. char. 46. col. 1.

Sani ægrotantes sunt qui aliena negotia curant. Alter.

Had. & Epictet. char. 231.

Sanitatem corporis ne neglexeris, sed mensuram cibo-

, potuque, & exercitationibus adhibe, mensuram vero

illam dico, quæ nullis te molestis afficiet. Pythagoræ

æra verba. char. 1979.

Sapientiam, & eruditioem, quarum possessio constan-
tor est ceteris rebus, parare sibi debet, iuvenis ad se-
nectatem. Biantis problem. char. 236.

Sapiens est qui necessitatibus accommodat, & rerum di-
vinarum conscius. Epictet. char. 216.

Sapientia studium verlatur in purgatione, & perfectio-

ne vitæ humanæ. Hieroc. char. 12.

Sapientia prima neque diminuta est, neq; completa, sed
super cōpleta, & disponens omnia in ipsa, & tunc non
sicut, quoniam apud illam sunt ideæ, & quæcumque facta
sunt in ipso, vita sunt. Auic. de intellig. cap. 1. ch. 64. c. 1.

Scientia cognitione demonstratione comparatur, quæ est
ratiocinatio ex evidenteribus propositionibus rite col-
locatis, quæ propositiones firmamenta rationum non
desiderent. Simp. in Epictet. char. 215.

Scientiarum partes sunt, aut speculatio de cōcipiendo eti-
quæ sunt cum hoc, quod habet in motu esse, & essen-
tiam, & pendet ex materijs propriarum specierū, aut
speculatio fm quod sunt separata ab iis in intellectu
tantū, aut fm quod sunt separata ab iis in esse, & in-
tellectu, prima est sciētia naturalis, secunda est discipli-
nabilis pura, & sciētia de numero, scilicet illa, quæ est
notior: nam cognitio de materia numeri, vt est nume-
rus non pertinet ad disciplinalem, pars tertia est sciētia
diuina. Auic. log. par. 1. cap. 2. col. 2.

Sciētæ naturalis subiectū est corpus sensibile, vt subiacet
mutationi, & in sciētia naturali quod inquiritur sunt
accidentia, q. ei accidūt, ex hoc quod tale est, & ea sunt
accidentia, quæ vocātur essentialia, & sunt coherentia,
quia ei coherent, ex eo quod est corpus sensibile, siue
sunt formæ, siue sunt accidentia, siue coniuncta ex illis.
Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 1.

Sciētæ aliæ sunt vniuersales, aliæ particulares. Auicen.
suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 1.

Sciētia omnis habet suum proprium subiectum, cuius
dispositiones inquirit ergo Deus nō est subiectū huius
sciētiae, q. qritur in ea. Auic. metaph. cap. 1. ch. 70. c. 2.

Sciētia tuta debet stabilire esse suum subiectum. Auicen.
metaph. cap. 1. char. 70. col. 2.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Scientia omnis inquisitio non est de principijs, sed de cōsequentibus principia. Auicen. metaph. tract. 1. cap. 2. char. 70. colum. 4.

Scientiarum omnium principia minus communia sunt in scientia communiori. Auicen. metaph. tract. 1. cap. 2. char. 71. col. 1.

Scientiae omnes communicant in una vtilitate, quæ est acquisitione perfectionis humanae animæ, in effectu præparantis eam ad futuram felicitatem. Auic. metaph. tract. 1. cap. 3. char. 71. col. 4.

Scito non multa ex ijs hominibus bonis fortunam affere. Pythagoræ aurea verba. char. 1979.

Sicutur unaquæque res duobus modis, uno, ut intelligatur tantum, vt cum nomen habeat quo appetetur, repræsentetur animo eius intentio, quamvis non sit veritas, vel falsitas, vt cum dicitur homo, altero modo vt cum in intellectu sit credulitas, vt cum dicitur, omnis albedo est accidentis. Auic. in log. par. 1. ch. 2. col. 3.

Scorpiones si intoxicant porcum, & porcus vadit ad aquam, moriuntur. Auicen. de animalib. lib. 8. capit. 2. char. 37. colum. 4.

Sedere non oportet in eligenice, id est habenda est ratio & que prætentis, & futuri victimæ: Picus senior expulit, id est rationalem partem, qua anima cuncta metitur, & examinat ne otiosa desidia remittendos amittamus, sed rationis exercitatione, ac regula dirigamus affectus, & excitemus: alij non esse de victimæ semper cogitandum. Ll. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 89.

Sedes non est abstergenda oleo, id est non esse abutendum rebus optimis, vel quod magis placet afferentioribus non est vtendum. Ll. Greg. Gyr. in Pythagoræ symbola. char. 166.

Scapitulum est id, quod est cum tempore, & non est in tempore, cuius esse est cum diurnitate totius temporis, & quod in diurnitate unum, & idem est, est sine omni permutatione absolute, & sine aliqua comparatione horæ post horam, id est semper. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 2.

Senatus est ornamentum vrbis, splendor ciuium. Alter. Hadr. & Epict. char. 233.

Senes ne constringaris aliquo humano vinculo, sed totus ad discessum intentus eris, & a naui ne recedas, ne quando vocatus deficias. Epict. char. 53.

Senes propter humorem, qui præualet in eis non membrantur ea, quæ vident. Auic. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. colum. 3.

Sensus est aliqua affectio. Auicen. de anima, par. 1. cap. 2. char. 3. colum. 2.

Sensus communis est vis ordinata in prima concavitate cerebri recipiens per se ipsam formas omnes, que imprimuntur quinque sensibus, & redduntur ei. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 2.

Sentire est recipere formam rei à materia nudam, ita ut informantur per eam sentiens. Auic. de anima, par. 2. cap. 2. char. 7. col. 1.

Sensus vis, & imaginatio in suis comprehensionibus particularium incipiunt primum ab imaginatione singulari, quæ magis habet similitudinem cum intellectu communi, donec veniat ad imaginationem personalem, quæ est individuum purum ex omni parte. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 3.

Sensus dispositio in secunda dispositione rationis, quod magis simile est communi, vt nouis in se ipso cognoscit, sed in tempore imaginatio acquirit per sensum individuum speciei, non sanguatum proprietate. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 3.

Sensus communis est vis cui redduntur omnia sensata. Auic. de anima, par. 4. cap. 1. char. 17. col. 2.

Sensus communis, imaginatio, & phantasia sunt quasi una virtus, & non diversificantur in subiecta, sed in forma: nam sensus cum sit sensus exteriores discer-

Ioannis Baptista Bernardi.

30

nunt aliquo modo, & iudicant phantasia, & imaginatio retinent. Auic. de anima, par. 4. cap. 1. ch. 17. col. 3. Sensus communis reddit virtuti formalis quasi ad reponendum quicquid reddunt ei sensus exteriores, & ipsa reponit, & aliquando virtus formalis reponit quædam quæ non sunt apprehensa sensu. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 1.

Sensus destruuntur aliquando apprehendendo sensibile difficile, vt visus splendore maximo, auditus maximo tonitruo. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 4.

Ssensus communis, & virtus formalis fiunt in prima parte cerebri spiritu replete ipsum ventriculum. Auic. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 3.

Sententiam optimam, vt aurigam tibi præpone. Pythagoræ aurea verba. char. 1979.

Sentiens omnis apprehendit suum sensatum, & priuationem sui sensati. Auicen. de anima, parte 2. cap. 2. char. 7. colum. 3.

Serpentes, & reliqua serpentia vivunt multo tempore absque nutrimento. Auicen. de animalib. lib. 8. cap. 1. char. 36. colum. 4.

Serpentes cum comedunt scorpiones, citius interficiunt. Auic. de animalib. lib. 8. cap. 2. char. 37. col. 4.

Sermones solum sunt, qui sunt veri: nam si solum rationalis substantia dignitatem ferunt, falsi non sunt sermones: nam nos ad malitiam, & falsitatem ferunt. Hieroc. char. 92.

Servire multos homines paucis lectulis absurdum est. Epict. sent. char. 221.

Seruus voluntate, & studio nemo liber est, malum vinculum est, vt fortuna corporis, sic animi vitium: nam corpore solitus, vincetus animo seruus est, contra solitus animo, vincitus corpore liber est. Epictet. sentent. char. 229.

Seruit tot habendi quot ad usum rei familiaris accommodati sunt, & ad necessaria apti, & opere exigatur tum diligentes, tum tolerabiles: nam plerique dominorum sunt hostes. Simp. in Epict. char. 179.

Siecius est constrictio materiei; & aut ita est, vt partes sint in ultimo continuacionis aliarum partium cum alijs. Auicen. de coelo, & mundo, capit. 16. char. 42. column. 2.

Siecius in corpore est capillus, deinde os, & cartilago, ligamentum post membra, & venæ non pulsatiles, & post pulsatiles, & nervi facientes ad motum post cor, post nervi sensuum, deinde cutis. Auicen. de animalib. lib. 12. cap. 2. char. 45. col. 2.

Silentium majori ex parte, & tecum, & cum eris in hominum congressum serues, aut dico necessaria, & cum paucis. Epict. char. 172.

Silentium seruare debemus, & si pluribus verbis opus est, non verba faciemus de gladiatoriis, de ludis circensis, de pugilibus, de cibis, aut potibus, nec de hominibus comparando, siue vituperando, siue laudando, sed tradit tales sermones familiares ad res grauiores, sed si sunt ibi homines, qui aliud vitæ institutum sequuntur taceto. Epict. char. 172.

Silentium seruare oportet, id est lingua compescenda, alij id pertinere ad sacrificandi consuetudinem interpretantur. Ll. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 158.

Silentio solum Deum, quem Aegyptij colebant, qui rerum omnia auctor est. Ll. Gre. Gyr. in Pyth. symb. c. 159.

Silentium Pythagoræ discipuli quinquennio seruabant, alij triennio, sed biennio minus nulli. Ll. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 159.

Similitudine omnia solent ad inuicem coniungi dissimilitudine, & si propinquæ sunt disiunguntur. Hieroc. char. 186.

Simplicia prius cognoscenda, quam composita: nam ex simplicium cognitione pendet compositorum cognitione. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 1.

Simplicium

destructionis potentia, quæ sunt in materia, est in substantia, quam habet materia, non in eorum substantia. Auicen. de anima, parte 5. capit. 5. char. 25. colum. 1.

Simplicitas non constituit esse elementorum, sed perficit eorum naturam, in quantum est simplex. Auicen. metaph. tract. 8. cap. 2. char. 98. col. 2.

Simulachrum plusquam unum videtur in aqua mota, quia angulus qui habetur inter lineam visus directi in aqua, & linea Solis directam in aqua, penes quem angulum consistit nostrum videre, non remanet unus, & propter commotionem multiplicatur. Auicen. de anima, par. 3. cap. 8. char. 16. col. 3.

Simulatio non deceat bonum virum. Simplic. in Epict. char. 85.

Singularia designata si comparantur ad res speciales, quantum ad intellectum singulare non sunt nec posteriora, nec priora, nisi interuererit vis sensibilis interior, quia tunc singulare erunt notiora, quam universalia: singulare enim depinguntur in vi sensibili interior, & post ex illis intellectus abstrahit communates, & diuersitates, & naturas communum specialem, & cum comparauerimus ea, quantum ad natum, communia specialia erunt notiora quamvis initium abstractionis eorum est a singularibus designatis. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. col. 3.

Singulare vagum duplex aliud est, quando formatur in sensu de singulari eminus apparenti, aliud quando imaginatur, quod est corpus absque apprehensione, animalitatis, vel humanitatis. Auic. suffic. lib. 1. cap. 1. char. 13. colum. 4.

Singularia cuiuslibet speciei non sunt diuersa in intellectu essentia, sunt unum in eo, sed debent esse diuersa accidentibus. Auicen. metaphysic. tract. 1. cap. 8. char. 74. colum. 1.

Singulare non habet diffinitionem, quamvis composta habent aliquam diffinitionem. Auicen. metaphysic. tract. 5. cap. 5. char. 90. col. 1.

Sitis est desiderium humidi, & frigidii. Auicen. de anima, par. 2. cap. 3. char. 7. col. 4.

Solem versus ne mingas. Pythag. symb. char. 1979.

Solem versus ne loquaris. Pythag. symb. char. 1979.

Sol est splendor orbis, qui tollit, & ponit diem, per quem scire nobis cursum horarum datur. Altercat. Hadr. & Epictet. char. 233.

Sol quia est nobis propinquior, & velocioris motus, ideo maiorem calorem ab eo sentimus. Auicen. de coelo, & mundo, cap. 14. char. 42. col. 1.

Solitudo est status eius, qui adiumentis caret, non quod sit solus, est autem in solitudine homo etiam si in media Roma esset modo caret adiumentis a qua liberatur consuetudine hominis fidelis, verecundi, & virilis, sed qui pacem internam habet non sentit solitudinem. Arr. Epict. lib. 3. cap. 13. char. 277.

Somnus est mortis imago. Altercat. Hadria. & Epictet. char. 233.

Somniantes somniant quæ sunt propria somnianti, & ad ipsum pertinent, vel ad suos, vel ad suam terram, vel ad suam ciuitatem, vel ad suum clima. Auicen. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 4.

Somnia naturalia sunt quæ veniunt ex virtutum humorum temperantia cum spiritu virtutem formalem, & imaginatiuam generante, & aliquando repræsentat id, quod est in corpore, & quod est illi accidentis. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 4.

Somnia omnia non sunt vera, nec de ipsis est multum curandum: non enim virtus imaginativa semper repræsentat quod emanat a coelestibus. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 18. col. 4.

Somnia, quæ fiunt in mane magis vera sunt, quia cogitationes hac hora quiescent, & motus humorum sunt

finiti, & seruitum imaginatiuæ est tunc melius, quod animæ præsta. Auicen. de anima, parte 4. capit. 2. char. 19. colum. 1.

Somnia mendacis, malitiosi, ebrij, infirmi, tristis, & in quo præualet mala complexio; aut solicitude, nec alia nisi videntur in mane non sunt vera. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 19. col. 1.

Somniorum verorum homines sunt, qui magis temperatæ sunt complexionis, & qui siccæ est complexionis, & si non bene retineat, tamen bene recipit, qui humidæ cito recipit, & cito amittit, calidæ est agilis in suis motibus, & frigidæ est piger, & ex his ille est verior qui solet verum dicere. Auicen. de anima, parte 4. cap. 2. char. 19. col. 1.

Somnium Regis Herculis non scientes interpretes interpretari ille dormiendo in alio somnio intellexit interpretationem. Auicen. de anima, parte 4. cap. 2. char. 19. colum. 3.

Somnus est priuatio vigilæ in quo anima ab exterioribus cōuertitur ad interiora, aut propter lassitudinem, quæ contingit exterioribus, aut propter lassitudinem, quæ venit ex illis, quia instrumenta non sunt illi obedientia. Auic. de anima, par. 4. cap. 2. char. 19. col. 1.

Sonus non est aliquid stabilis essentia, nec habet fixum esse, vt possit stabiliri esse eius. Auic. de anima, par. 2. cap. 6. char. 9. col. 1.

Sonus est quod accidit ex scissione, & percussione, scissio est cum partis inter se separatur, percussio fit cum duo corpora se inuicem percutiuntur, sed ex omni percussione non oritur sonus, vt si corpora mollia percutiuntur non sentitur sonus, & sic de scissione. Auic. de anima, par. 2. cap. 6. char. 9. col. 2.

Sonus accidit ex commotione molis corporis impetuosi constricti, inter duo corpora contraria sibi resistentia, secundum quod sic est, & sicut aqua, & aer.

Auic. de anima, par. 2. cap. 6. char. 9. col. 4.

Sonus, & vigilia, ægritudo, & sanitas sunt corporis dispositiones, quorum principia in ipso sunt, sed non habet ea corpus, nisi ex hoc quod est habens animam. Auic. de anima, par. 4. cap. 4. char. 20. col. 3.

Spatum infinitum esse impossibile est. Auicen. metaphysic. tract. 7. cap. 2. char. 96. col. 1.

Speculativa doctrina omnis habet subiectum, & non trahit nisi de dispositionibus eius, & accidentibus, & vnius doctrinæ est trahere de subiecto, & alterius de eius accidentibus. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 2.

Speculum non inspicere ad lucernam debemus, id est non ad mentitam lucem conscientiam, sed ad solarem, & diuinam lucem contemplandum. Ll. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 160.

Sperra quoique generatur animal, accidentum ei multæ generationes, quas cōtinuant permutationes secundum qualitatem, & quantitatem, & sperma non cessat permutari paulatim, cum sit adhuc sperma, quousq; perueniat ad terminum quo denudetur a forma spermali, & vertatur in coagulatum sic, vt convertatur in dura, deinde in ossa, & alia. Auicen. sufficient. libro 2. cap. 3. char. 26. colum. 1.

Sperra fit ex sanguine bono, & decocto decoctione bona, & completa. Auic. de animal. lib. 3. c. 3. c. 32. col. 1.

Sperra quando exit de corpore hominis multum discoloratur, & debilitatur suum corpus magis quam si quadrages exiret de suo corpore sanguis tantus, quia sperma est res habilitata ad transfundendum in membra, & cum exit aufertur naturale nutrimentum membris. Auic. de animal. lib. 3. cap. 3. char. 32. col. 1.

Sperra omne animal habens, sanguinem habet, & est viscosum animalium habentium pilos, & si descendit ad fundum aquæ habet virtutem generatiuam, & nigrorum est album. Auicen. de animalibus, libro 3. cap. 3. char. 32. col. 2.

H 2 Sperma

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Sperma si non exit per quinque dies bene retentum est, & si inungatur vulua cum liquida pice, aut olibano, & cerusa delolutis in oleo claudetur facilius orificiu[m] matricis, quod fieri debet aliquantulum post tempus imprægnationis, ne si statim fieret damnificaretur sperma. Auicen. de animalibus, libro 9. capit. 1. char. 40. colum. 4.

Sperma quod est spissum melius est, & quod est subtile, & filosum, generat fœminas. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 1. char. 40. col. 4.

Sperma plus abundat in hominibus, quam in alijs animalibus æqualibus sibi corpore, & albi non multum, pingues, & macri plus abundant in spermate, quam nigri, & fusi, quia in illis abundant multa humiditas, quæ est materia spermatis, & mulieres albae sunt magis sperma viri, quam alia. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 1. char. 40. col. 4.

Sperma siue viri, siue mulierum est sanguis mutatus, & sperma viri, & sperma mulieris æquiuocantur in nomine spermatis. Auicen. de animalibus, lib. 9. cap. 1. char. 41. colum. 1.

Sperma mulieris nō habet in se virtutem generatiuam, sed potestatem tantum, vt in ea fiat generatio. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 3. char. 42. col. 1.

Sperma non dicitur, nisi quod exit cum delectatione a testiculis cum impulsione forti, & humiditas quæ exit a mulieribus non est sperma. Auic. de animalib. lib. 9. cap. 3. char. 42. col. 2.

Spermatis electio omnis non inducit debilitatem, al. cum sperma est superfluum, confortat. Auic. de animalib. lib. 10. cap. 1. char. 44. col. 3.

Sperma est superfluitas digestionis vltimæ, & albescit, propter fortitudinem digestionis, & cum sit cum nimio conamine exit sanguinolentum. Auicen. de animalib. lib. 15. cap. 3. char. 60. col. 3.

Sperma mouetur ad generandum creaturam, non per causam extrinsecam, sed sua natura propria. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 1. char. 61. col. 1.

Sperma non est pars membrorum, sed spiritus principium transcendentis ad membra, & operatur illa. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 1. char. 61. col. 3.

Sperma licet habeat virtutem motuam, nō tamen operari potest sine extrinseco, materia conuenienti, & circumstanti. Auicen. de animalibus, lib. 16. cap. 1. char. 61. colum. 3.

Sperma maris aliquando operatur totum, & aliquando pars illius, & sola pars vadit ad matricem si est parua aliquando non operatur. Auicen. de animalib. lib. 16. cap. 1. char. 61. col. 3.

Sperma venit a medulla, quia in oculis accidit in coitu, quod profundantur, & sentitur euacuari cerebrum, & a corde, quia in tempore coitus festinat attractio anhelitus. Auicen. de animalibus, libro 16. capit. 2. char. 61. colum. 4.

Spermatis complexionem caloris sequatur, quia puer non habens ad huc calorem completum, & senex a quo diminuitur calor faciunt fœminas, vt in pluribus, & medijs musculis. Auicen. de animalib. lib. 16. cap. 1. char. 63. col. 1.

Sperma est quædam superfluitas cibi non per corruptiōnem, aut per liquefactionem, & non est superfluitas primæ digestionis, neque secundæ, phlegma, coitum, & cholera sunt huiusmodi, sed est superfluitas vltimæ digestionis. Auicen. de animalibus, libr. 16. cap. 2. ch. r. 60. col. 3.

Spes est suavis hominibus. Biantis problem. char. 236.

Spes moderandi: nam nec natus vna anchora, nec vitam vna spe nisi debet, & pedibus, & votis ea perambulanda sunt, quæ fieri possunt. Epictet. sententiae, chart. 224.

Spes est vigilanti somnus, expectanti dubius euentus.

Altercat. Hadria. & Epictet. char. 231.

Spes est imaginatio alicuius rei cum affirmatione, vel opinione quod erit. Auicen. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. colum. 3.

Speciei nomen logicum est secundum duas intentiones, vna communior, quam dicunt referri ad genus, & definiunt dicentes, quod sub genere posita est, alia magis propria quam definiunt secundum aliquem respectum, vt species specialissima, sed inter hos duos actus est differentia cum tantum secundum priam intentionem refertur ad genus, sed secundum secundam intentionem non refertur ad ipsum, secundum primū modum intentio speciei non est vt genus, secundum intentionem speciei, iuxta secundum modum constitutus illam. Auic. log. par. 1. cap. 7. col. 1.

Species specialissima est, quæ prædicatur de pluribus differentibus numero tantum in quid, quæ limitatio ab Auicenna inuenta fuit. Auicen. logic. parte prima, char. 7. colum. 3.

Species est id de quo prædicatur genus in quid. Auicen. log. par. 1. char. 7. col. 4.

Species est quæ posita est sub genere, quod intelligentum est quod id quod est superioris contentum sit in eius significatione. Auicen. logica, parte prima, char. 7. colum. 4.

Species tertia prouenit cum multæ naturæ diuersæ conueniunt, vt ex ternario, & binario sit quinquerarius tertia species ab illis. Auicen. logica, parte secunda, char. 11. colum. 2.

Species est natura prædicata in esse, & in intellectu utræque similiter, videlicet cum terminatum fuerit esse generis per illa, quæ terminant ipsum erit in effectu, & non erit opus ponii, nisi signatum tantum. Auicen. metaph. tract. 5. cap. 4. char. 89. col. 1.

Species omnis discrepat ab alijs sibi conuenientibus in genere per differentiam, & ipsa differentia est quædam intentio, quæ est, aut communior ex prædicatis, aut contenta sub aliquo, quod est communius ex prædicatis. Auic. metaph. tract. 5. cap. 6. char. 90. col. 2.

Sphinx hominibus proponebat quædam ambagibus similia, quæ qui intellexerat manebat incolumis, qui non affecitus erat a sphinge occidebatur, sphinx est hominibus amentia. Cebetis Tabula. char. 44.

Spiritus, qui est in corde passionis sunt gaudium, timor, dolor, & ira. Auicen. de anima, parte quarta, capit. 5. char. 21. colum. 1.

Spiritus qui est in corde, cum fuerit multus, & multa materia, ex qua sit proximus continuate, & quod temperatae complexionis in tenuitate, & spissitudine, & lux eius fuerit risplendens, erit aptissimus gaudio. Auicen. de anima, parte quarta, capit. 5. char. 21. colum. 2.

Spiritus est vehiculum virtutum animalium corporalium, & est corpus subtile spirituale diffusum in concavitatibus. Auicen. de anima, parte quinta, capit. 8. char. 28. colum. 1.

Spiritus complexio perficitur in cerebro, qui est aptus ad vehiculum virtutis sensus, & motus ad corpora ad hoc, vt sint apta ad exercendum suas actiones. Auicenna de anima, parte quinta, capit. 8. char. 28. colum. 1.

Spiritus est primum quod generatur in tela, quæ circundat semen in matrice, qui spiritus est fundatum virtutum animalium, & quia radix huius spiritus est id quod cecidit in matrem inuolutum cum spermate, tunc non est remotum quin sperma, secundum se totum sit locus primus spiritus, vel quod sit in eo locus propter spiritum, in quo spiritus ipse adunatur, & ab eo postea dividatur, & locus spiritus erit cor, & erit clausura virtutis informatiæ. Auicen. de animalib. lib. 9. cap. 4. char. 42. col. 3.

Spiritus

Ioannis Baptistæ Bernardi.

31

Spiritus est primum sensibile. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 6. char. 46. col. 3.

Splen non est membrum essentiale, quia multa anima- lia carent eo. Auicen. de animalibus, libr. 13. capit. 5. char. 53. colum. 4.

Stateram ne transiliat. Pythagoræ symbola. char. 1979.

Stella sunt litora gubernatorum. Altercat. Hadria. & Epictet. char. 233.

Stellæ & si conueniunt in calefaciendo, & splendendo tamen non sunt ignæ naturæ. Auicen. de cœlo, & mundo, cap. 13. char. 41. col. 2.

Stellæ sunt de natura corporis in quo reuoluuntur, & de natura earum splendor sit. Auicen. de cœlo, & mundo, cap. 13. char. 41. col. 2.

Stellæ non habent motum differentem a cœli, namque mouentur ab Oriente in Occidentem, vt cœli motu veloci, ab Occidente vero in Orientem motu tardio vt cœli. Auicen. de cœlo, & mundo, cap. 14. char. 41. colum. 3.

Stellæ inter se differunt quantitate splendoris. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 14. char. 41. col. 4.

Stellarum lumen ad nos pertingit, cœli vero lumen non peruenit ad nos, ideo a cœlo non percipimus cœlarem, sed à stellis. Auic. de cœlo, & mundo, cap. 14. char. 42. colum. 2.

Sterilitas oritur cum sperma est multum aquosum, & sperma mulieris non recipit operationem ab illo, sed corruptitur, cum recedit ab æqualitate, & complexio matricis est mala, aut eius orificium oppilatum, aut instrumenta spermatis erunt læsa, aut vt complexio, aut instrumentalis. Auic. de animalib. lib. 16. cap. 2. char. 61. col. 4.

Sterilitas fit propter complexionem diuorum spermatum, & propter matricem, cum mulier est masculina, & non curat luxuriare, & matrix non est conueniens ad recipiendum, & propter virginem hominis cum non emittit sperma recte, aut instrumentum sit arctum, & non potest completere electionem, aut magnum, & non inuolui in membrana, & si vir est effeminatus qui facit sperma aquosum, si ponatur in aqua, & supernat. Auicen. de animalib. libr. 16. cap. 2. char. 61. col. 4.

Stoica doctrina innititur fundamento naturæ humanæ, quæ posita est in ratione, & mente, quæque corpore, vt artifex instrumento quopiam vtatur. Simp. in process. Epict. char. 4.

Stomachi orificium est amplius, & durius in membra na, quam orificium inferius, & est vnu sanniculus concavus cooperiens linguam, & os interius isophagi, & iuuat attractionem in concavitate, & maxime in eleuando epiglotim, cum debet transire bolus, & isophagus est de substantia stomachi, sed non cum intensa sit, sed res continuata cum illa, & stomachus in astensiū est pyramidalis, versus diaphragma ampliatur, & rotundus est vt facilis applicetur dorso, & est diuarum tunicarum, quarum interior est filorum longorum propter attractionem, & exteriora in circuitu propter expulsionem, & cum illa immiscetur quædam fila, quæ iuuant retentionem, & fundus, & carnosius, vt sit calidum, & orificium neruosum, vt sit sentiens, & decoquit calore naturali, & calore exteriorum, vt epate, & splene, epar in dextro, & in alto splen in imo, & sinistro, & additur zirbus, qui est se posus, vt foueat calorem quem retinet propter suam viscositatem grossam, & super zirbum est membrana, & post mirach, & post musculi ventris, & ligamenta, & sepum, & à posteriori dorsum: mirach iuuat ad ejiciendum sterlus, & vesicam ad ejiciendum vrinam, & ventositates grossas intestinorum, & ad ejiciendam creaturam. Auicen. de animalib. lib. 13. cap. 15. char. 52. colum. 1.

Substantia accedit accidentis, & constituit per eam, accidenti vero non accedit substantia, sic vt ipsa constituatur in illo. Auicen. metaphysic. tract. 3. cap. 3. char. 79. colum. 2.

H 3

Substantia

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Substantia est cui prius datur sua diffinitio, & vere, cetera non diffiniuntur, nisi per substantiam. Auic. metaph. tract. 5. cap. 5. char. 89. col. 4.

Sufficiens est id cui est vere beatum aliquid, per quod est acquisitum ei complementum sui in se ipso. Auic. metaph. tract. 4. cap. 3. char. 86. col. 2.

Supercilia data sunt propter defensionem oculorum a puluere, si sunt secundum lineam rectam significant foemimum, si descendunt per incuruationem à parte nasi significat acutum, & quando incuruantur ad lachrymale filum significat ioculatorem, & lachrymale domesticum parum significat astutum, & si ibi habet multam carnem est malus, & astutus, & quando habet supercilia dependentia est inuidus oculi mediores bonum, & purum in tuncante, est in se ad anterius stultum profundi subtilem oculos tenens diu aperios inuercendum, tremulos, leuem. Auic. de animal. lib. 1. char. 29. col. 4.

Super modium ne sedeads. Pythag. symb. char. 1979.

Syllogismi hypothetici partim sunt disiuncti, partim complexi, disiuncti cum est alterum, alterum esse non potest, & cum alterum non est, est alterum, ut aut dies est, aut nox est, at qui nox est, ergo dies non est, sic cum alterum statitur, alterum tollitur, alterius negatione, alterum affirmatur, ut at qui dies non est ergo nox, & illud est disiunctum, in quo particula haec, aut posita est, copulatum est cum duobus ita complexis, ut alterum antecedat, alterum subsequatur affirmationem antecedentis sequatur consequens, & negatione consequentis tollitur antecedens, ut si dies est, nox non est, at qui nox est, non ergo dies. Simp. in Epict. char. 193.

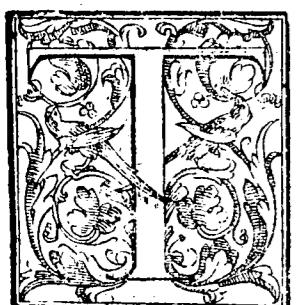
Symbolum plura significat: nam & collatio illa est, qua plures in unum quid conferunt ad celebranda conuicia, significat etiam ipsum interdum conuicium, dicitur etiam signum, quod vel epistolis, vel vasis imprimitur, ne resignentur à quibus non oportet, significat & bellicum signum, & tessaram, quo in bello uti consueimus, aliquando indicium, quo aliquid cognoscimus, & anulum nuptiarum, numisma ut sit indicium principis, vel ciuitatis, & ethymologiam, seu argumentum, & vaticinium, & augurium; ita ut Graeci ita difiniunt, ut sit quo aliquid coniectamus, & cognoscimus. Lil. Greg. Gyr. in præfat. Pythag. symb. char. 81.

Symbolum positione fit, naturale est, & in hoc differunt. Lil. Greg. Gyr. in præfat. Pythag. symb. hola. char. 82.

Symbolorum proprium est ut meandris obscurisque sentiarum inuolucris inuoluantur, ut cum grauitate, & breuitate quadam plurimum sensus sub his intellegatur. Lil. Greg. Gyr. in præfat. Pythag. symb. char. 83.

Symbolorum pleraque prouerbiorum naturam habent. Lil. Greg. Gyr. in præfat. Pythag. symb. char. 84.

T



A C T V S est vis ordinata in neruis cutis totius corporis, & eius carnis ad apprehendendum id, quod tangit illum, & afficit contrarietatem permutantem complexionem, & affectionem corporis. Auicen. de anima, par. 1. cap. 5. char. 5. col. 1.

Tactus est primus sensuum, propter quem animal est animal. Auic. de anima, par. 2. cap. 3. char. 7. col. 4.

Tactus differt ab alijs sensibus, quia aliorum sensuum quidam sunt, qui non habent nec voluptatem, nec dolorum, & quidam dolent, & delectantur, medianibus alijs sensibus. Auic. de anima, par. 2. cap. 3. char. 8. c. 1.

Tactus habet instrumentum naturale, quod est caro nervosa, ex quo sentit, aut caro, & nervus sentit ex tactus, quamvis non sit ibi medium aliquo modo. Auic. de anima, par. 2. cap. 3. char. 8. col. 2.

Tactus sensus conseruat corpus ab accidentibus, quae multum nocent, si consistenter in aliquo membrorum, cui accideret, ideo oportet, ut totum corpus ponatur sentiens per tactum. Auicen. de anima, par. 2. cap. 3. char. 8. col. 2.

Tactus excellentior est in homine, quia complexio eius est vicinior æqualitati. Auicen. de anima, par. 2. cap. 3. char. 8. col. 3.

Tactus apprehendit magnitudinem, numerum, figuram, situm, motum, & quietem, mediante duritate, & mollescitatem, in plerisque fit aliquando mediante calore, & frigiditate. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 17. col. 2.

Tactus fit a nervis cerebri, & musculis diffusis per totum corpus, & plures nervi ad sentiendum natvuntur à prima parte cerebri. Auicen. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 3.

Tanguntur calor, & frigiditas, humiditas, siccitas, asperitas, lenitas, grauitas, leuitas, & durities, & mollities, viscositas, & solubilitas superaditas sublequuntur, sed præter has sentiuntur solutio continui, & voluptates. Auic. de anima, par. 2. cap. 3. char. 7. col. 4.

Te ipsum maxime omnium verere. Pythagoræ aurea verba. char. 1978.

Temperantia in homine octo fit modis, aut secundum speciem, ut homo est temperatus respectu equi, & ita dicitur temperatus non in collatione sui modi, sed ad alterum modum in illa specie, ut foemina respectu maris, aut secundum collationem ad suum modum, ut foemina respectu foeminarum, aut in uno modo respectu alterius in eodem modo, & in eadem specie, & dicitur temperatum respectu sui secundum diuersum tempus. Auicen. de animalibus, libro 12. cap. 1. char. 45. col. 1.

Templum ex itinere præter propositum non est ingrediendum, id est non licet rebus prophani sacra commiscere. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 156.

Templa ingredienda per dexteram, per sinistram egredendum, dextera ut imparis numeri, sinistra paris. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. char. 174.

Tempus est sapientissimum inuenit enim omnia. Thales problem. char. 234.

Tempus non percipit, qui non percipit motum, homini enim infirmo, vel dolenti elongatur tempus voluptuo- so vero abbreviatur. Auicen. sufficient. lib. 2. cap. 10. char. 33. col. 2.

Temporis vnaquaque pars tempus est. Auic. suffic. lib. 2. cap. 10. char. 33. col. 3.

Tempus est numerus motus, cum alicuius fuerit motus per prius, & posterius non tempore, sed transitu, & est etiam quod per se ipsum est mensura omnis eius, quod ex se ipso habet prius, & posterius, & cuius posterius non est cum priore ipsius. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 11. char. 34. col. 1.

Tempus habet esse in materia mediante motu: nam si non esset motus, & mutatio non esset tempus, non enim esset ante, & post: ergo tempus non habet esse, nisi fuerit renouatio dispositionis in qua oportet, ut semper eat. Auic. suffic. lib. 2. cap. 11. char. 34. col. 2.

Tempus non habet esse in actu in instanti comparatione sui, sed in potentia propinquæ effectu, hoc est quod contingit, ut in tempore fiat instans semper, aut auctu alicuius ponens, aut ut motus perueniat ad ipsum, & faciat illud distinctionem communem inuisibilem, ut principium ascendendi in Oriente, & descendendi in Occidente, aut aliud simile. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 34. col. 3.

Tempus mensurat motum, quia facit eum habere mensuram,

Ioannis Baptistæ Bernardi.

32

suram, & quia sua quantitate ostendit quantitatē suā mensurā. Auic. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 35. col. 2.

Tempus numeratur à motu, quia facit numerum temporis, quo est prius, & posterius, ut & motus à tempore numeratur, cum sit numerus motus. Auic. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 35. col. 2.

Tempus fit ab instanti cum procedit in cursu in prioritate, & posterioritate motus, alioqui si non esset instans non numeraretur tempus. Auicen. sufficient. lib. 2. cap. 12. char. 35. col. 2.

Tempus numeratur etiam à priori, & posteriori, ut sunt eius partes, & acquirunt partem propter esse instantis, & postquam ante, & post sunt temporis partes, & omnis pars potest diuidi, ut lineæ partes; tunc vñitas magis conuenit instanti, & numerare magis conuenit vñitati: nam instans numerat, ut & punctum, & non diuiditur. Auic. suffic. lib. 2. cap. 12. char. 35. col. 2.

Tempus inesse debilius est quād motus, quia & si tempus non fit relatiuum, relatio tamen concomitatur illud, sed falsum est dicere ipsum nullo modo habere esse. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 35. col. 3.

Tempus non habere esse, aut dicitur quād non habeat esse in instanti absolute, aut quod non sit in instanti, quod modo est: nos concedimus quod tempus non habet esse hoc modo, nisi in anima, & in intellectu, sed esse absolute, quod est oppositum ad non esse absolute, hoc est verum esse, quād si hoc esse non fuerit verum, eius negatio erit vera. Auicen. suffic. libr. 2. cap. 13. char. 35. col. 3.

Temporis continuationis motus causa est continuatio motus, ut est continuatio motus, & hoc non est, nisi continuatio spatij collata motui, ita ut non sit ibi quies, & haec continuatio non est causa, qua tempus fit continuum, sed est causa vñitatis temporis. Auicen. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 1.

Temporis causam ponimus continuationem spatij non absolute, sed ut est motui, & per illam motus est continuus, tempus enim est res accidentalis motui, & res quæ concordit motum, & mensuratur per ipsum. Auic. suffic. lib. 2. cap. 13. char. 36. col. 1.

Tempus est accidens, & pender ex motu. Auic. metaph. tract. 3. cap. 4. char. 80. col. 1.

Tentacionum dolores vtiles sunt nobis, siue volentibus, siue inuitis. Arr. Epict. lib. 3. cap. 25. char. 34.

Ternarius in quantum habet principium, medium, & finem, perfectus est. Auicen. metaphysic. tract. 4. cap. 3. char. 86. col. 2.

Terra est horreum Cereris, cellarium vitæ. Alterc. Had. & Epict. char. 232.

Turpe nihil committas, nec coram alijs, neque tecum. Pythag. aurea verba. char. 1978.

Turpe quod est semper fugiendum est, nec vñquam circunstantijs eligendum est. Hieroc. char. 55.

motione abstinet, & post discessum ne multum de ijs, quæ ibi acciderunt disputa, cum nihil ad tui correctionem faciant. Epict. char. 184.

Timemus eos, qui nobis nocent, aut commoda nostra interuerunt. Simp. in Epict. char. 28.

Timor est oppositus spei, ad modum contradictionis. Auic. de anima, par. 4. cap. 3. char. 19. col. 3.

Timor est passio per quam aliquis putat aliquid futurum sibi nocitum. Auicen. de anima, parte 5. capit. 1. char. 22. colum. 3.

Totum separatur a quounque eo a quo separantur ea ex quibus aliquid componitur. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 2.

Totum numeratur partibus suis, & vnaquaque pars est de essentia eius, vniuersale non numeratur partibus suis, nec partes sunt de essentia eius. Auicen. metaph. tract. 5. cap. 2. char. 87. col. 4.

Totum ex hoc quod est totum non est, nisi in his rebus. Auic. metaph. tract. 5. cap. 2. char. 87. col. 4.

Totius natura non constituit partes, quæ sunt in illo, sed ipsum constituit ex illis, natura vero vniuersalis constituit partes, quæ sunt in illo. Auicen. metaph. tract. 5. cap. 2. char. 87. col. 4.

Totum non est totum vñicuque parti per se, vniuersale vero etiam si esset prædicaretur tamē de omni particulari, & eius partes, & omnes sunt finitæ; totius autem infinitæ sunt, & totum requirit, ut omnes partes sunt præsentes. Auicen. metaphys. tract. 5. cap. 2. char. 87. colum. 4.

Trachea dicit aerem ad cor, & pulmonem, & caput eius est epiglottis, & sunt instrumenta inspirationis. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 1. char. 50. col. 4.

Tragoedia nil aliud est, quam perturbationes hominum externas res admirantium, tali versuum genere demonstratæ. Arr. Epict. lib. 1. cap. 4. char. 22.

Transitus est stans in unoquoque instanti illius temporis creatis cum eo. Auic. suffic. lib. 2. cap. 1. char. 23. col. 3.

Tristitia, & iracundiam pertinacia animæ parit sanguis grossus, turbidus, distemperatus in calore. Auic. de anima, par. 4. cap. 6. char. 22. col. 1.

Trinitas perfectissima est inter cetera colenda. Lil. Gre. Gyr. in Pythag. symb. char. 163.

Trutina iustior prouerbium est, quod de probissimis viris dicitur. Lil. Greg. Gyr. in Pythag. symb. char. 86.

Tuba, quid est? belli incitamen, castri signum, arenæ admonitio, scenæ commissio, funeris deploratio. Alterc. Had. & Epict. char. 232.

V

A C C A viuit usque ad quindecim annos, gerunt ventrena per nouem menses, & aliquando decem, & qui prius nascitur est debilior, & utriusque partus est quinque annorum: paucia, & quies, auget vaccæ vitam, cum parit vber eius est lacte plenum, quia statim natus filius laetat. Auic. de animalib. lib. 7. cap. 1. char. 36. col. 2.

Vaccæ impinguantur ex omni re ventosa, sicut orobafis, & ordeo, & earum cornua si inunguntur cera molli redduntur mollia, & cum oleo, aut pice, aut medulla cornua aufertur ab eis dolor, qui accedit pedibus ex itinere, & quando rescinditur ab eis luxuria, crescent multum, appetunt potum aquæ claræ. Auicen.

cen.

cen.

Seminarij totius Philosophiae Appendix

cen.de animalibus, libro 8. capit. 1. char. 36. colum. 4. Vates consulendi in his rebus, quorum exitus nobis incerti sunt ante rem peractam. Epict. char. 167.

Vates non sunt percutiendi de ipsis, quae ratio præscribit, & constat, quid agendum. Epict. char. 167.

Vate non est opus in his, quae in nostra potestate sunt, & in ipsis, quae non sunt in nostra potestate, ea nec appetenda, nec declinanda sunt, ergo ad vatem, nec appetitionem, nec declinationem afferendam esse constat. Epict. char. 167.

Venæ dues nascuntur ab epate, una à parte sima, quae attrahit, & defert nutrimentum, alia a gibbo, & est vena conica, quae defert nutrimentum ad membra. Auic. de animalib. lib. 13. cap. 7. char. 52. col. 4.

Veneræ ante nuptias fugienda, si attigeris ea legitime, vtendum, neque tamen iniquus sis ipsis, qui illa vntuntur, nec eos arguas, neque patim iactes te illa non vti. Epict. char. 180.

Veneræ res, & cibus quamvis naturalis, & violentus, si recte assuefiat sine vi acquiescit. Simplic. in Epict. char. 181.

Ventis flantibus æquaora adora. Pythagoræ symbola. char. 1979.

Venus cur nuda pingitur? Nuda Venus pieta est, nudus pinguntur Amores; Quis hæc nudæ placent nudos dimittat oportet. Altercat. Hadr. & Epict. char. 233.

Venus Vulcano nupta est, quia Amor ardore incenditur. Alter. Had. & Epict. char. 233.

Venus straba est, quia praus amor. Altercat. Hadr. & Epict. char. 233.

Verbis mitibus cede, & operibus vtilibus. Pythagoræ aurea verba. char. 1978.

Verbum, aut est complexum, aut incomplexum, complexum autem est in quo inuenitur pars significativa intellectus, qui est pars intellectus significati à tota significacione essentiali, vt homo scriptor, incomplexum est cuius pars non significat partem intellectus totius significacione essentiali, vt hoc verbum homo. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 2.

Verbi incomplexi pars, vt astu pars est eius verbi nihil significat, at in potentia forte aliquid significare poterit. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 3.

Verbum est, aut complexum, aut incomplexum, & incomplexum, aut particulare, aut vniuersale, & tractatio de incomplexis præcedere debet tractationem complexorum: & animus occupatus non debet circa tractationem horum verborum singularium, quia infinita sunt, & si essent finita, vt particularia non inseruissent sapientia, sed circa voces vniuersales versatur hic liber. Auic. log. par. 1. char. 3. col. 4.

Verbum esse est quo respondeatur ad quid, quod vero significat proprietatem, est accidentale. Auic. log. par. 1. char. 4. col. 1.

Verbum vniuersale incomplexum aliud est substantiale, quod significat esse, & aliud est substantiale quod non significat esse, & aliud est accidentale. Auic. log. par. 1. char. 4. col. 2.

Verecundia est passio cum homo percipit alium fecisse aliquid ex his, quae illicitum est facere. Auic. de anima, par. 5. cap. 1. char. 22. col. 3.

Veritas cuiusque rei est proprietas sui esse, quod ei stabilitum est, & dicitur veritas cuius esse est certa scientia. Auic. metaph. tract. 8. cap. 6. char. 100. col. 1.

Veritati cedendo præstat vincere opinionem, quam opinioni cedendo vinci a veritate, quare cum opinione non danda est opera, vt quouis modo vincas: nam ea inuenta, id complequeris, ne vincaris ad veritas ipsa penes sese vincit, penes alios opinionem. Epictet. sentent. char. 222.

Velicam quae non habent vrina transit in stercus. Auic. de animalib. lib. 14. cap. 1. char. 54. col. 2.

Ioannis Baptistæ Bernardi.

33

Virtutes apprehendentes impelluntur naturaliter ad suum comprehendibile, quasi delectentur in illo. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 16. col. 3.

Virtutum habitus fit ex frequentatione suarum actionum. Auic. de anima, par. 4. cap. 5. char. 21. col. 3.

Virtutes apprehendentes per instrumentum ex perseverantia operis fatigantur. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. col. 3.

Virtutes corporis debilitantur in fine ætatis iuuenilis, quae est circiter annos quadraginta, at virtus intelligibilis non corroboratur plerunque, nisi post annos quadraginta. Auic. de anima, par. 5. cap. 2. char. 23. c. 4.

Virtus aliqua non est impossibile, vt eius principium sit in uno membro à quo eat ad aliud in quo illa virtus perficiatur, deinde redeat ad primum membrum. Auic. de anima, par. 5. cap. 8. char. 28. col. 2.

Vis aliquando erit principium actionis in effectu, aliquando non. Auic. de anima, par. 1. cap. 4. char. 4. col. 3.

Vitis resistendum Deum adiutorem inuocandum, explorare si visa bona: nam ingens est certamē, diuinum facinus, regnum agitur, libertas agitur, vacuitas perturbationum agitur si semel vinctus dicis post vincam, scito te ita male habiturum, vt nescias te peccare. Arr. Epict. lib. 2. cap. 18. char. 193.

Vitus est vis ordinata in neruo optico ad apprehendendam formam eius, quod formatur in humore crystallino ex similitudinibus corporum habentium colorrem, quae eueniunt per corpora radiosa in effectu ad superficies corporum teritorum. Auic. de anima, par. 1. cap. 5. char. 4. col. 4.

Vitus cum apprehendit formam, quia non abstrahit formam abstractione vera a materia, sed est necessarium materiam adesse ad hoc, vt forma hæc apprehendatur in illa. Auic. de anima, par. 2. cap. 2. char. 6. col. 4.

Vitus sensus non delectatur, nec dolet, sed anima est, que delectatur intus, vel dolet, & sic auditus, olfactus gustus dolent, & delectantur cum afficiuntur conuenienti qualitate, aut inconuenienti: tactus aliquando dolet propter qualitatem tactuam, aut delectatur: aliquando doler, & delectatur, non mediante alia qualitate, quae sit primum sensatum, sed propter solutionem continuatatis, & propter suam continuatatem. Auic. de anima, par. 2. cap. 3. char. 8. col. 1.

Vitus si tangereatur a re vitiua non videret. Auic. de anima, par. 2. cap. 4. char. 8. col. 3.

Visibile ex sua essentia prohibet videri id, quod post se est. Auic. de anima, par. 3. cap. 3. char. 11. col. 2.

Vitius spiritus existit in neruo optico cœauo, qui clauso uno oculo interdum vadit ad alterum, quia concavitas est eis communis. Auic. de anima, par. 3. cap. 7. char. 15. colum. 3.

Visibilis virtus est extra sensum communem, quamvis emanet ab eo, id est videt, & non audit, nec olfacit. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 16. col. 2.

Vitus videt visibilia circumferri, cum spiritus, qui est in anteriori parte ventriculi cerebri mouetur circulariter, & virtus visibilis reddiderit illic formam sensatam, propter spiritum qui est receptibilis eius virtutis; non quiescit in loco suo, sed mouetur, & succedit alia pars, quae recipit formam post receptionem illius antequam deleatur de illa, & fit circulariter quod circumferri, non est nisi visum, quod variatur circa id quod videtur. Auic. de anima, parte 3. capit. 8. char. 16. colum. 2.

Vitus apprehendit magnitudinem, & numerum, & figuram, & situm, & motum, & quietem; mediante colore, & videtur, quod apprehensio motus, & quietis percipiatur virtute alia, præter sensum. Auic. de anima, par. 3. cap. 8. char. 17. col. 1.

Vitus perficitur humore crystallino, qui est vt aqua limpida, quae recipit formas visibiles, & reddit eas spiritui

visibili, & fit perfectio videndi in contactu neruorum concavorum. Auic. de anima, parte quinta, cap. 8. char. 28. colum. 2.

Vitus exigit humiditatem aquosam, claram, quae recipiat impressionem, & suum instrumentum esse debet substantia crystallina. Auic. de animalib. lib. 12. cap. 11. char. 49. col. 1.

Vitus acumen, aut secundum assertionem rei a remotis, aut secundum fortitudinem discretionis rei visæ. Auic. de animalib. lib. 19. cap. 1. char. 63. col. 4.

Vita quæ à fortuna pendet torrenti fluminis similis est, turbulenta coenosā imperia tumultuosa non diuturna. Epict. sent. char. 219.

Vita beata differt a luxuriosa: nam illa modesta, sua sorte animo contenta, bona consuetudine, temperantia frugalitate paratur, hæc intemperantia delitijs, perturbatione ordinis in modestia, finis illius vera laudatio, huius vituperatio. Epict. sent. char. 220.

Viuere beatè qui cupit non captet laudem è luxu: modulus sit cibi, & potus, appetitus sit voluptas, prandia, & coenæ non sint petulanties, neque leuæ, sed hilares, & frugales. Epict. sent. char. 221.

Vitam tranquillam si cupis operam dato, vt contuberniales tui omnes sint boni, erunt boni si eos institueris alios volentes, alios inutios, ac postea subactos dimiseris: nam cum ipsis, qui fogerint, & improbitas fugiet, & vitium, cum ipsis, qui tecum transierint, vna remanebit, & bonitas, & libertas, præstat cum uno libero sicutum esse, & liberum, quam cum multis seruire. Epict. sent. char. 223.

Vitæ longiori, & deteriori, breuior, & melior omnibus vtique modis præferenda est. Epict. sent. char. 227.

Vita est quæ alij placet, alij displicet. Altercat. Hadr. & Epict. char. 232.

Vita optima est breuissima. Alter. Had. & Epict. ch. 232.

Vita est ex rebus indifferentibus, at vitæ vslus non est indifferentis. Arr. Epict. lib. 2. cap. 5. char. 132.

Vitam sine inuidia pertransiemus sorditatem fugientes, & delicias, & stultam superbiam, ex quibus duo mala nascuntur erogatio pecuniarum importuna, & tentatio: quarum illud pro superbia vituperatur, hoc pro avaritia. Hieroc. char. 126.

Vita est corpus quoddam splendidum sine materia, quod vitam hanc materialem gignat, per quam nostrum mortale animal completur compositum, & vita rationali, & corpore materiali, quod imago quædam est hominis constituti ex rationali existentia, & corpore splendido, & sine materia. Hieroc. char. 179.

Vitæ longioris est animal sanguineum, & est elephas, & post hunc homo. Auic. de animalib. lib. 18. cap. 9. char. 63. colum. 3.

Vita creata prima est motio proueniens ex duabus diversis viribus, & est proueniens ex apprehensione, & motione actiæ virtutis desideriæ, ita vt passio, & actio desiderativa redeant supra essentiam eandem, quia cum apprehensione intelligentiæ cōmittitur voluntas, tunc ipsa intelligenter Deum, & rerum causas, & moueretur circa ipsum, & mouet se ipsum, vt incepit esse in tempore bonitas quam intuit. Auic. de intellig. cap. 4. char. 66. col. 3.

Vita prima non dat vitam eis, quæ vivunt sub ea, nisi per modum formæ, quoniam processio formarum est, cum id quod fuerit apprehensum, & desideratum, sequitur motus actionem virtutis desideriæ, & perficitur vita. Auic. de intellig. cap. 4. char. 66. col. 4.

Vitis tres vras gignit, voluptatis, ebrietatis, & molestiæ. Anacharsidis problem. char. 237.

Vitiorum plura sunt genera, quod rationi aduersatur est imprudentia, animositat timor, cupiditati pecuniarum, & voluptatis affectio, & omnibus animi passionibus iniustitia. Hieroc. char. 58.

Vitia

Seminarij totius Philosophiae Appendix

Vita nostra calamitatem concipiunt, ac Dei iudicium prauitatem punit, quibus opportune iterum mundatur, si diuina virtute, & lege nostraeque voluntatis impetu ad bonum proficentes a malis absoluuntur. Hieroc.char.88.

Vitium corporis habitum corrumpit, multo enim facilius labimur potu, quam cibo. Hieroc.char.117.

Vitia ex nostra voluntate nascentur. Hieroc.char.165.

Viucmus optime, & iustissime, si ea ipsi non fecerimus, quæ in alijs reprehendimus. Thaletis problem.char.234.

Viuenteribus male viuere non est malum, vt viuentibus bene non est bonum: sic de morte, & de fortunæ bonis, sed qui recte eis vti sciet bene viuet, fin male, male viuet. Cebetis Tabula.char.65.

Vngues facti sunt per quatuor iuuamenta, vt confirmant extremitates digitorum, ne lacerantur, & debilitentur in comprehensione, & vt digitus per ipsos possit colligere res minutas, & ob scalpationem, & vt sint arma. Auic.de animalib.lib.14.cap.2.char.55.col.2.

Vngues, & venæ sunt materiæ terrenæ, & in eis est humiditas aliquantulum vntuosa, & non liquecunt, sed albescent. Auic.de animalib.lib.16.cap.2.ch.61.col.4.

Vnguum, & crinum præfigmina vrina non inspergenda, id est rerum externarum curam non esse negligendam. Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.134.

Vnitas aliquo modo est initium quantitatis, quod sit initium numeri patet, continui autem similiter, quia continuationi aliqua vnitatis est causa formalis; mensura enim non est mensura, nisi in quantum mensuratur, sed esse eius, vt mensuratur, non est nisi vt numeratur, & esse eius vt numeratur est esse eius, vt habet vnitatem. Auic.metaph.tract.3.cap.1.char.78.col.2.

Vnitatis non est illius naturæ, vt separetur a substantia in qua est. Auic.metaph.tract.3.cap.3.char.79.col.2.

Vnitatis vel dicitur de accidentibus, vel de substantia. Auic.metaph.tract.3.cap.3.char.79.col.1.

Vnitatis non intrat definitionem substantiarum, vel accidentis, sed fortasse est concomitans eam. Auic.metaph.tract.3.cap.3.char.79.col.3.

Vnitatis cum sit accidentis, tunc numerus, qui accidentis est prouenit ab vnitate. Auicen.metaph.tract.3.cap.3.char.79.col.3.

Vnitatis vt mensura opponitur multitudini, vt est mensurata. Auic.metaph.tract.3.cap.6.char.81.col.2.

Vnitati propria sunt identitas homogenea conuenientia, & æqualitas, & similitudo. Auic.metaph.tract.7.cap.1.char.95.col.3.

Vniuersalia dicuntur nec generari, nec corrumpi duobus modis, primo quia non fuit hora in mundo prima in qua habuit esse primum singulare, aut prima singularia in qua non prædicantur de illis aliquod vniuersale, & fuit hora ante illud in qua nullum illorum habuit esse, & in corruptione contrarium: secundo, vt considerentur quid sunt: nam quod homo generetur, vel corruptetur non est intellectus, quod homo sit homo, sed quodam quod hominem concomitatur, & non est de eius substantia. Auicen.sufficient.lib.1.cap.3.char.15.col.4.

Vniuersale est id quod intellectu non est impossibile prædicari de multis. Auicen.metaphysic.tract.5.capit.1.char.86.col.3.

Vniuersale tribus dicitur modis, vt prædicatur primo de multis, vt homo; secundo intentio quæ possibile est prædicari de multis, & si nullum illorum habeat esse in effectu, tertio quod nihil prohibet opinari, quin prædicetur de multis, quod tamen ei aliquod prohibet, vt Sol, & Luna. Auicen.metaphysic.tracta.5.cap.1.char.86.col.3.

Vniuersalitas non accedit naturæ alicui, nisi cum ceciderit in formatione intelligibili. Auicen.metaph.tract.5.cap.2.char.87.col.3.

Vniuersale non habet esse per se solum in sensibilibus. Auic.metaph.tract.5.cap.2.char.87.col.3.

Vniuersale, vt vniueriale non est nisi in formatione.

Auic.metaph.tract.5.cap.2.char.87.col.4.

Vnum secundum essentiam aliud est vnum genere, aliud vnum specie, & hoc idem est vnum differentia, & aliud est vnum comparatione, aliud vnum subiecto, aliud vnum numero, & vnum numero aliquando est continuatione, aliquando perfectione, aliquando propter speciem suam, aliquando propter suam essentiam. Auic.metaph.tract.3.cap.2.char.78.col.2.

Vnum specie est vnum differentia, constat quod quicquid est vnum genere multa est specie, vnum autem specie est aliquando multa numero, aliquando non. Auic.metaph.tract.3.cap.2.char.78.col.2.

Vnum genere aliquando est propinquum genere, aliquando remoto, & sic de specie. Auic.metaphysic.tract.3.cap.2.char.78.col.2.

Vnum secundum accidentis est, cum de aliquo cui adiunctum est aliud dicitur, quod ipsum est alterum, & dicitur quod utraque sunt vnum, & hoc est, vel subiectum, vel prædicatum accidentale, vt cum dicimus Petrus, & filius Ioannis sunt vnum, vel sunt duo prædicata de uno subiecto, vt cum dicimus philosophus, & filius Ioannis sunt vnu, vel sunt duo subiecta vnius prædicati, vt cum dicimus quod nix, & gipsum sunt vnum in albedine, eo quod accidit prædicari de utriusque vnum accidens. Auicen.metaphysic.tract.3.cap.2.char.78.col.2.

Vnum verum est id in quo est multitudo in potentia tantum, post hoc est aliud vnum in quo est multitudo in effectu. Auic.metaph.tract.3.cap.2.char.78.col.2.

Vnum continuale dignior est aggregali in illo enim non est multitudo in effectu, in aggrege vero est multitudo in effectu. Auicen.metaphysic.tracta.3.capit.2.char.78.col.3.

Voluntatem liberam amittit qui aliquid extra voluntatem suam liberam magnificat, extra eam sunt non modo imperia, sed etiam vita priuata, & non solum occupatio, sed & otium, sed vtendum vnaquaque re, vt oportet, & appetitum est rebus externis tollendum, & adeo sola quæ sui arbitrij sunt, omnis voluntas applicanda. Arr.Epiet.lib.4.cap.4.char.198.

Voluntarium interdum cum iniuitu miscetur, cum res expetenda non plane expetenda est, sed eius particeps quod auersemur. Simp.in Epiet.char.23.

Voluntatis rami sunt irascibilis, & concupiscibilis, quæ vult delectabile, & vtile ad acquirendum irascibilis autem vult vincere, & repellere nocuum. Auic.de anima.par.4.cap.4.char.20.col.2.

Voluntas non est desiderium, quia voluntas aliquando roboratur, desiderio autem non accidit motus aliquo modo, vt imaginatio firma est, nec tamen aptatur quod imaginatur. Auicen.de anima, parte 4.capit.4.char.20.col.2.

Voluntas ex concupiscentia vult delectationem, ex virtute affectandi desiderium extra intentionem ad vitam. Auicen.de anima.par.4.cap.4.ch.20.col.2.

Voluptatis aliquius si imaginem animo conceperis, modice tibi, ne ab ea mouearis, sed rem examina, & tibi ipsi deliberandi præbe spatium, deinde utriusque temporis memento, tum eius quo voluptate perfrueris, utne eius, quo pecepta voluptate dolebis, teque ipsi obiurgabis, & his illa confer, si abstineris fore, vt gaudeas, & te ipsum collaudes, quod si tibi suscipiens rei videbitur esse tempus, eam ne te vincant eius blanditiæ, & suavitates, sed illud oppone, quanto præstantior sit talis victoria conscientia. Epiet.char.190.

Voluptates quæque rarissime maxime delectant, sed si quis excesserit modum, suauissima quæque fiunt molestissima. Epiet.sent.char.230.

Voluptas

Ioannis Baptista Bernardi.

34

Voluptas omnis naturaliter dependet ab aliquo actu, non ipsa per se subsistit, sed rebus adiuncta est, ideo viles, & vitiosos actus malæ sequuntur voluptates meliores vero virtutes imitantur. Hieroc.char.111.

Voluptates, & calamitates in medio sitæ sunt, ex quibus qui, vnde, quando, & quantum oportet, acquirit, felix est qui vero harum rerum mensuram ignorat in felix. Hieroc.char.112.

Voluptatem, qui cum turpitudine eligit, quamvis parumper ob illud dulce lætatur, tamen propter turpitudinem ad molestem poenitentiam venit, at qui virtutem alijs rebus præponit, & si propter inconsuetudinem al' quantulum patiatur, tamen coniunctio boni minuit laborem, & tandem a virtute puram volutatem colligit. Hieroc.char.113.

Voluptas discedit ab homine, qui ob voluptatem aliquid turpe facit, turpitudo manet. Hieroc.char.113.

Voluptas corporis in sensu est, nam quod sensu caret, voluptatem non sentit. Simp.in Epiet.char.190.

Voluptas corporis non est extimanda, cum post factum nihil interest inter eum, qui percepit, & inter eum qui non percepit, excepta cogitatione suavitatis, quod declarat memoria eorum, quibus in somniis fruitur, quæ obscurum habent voluptatis vestigium. Simp.in Epiet.char.191.

Vox reperitur in omni animali, quod habet arteriam, & pulmonem, & non dat vocem nisi animal quod respirat. Auic.de animalib.lib.4.cap.2.char.33.col.2.

Vocis grauitas fit propter fortitudinem emittentis, & aliquando propter debilitatem, vt in vitulis, & vacuis voces sunt grauiores, quam taurorum. Auicen.de animalib.lib.19.cap.1.char.62.col.2.

Vrbium ornamenta, sunt cives mansueti, & iusti. Epiet.sentent.char.225.

Vrina quadrupedum est spissior, quam hominis. Auic.de animalib.lib.7.cap.1.char.36.col.1.

Vrsam Dauniam, quæ feritate horribilis erat, quæ cum omnia arua, & pecora vastaret ad se Pythagoras vocauit, & manu blanda permulxit, domique pane, & pomis aluit, nec multo post eam adiurauit, vt de cætero animalibus abstineret, illa abiens in solitis suis diuersare de cætero animalibus abstineat. Lil.Greg.Gyr.in Pythag.symb.char.177.

Vtile in se est occasio coniuncta, quæ per se ducit ad bonum. Auic.metaph.tract.1.cap.3.char.71.col.2.

Vtilitas est intentio, quæ per se ducit a malo ad bonum. Auic.metaph.tract.1.cap.3.char.7.col.2.

Vtile omne naturaliter delectat quantum ad eum, cui prodest. Auic.de anima.par.5.cap.1.char.22.col.3.

Vxor adolescenti non estducenda, quia nondum venit tempus, at ingraescente ætate non, quia iam prædictum tempus. Thaletis problem.char.235.

Vxor non estducenda propter opes, id est non ad inanem mundi gloriam inspectandum. Lil.Greg.Gyr.in Pythagoræ symbola.char.161.

Y

YLE est apta ad quodlibet, & per se, in se, & respectu sui est in potentia. Auic.metaph.tract.2.cap.2.char.76.col.1.

Z

 **I R B V S** est compositus ex duabus telis subtilibus, & sepositis, & cooperit stomachum, & intestina, & splen, & venas mesentericas, & inuoluit stomachum in uolutione, quæ prouenit ad illud, quod coniungitur de eo cum dorso. Auic.de animalib.lib.13.cap.5.char.52.col.2.

Finis Appendix.

